
སྲིད་དབང་སྐྱོར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ནས་

མང་གཞིའི་ལམ་ལུགས་བར་།

བཅིངས་གྲོལ་གྱི་ཆེད་རྟོག་འཆར་གྱི་སློབ་གཞི་ཞིག །

**From Dictatorship to Democracy:
A Conceptual Framework for Liberation**

མཁས་དབང་རྩིན་བྲུན་ཡིས་བརྩམས།

པུ་ཚེ་དབང་འཕྲུལ་གངས་ལྗོངས་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྐྱུར།

ཨིལ་ལྷ་ཏུ་ཨིན་སྲིན་ལྷོ་གནས་ཁང་།

ཚོམ་པ་པོའི་བརྩམས་ཚུལ་གཞན་ཁག

ཉེ་བར་བཀོད་པའི་བཅོམ་སྐྱེད་།

- ལུང་གྱི་ཐང་དང་དང་ལྟ་གྱི་ཕོད་འཇམ།
- མི་ཚེའི་བློ་བཟང་རྒྱུ།
- ད་ཉི་ཕོད་ཡིན།

དབྱིན་སྐད་ནས་ཕོད་སྐྱེད།

- ལྷོ་མེས་ཀྱི་འདུན་པ་ཚེན་པོ།
- ལྷོ་མེས་ཀྱི་འཇམ་པ་སྐད་སྐད་པའི་འཇམ་ཕོད་
གྱི་ལུང་པ་དང་ཉམས་ལེན།
- མི་མི་པ་རས་ཀྱི་རིག་ལྷན་སྐྱོད་བཟང།

སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ནས་

མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་བར།

བཅའ་སྲོལ་གྱི་ཆེད་རྟོག་འཆར་གྱི་སྐྱོམ་གཞི་ཞིག །

སྤྱི་དབང་སྐྱེད་ལམ་ལུགས་ནས་

མང་གཞིའི་ལམ་ལུགས་བར།

བཅིངས་ལོ་གྱི་ཆེད་དོན་ལེན་གྱི་སྐོམ་གཞི་ཞིག །

**From Dictatorship to Democracy:
A Conceptual Framework for Liberation**

ཨི་ལ་རྒྱུ་ཨིན་སྲིན་ལྟེ་གནས་ཁང་གི་མཁས་དབང་རྒྱན་ལྷན་ཡིས་བརྒྱུ་མཁས།

པུ་ཆེ་དབང་ལྷན་སྐྱོང་གངས་ལྷོ་སྤྱི་སྐད་དུ་བརྒྱུ་མཁས།

ཨི་ལ་རྒྱུ་ཨིན་སྲིན་ལྟེ་གནས་ཁང་།

© Pema Tsewang Shastri, 2007

དབ་གྱི་བདག་དབང་བྱེད་པོ། རྗེ་ན་ལྷ་སྐྱེ།

ཐོད་འགྲུང་གྱི་བདག་དབང་བྱེད་པོ། ཡུལ་ཆེ་དབང་ལྷ་སྐྱེ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧

Published by
The Albert Einstein Institution
427 Newbury Street
Boston, MA 02115 USA

ISBN: 1-880813-17-3

ཚམ་པ་པའི་དེ་སྤྱོད་གླེང་བརྗོད། vi

མཐུན་ལྷན་དང་ལེན། ix

སྤོན་གླེང་། x

དང་པོ། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ལ་དངོས་སྲུ་གདོང་ལེན་བྱེད་པ། 1

 རྒྱན་མཐུད་པའི་དཀར་ལྗོན་ཅིག 3

 འཚེ་བའི་ལམ་ནས་རང་དབང་འོས་སམ། 7

 གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་དང་། འོས་བསྟུ། སྤྱི་རྒྱལ་གྱི་མགོན་སྐྱབས། 10

 མི་སྣུན་པའི་བདེན་པ་དེར་གདོང་ལེན། 16

གཉིས་པ། བྲོས་མོལ་གྱི་ཉིན་ཁ་ཁག 19

 བྲོས་མོལ་གྱི་ཚད་འདྲིན་དང་དགེ་མཚན། 21

 བྲོས་མོལ་གྱིས་མགོ་སྐྱར་བ་མིན་ནམ། 23

 བྲོས་མོལ་ནང་གི་དབང་ཆ་དང་དྲང་བདེན། 25

 ཁས་ལེན་རུང་བའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཞེས་སྲུ་བཏགས་བ་དག 28

 ཞི་བདེ་ཅི་འདྲ་ཞིག 30

 རེ་བ་འོས་པའི་རྒྱ་མཚན། 31

གསུམ་པ། དབང་ཚགས་ནས་བྱུང་ངམ།	35
རྒྱུ་ལི་རྩེ་པོ་ལི་རྒྱུང་གཏམ།	36
མི་དོན་དབང་ཚའི་འབྱུང་ཁུངས་དགོས་ཤིང་ཁག	38
མང་གཙོ་ཅན་གྱི་དབང་ཚའི་ལྷོ་གནས།	45
བཞི་པ། མི་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ལ་ཞན་ཚལོད།	49
ཨིག་ལིས་ཡི་རྒྱུང་མཐིལ་ཤོས་འདྲིན་པ།	49
མི་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་ཞན་ཚན་མས།	51
མི་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་ཞན་ཚར་གོལ་བ།	54
ལྔ་པ། དབང་ཚལེད་རྒྱུད་བྱེད་པ།	56
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་བྱེད་རྒྱོ།	58
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་གོ་མཚོན་དང་རྒྱུ་གྲིག་ཁྲིམས།	59
ལྷི་གསལ་ནང་གསལ་དང་། གསང་བ། ཚད་མཐོ་བའི་གནས་ཚད།	66
དབང་ཚའི་འབྲེལ་བར་འཕོ་འགྱུར།	68
འགྱུར་བའི་ཐབས་ལམ་བཞི།	70
མི་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའི་ཆ་དེའི་མང་གཙོ་ཅན་དུ་	74
རྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་རྣམས་པ།	
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རྩོག་འདྲིངས།	76

རྒྱལ་པ། འཐབ་བྱུས་ལྡན་པའི་འཆར་འགོད་གྱི་དགོས་པ།	78
དོན་དངོས་གྱི་འཆར་འགོད།	79
འཆར་འགོད་བྱེད་པར་འགོག་རྒྱུན།	82
འཐབ་བྱུས་ལྡན་པའི་འཆར་འགོད་ནང་གི་གསུང་གལ་ཆེ་བཞི།	88
བདུན་པ། འཐབ་བྱུས་འཆར་འགོད།	95
ཐབས་ལམ་གྱི་གདམ་ཁ།	98
མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཆེད་དུ་འཆར་གཞི་འགོད་པ།	100
ཕྱིའི་རོགས་སྐྱོད།	101
གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཞིག་བཟོ་བ།	103
ལས་འགུལ་ཆེད་འཐབ་བྱུས་འཆར་འགོད།	107
མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་འཆར་སྐྱེའི་ཁྲུབ་སླེལ་བྱེད་པ།	112
དག་གཞོན་དང་དེ་སློབ་པའི་ཐབས་ལམ།	114
འཐབ་བྱུས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་ལ་བརྩི་སྲུང་།	116
བརྒྱད་པ། མིང་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ལུ་བའི་བཀོལ་སྤྱོད།	118
དམིགས་བཀར་གྱི་འགོག་ཚོལ།	119
མཚོན་རྟགས་ཅན་གྱི་འགྲན་ཚོད།	121
འགན་ཁུར་གྱི་ཁྲུབ་སླེལ།	124
མིང་དབང་རྗེར་འདོན་པའི་དབང་ཆ་མིག་འབེན་དུ་བྱེད་པ།	125

འཐབ་བྱུས་ནང་གི་འཕོ་རྒྱུད།	131
དགུ་པ། རྩིད་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་འཚོར་ཞིག་གཏོང་བ།	133
འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་རང་དབང་།	137
རྩིད་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་འཚོར་ཞིག་གཏོང་བ།	141
ལམ་རྫོང་ས་དེ་འགན་ཁུར་དང་ལྷན་པའི་རྫོོན་ས་རྒྱུང་བ།	143
བཅུ་པ། ལུགས་ལུབ་ཀྱི་མང་གཙའི་ལམ་ལུགས་ཆེད་རྒྱང་གཞི་འདིང་བ།	147
རྩིད་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་གི་འདྲིགས་རྒྱང་།	149
གཞུང་རྩིད་བཙན་འགྲོག་འགོག་པ།	150
ཙའི་མས་ཟིན་གྱིས་བྱེད་པ།	151
མང་གཙའི་ཙན་གྱི་སྲུང་རྒྱོབ་ཀྱི་རྩིད་བྱུས་ཞིག	154
དགེ་མཚན་ལྷན་པའི་འགན་ཁུར།	155
ཟུར་རྒྱན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁག	159
བརྩོ་རྩོན།	175

ཚོམ་པ་པོའི་དོ་སྡོད་ཀྱི་སྒྲིབ་བརྗོད།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ནས་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་བར། ཞེས་པའི་
 དེབ་འདི་ནི། འཛོལ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ལེད་སྡོད་ཀྱི་ལམ་ནས་དྲག་སྡོད་སྡོད་བ་
 དང་། མང་གཙོ་ཅན་དུ་བསྐྱར་བར་རམ་འདེགས་བྱེད་པའི་དོ་སྡོད་གཉིད་ཟབ་ཅིག་
 ཡིན། དེབ་འདི་ཐོག་མར་བཙན་བྱོལ་དུ་གནས་པའི་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་འབར་མའི་
 མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཞིག་གི་འཕོད་སྐྱེལ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིས་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་
 ༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་ཡི་ཡེ་རེའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གོ་ཀྱི་ནང་དུ་འབར་མ་དང་། དབྱིན་ཇིའི་
 རྣམ་དུ་དབར་བསྐྱེད་བྱས། དེབ་འདིའི་ནང་དོན་ནི། འཛོལ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུད་
 དང་། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས། འབྲུག་གཙོག་སྲུང་གྱི་ལམ་
 ལུགས། འགོག་ཤོལ་ལས་འགུལ། སྲིད་དོན་གྱི་ནམ་གཞག་སོགས་འགོ་བརྗོད་སྐྱ་
 མང་ཐོག་མི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་གི་འབྲི་ཚོམ་དང་། ཉམས་ཞིབ་ལ་གཞི་བཙེལ་བྱས་
 ཡོད།

འདི་ནི་དེ་སྔ་གསང་བའི་ཐོག་ནས་འབར་མའི་ནང་དང་། དེ་བཞིན་གདུང་
 སེམས་མཉམ་སྦྱེད་བྱེད་མཁན་དང་། རྒྱབས་བཙོལ་བ་གཞན་གྱི་ཁོད་དུ་འང་
 འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་ཡོད། རྒྱབས་དེ་དུས་ངས་སྤྱིར་བཏང་གི་མིག་འབེན་དེས་ལུང་
 པ་འདྲ་མིན་ནང་གི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ནམ། ཡང་ན། དབང་ལྷགས་གཅིག་སྲུང་
 བྱེད་པའི་སྲིད་གཞུང་ཚང་མའི་ཐད་དུ་དཔྱད་ཞིབ་འདིས་མན་རྩས་ཡོང་བཤེས་མ་བྱུང་།
 འོན་ཀྱང་ཉེ་བའི་ཆར་དེབ་དེ་རང་རང་སོ་སོའི་ལུང་པའི་རྣམ་དུ་བསྐྱར་བ་དང་།

འབྲེལ་ས་བཀའ་སྲིད་མཁུན་གྱི་མི་ཚོའི་བསམ་ཚུལ་དེ་སྣང་མིན་པ་འདྲ། ད་ལྟའི་
ཆར་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་༥ ཅད་དུ་ཡོད་པའི་དེབ་འདི་སར་སྒྲིལ་དང་། རྩོམ་ལུགས་
ལུགས་རིག་གཞུང་གི་སྒྲིལ་བཅས་སུ་དར་བྱུང་ཆེན་པོ་ཡོད།

དེབ་འདིའི་འགྲུར་དེབ་གསུམ་གས་དང་། ཡང་ན། དྲ་རྒྱའི་སྐད་དུ་ཡོད་པའི་སྐད་
རིགས་འདྲ་མིན་ནི། ཀམ་སྒྲེའི་ཡའི་ཁེམིར་དང་། མལ་དེབ་གྱི་དེབ་ཉི། ཨི་མི་རྒྱའི་
དྲིག་རིམ་ལ། ཨཱ་འ་སྐྱེད་ཀྱི་ཨཱ་འི། ཨི་ཐོའི་ཡའི་ཨཱ་འི་འཁུ་རིག་ ཨི་རྒྱ་ཀྱི་
སར་སྒྲིལ་དང་སྐད་སྒྲིལ། རྒྱ་ནག་གི་མཁུང་རིག་ ལུ་རུ་སུ་དང་། བལ་ལུ་ལ།
མི་འབྲེལ་ བེ་ལུ་རུ་ས། ལུ་འ་སྐྱེད་ ཀི་རྒྱུད་ ཨི་མེ་རིམ་ལུ་ ལུ་ག་རིག་ བེ་ཏ་མ་
གྱི་སྐད་མོགས་དུ་མ་དང་། བཞུན་ཡང་སྐད་རིགས་དུ་མའི་ནང་དུ་སྐྱུར་བཞེན་པ་
རེད།

སྐྱི་ཚོགས་དང་། སྐད་རིགས་འདྲ་མིན་སྐྱི་ཚོགས་གྱི་ནང་དུ་དེབ་འདིའི་འགྲུར་
ཐོན་ཐེན་པ་འཇུག་ ཐོན་བཞེན་པ་འདིས་ཐོག་མར་ཡིག་ཆ་འདིའི་ནང་དོན་ལ་རྒྱུས་ལོན་
དང་། འབྲེལ་འདྲིས་བྱུང་བའི་སྐྱོ་བོ་དག་གིས་དེབ་འདིའི་དབྱུང་ཞིབ་སྐྱུས་ཚད་ལྡན་
པའི་ཐོག་རང་རང་གི་སྐྱི་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོག་ཡོད་པ་ཞིག་གཟེགས་ཡོད་པ་དེ་ར་
འཕྲོད་བྱུང་བའི་སྐྱོས་མེད་རེད།

དེབ་འདིའི་དབང་བསྐྱུར་གྱི་ཐོག་ཉེ་བའི་བཅུ་སྐྱེད་འདི་དག་གི་ནང་དུ་འཆོ་བ་
སྐད་ས་པའི་འཐབ་ཚོད་གྱི་བཞོལ་སྐྱོད་དེ་དགྱི་ལ་ཤར་ཡོ་རོ་བ་ནང་དུ་གལ་གནད་ཆེན་
པོ་བྱུང་ཡོད། ལུ་ལ་སྐྱུ་འདི་དག་གི་ནང་དུ་ཅེ་ཀོ་སོ་ལོ་མེ་གི་ལ་དང་། ཐོ་ལེ་ཐེ།

ཨེས་ཤོན་ཅི་ཡ། ལྷ་ཉ་མེ་ཡ། ལི་བུ་ནི་ཡ། ཉང་ལྷ་རི། ཤར་འཇར་མན་བཅས་ཚུད་ཡོད།
འདི་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་མི་ལི་ཡི་ན་དང་། རྒྱ་གར། ལྷོ་ཨ་མི་རི་ཀ་བཅས་ཐེ་བའི་
འཇར་མ་མྱིང་ཡུལ་གྱི་གཞན་གྱི་ནང་དུ་འང་གལ་གནད་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

དེ་བའ་འདིས་ཐོད་སྐད་སློད་མཁན་གྱི་མང་ཚོ་གས་ལ་དཀའ་རྒྱ་ཅིག་གི་ནང་དུ་
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བཀོལ་སྤྱོད་ལ་གོ་རྟོགས་ནལ་མ་ཞིག་སྟེར་བའི་རེ་བ་
ཡོད། ད་ནས་བརྒྱུད་ཐོད་སྐད་སློད་མཁན་གྱི་མང་ཚོ་གས་ལ་དེ་བའ་འདི་ལྷོ་ག་རྒྱ་ལི་གོ་
སྐབས་ཡོད་པར་ང་ཚོ་དགའ་པོ་བྱུང་ལ། དེ་བའ་འདི་གལ་གནད་ཆེན་པོར་རོས་
བརྒྱུད་ལྟེ་འདི་ཐོད་སྐད་དུ་ཚོ་བ་ཕྱིར་སྐྱུང་ལ་བརྒྱོན་མཁན་ཚང་མར་བུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ་རྒྱ་
ཡིན།

རྩིན་ལྷན་གྱིས་ཕྱི་ལོ་༡༠༠༧ ཟླ་བ་༥ ཚེས་༡ ལ།

The Albert Einstein Institution
Boston, Massachusetts, USA

མཚན་འགྲུབ་དང་ལོན།

ཀླུ་ཆེའི་སློབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེན་ལམ་དུ་བརྟུང་སྐྱེའི་དེབ་འདི་བཞིན་ལྷག་པའི་བརྒྱུད་
རིམ་གྱི་ནང་དུ་རྟེན་ས་པོད་གྱི་དཔེ་མཚོད་ཁང་གི་པོད་གྱི་དུས་དེབ་ཚོམ་སྐྱིག་པ་རྒྱུར་པ་
སྐྱེ་ཞབས་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་ལགས་ནས་ལྷ་དག་གནང་སྟེ་ཚིག་སྐྱབ་དང་བརྗོད་པ་
འགའ་ཞིག་གོ་བདེར་བཅས་གནང་པ་མ་ཟད་དེབ་གྱི་དུས་འགོད་ཆ་ཚང་གནང་པར་
སྙིང་ཐག་པ་ནས་ལྷགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ་སྐྱུ་དང་། པོད་མི་བཅན་ཕྱོད་པའི་ཁོད་དུ་འཇོག་
སྤངས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཐབས་ལམ་གྱི་ཐོག་ལ་ཡང་ཡང་ཟབ་སྦྱོང་དང་སྦྱོབ་
སྟོན་གོ་སྐྱིག་གནང་ལའན་གྱི་པོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་པར་བླ་ཡི་ཨེ་ཤ་རེ་ཏེ། (Rabi
Everett) དང་། མི་རི་སྟེ་ཁ་པམ་ (Mary Gendler) གཏན་ཞལ་གཉིས་དང་།
སྟེ་ཁ་པམ་ནང་མིའི་ཐབས་ཚུ་ (Gendler Family Foundation) དང་། དེ་
བཞིན་གེ་རི་གེ་རི་དུ་གཏན་བཞུགས་སྐྱེ་ཞེན་སྟེ་ག་བསམ་གྱིས་སྐྱབ་པའི་ནས་ལྷང་
བརྟན་འཛིན་སྐྱེ་པ་ཟང་ལགས་དང་། ཁོད་གི་གཟུང་རྒྱ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལགས་ནང་མི་
བཅས་ནས་དེབ་འདིའི་པར་སྐྱེན་གྱི་ཆེད་མཚན་འགྲུབ་འོགས་རམ་གནང་བར་སྙིང་
ཁོད་ས་རུས་པའི་གཉིད་ནས་སྐྱབས་རྗེ་བཞིན་སྐྱབ་ཏུ་ཆེ་ཞེས་ལན་བརྒྱུར་ལྷ་སྐྱུ་
ཡིན། དེ་བཞིན་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྗེ་ལྷ་སྐྱེ་ (Gene Sharp) ལགས་གྱིས་དེབ་
འདིར་སྦྱོང་བརྗོད་གནང་བ་དང་། ཇམ་ལེ་རལི་བ་ (Jamila Raqib) ལགས་གང་ཅིའི་
སྐྱབ་འོགས་དུས་ཐོག་དུ་གནང་བ་ལའང་གོ་སྐྱབས་འདིའི་ཐོག་ནས་བཞིན་ཆེ་ལྷ་སྐྱུ་
ཡིན།

སྒྲོན་མེད་།

ལོ་མང་རིང་འཛིན་པ་ལྟར་ལྷན་ཆེ་ཤོས་དེ། རི་རྒྱུ་ལྷན་ཏེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་
 རྒྱུ་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལྷན་སྒྲོན་འགོག་དང་། མེད་པར་བཟོ་བྱུང་མིན་དེ་
 ཡིན། འདི་ནི་སྒྲོགས་གཅིག་ནས་དེ་འདྲའི་དབང་འདྲིན་པས་འགོ་བཙུག་པ་དབང་རྒྱུར་
 བྱེད་རྒྱུ་དང་། ཅུ་མེད་གཏོར་རྒྱུ་དག་ཡོང་མི་དགོས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཞིག་ལ་བརྟེན་
 བས་སྒྲེད་སྲིངས་ལྷན་བཟུང་། ཡིད་ཆེས་དེ་འགོ་བཙུག་པའི་རང་དབང་གི་གལ་གནད་
 དང་། ཞེས་ཤིང་འཛིན་པ་བཟུང་སྟེ་གཅིག་སྟེད་རིང་ལྷན་གྱི་དབྱུང་ཞིབ་ཁག་ནང་
 གསལ་བའི་རྒྱུ་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལྷན་གྱི་རང་བཞིན། ལྷན་དང་མི་དེ་མི་ནི་
 གྱི་རིང་ལྷན་གྱི་ལྷན་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་བསྐྲུན་
 པས་ལྷན་ཆེ་ཏུ་སྒྲིན་མོང་།

ལྷན་ལྷན་འདི་དག་གི་རིང་ལ། ཁོ་བོར་ངལ་ཚོལ་ར་བ་ནས་ཐར་བའི་རྒྱ་བོ་
 འགའ་ཞིག་ཐེ་བའི་ལྷན་དབང་རྒྱུར་འོག་ཏུ་སྒྲོན་ཕྱོད་བ་དང་། དཀའ་སྟུག་ལྷན་
 ཕྱོད་བའི་མི་རྣམས་དང་དོ་ཤེས་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ལྷན་། ང་ལ་ནོར་མེ་ལྷན་པའི་
 བདེ་སྐྱོབ་ཤིང་འདྲའི་དབང་རྒྱུར་ལ་འགོག་ཤོལ་ལྷན་ཏེ་འཚོ་གནས་བྱུང་བའི་མི་རྣམས་
 དོ་འཕྲད་ལྷན་ལ། འདས་ཤོང་སྒྲིན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐོར་ལའང་གོ་བོས་ལྷན་། ངས་
 ལྷན་པའི་ལག་འོག་ནས་ཤོས་ཐར་བའི་རིུ་མི་རིགས་དང་། ཁོང་ཚོ་སྐྱོད་ཕྱོད་ཆེད་
 རམ་འདེགས་བྱེད་མི་རྣམས་དང་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ཡིན།

ལྷན་པ་དུ་མའི་ནང་གི་དམར་པོའི་དབང་སྐྱེར་གྱི་འཛིགས་སྐྱེར་གི་གོ་རྟོགས་དེ་
སྐྱེར་གྱི་འབྲེལ་བ་ལས་དེབ་གྱི་ནང་ནས་མང་བ་ཤེས་བྱུང་། ལམ་ལུགས་འདི་དག་གི་
འཛིགས་སྐྱེར་དེ་ངའི་སེམས་ལ་དམིགས་བསལ་བཟོད་དཀའ་བར་མངོན་བྱུང་། གང་
གིས་ཞེ་ན། མིན་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་འདི་དག་གཉེན་གཞི་དང་། བུ་
གཞོག་ནས་བཅིངས་ཐོལ་གཏོང་བའི་མིང་ཐོག་ནས་བཅམ་འགོལ་བྱས་པ་རེད།

ཉེ་བའི་བཅུ་ལྔ་ལ་འགའི་ནང་དུ་གདུག་རྩལ་ཅན་གྱིས་དབང་སྐྱེར་བྱས་པའི་ལྷན་པ་
འབར་མ་དང་། བོད། ཅི་ཡི། ལྷོ་ལེ་ཆེ། པ་ན་མ་བཅས་ནས་ཡོང་བའི་མི་རྣམས་
དང་ལྷག་འགྲུབ་བརྒྱུད་ཤེས་འཚོར་བྱུང་བ་ལ། དེད་དུས་ཀྱི་མིན་དབང་སྐྱེར་འཛིན་
ལམ་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་དེ་གསལ་དུ་སྤྲིན་མོང་། རྒྱ་ནག་
དམར་པོའི་བཅམ་འཛུལ་གྱི་ཐད་དུ་འཛིངས་མཁན་གྱི་བོད་མི་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡
ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་གི་དྲག་པོའི་གཞུང་མིན་བཅམ་འཛོལ་ལ་སམ་ཉེས་གཏོང་མཁན་
གྱི་ལྷ་རུ་ལྷའི་མི། དྲག་དམག་དབང་སྐྱེར་དུ་སྤྱིར་ལོག་དུ་མ་བཅུག་པར་འཛེབ་
སྟངས་པའི་ལམ་གྱིས་སྐོ་ནས་བཀག་མཁན་གྱི་སྤྱིའི་ལེ་ཆེའི་མི་རྣམས་ནས་ང་ལ་སྤིང་
དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་གསང་བའི་གཞི་གཞོན་འཛེལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་
ཐོག་ལ་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་གོ་རྟོགས་ཞིག་རྙེད་བྱུང་།

གདུག་རྩལ་གྱི་ཐད་དུ་ཡང་ང་འདི་ངང་ཚུལ་དང་། ཁོང་ཁོ་དྲག་པོའི་འཚོར་བ་དང་
རྣམ་དུ་ཡིད་ཆེས་པར་དཀའ་བའི་དཔའ་ལོ་དཔའ་ལོ་རྣམས་ཀྱི་སྐོ་སྤྱིངས་པའི་སྤྱིང་
སྐོབས་ལ་ཡི་རངས་པ་དེ་དག་སྐབས་རེ། ད་སྐབས་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་

སྤྱིར་སྣོད་ལས་སྤྱན་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའི་ལས་འགུལ་ལྷ་
 མཐུན་བཞེན་པའི་ས་གནས་དག་ཏུ་བསྐྱོད་སྐྱོད་བྱས་པ་དེས་ལུགས་ཆེ་ཏུ་བཏང་བྱུང་།
 དེ་དག་གི་ནང་དུ་ལྡོར་ཡོད་ལྟའི་དབང་ལོག་ཏུ་ཡོད་པའི་བ་ན་མ་དང་། སོ་མེད་ཀྱི་ལྷ་
 མཐུན་དག་གཞོན་ལོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ལི་ལྷ་མི་ཡ་དང་། སི་ལི་མི་ཡས་། ཏུས་སྣོན་གྱི་ཁྱད་
 ཚོས་སྤྱན་པའི་རང་དབང་གི་རིམ་སྣོན་ཁོ་མ་སྣོར་དང་། ཏུས་རན་པའི་མཚན་དེར་
 དག་དམག་བཞེན་པའི་སྤྱགས་ཁྲབ་འཁོར་ལོ་ཐངས་དང་པོར་འཇུག་བསྐྱོད་བྱས་པ་
 གཉིས་ཀའི་སྐབས་ཀྱི་བ་ཅིང་གི་གནམ་རྗེ་སྣོ་མོའི་ཐང་ཆེན། མང་གཙོ་དོན་གཉིས་
 ཅན་གྱི་སྤྱོད་ལས་འགུལ་པའི་ཤིང་ནགས་ནང་གི་ལས་ཁུངས་ཨ་མ་ཡོད་ས་བཅིངས་
 སྐོལ་ཐོབ་པའི་འབར་མའི་ཁོངས་ཀྱི་མ་རྒྱར་པོ་ལོ་བཅས་བསྐྱུས་ཡོད།

སྐབས་འགའ་ངས་སི་ལི་མི་ཡས་ནང་གི་ཏུར་ཁོད་དང་། གཟུགས་མཐོང་རྒྱུར་
 འཕྲིན་གྱི་དོ་སྲིད་དང་། གང་དུ་མི་མང་པོར་མེ་མདའ་རྒྱབ་སྟེ་གསོད་ས་རི་རྩའི་སྤྱི་
 དཔངས་སྤྱིང་ག། གང་དུ་སྤྱི་ལོ་ཚོས་འགོག་ཚོལ་བར་ཏུ་སྤྱི་ག་དུ་བཅུག་སྟེ་མི་
 མདའ་རྒྱག་ས་བྱང་ཨི་འི་ལི་ནང་གི་མེ་རྩ་རེ་མེན་ཏེར། དེ་བཞེན་གང་དུ་གཞོན་
 རྒྱས་མང་པོ་ཆེས་ལོ་རྒྱུང་སྐབས་ཤི་བའི་སྤྱང་པོས་ཁིངས་སྣོད་སའི་མ་རྒྱར་པོ་ལོའི་
 ཏུར་ཁོད་དུ་ལྷས་མ་ཞིག་བཅས་ཤིན་པོ་བ་སའི་ས་གནས་ཁག་ལ་བསྐྱོད་སྐྱོད་བྱས།
 མིད་དབང་སྐར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་ཚང་མས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཏོར་བཞགས་
 དང་མི་གསོད་ཁག་སྐྱོར་འདི་འདྲ་འཛིན་པ་དེ་ཞི་སྣོ་མམ་པའི་གནས་སྤངས་ཞིག་རེད།

སེམས་ཁུར་དང་ནམས་ལྷོང་འདི་དག་གི་རྣམ་ལུགས་བཅའ་བུ་ལམ་ལུགས་སྟོན་
འགོག་ཐུབ་པ་དང་། མང་ཚོགས་འཕོར་ཆེན་ལ་སྟོན་སྟོན་མེད་པའི་ཐོག་ནས་མིང་
དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་ཐད་དུ་ལམ་སྟོང་ས་ལྡན་པའི་འབད་ཚོལ་བྱེད་ཐུབ་
པ། མིང་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཅུ་མེད་བཟོ་བྱུང་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཐལ་
བའི་ནང་ནས་གསར་བ་ཞིག་སྐྱེ་བར་སྟོན་འགོག་ཐུབ་པ་བཅས་ཐག་གཅོད་ལྡན་པའི་རེ་
བ་ཞིག་སྐྱེས་ལྟར།

ངས་མང་ཚོགས་ལ་སྟོན་སྟོན་དང་སྐྱབས་སྐྱེས་ལྟར་བའི་ཐོག་ནས་མིང་དབང་
རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་ལམ་སྟོང་ས་ལྡན་པའི་སྟོན་སྟོན་འཕོར་ཞིག་གཏོང་བར་ཆེས་
རྒྱས་པ་ལྡན་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་སྟོར་ལ་བསམ་སྟོན་ཞིབ་ཚགས་གཏོང་བྱུང་བའི་འབད་ཚོལ་
བྱས་པ་ཡིན། འདིར་ངས་ལོ་མང་རིང་ལ་མིང་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དང་།
འགོག་ཚོལ་ལས་འགྲུལ། གསར་བརྗེའི་ལས་འགྲུལ། མིང་དོན་གྱི་རྣམ་པ། མིང་
གཞུང་གི་ལམ་ལུགས། དམིགས་སྤྱོད་པ་ཀར་དེ་དངོས་དོན་གྱི་འཆོ་བ་སྤྱད་ས་པའི་
འཐབ་ཚོད་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྟོན་སྟོན་བྱས་པའི་ནམས་ལྷོང་ལ་གཞི་བཞག་ཡོད།

དེ་བའི་དེའི་འབྲས་བུ་རེད། ཡང་དག་པ་ཞིག་བྱུང་མེད་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད།
འོན་ཀྱང་གཅིག་བྱས་ན། འདིས་མེད་པ་ལས་དྲག་པའི་སྟོབས་ལུགས་ཆེ་བ་དང་།
རྒྱས་པ་ལྡན་པའི་བཅའ་སྟོན་གྲོལ་གྱི་ལས་འགྲུལ་སྐྱེན་པར་བསམ་སྟོན་དང་འཆར་འགོད་
ལ་རམ་འདེགས་བྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་འགའ་ཞིག་བྱེད་མིད།

བསམ་བཞིན་དུ་གདམ་ཁ་བྱས་པ་དང་། དགོས་མཁོ་ལ་བརྟེན་པའི་བརྩམས་ཚུལ་
 འདིའི་དམིགས་རྟེན་གཙོ་བོ་ནི། རི་རྩུབ་བྱས་ཏེ་སྲིད་དབང་རྒྱུར་འཛིན་ལམ་ལུགས་
 དེ་རྩ་མེད་བརྗོ་རྒྱ་དང་། གསར་པ་ཞིག་མི་སྐྱེ་བའི་སྡོན་འགོག་རི་རྩུབ་བྱེད་རྒྱའི་སྲིར་
 བཏང་དཀའ་ངལ་དེ་ཡིན། ལུང་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཞིབ་ཏུ་འདི་དཔྱད་ཞིབ་
 དང་ལམ་སྟོན་བརྩམས་རྒྱའི་རྣམས་པ་འདྲ་ངེས་ངེས་ལ་མེད། ཡིན་ན་ཡང་སྲིར་བཏང་གི་
 དཔྱད་ཞིབ་འདིས། ལྷབས་ཉེས་པའི་སྡོན་མས་ད་རྣམས་ལུང་པ་མང་པོའི་ནང་དུ་གདུག་
 རྒྱབ་ཅན་གྱི་དབང་རྒྱུར་གྱི་དངོས་ཡོད་གནས་རྒྱལ་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་བཞིན་པའི་
 མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའི་མེ་བ་ཡོད། རང་རང་གི་གནས་སྤངས་དང་
 བརྩམས་ཏེ་དཔྱད་ཞིབ་འདི་བདེན་པ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་བཞིན་རང་
 རང་གི་བཅེངས་གྲོལ་འགྲུབ་ཚེད་གྱི་ནང་དུ་འདིར་འཁོད་བསམ་རྒྱལ་རྣམས་བཀོལ་
 རྒྱུད་བྱུབ་མིན་དང་འོས་མིན་ཡང་གནས་སྤངས་དང་བརྩམས་དགོས་པ་ཡིན།

ངས་དེབ་འདི་འབྲི་སྐབས་བཀྲིན་རྗེས་བྲན་བྱེད་དགོས་པའི་བྱ་ལོན་དུ་མ་ཞིག་
 ཡོད། ངའི་དམིགས་བསམ་ལ་བྱུག་རོགས་རྒྱུ་སྲུང་རྒྱུ་ཞིན་གྱིས་དེབ་གྱི་ནང་དོན་དང་
 རྒྱ་ཆ་རྒྱིག་སྤངས་གྱི་དཀའ་ངལ་ངོས་བཟུང་རྒྱ་དང་། ལྷག་པར་དུ་འགྲུབ་བྱས་ཐང་གི་
 རྟོག་འཆར་ཁག་པོའི་རིགས་ལ་གསལ་ཁ་གཏོད་རྒྱ་དང་འབད་བརྗོན་དགོས་པའི་
 དགོངས་འཆར། ཚོམ་རྒྱིག་བཀོད་བྱས་ཡར་རྒྱས་དང་། རྒྱར་རྒྱིག་བྱེད་པ་བཅས་
 ལ་ཚོད་དཔག་དཀའ་བའི་མཐུན་འགྱུར་གནང་ཡོད། སྲིའི་ཕན་གྱི་ལའང་ཚོམ་རྒྱིག་
 ཐོག་རམ་འདེགས་གནང་བར་བཀྲིན་ཆེ་ལྷུ་ཡིན། མཁས་དབང་གིས་འོས་

ཀླུ་གཤམ་དང་རོ་རླུ་ཉེ་ལ་མི་གཉིས་ནས་བཀའ་སློབ་དང་སློན་བརྗོད་ཞེ་དྲགས་གལ་
ཆེན་པོ་གནང་ཡོད། མཁས་དབང་ཉེ་ལ་མི་ལས་མཛོན་དང་། མཁས་དབང་
པེ་ཉི་ལེ་པ་པར་མན་གཉིས་ནས་བང་རིམ་བཞིན་ཨ་པརི་ཀ་དང་། ལེ་ཉིན་ཨ་མི་རི་ཀ་
གཉིས་ནང་གི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སློབ་ལ་གནས་ཚུལ་གནང་ཡོད། དེས་ན། དེ་འདྲ་བའི་
གཏོང་མོད་དང་བྱམས་སློང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་བའི་འདྲིས་པའི་ཐོགས་ཆེན་པོ་
བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། འདྲིས་འཁོད་པའི་སློབ་པ་ལྔ་མས་དང་དཔྱད་ཞིབ་ཀྱི་འགན་ཁུར་དེ་
ང་རང་གི་ཡིན།

དཔྱད་ཞིབ་འདྲི་ལེ་ནང་གང་དུ་ཡང་མྱེད་དབང་གླེང་འདྲིན་པར་བཙུ་མེད་བྱེད་རྒྱ་
དེ་ལས་སྐྱོ་པོ་དང་རིན་པ་མེད་པའི་འབད་ཚོལ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་འདྲིན་བྱས་མེད།
འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནམ་པའི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཏུང་མགོ་རྩོག་པོ་དང་། རིན་འབབ་ཅན་པེད།
དེས་ན། མྱེད་དབང་གླེང་འདྲིན་པར་འཐབ་འདྲིངས་བྱེད་རྒྱ་དེར་མས་སློན་ཡོང་བ་ཨ་
ཅང་ཅང་པེད། ཡིན་ན་ཡང་དཔྱད་ཞིབ་འདྲིས་འགོ་ག་ཚོལ་གྱི་འགོ་བྱིད་ཚོར་རང་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་སྟོབས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་བའི་འཐབ་བྱས་དང་མཉམ་དུ་སྟོས་བཅས་མས་སློན་
གྱི་ཚད་གཞི་ཉུང་དུ་གཏོང་བའི་ཐོག་ལ་མཛོ་བསམ་གཏོང་བར་པའི་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་
རེ་བ་ཡོད།

དཔྱད་ཞིབ་འདྲི་མྱེད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཅུ་མེད་དུ་
སོང་རྗེས་དཀའ་ངལ་གཞན་ཚང་མ་དེའི་མཉམ་དུ་ཡལ་འགོ་བའི་གོ་བའང་རྒྱག་རྒྱ་
མེད། དབང་འདྲིན་པ་གཅིག་མར་ཟགས་པ་དང་རྗོད་པས་སློན་གྱིང་ཞིག་སྲུབ་ཀྱི་མེད།

དེ་ལས་གཞན་དུ་དེས་སྤྱི་ཚོགས་དང་། དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་དོན་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
 རང་བདེན་བཟོ་རྒྱུར་རྒྱུན་རིང་བའི་འབད་ཚོལ་དང་། ལས་ཀ་དུར་ཐག་བྱེད་པ་དང་།
 རང་བདེན་མ་ཡིན་པ་དང་། བཅན་གཞོན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པར་བཟོ་རྒྱའི་ལམ་
 ཞིག་བྱས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་སྤྱི་དབང་སྐར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་འཛོར་ཞིག་ཇི་ལྟར་
 གཏོང་བྱུང་བའི་ཚོགས་དཔྱོད་མདོར་བསྟུས་འདི་དུས་ནམ་ཞིག་དབང་སྐར་འོག་དུ་
 གནས་པ་དང་། རང་དབང་འདོད་པའི་མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བར་ངས་ཇི་
 བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཨ་རིའི་མི་ཚུ་མི་ལ། མངའ་སྡེའི་ལྷོ་ས་འོན་ནང་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཨོལ་ལྷན་
 ཨོན་མེད་ལྷོ་གནས་ཁང་ནས་རྒྱན་བྱུང་གྱིས་༡༩༩༩ ལྷ་༡༠ ཚེས་༦ ཉིན་གྱིས་
 པའོ།

དང་པོ།

སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ལ་དངོས་སུ་གདོང་ལེན་བྱེད་པ།

ཉེ་བའི་ལོ་དུས་ཀྱི་ནང་དུ་སྲིད་དབང་གཉིས་ཀ་ནས་བྱུང་བའི་སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་ལམ་
 ལུགས་སྐྱ་ཚོགས་ཤིག་སྐྱེས་འདེད་ཀྱིས་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལུ་མཁན་གྱི་མང་
 ཚོགས་དང་གདོང་བྱུག་བྱུང་སྐབས་འབྲེལ་བའམ། ཡང་ན། འཚོར་ཞིག་ཏུ་སྲིད་དབང་
 བྱུང་ཡོད། ཡང་ཡང་སྐབས་མི་སྡེ་དེ་དང་། སྐབས་ཤིག་བཙན་སྐབས་བ་ལྟ་བུར་
 མངོན་པའི་སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་འདི་དག་འགའ་ཞིག་གིས་མང་
 ཚོགས་ཀྱི་སྲིད་དོན་དང་། དཔལ་འབྱོར། སྲི་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལུ་
 བའི་ཚིག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་ལུགས་དེ་འགོག་མ་བུའམ་པའི་ར་འཕྲོད་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༤༠ ནས་བཟུང་ཨེས་འོ་ནི་ཡ་དང་། ལྷ་ཏུ་མི་ཡ། མི་ལྷ་ནི་ཡ།
 ལོ་ལེ་ཏུ་ཤར་འཇར་མན། ཅེ་ཀོ་མོ་ལོ་ལྷ་ཀྱི་ཡ། མོ་ལོ་མེན་ནི་ཡ། མེ་ལྷ་ལྷ་རྒྱར།
 ལྷ་ལི། ལྷོ་ལི་མི་ཡ། མི་ལི་བེན་སྐབས་ཀྱི་མང་ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་ཚེར་འཚོ་བ་སྲངས་
 པའི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མ་ལུས་པའི་མདུན་དུ་སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་
 དག་འཚོར་ཞིག་ཏུ་སྲིད་ཡོད། དེ་བཞིན་༡༩༧༡ ལོའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་
 མཁའ་གསལ་བཟུང་བ་ཁག་ཅིག་གིས་གཞུང་སྲིད་བཙན་འཕྲོག་བྱེད་རྒྱུའི་འབད་ཚོལ་ལ་
 བམ་ཉེས་གདོང་བར་ལག་རྗེས་གལ་ཆེ་ཡོད་པའི་དེ་སྐྱོ་སྐྱོ་སྐྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
 ཚ་གས་དུ་མ་དང་། བལ་ཇེ་རི་ཡ། ཇོ་ཡར། ཏུ་ལྷ་རི། ལྷ་ལ་གེ་རི་ཡ། ལྷ་ལི་

ཡམ་ཤི་ མ་ཡ་མི། ལྷ་རུ་གྲ་མེ། ལྷ་ར་རི་ལ། ཉེ་རི། ལམ་རིན་ཏེ་ན། ཅི་ལི།
 ལྷོ་གོ་རི་ཡ། རྩམ་ལྷི་ཡ། བལ་ཡུལ་བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོ་ག་
 ལོ་ལ་གྱིས་མང་གཙོ་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བའི་ལས་འགུལ་རྒྱ་སྐྱེད་དུ་བཏང་ཡོད།

དེར་མ་ཟད་ཉེ་བའི་ཚར་རྒྱ་ནག་དང་། འབར་མ། བོད་བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་མང་
 ཚོ་གས་ཀྱི་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་ལེན་མི་ལུ་བ་འབྱུང་ཡོད། འཐབ་ཚེད་དེ་དག་
 གིས་བཅན་བརྩུང་ངམ། ཡང་ན། དབང་སྐྱུར་བྱེད་བཞིན་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་
 ལམ་ལུགས་ལུལ་མེད་བཟོ་བྱུང་མེད་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་བཅན་གཙོ་ཅན་གྱི་གཞུང་
 འདོན་པ་དེ་དག་གི་སྐྱུག་རྒྱུ་བ་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་རྒྱལ་སྲིད་སྲི་ཚོགས་ལ་དམར་རྗེན་དུ་
 བརྒྱན་ཡོད་པ་དང་། མང་ཚོ་གས་ལ་འང་འཐབ་ཚེད་འདིའི་རྣམ་པའི་ཉམས་མེད་རིན་
 བུང་ལྡན་པ་ཞིག་སྤྲད་ཡོད།

1 The term used in this context was introduced by Robert Helvey. “Political defiance” is nonviolent struggle (protest, noncooperation, and intervention) applied defiantly and actively for political purposes. The term originated in response to the confusion and distortion created by equating nonviolent struggle with pacifism and moral or religious “nonviolence.” “Defiance” denotes a deliberate challenge to authority by disobedience, allowing no room for submission. “Political defiance” describes the environment in which the action is employed (political) as well as the objective (political power). The term is used principally to describe action by populations to regain from dictatorships control over governmental institutions by relentlessly attacking their sources of power and deliberately using strategic planning and operations to do so. In this paper, political defiance, nonviolent resistance, and nonviolent struggle will be used interchangeably, although the later two terms generally refer to struggles with a broader range of objectives (social, economic, psychological, etc.).

གོང་གསལ་མིང་འདོན་བྱས་པའི་ལུང་པ་དེ་ཚོའི་ནང་སྤྱི་དབང་རྒྱུ་འདོན་
ལམ་ལུགས་འབྲེལ་རྒྱུ་ལྷན་པུང་བ་དེས་སྤྱི་ཚོགས་དེ་དག་ནང་གི་དཀར་ཚོད་གཤམ་གཞན་
ཡོངས་རྒྱུ་གས་མེད་པར་བཟོ་བྱུང་མེད་ལ། དཔེར་ན། དབུལ་ཕོངས་དང་། ཁྲིམས་
འགལ། འབྲོན་ཐང་མེད་པའི་ལས་ཁུངས་ལམ་ལུགས། ཁོར་ལུག་གཏོར་བའི་གས་
བཅས་ནི་གས་ཆེར་གདུག་རྒྱུ་བ་ཅན་གྱི་དབང་འདོན་པ་ནམས་ཀྱི་ལག་རྒྱུ་ཡིན། འོན་
ཀྱང་སྤྱི་དབང་རྒྱུ་འདོན་པ་འདི་དག་གི་ལས་ཁུངས་པ་དེས་བཅོན་གཞོན་སྤོང་མི་
དག་གི་སྤྱད་པས་ལྷན་པུང་ཆ་གས་གང་འཚམས་ཞིག་ལྷན་དུ་གཏོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་
སྤྱི་དོན་གྱི་མང་གཞོན་དང་། རྒྱུ་འདོན་པ་དབང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དབང་བའི་བཅས་
སྤྱི་དབང་དང་ལྷན་དུ་སྤྱི་ཚོགས་འདི་དག་གྱུར་བཟོ་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་སློ་མོ་སྤྱི་ཡོད།

རྒྱུ་འདོན་ལུགས་འདོན་དཀར་ཚོད་གཤམ་ཅིག

འདས་པའི་བུ་སྤྱད་དག་གི་རིང་ལ་འདྲམ་སྤྱིང་ནང་དུ་རང་དབང་དང་མང་གཞོན་
ལུགས་ཆེར་གཏོང་བའི་སྤྱོད་པས་སྤྱི་དབང་འདོན་ཞིག་དེས་པར་དུ་བྱུང་ཡོད།
རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ཡོ་རེའི་ཆབ་སྤྱི་དོན་ཐང་དང་སྤྱི་དབང་ས་རང་དབང་གི་གནས་བབས་
ལ་དབྱེད་ཞིབ་སྤྱོད་པས་བསྒྲིགས་བྱེད་མཁན་གྱི་རང་དབང་ཁང་པ་ལྟར་ན། འདས་པའི་
མི་ཡོ་བཅའི་ནང་འདྲམ་སྤྱིང་ཁྲོན་ཡོངས་སྤྱི་དབང་ཞེས་ལུང་པ་སྤྱི་ཚོན་རྒྱུ་
འབྲེད་བྱས་པའི་གངས་འཕོར་གང་འཚམས་མང་དུ་སྤྱིན་ཡོད།²

2 Freedom House, *Freedom in the World: The Annual Survey of Political Rights and Civil Liberties, 1992-1993* (New York: Freedom House, 1993), p.66

ལོ་དུས།	རང་དབང་།	ཆ་གས་ཚམ་རང་དབང་།	རང་དབང་མེད་པ།
༡༩༩༩	༥༥	༥༦	༤༩
༡༩༩༩	༥༥	༥༩	༩༩

འོན་ཀྱང་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲོས་འདི་བཙན་ཤིང་གྱི་གནས་སྐབས་འོག་ད་ལྟོར་
 གནས་བཞིན་པའི་མི་མང་གི་གངས་འབོར་ཁྲོན་ཆེ་དེས་སྤྱི་མཉམ་དུ་བཏང་ཡོད།
 ལྷོ་ལོ་༡༩༩༩ ལྷོ་ལོ་བ་དང་པོ་བར་དུ་འཛམ་གླིང་གི་མི་འབོར་ཐེང་འབྲུམ་པ་༥༤
 ཡི་བརྒྱ་ཆ་༩༡ རང་དབང་མེད་པ་³ ཞེས་བཏགས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་ས་ཁུལ་གྱི་
 བར་དུ་གནས་ཡོད། དེ་དག་ནི་སྤྱི་དོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་དང་སྤྱི་དམངས་རང་དབང་ལ་
 དམ་བསྐྱབས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ་ཁག་ཡིན། རང་དབང་མེད་པའི་སྤྱི་
 ཚོན་ནང་གི་ལྷང་པ་༩༩ དང་། ས་ཁུལ་༡༩ བཙས་ནི་འབར་མ་དང་སྤྱུན་རྒྱུ་
 དག་དམག་གི་སྤྱི་དབང་སྐར་འཛིན་དང་། སོ་རྟེན་ཨ་རི་ཡ་དང་འབྲུག་ལུལ་རྒྱུ་
 བཙན་གཞོན་ཅན་གྱི་སྤོལ་རྒྱུན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་དབང་། རྒྱ་ནག་དང་། ཨི་རྒྱ་ག ལྷང་
 ཀོ་རི་ཡ་རྒྱ་ལྷང་དབང་ཤིང་མངོན་གསལ་ཆེ་བའི་སྤྱི་དོན་ཚོགས་པ་ཁག བོད་དང་
 བར་ཏི་མོར་རྒྱ་ལྷང་ཕྱི་ལྷང་གི་བཙན་འཇུག་བསྐྱོན་གས་སྤྱི་ཚོགས་པའི་དབང་
 བསྐྱར་འོག་ཏུ་ཡོད་པའོ། ཡང་ན། འབྲུག་འགྲོས་ཀྱི་གནས་བབ་ནང་དུ་ཡོད།

(1993 figures are as of January 1993). See pp.79 -80 for a description of Freedom House's categories of "free," "partly free," and "not free."
 3 Freedom House, *Freedom in the World*, p.4.

དང་གི་ཆར་ལུང་པ་མང་པོ་དཔལ་འབྱོར་དང་། མིང་དོན། སྤྱི་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་
 འགྲུར་བ་ལྟར་བའི་གནས་བབ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྐྱེད་ཡོད། འདས་པའི་ལོ་བཅུའི་ནང་
 རང་དབང་ལུང་པའི་གངས་འབོར་མང་དུ་སྤྱིན་ཡོད་ཀྱང་། ལྷུང་ཚད་ལྡན་པའི་གཞི་
 ཚའི་འགྲུར་བ་འདི་འདྲའི་ངོས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་ཁ་སྤོགས་ཕྱོག་སྟེ་བསྐྱོད་པ་
 དང་། མིང་དབང་གླེང་འཛིན་གྱི་ནམ་པ་གསར་པ་ཞིག་ལྷུང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་
 ཡོད། དྲག་དམག་ཤོག་ཁག་དང་། འདོད་པ་ཆེ་བའི་སྤྱི་པོ་གླེང་། འོས་འདེམས་
 ལྷུང་བའི་དཔོན་རིགས། ལྷུང་མཐའ་ཅན་གྱི་མིང་དོན་ཚོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་རང་རང་
 གི་འདུན་པ་བཅོན་འགོ་ལ་བྱེད་པར་ཡང་ཡང་འབད་ཚོལ་བྱེད་ཀྱི་རེད། གཞུང་མིང་
 བཅོན་འཕྲོག་བྱེད་པ་དག་ནི་ད་ལྟོ་བར་དུ་འབྲུང་ཕྱོད་ཡོད་ལ་མ་འོངས་པར་ཡང་
 འགྲུང་བེས་རེད། གངས་འབོར་ཆེ་བའི་མང་ཚོགས་ལ་འགོ་བཙའི་གཞི་ཚའི་ཐོབ་
 ཐང་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ནམས་སུ་མཐུད་དེ་མི་སྲོད་པ་བེས།

སྐབས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་འདས་པ་ནི་ད་ལྟོ་བར་ང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཡོད། མིང་
 དབང་གླེང་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་དཀར་ཚོན་གཉིད་གཉིད་ཟུང་པོ་རེད། འགྲུང་ལྷུང་ས་
 རྒྱལ་ནང་ངམ། སྤྱི་རྒྱལ་གང་ཡང་རུང་། ལུང་པ་མང་པོའི་ནང་གི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་
 བཅུ་ལྷག་འགའ་ཤས་སམ། སྐབས་འགར་བརྒྱ་ལྷག་འགའ་ཤས་ཀྱི་རིང་ལའང་མནར་
 གཙོད་ལྷུངས་ཡོད་པ་རེད། དབང་ལྡན་མི་སྣ་དང་དབང་བསྐྱར་པ་ཚོར་མང་ཚོགས་
 ནས་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱིས་དབང་སྐྱར་དང་ལེན་དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དུས་ལྟན་རིང་
 པོ་ནས་ཡང་ཡང་བརྒྱབ་ཡོད། ལྷུག་པ་ཞིག་ལ་མིང་གཞུང་ངམ་དབང་བསྐྱར་ཚོགས་

པ་དག་གིས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་སྐྱེས་ལོན་བྱ་སྲིད། སྲིད་གཞུང་གི་སྐྱེས་ལོན་གྱི་སྤྱི་
 རོལ་དུ་གནས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། སྲིད་དོན། དཔལ་འབྱོར། དེ་བཞིན་ཚོས་
 སྤོགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱིལ་འབྱུངས་ནམས་ཤེས་བཞིན་དུ་སྐྱོ་ཞན་དང་
 ཉམས་དམའ་རུ་གཏོང་བ་ལ་ཟད། སྐབས་འགར་དེ་དག་གཞུང་འབྲེལ་སྐྱིལ་འབྱུངས་
 གསར་པར་བརྗེ་བསྐྱར་བྱས་པ་བྱུང་ཡོད། རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཤི་གང་ཟག་གིར་
 གཅིག་ཕུ་བའི་སྤྱང་པོ་ཞིག་དུ་བསྐྱར་དེ་དུ་ལ་སྤྲོད་པོ་སོར་སྤྲེས་པ་སྐྱར་གཅིག་གིས་
 གཅིག་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་། རང་དབང་བསྐྱུ་བ་ཕྱིར་མཉམ་ལས་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ལ་ཟད།
 རང་དོས་ནས་འཇུར་སྐྱེས་ཏེ་གང་ཡང་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་བཟོས་ཡོད།

ཐུབ་འབྲས་ཤི་སྤོན་དཔགས་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཤི་སྐྱོ་ཞན་
 དང་། རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་འཕེར་བ། འགོག་ཚོལ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་སོགས་
 སུ་འགྱུར་གྱི་རེད། མང་ཚོགས་ཤི་ཆེས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་པའི་ཉེར་ལེན་ལས་ཐ་ན་
 རང་གི་ནང་མི་དང་མངའ་བོ་གས་ཚུན་ལའང་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པར་ཞེ་འཁོན་
 དང་རང་དབང་ལ་གཅིག་དུ་ཞེན་པའི་གནས་ཚུལ་སྤྱིར་སྤོང་བྱེད་ཐུབ་གྱི་མེད། མི་
 མང་ནམས་མང་ཚོགས་འགོག་ཚོལ་གྱི་ཐད་ལ་ཞིབ་དུ་བསམ་པ་སྤོང་གཏོང་རྒྱར་འཛིགས་
 སྤྱང་ཆེན་པོ་བྱེད་གྱི་ཡོད། གང་སྐྱར་ཡང་། བན་ཚོགས་གཤེ་ཡོད། དེའི་ཚབ་དུ་
 ཁོང་ཚོ་ནི་རེ་བ་བྲལ་བའི་མ་འོངས་པ་ཞིག་དང་། དག་མཚན་མེད་པའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་
 སྤོང་རྒྱ་དེ་རེད།

དང་དུས་ཀྱི་སྲིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ནང་ཡོད་བཞིན་པའི་གནས་
 ལྟངས་ནི་སྤོ་ལོ་ལས་ཆེས་སྤྲུག་པ་ཡོད་ཀྱི་རེད། སྤོ་ལོ་ཡིན་ན་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་
 འགོ་ག་ཚོལ་བྱེད་པའི་འབད་ཚོལ་བྱས་ཡོད་སྲིད། དུས་ལུན་ཐུང་དུ་ལམ་མི་གནས་
 པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་དོ་ཚོལ་དང་། རམ་སྟོན་ཁྲོམ་བསྐོར་བྱུང་ཡོད་ཀྱི་རེད། གཅིག་
 བྱས་ན་འབྲུལ་སེལ་རིང་སེམས་ལུགས་ནས་མཁར་འཕུར་ཡོད་འགྲོ། ལྷབས་གཞན་
 དུ་སྐྱེ་བོ་གླེང་དང་སྤེལ་བ་རྒྱང་རྒྱང་ཚོས་སོ་སོའི་རྩ་འདྲིན་ནམ། ཡང་ན། བཀའ་
 བརྗེ་དང་ལེན་མི་ལྷོ་བའི་ནམ་པ་སྟོན་ཕྱིར་རུས་པ་མེད་ཀྱང་། ཚོ་ཁོག་ལྷན་པའི་ལས་
 འགུལ་སྤེལ་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཀུན་སྟོང་བཟང་བོ་རྗེ་འདྲ་ཞིག་འབྲེར་ཡོད་ཀྱང་། སྲིད་
 དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཙུ་གཏོར་གཏོར་བར་དགོས་དེས་ཅན་གྱི་མི་མང་གི་ཞེ་
 ལྟངས་དང་ཅི་གསུངས་བཀའ་བསྐྱེད་ལྷོ་བའི་གོ་མས་གཤིས་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུ་དེའི་ཐད་
 འདས་པའི་འགོ་ག་ཚོལ་གྱི་ལས་འགུལ་ནམས་འདད་དེས་བཞིན་པ་བྱུང་མེད། ཚོ་
 བས་པ་ཞིག་ལ། ལས་འགུལ་དེ་དག་གིས་རྒྱལ་ཁ་ལྷོག་ཤིང་བའང་མེད་པའི་ཚབ་
 དུ་འཆི་སྟོན་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལྷོན་མ་ཁོ་ན་འབྲེར་ཏེ་སྤྲོ་བས་ཡོད།

འཆི་བའི་ལམ་ནས་རང་དབང་འོས་སམ།

གནས་སྐབས་དེ་འདྲར་ག་ཤི་བྱེད་དགོས་སམ། ཆེས་མངོན་པའི་བྱ་ཐབས་ནམས་ནི་
 བེད་མེད་དུ་མ་བོང་། སྲིད་དབང་གླེང་འདྲིན་པ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱན་སྤྲུག་དུ་ཙུ་བྱིས་ས་དང་
 ཁྲིམས་ཀྱི་འགོ་ག་རྒྱུན་དང་། ཁྲིམས་ཀྱི་ཐག་ཚོད། མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་རྒྱལ་བཅས་

མི་སྣང་མེད་དུ་འཛོག་གི་ཡོད། གཏུག་རྩུབ་དང་། མནར་གཅོད། གར་སོང་ཆ་མེད་
 དུ་ཡལ་འགོ་བ། མི་གསོད་ཁྲག་སྦྱོར་བཅས་ལ་གདོང་གཏད་བྱེད་སྐབས་མང་
 ཚོགས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལ་མ་ལུགས་ལྷལ་མེད་དུ་གདོང་ལྷབ་མཁན་དེ་
 འཚོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་མཛུགས་བསྐྱོན་སྦྱོར་བ་དེར་ལུགས་ཁག་མེད། གནོད་འཚོ་
 སོག་པའི་མང་ཚོགས་ཁོང་ཁོ་ཅན་ཚོས་སྐབས་དེ་སྐྱེ་འབྱེད་ཏེ་ཞགས་པ་ནི་གི་ཡོད་པ་
 ལ་སྐྱོས་མེད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་འཚོ་བ་དང་། དམག་ལུགས་ཀྱི་རྩལ་པ་གང་ཡོད་
 བཏོན་ཏེ་གཏུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ལ་འཐབ་རྩུའི་ཤོ་སྦྱིག་བྱས་
 ཡོད་ལ། མི་འདྲི་དག་གིས་རང་སོག་དོར་བ་དང་། དཀའ་སྤྲུག་ལྷུང་ས་མིན་ལ་མ་
 ལྟོས་པར་སློ་ཁོག་ཆེན་པོའི་སློ་ནས་འཐབ་ཡོད། ཁོང་ཚོའི་བྱབ་འབྲས་ནམས་སྐབས་
 དེ་མངོན་ཉམས་དོད་པོ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་རང་དབང་ཐོབ་པ་ནི་དཀོན་པོ་རེད། འཚོ་བ་
 ལྡན་པའི་བྱུན་ལོག་གིས་མང་ཚོགས་ནམས་སློན་མ་ལས་ཉུ་བྱག་ཐབས་ཟད་དུ་བརྒྱུར་
 བའི་གཏུག་རྩུབ་ལྡན་པའི་དག་གནོན་གྱི་རྒྱུན་བྱེད་སྲིད།

འཚོ་བའི་ལས་གདམ་ཁ་བྱས་པའི་དག་མཚན་ག་ཤེ་ཡིན་རུང་དོན་གནད་གཅིག་
 གསལ་པོ་རེད། འཚོ་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་ཡིད་ཆེས་བཅོལ་བ་དེ་ནི། རང་ལ་བཅོན་
 གནོན་གཏོང་མཁན་དེ་ལ་རྩུན་གཏན་ནས་ལྷག་པའི་རུས་པ་གང་ཡོད་པ་དེ་ལ་འགྲན་
 ཚོད་བྱེད་རྒྱུར་བདམས་པ་ཞིག་རེད། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོར་འཚོ་བ་ཁྲབ་
 ལུགས་ཆེན་པོར་བེད་སྲོད་གཏོང་རྒྱུའི་ལག་ཆ་ལྡན་ཡོད། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་
 འདི་ནམས་ཀྱིས་དུས་ལུན་རིང་ཐུང་རི་ཅམ་ཞིག་ལྷུ་མཐུད་ཐུབ་ཀྱང་། ཐམ་དེར་ཆེས་

རྒྱུ་ལ་པའི་དྲག་དམག་གི་དངོས་ཡོད་གནས་སྤངས་དེ་གཡོ་ཚོལ་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད།
མིང་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་པ་ཚོར་དྲག་དམག་གི་ཡོ་ཆས་དང་། རྗས་མདེལ། སྐྱེལ་
འདྲན་འཕུལ་འཁོར། དམག་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་ཚད་བཅས་ཏེ་ལམ་ལུགས་ཏུ་གཞན་
ལས་སྐྱབ་པ་ཡོད། རྒྱོ་ཁོག་ལྷན་ཡང་མང་གཙོའི་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་ཁོང་ཚོའི་དོ་
ཡར་མི་ཡོད།

སྐྱེ་སྐོལ་གྱི་དྲག་པོའི་གྲིན་ལོག་དེ་དོན་དངོས་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པ་དོས་འདྲིན་
བྱེད་དུས་འགལ་རྒྱའི་བསམ་ཚུལ་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་འདྲེན་དམག་དམག་འཐབ་ལ་
མོས་པ་བྱེད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདྲེན་དམག་གི་དམག་འཐབ་དེས་བཅའ་གཞོན་ལོག་
གི་མང་ཚོགས་སམ། མང་གཙོའི་ལམ་སྐོལ་པ་ཚོར་ཕན་ཐོགས་དགོན། འདྲེན་
དམག་གི་དམག་འཐབ་དེ་དམིགས་སུ་བཀར་དེ་རང་སྤྱོད་མི་མང་གི་ནང་དུ་སྐོག་
སྐོན་ལུགས་ཆེ་ཡོད་པའི་ཉེན་ཁ་ཞེ་དྲགས་ཆེ་བས་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ཤེས་ཞིག་
མིན། ཐབས་ལམ་འདི་ནི། རྒྱལ་གཉེར་ལྷན་པའི་རྣམ་གཞག་དང་འཐབ་བུས་ལྷན་
པའི་དབྱེད་ཞིབ། གཞན་ཡང་སྐབས་རེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱལ་སྐོར་བཅས་ཡོད་ཀྱང་། ལམ་
སྐོར་མི་ཡོད་པའི་ཐད་ལ་འགན་ལེན་ཁག་ཐེག་ཐུབ་པ་ཞིག་མིན། འདྲེན་དམག་གི་
འཐབ་ཚོད་རྣམས་ཤས་ཆེ་བ་དུས་ལུན་ཆེས་རིང་མོ་འགོར་བ་ཡིན། དབང་སྐྱུར་
བཞིན་པའི་གཞུང་འདྲིན་པས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལྷ་ལག་གཉོར་བ་དང་། འགོ་བ་མིར་
སྐྱབ་བུལ་ཆེན་པོ་སྤོད་པ་དང་མཉམ་དུ་ཞི་བའི་མི་མང་རྣམས་གནས་བཞོད་མི་བདེ་
བ་བཟོ་གི་ཡོད།

འཇམ་དམག་གི་འཐབ་ཚོད་ནམས་གལ་ཏེ་ལམ་སྐོང་ས་བྱང་ཡང་། དེ་དག་ལ་
 རྒྱལ་ས་རྒྱང་འོང་པོར་གནད་ཆེ་བའི་སྐོམ་གཞིའི་མཇུག་འབྲས་ངན་པ་ཡོང་གི་ཡོད།
 སར་ཚོལ་བྱེད་སའི་དབང་འདྲིན་པ་དེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྫོག་སྲོལ་ས་ཐབས་ལམ་གྱི་འབྲས་
 བུ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅན་གནོན་ཆེ་ཏུ་འགོ་གི་ཡོད། གལ་ཏེ་འཇམ་དམག་པ་ཚོ་མཐའ་
 མཇུག་ཏུ་ལམ་སྐོང་ས་བྱང་ཡང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་དབང་འདྲིན་པ་གསར་པ་དེ་དེ་སྲ་
 ལས་ཀྱང་ཆེས་བཅན་གནོན་ཆེ་བ་ཡོང་གི་དུ། རྒྱ་མཚན་མི། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 རྒྱ་སྐྱེད་བའི་དམག་དམག་སྟོབས་བྱུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུལ་བྱུང་བ་དང་། མང་
 གཙོ་སྐྱེད་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་འཇུགས་པ་དང་རྒྱ་ནག་འཁྲོད་ས་བྱེད་པར་གལ་གནད་ཆེ་
 བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུག་འཇུགས་དང་། རང་དབང་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚོན་ལ་གཏོར་བའི་གས་
 ཐབས་སའམ། ཡང་ན། རྫོང་ཞུ་དུ་བཏང་བའི་དབང་གིས་ཡིན། སྤྱི་དབང་གྲུབ་
 འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འགལ་ལྔ་བ་ཚོས་གདམ་ཁ་གཞན་ཞིག་འཚོལ་དགོས།

གཞུང་སྤྱི་དབཅན་འཕྲོག་དང་། འོས་བསྐྱུ། ལྷིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས།
 དམིགས་བསལ་ཞེ་སྟན་པའི་དབང་འདྲིན་པ་ཞིག་དབང་ཆ་ལས་སའ་རྒྱུར་ལམ་རྒྱུར་
 བོས་དང་། ལས་རྒྱ་ཕོས་གཅིག་མི་གཞན་ལ་སྟོས་ཏེ་སྤྱི་དབང་གྲུབ་འདྲིན་ལམ་
 རྒྱལ་ས་པ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་དམག་དམག་གིས་གཞུང་སྤྱི་དབཅན་འཕྲོག་བྱེད་རྒྱ་དེ་མཐོང་
 སྤྱི། འོན་ཀྱང་ཐབས་ལམ་དེ་དང་མཉམ་དུ་ཆེས་ཚབས་ཆེ་བའི་དཀའ་འཕྲོག་དུ་མ་
 ཡོད། གལ་གནད་ཆེ་བོས་ལ། ཐབས་ལམ་དེས་མང་ཚོགས་དང་མཐོ་རིམ་ཚན་

པའི་དབང་ལ་གཞུང་དང་དེའི་དམག་དབུང་གི་སྣང་ས་འདྲིན་བྱེད་པའི་དབང་ཆའི་བཤོ་
འགྲེལ་ས་ཆ་མ་སྟོ་མས་པ་དེ་རང་འདུགས་འདོག་པ་ཡིན། གཞུང་འདྲིན་གོ་གནས་
ནས་གང་ཟུག་དང་། ཤོག་ཁག་གྲེ་བག་པ་ཞིག་གནས་དབུང་བྱུང་བ་དེས་སྡེ་ཁག་
གཞན་ཞིག་ཁོང་ཚོའི་གོ་ས་དེར་སྡེ་བས་འདུག་རྒྱ་ཅམ་པལ་ཆེར་དེས་པ་རེད། རྣམ་
གཞག་འདོད་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་སྡེ་ཁག་འདི་སྲོད་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་འདམ་པ་དང་།
མང་གཙོའི་བཙོས་བསྐྱར་ལ་སྤྲོད་བྱ་གྲུ་ཡང་ས་བ་ཡོང་སྲིད། འོན་ཀྱང་དེའི་སྡོག་
སྲོགས་སྲུ་འགྲོ་རྒྱ་དེས་པ་རེད།

ཤོག་ཁག་གསར་བ་དེས་རང་ཉིད་གྱི་གོ་གནས་སྲ་བརྟན་བཟོས་རྗེས་སྲིད་པ་དེ་
ལས་ཀྱང་ཆེས་འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་། སྲིད་རྗེ་མེད་པར་འགྱུར་སྲིད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
དམངས་གྱིས་དེ་བཙོས་བྱས་ཡོད་སྲིད་པའི་སྡེ་ཁག་གསར་བ་དེས་མང་གཙོ་དང་འགྲོ་
བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བསམ་ཤེས་མེད་པར་རང་འདོད་གང་ཡོད་བྱེད་ཐུབ་གྱི་རེད། དེ་ནི་
སྲིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་གྱི་དཀའ་ལྷོག་ལ་འཚམས་པའི་ལན་འདེབས་ཤིག་
ཡིན།

གནད་ཆེའི་སྲིད་དོན་གྱི་འགྱུར་བའི་ལག་ཆ་རྣམས་ཡིན་པའི་འོས་བསྐྱེད་སྲིད་
དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་གྱི་འོག་དུ་ཐོབ་ཐངས་མེད། དཔེར་ན། དེ་སྡེའི་
སོ་སྲིད་འི་མངའ་འོག་ཡིན་པའི་ཤར་སྲོགས་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་སྲིད་དབང་གླེང་འདྲིན་གྱི་
དབང་འདྲིན་པ་འགས་མང་གཙོའི་རྣམ་པ་ཅམ་མངོན་པའི་ཆེད་དུ་གྲོས་གཞི་དེ་དག་
བརྒྱད་དེ་སྲིད་ཡོད། འོན་ཀྱང་འོས་བསྐྱེད་དེ་དག་ནི་སྲིད་དབང་གླེང་འདྲིན་པ་རྣམས་

གྲིས་སྐྱ་ས་ནས་ལག་སྐྱུག་ག་བྱས་པའི་འོས་དམིགས་དག་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚོག་མཚན་
 ཐོབ་རྒྱུར་སྐྱད་ས་འདྲིན་དམ་བསྐྱབས་ཅན་གྱི་མང་མོས་འོས་བསྐྱུ་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན།
 སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོས་གཞོན་པུགས་ཀྱི་འོག་སྐབས་རེ་འོས་བསྐྱུ་གསར་པ་
 བྱེད་རྒྱུར་མོས་མཐུན་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ནས་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་ཏུ་སྲིད་མངས་
 ཀྱི་ཁོངས་ནས་ཨ་ཡང་པད་ཀོ་འདྲོག་རྒྱུར་འོས་བསྐྱུ་ལ་གཡོ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རེད། དཔེར་
 ན་༡༩༩༠ ལོར་འབར་མའི་ནང་དང་། ༡༩༩༩ ལོར་ནལེ་རེ་ཡའི་ནང་བྱུང་བ་
 བཞིན། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་འགལ་གྱི་འོས་དམིགས་ནམས་འོས་བསྐྱུར་ལངས་ཚོགས་པ་
 དང་། དངོས་སུ་འོས་འདེམས་བྱུང་ན་ཡང་འོས་ཤོག་གྲུབ་འབྲས་སྤར་མེད་ཏུ་འདྲོག་
 པ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ་མཁན་ཚོར་འདྲིགས་སྐྱུལ་དང་། འདྲིན་བརྒྱུང་། ཐ་ན་དམར་
 གཞོན་ཀྱང་གཏོར་སྲིད་པ་ཡིན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོ་ནི་རང་ཉིད་ཁྱིམ་
 འབེབས་སྲིད་པའི་འོས་བསྐྱུ་བྱེད་ཚོགས་པའི་ལས་ལ་འཇུག་གི་མེད།

ད་ལྟ་གཏུག་རྒྱུབ་ཙམ་གྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་གི་འོག་
 རྒྱལ་བརྒྱལ་ཨྲོང་བཞིན་པའམ། ཡང་ན། དེའི་ལག་འོག་ནས་ཐར་ཐབས་སུ་བྱོས་
 བྱོལ་དུ་སྲིན་པའི་མི་མང་མང་པོས་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་མནར་གཅོད་ལས་ཐར་བྱུབ་པའི་
 ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་མེད། ཁོང་ཚོས་ནི་གཞན་གྱི་བྱེད་ལས་ཁོ་ནས་མང་ཚོགས་དེ་སྐྱོབ་
 བྱུབ་པའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མི་མང་འདི་དག་གིས་སྲིའི་རྣམ་སྟོབས་ལ་ཡིད་ཆེས་
 བཅོལ་གྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ནམས་འཚམ་ལ་འབེབ་རྒྱུར་

རྒྱལ་སྤྱིའི་རམ་འདེགས་ཁོ་ན་རྣམས་ལུགས་འདང་དེས་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་གྱི་
ཡོད།

མནར་གཅོད་མྱོང་མཁན་ཚོས་རྣམས་པ་ལྡན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་བསམ་
ཚུལ་དེ་དུས་སྐབས་རེ་ཞིག་ལ་སྐབས་རེ་བདེན་པ་ཡིན། མཁྱེན་རྒྱུ་ལྟར་རྒྱུ་ལྡན་
དུ་མནར་གཅོད་མྱོང་བའི་མི་མང་རྣམས་གྱིས་གནས་སྐབས་འཐབ་ཚོད་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་
དང་། བྱེད་མི་འདོད་པ་ཡོང་གི་ཡོད། གང་གིས་ཅེས་ན། ཁོང་ཚོས་སྤྱིང་རྗེ་མེད་
པའི་སྤྱིང་དབང་རྒྱུ་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེར་ཁ་གཏད་གཅོག་པར་རང་ཉིད་ལ་རྣམས་པ་
མེད་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་བ་དང་། རང་ཉིད་སྐྱོབ་ཐུབ་པའི་ཐབས་ལམ་གསལ་པོ་ཡང་
མེད། དེས་ན་མི་མང་པོས་བཅིངས་ཕྱོལ་ཐོབ་ཤིང་གཞན་ལ་རེ་བ་བཅོལ་བ་དེར་ཁག་
མེད། སྤྱིའི་རྣམས་ལུགས་དེ་ནི་མང་ཚོ་གསལ་གྱི་བསམ་ཚུལ་ལམ། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་
ཚོགས། རྒྱལ་ཁབ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གམ། ཡང་ན་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་
དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱིད་དོན་གྱི་ཉེས་ཆད་བཅས་ཡིན་ཚོག

དེ་འདྲའི་གནས་སྐབས་དེ་སྐོལ་བག་ཐེབས་པོ་ཞིག་ཏུ་མངོན་ཡང་། སྤྱིའི་
མགོན་སྐབས་ཤིག་ལ་སྐོལ་བཞུན་རྒྱུ་འདིར་ཚབས་ཆེའི་དཀའ་སྤོག་དུ་མ་ཡོད། དེ་
འདྲའི་ཡིད་ཆེས་དེ་ཆ་ཚང་ནོར་བ་ཡོང་སྤྱིད། དུས་རྒྱུན་སྤྱིའི་མགོན་སྐབས་སུ་ཡང་
མི་ཡོང་བ་དང་། གལ་ཏེ་སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གིས་ཐེ་གཏོགས་བྱས་པའི་དབང་དུ་
བཏང་ཡང་དེར་ཕལ་ཆེར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མི་རུང་། སྤྱིའི་ཐེ་གཏོགས་ལ་སྐོལ་གཏད་

བཙུག་ལྷན་པུ་ལ་དངོས་དོན་རྒྱལ་ལོ་འགའ་ཞིག་འདྲི་ནན་བརྗོད་བྱེད་དགོས་པ་
གཤམ་གསལ།

- བས་ཆེ་བར་སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོས་རང་རང་གི་དབལ་འབྲོར་དང་སྲིད་དོན་ཁེ་སན་
སྤེལ་ཐབས་སུ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཤིག་བརྗོད་པའམ། ཡང་ན།
དངོས་སུ་རོགས་སྐྱོར་ཡང་བྱེད་པ་ཡིན།
- སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོས་དམིགས་ཡུལ་གཞན་ཞིག་བརྒྱབ་ཐབས་སུ་ལམ་གཙོ་
ལྟར་བཞུགས་པའི་མང་ཚོགས་ལ་བཅིངས་ཐོབ་ཐོབ་སྤྱིར་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་པའི་
ཁས་ལེན་ལ་གནས་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་དགའ་ཤེའི་ངང་ནས་ཁོང་ཚོ་འཛོང་སྲིད་པ་
ཡིན།
- སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་འགས་རང་ཉིད་ལ་ལུང་པ་དེའི་ནང་གི་དབལ་འབྲོར་དང་། སྲིད་
དོན། དག་དམག་གི་རྣངས་འཛིན་བཅས་ཁོ་ན་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་སྲིད་དབང་སྐྱེར་
འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་ལ་ཁ་གཏད་གཙོག་གི་རེད།
- གལ་ཏེ་དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་རྒྱལ་ནང་འགོག་རྒྱུ་ལས་འགུལ་གྱིས་དབང་
འཛིན་པ་དེའི་དུས་ཚོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་དོ་སྣང་བྱ་ཡུལ་དུ་བརྒྱལ་བ་
དང་ཆབས་ཅིག་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེར་འགུལ་སྐྱོད་བྱེད་འགོ་
རྒྱགས་ཟིན་ཆོ། སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོས་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་གནད་དོན་དེའི་ཆེད་དུ་
དངོས་སུ་ཐེ་བླུས་བྱེད་སྲིད་པ་རེད།

ཏུས་རྒྱན་སྲིད་དབང་སྒྲིབ་འཛིན་ལམ་ལུགས་གནས་པ་དེ་གཙོ་ཆེར་རྒྱལ་ནང་གི་ནང་
 ལུལ་དབང་ཆའི་བཀོ་འགྲུལ་སྲིད་ལས་ཡིན། སྲིད་དབང་སྒྲིབ་འཛིན་ལམ་
 ལུགས་དེར་ཚབས་ཆའི་དཀའ་ལྷོག་བརྗོད་པ་ལ་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ནི་
 ཆེས་རྒྱས་ཞན་ཡིན་ཁར་རྒྱ་ལོར་དང་དབང་ཆ་ནི་མི་ཆེས་ལྷུང་བས་ཀྱི་ལག་ཏུ་བརྒྱུ་
 ཡོད། རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་པས་སྲིད་དབང་སྒྲིབ་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་ཚོར་
 བན་ཐོགས་ཡོང་བའམ། ཡང་ན། ཁོ་ཚོར་སྤྲན་བྱ་རྒྱས་པ་ཞན་དུ་གཏོང་ཡང་།
 ཁོར་ཚོ་སྤྲ་མཐུན་གནས་མིན་དེ་གཙོ་ཆེར་ནང་གི་ཆ་རྒྱུན་དག་ལ་རག་ལས་ཡོད།

གལ་ཏེ་རྒྱལ་ནང་གི་འགོག་ཚེལ་ལས་འགྲུལ་ལུགས་ཆེ་ཞིག་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱེད་
 ཀྱི་ཡོད་ཆེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནོན་བྱུགས་དེ་ཞེ་དགས་པན་ཐོགས་སྤྲན་པ་ཡོང་བུལ། དེའི་
 རྒྱབས་སྦྲད་བེད་ན། རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྲིར་སྤོག་དང་། ཚོང་ལས་བཀག་
 སྤོམ། རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་ཐབས་གཙོད་པ། རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱུག་འདུགས་
 ཁག་ནས་སྲིར་འདུད། བཅས་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུག་འདུགས་ཁག་གིས་འོས་
 མིན་ཡིན་པའི་གསལ་བསྐྱབས་བྱེད་པ། གཞན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ནམས་ཀྱིས་པན་
 ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་བུལ། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ནང་གི་འགོག་ཚེལ་ལས་འགྲུལ་ལུགས་ཆེ་
 ཞིག་མིད་ན་གཞན་གྱི་བྱེད་ལས་འདི་འདྲ་ཡོད་རྒྱུ་མིད།

མི་སྣམ་པའི་བདེན་པ་དེར་གདོང་ལེན།

མཇུག་བསྐྱོམས་དེ་ཁག་པོ་ཞིག་ཡིན། གཤམ་ཏེ་ཕན་ཅུས་ཆེ་ཤོས་དང་འགོ་གྲོན་ཅུང་
ཤོས་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་སྲིད་དབང་སླེར་འཛོན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་ཁྲི་ལས་འབེབས་འདོད་
ཡོད་ཆེ་གཤམ་གསལ་ཁ་ཚད་ཤོས་གཏུགས་ཀྱི་ལས་དོན་བཞི་ཡོད།

- བཙམ་གཞོན་ཕྱིང་བཞེན་པའི་རྒྱ་ཆེ་མི་མང་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོད་སེམས་དང་།
རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས། འགོག་ཚོལ་གྱི་རིག་རྩལ་བཙམ་ཅུས་ལུགས་ཆེ་
ཅུ་གཏོང་དགོས།
- བཙམ་གཞོན་ཕྱིང་བཞེན་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་ལྷན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་སྡེ་
ཁག་དང་། རྒྱུག་འདུགས་ཁག་ཅུས་ལུགས་ཆེ་ཅུ་གཏོང་དགོས།
- རྒྱལ་ནང་གི་འགོག་ཚོལ་ཅུས་པ་སྟོབས་ལུགས་ལྷན་པ་ཞིག་བསྐྱུན་དགོས་པ་
དང་།
- བཙམ་གྲོལ་གྱི་ཆེད་དུ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་ལྷན་ལྷན་པའི་འཆར་གཞི་སློ་གྲོས་
ལྷན་པ་ཞིག་བཙོད་དགོས་ལ། འཆར་གཞི་དེ་ཐབས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ནས་ལག་
བསྟར་བྱེད་དགོས།

རང་དབང་གི་འཐབ་ཚོད་ཉི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པ་བཙོ་རྒྱ་དང་། འཐབ་ཚོད་སྡེ་ཁག་གི་ནང་
གི་ཅུས་ལུགས་ཆེ་ཅུ་གཏོང་བའི་དུས་ཚོད་ཅིག་རེད། དེ་ཡང་རྣམ་ལེས། སི་ལི་

མར་འི། པར་ཞེ་ལ་གྲིས་ཀྱང་ལ། ༡༤༤༠ སོ་སོའི་ནང་ཨ་ཡི་འི་ལ་ཡི་ཁང་
མའི་ཐད་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རེད།

གཞུང་ལ་སློབ་འགྲུབ་ལ་བྱེད་པ་དེར་ཕན་ཐོགས་མེད། བྱིད་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོད་
སེམས་ཁོ་ནར་སློབ་འགྲུབ་དགོས། མཉམ་ཏུ་བ་གྱི་སློབ་ནས་རང་ཕན་ཐོགས་པ་བྱོས།
བྱིད་ཚོའི་དབྱིལ་ནས་ཉམས་ཞན་པའི་རིགས་ཀྱི་རྩལ་པ་ལུགས་ཆེ་ཏུ་ཐོངས། ཚང་མ་
དོག་ཅ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་ཏེ་སློབ་འགྲུབ་སློབ་པ་གྲིས་དང་། བྱིད་ཚོར་རྒྱལ་ཁོ་བོ་
དགོས་པ་རེད།

བྱིད་ཚོས་ཀྱི་བ་འདི་ཐག་གཙོད་ཀྱི་དོན་ཏུ་སློབ་པ་བྱས་ཚར་བ་ཡིན་ཏུས་ད་ཆ་ཐག་
མ་ཚོད་ཀྱི་བར་ཏུ་རྒྱན་འབྲེངས་བྱུང་བ་བྱེད་དགོས།⁴

རང་རྒྱུ་བའི་རྩལ་པ་ལུགས་ཆེ་ཞིག་དང་། སློབ་སློབ་སློབ་པའི་འཐབ་བྱས།
སློབ་སློབ་སློབ་དང་ཉིད་སློབ་སློབ་པའི་བྱེད་ལས། ལྟར་མེད་པའི་རྩལ་སློབ་སློབ་བཅས་ཀྱི་
ཐད་ཏུ་མིང་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་མཐའ་མ་འཛོར་ཞིག་འགོ་བ་ཡིན།
གང་ལྟར་མ་མཐར་ཡང་གོང་གསལ་དགོས་མཁོ་བཞི་དེ་དེས་པར་ཏུ་ཚོད་དགོས་པ་
ཡིན།

གོང་གི་བགོ་གྲོང་ནས་གསལ་བ་ལྟར། མིང་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་
ནས་ཐར་ཐབས་དེ་མཐའ་མའི་དོད་ལ་རང་ཉིད་ལོ་བར་འདོད་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་

4 Patrick Sarsfield O' Hegarty, *A History of Ireland Under the Union, 1880-1992* (London: Methuen, 1952), pp.490-491.

ལུས་པ་དེར་རག་ལུས་པ་ཡིན། ཤོང་དུ་ལུང་འདྲིན་བྱས་པའི་ལམ་སྐོངས་ལྡན་པའི་
 སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྒྱུད་ལེན་མི་ཞུ་བའམ། ཡང་ན། སྲིད་དོན་ལ་དམིགས་པའི་
 འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ནམས་གྱིས་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ལ་རང་
 ཉིད་བཅིངས་ཐག་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཡོད་པར་སྟོན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་།
 གངས་ཁ་དེ་འཕེལ་སྐྱེད་མ་བུར་བར་ལུས་ཡོད། གཤམ་གསལ་ལེ་ཚན་ཁག་གི་ནང་
 དུང་ཚོས་གངས་ཁ་འདི་ཞིབ་ཅིང་སྤྲ་བར་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་གྱི་ཡིན། འོན་ཀྱང་
 ཚོས་ཐོག་མར་སྲིད་དབང་སྐྱེད་འདྲིན་ལམ་ལུགས་སྟུ་གཏོར་བའི་ཐབས་ལམ་གྲོས་
 མོལ་གྱི་གནད་དོན་ལ་གཟིགས་དགོས།

གཉིས་པ།

གྲོས་མོལ་གྱི་ཉེན་ཁ་ཁག་།

ལེ་བྱ་དང་པོའི་ནང་དུ་དབྱེད་ཞིབ་བྱས་པ་ལ་བཞིན་སྲིད་དབང་རྒྱུ་རྩེན་ལམ་ལུགས་པ་
ཞིག་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་པར་ཚབས་ཆེའི་དཀའ་རྒྱོག་འཕྲད་སྐབས་མི་མང་འགའ་
ཞིག་གྲུབ་བྱལ་བའི་བཀའ་གསུང་ཅི་སྐྱབ་ལུ་བར་སྲིར་ཤིག་རྒྱབ་སྲིད། གཞན་ཚོས་
མང་གཅོམ་ཐོབ་པའི་རེ་བ་མ་མཐོང་བ་དང་། གདུག་རྒྱུ་བཤེད་དག་རྒྱུན་གཏོང་པར་ཞི་
འདུམ་དང་། ནང་འགྲིགས། གྲོས་མོལ་བཅས་བརྒྱུད་ན་དག་མཚན་འགའ་ཞིག་
ཐོབ་པའི་རེ་བ་དང་བཅས་རྟག་བརྟན་དུ་མངོན་པའི་སྲིད་དབང་རྒྱུ་རྩེན་ལམ་ལུགས་
པ་དང་མཉམ་དུ་ཞི་འགྲིགས་བྱེད་དགོས་པའི་མཐའ་བརྒྱུ་མས་རྒྱག་པའང་སྲིད། ཁ་
ལམ་དུ་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་གདམ་ཁ་མེད་པས་དེ་རྣམས་འོ་བསམ་སྲོའི་གཏོང་རྣང་ས་
ལ་ཡིད་འཕྲོག་པོ་ཡོད།

གདུག་རྒྱུ་བཤེད་ཅན་གྱི་སྲིད་དབང་རྒྱུ་རྩེན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་གནད་སྲིད་གྱི་
འཐབ་ཚོད་དེ་ཡིད་སྲོའི་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་མིན། ལམ་དེར་དེས་ཅན་གྱིས་བརྒྱུད་
དགོས་པ་གང་ཡིན་ནམ། ཚང་མས་རྒྱ་མཚན་སྣམ་པ་བྱས་ཏེ་སྲིད་དབང་རྒྱུ་རྩེན་
ལམ་ལུགས་དེ་ག་ཡིར་མཐུག་བརྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ལ་མན་རྒྱུན་རྣམས་ཆ་ཤོད་པ་དང་། གྲོས་མོལ་
བྱེད་རྒྱུའི་ལམ་ག་ཞིག་མི་འཚོལ་ལམ། མང་གཅོད་དོན་གཉེར་བཞེས་སྲིད་དབང་
རྒྱུ་རྩེན་པ་དེའི་འགོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤིང་ལ་ལུ་བ་བྱས་ཏེ་དབང་ཤེད་རྣམས་

སྐྱ་གཉིས་རིམ་པས་ཉུང་དུ་གཏོང་བའམ། གཅིག་བྱས་ན། མཐའ་མཇུག་དུ་མང་
གཙོ་འདུགས་སྐྱུན་བྱེད་པར་ཁས་ལེན་ཆ་ཚང་ཡོང་བའི་ཡིད་ཆེས་འགྲུགས་མི་ཐུབ་
བམ།

མཚམས་རེ་བདེན་པ་ཆ་ཚང་ཚྭོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་ཚོད་པ་བྱེད་
ཀྱི་ཡོད། གཅིག་བྱས་ན་གནས་སྟངས་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཀུན་སྒྲོང་
ཡག་པོ་འབྱེད་ཏེ་བྱ་བ་བྱས་ཡོད་སྲིད་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་པ་ནམས་མང་གཙོ་
དོན་གཉེར་བ་ཚོས་རྒྱས་མ་ལོན་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་འགའ་ཤས་ཀྱིས་གལ་ཏེ་རྒྱུ་ལ་
མ་དང་། བརྒྱ་བྱིད་འགའ་བྱས་ན་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་པ་ཚོས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་འབྲང་
བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་དཀའ་ངལ་ཅན་དེ་ནས་དགའ་བོའི་ངང་རང་ཉིད་ཕྱིར་འཐེན་
བྱེད་ཀྱི་རེད་བསམ་སྲིད། ཚང་མར་ཁེ་ཕན་ཡོད་པའི་ཚྭོགས་གཉིས་རྒྱལ་པའི་ཐབས་
ལམ་ཞིག་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་པ་ཚོར་ཕུལ་ན་འབྲུག་པའི་ཚོད་པ་བྱེད་པའང་ཡོང་
སྲིད། གལ་ཏེ་མང་གཙོའི་ཚྭོགས་འགལ་བ་དེས་སམ། ཡང་ན། སྲིད་གཞུང་ཞིག་
གམ་རིག་ཅུལ་ལྷན་པའི་སྐྱེ་བོ་དུ་མའི་འོགས་སྐྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་འགལ་སྐྱེད་ཀྱི་ལོ་
མོལ་གྱི་ལམ་ནས་ཞི་བའི་ཐོག་སེལ་རྒྱར་འདོད་པ་བྱུང་ན་ལྷ་མཆོད་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཉིན་
ཁ་དང་། གདུང་བ་དེ་དོན་མེད་རེད་ཅེས་ཚོད་པའང་བྱེད་སྲིད། དེ་ནི་དུག་པོའི་
དམག་འཐབ་ལས་སྡོག་པའི་འཚོ་བ་སྐྱངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ལྟ་བུ་འཐབ་ཚོད་དཀའ་
ངལ་ཅན་ཞིག་ལས་གདམ་ག་བཟང་བ་མ་ཡིན་ནམ།

གྲོས་མོལ་གྱི་དགེ་མཚན་དང་སྣོན་ཚད།

འགལ་ལྷའི་ནང་གི་གནད་དོན་གྱི་སྣ་ག་འགལ་ཞིག་སེལ་བ་ལ་གྲོས་མོལ་ནི་ཞེ་
དགས་པཅན་ཐོགས་ཅན་གྱི་ལག་ཆ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་སྐབས་
སྤྲུལ་སེལ་ལེན་པ་དང་སྣང་རྒྱུད་བྱེད་རྒྱུ་མེད།

གང་དུ་གཞི་རྩའི་གནད་དོན་ལ་དོ་སློབ་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་
འགྲིགས་ཤིག་ཁས་ལེན་འོས་པའི་གནས་སྣངས་འགལ་རེར་གྲོས་མོལ་དེ་འགལ་ལྷ་
ཞིག་སེལ་བའི་ཐབས་ལམ་གལ་ཆེ་ཞིག་ཡོད་ཐུབ། ལས་ལྷན་མཐོ་པོ་ཡོད་ཆེད་དུ་
ལས་མིའི་ལས་མཚམས་འདྲིལ་བ་དེ་འགལ་ལྷའི་ནང་དུ་གྲོས་མོལ་གྱི་ཐབས་ལམ་
འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་དཔེ་མཚོན་ལག་པོ་ཞིག་རེད། གྲོས་མོལ་གྱི་ཐག་ཚད་དེས་
དེ་སྔ་རྩོད་ལྷོ་སྤྲོལ་སོ་སོས་དུལ་འཕོར་གྱི་འཆར་གཞི་བཏོན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་
ལ་འཕར་ཆ་ཞིག་སྤོད་སྲིད། ཡིན་ན་ཡང་བྱིས་མ་མཐུན་ལས་མིའི་མཐུན་ཚོགས་དང་
འབྲེལ་བའི་ལས་མིའི་འགལ་ལྷ་ནི་ཡང་སྤྱིར་རྗེ་མེད་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་
ལུགས་ཤིག་སྤུ་མཐུད་གནས་ཡོད་པའོ། སྲིད་དོན་གྱི་རང་དབང་གི་འདུགས་སྐྱུན་
ལ་དོ་སློབ་ཡོད་པའི་འགལ་ལྷ་དང་ཐ་དད་རེད།

ཕན་གཞོན་འབྲེལ་ལུགས་གྱི་གནད་དོན་ནམས་ཚོས་ལུགས་དབང་འདྲིན་དང་།
འགྲོ་བ་མིའི་རང་དབང་གི་དོན་གནད་ཁག་ ཡང་ན་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱིའི་མ་འོངས་འཕེལ་
རྒྱས་ལྷ་བུ་གཞི་རྩའི་གནད་དོན་ཞིག་ལ་ཐུག་ཆེ་གྲོས་མོལ་གྱིས་འདོད་སྤོ་ཁེངས་པའི་
གཉིས་མོས་ཀྱི་ཐག་ཚད་ཅིག་ལ་སྐྱབས་རྒྱུའི་ལམ་ཞིག་སྤོད་ཀྱི་མེད། གཞི་རྩའི་

གནད་དོན་འགའ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་ནང་འགྲིགས་བྱེད་རྒྱ་མེད། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་
 བ་ཚོར་ཕན་པའི་དབང་ཚའི་འབྲེལ་བར་འགྲུར་བ་ཐབས་པ་ཞིག་ལྟར་བཞོན་ས་རྒྱན་
 བུར་བཅུགས་པའི་གཞི་ཅའི་གནད་དོན་དེ་འདོད་ཚོ་ཁེངས་པའི་རྒྱང་རྒྱོབ་བྱེད་ཐུབ།
 དེ་ལྟ་བུའི་འགྲུར་བ་དེ་འཐབ་ཚོད་བརྒྱད་ཡོང་དགོས་པ་ལས་གོས་མོལ་ནས་མི་
 འབྱུང་། འདིས་གོས་མོལ་གྱི་ཐབས་ལམ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱ་མེད་
 ཅས་པའི་དོན་མ་ཡིན། འདིར་ཤོད་པའི་དོན་གནད་དེ་རྣམས་སྣོད་ལྡན་པའི་མང་གཙོ་
 དོན་གཉེར་གྱི་སྤོགས་འགའ་ཞིག་མེད་པར་སྣོད་ལྡན་སྤོགས་སྣོད་པའི་སྲིད་དབང་གྲེར་
 འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཤིག་གནས་ནས་དབྱུང་རྒྱུར་གོས་མོལ་ནི་དངོས་དོན་དང་མཚུངས་
 པའི་ལམ་ག་ཞིག་མ་ཡིད་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད།

དེས་ན་གོས་མོལ་དེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གདམ་ཁ་ཞིག་མིན་པ་སྲིད། རང་གི་གོ་
 གནས་ཐོག་ཉེན་ཁ་རྒྱ་ཅམ་མེད་པ་འཚོར་བའི་བརྟན་པོར་བཅུན་ས་བརྒྱུད་པའི་སྲིད་
 དབང་གྲེར་འདྲིན་པ་ཚོས་མང་གཙོ་དོན་ཏུ་གཉེར་བའི་སྤོགས་འགའ་ལ་དང་མཉམ་
 གོས་མོལ་བྱེད་རྒྱ་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པའོ་སྲིད། ཡང་ན་གོས་མོལ་འགོ་རྒྱགས་པ་
 དང་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་གོས་མོལ་པ་ཚོ་གར་སོང་ཆ་མེད་ཏུ་གྱུར་བས་སྐར་གོ་
 ཐོས་མེད་པར་ཡོང་སྲིད།

གྲོས་མོལ་གྱིས་མགོ་སྐྱར་བ་མིན་ནམ།

ཡིད་དབང་གླེང་འདིན་ལམ་ལུགས་པར་འགལ་ཟླ་དང་། གྲོས་མོལ་ལ་མོས་པ་བྱེད་
 པའི་སྐྱེ་ལོ་སྐྱར་དང་། སྤེལ་གཤམ་ཆེ་བའི་ཀུན་སྡོད་ཡག་པོ་ཡོད། དམིགས་
 བསལ་གདུག་རྩལ་ཅན་གྱི་ཡིད་དབང་གླེང་འདིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་གི་བད་དུ་
 མཐའ་མའི་རྒྱལ་ཁ་མེད་པའི་དུག་དམག་གི་འཐབ་ཚད་ཅིག་ལོ་མང་རིང་ལུ་མཐུད་
 པས་ཡིད་དོན་གྱི་དམིགས་ལུལ་གང་ཡང་འདིན་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཞི་བདེར་
 འདོད་མོས་བྱེད་པ་དེར་ཁག་མེད། གང་དུ་ཡིད་དབང་གླེང་འདིན་པ་ཚོར་དུག་པོའི་
 རྩོལ་ས་བྱུགས་གཞན་ལས་རྣམས་པ་ཡོད་པ་གསལ་པོ་ཡིན་པ་དང་། རང་སྤོགས་མང་
 ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་སློབ་སྦྱོན་དང་གཏོར་བཞིགས་སུ་མཐུད་བརྗོད་དཀའ་བའི་སྐབས་
 ལུ་གྲོས་མོལ་དག་དམིགས་བསལ་གྱིས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་དབུས་སུ་གནད་
 དོན་ཞིག་དུ་བྱུར་དེས། དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོའི་དམིགས་
 ལུལ་འགལ་ཞིག་སྐྱབ་པ་དང་མཉམ་དུ་འཚོ་བ་དང་དེའི་ཁ་གཏད་འཚོ་བ་བྱེད་པའི་
 འཁོར་ལོ་དེའི་རྒྱན་གཙོད་ཡིད་པའི་བཟོད་ལམ་གཞན་ཞིག་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་པར་ཞེ་
 འདོད་ཆེན་པོ་ཡོད་གི་རེད།

ཡིད་དབང་གླེང་འདིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་གིས་མང་གཙོ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
 རྩོགས་འགལ་བ་དང་རྣམ་དུ་གྲོས་མོལ་བརྒྱུད་དེ་ཞི་བདེའི་ཆ་རྒྱུན་སྡོད་སྐྱར་ཁས་
 ལེན་པ་ནི་སློབ་བྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཡིད་དབང་གླེང་འདིན་པ་ཚོས་གལ་ཏེ་རང་
 གི་མི་མང་ལ་དམག་རྒྱག་རྒྱ་དེ་མཚམས་བཞག་པ་ཡིན་ན་འཚོ་བའི་ལས་དེ་ཁོང་ཚོ་

ཉིད་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མཚམས་གཅོད་ཟུབ། ཁོང་ཚོས་རིན་པོ་ལྷོད་གཅོག་གང་
 ཡང་མེད་པར་མ་སྐྱེལ་དང་སྒྲངས་གྲིས་འགོ་བ་མིའི་ཚེ་མཐོང་དང་ཐོབ་ཐང་གི་བཙི་
 བཀྲར་སྐྱུར་གསོ་དང་། སྲིད་དོན་གྱི་བཅོམ་པ་སློང་གོལ། མནར་གཅོད་མཚམས་
 འདོག་ དྲག་དམག་གི་བཀོལ་སྲོད་མཚམས་འདོག་ སྲིད་གཞུང་ནས་སྲིད་འབྲེན།
 མི་མང་ལ་དགོངས་དག་ཐུགས་བདེན་ལྷུ་བ་བཅས་བྱེད་ཟུབ།

སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེ་སློབས་བྱུགས་ཚེན་པོ་ཡོད་ན་ཡང་།
 ཞེ་སྲུབ་བརྗོད་པའི་འགོག་ཚོལ་ཞིག་མཚིས་ཚེ། སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་པ་དེས་ཞི་བདེ་
 ཡོང་ཐབས་སུ་ཟོག་རྩུབས་ཏེ་སྲོལ་ལུགས་འགལ་བ་ཚོ་མགོ་སྐྱར་བའི་དོན་ཏུ་གོས་མོལ་
 བྱེད་རྒྱར་འདོད་པ་ཡོང་སྲིད། གོས་མོལ་བྱེད་རྒྱའི་མཐོན་བརྗོད་ཐོབ་བབས་པོ་ཡོད་
 ཀྱང་། གོས་མོལ་གྱི་ཁང་བའི་ནང་ཏུ་ཚབས་ཚེའི་ཉེན་ཁ་སྐྱབས་ཡོད་པ་ཡོང་སྲིད།

ཡང་དེ་ལས་སྒོག་སྡེ་སྲོལ་ལུགས་འགལ་བ་དེ་དམིགས་བསམ་ལ་གྱི་སློབས་བྱུགས་ཚེན་
 པོ་ཡོད་པ་དང་། སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེར་དངོས་སུ་འདིགས་སྐྱར་
 ཡོད་སྐབས། སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་པ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲངས་འདྲིན་དང་རྒྱ་ཚོར་
 གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཉེན་སྲོད་བྱེད་པའི་ཚེ་དུ་གོས་མོལ་གྱི་ལམ་འཚོལ་སྲིད། གནད་
 དོན་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་མང་གཅོད་དོན་གཉིས་བ་ཚོས་སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་པ་
 ཚོར་ཁོང་ཚོའི་དམིགས་ལུལ་བསྐྱབ་པར་རམ་འདེགས་བྱེད་རྒྱ་ལེད།

སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་པ་ཚོས་ཤེས་བཞིན་ཏུ་གོས་མོལ་བརྒྱད་རིམ་གྱི་ནང་ཏུ་
 བཅུགས་པའི་རྩི་ལ་མང་གཅོད་དོན་གཉིས་བ་ཚོས་དུགས་ཟོན་བྱེད་དགོས། སྲིད་དོན་

རང་དབང་གི་གཞི་རྒྱུ་ལྡན་དོན་ལ་ལྷན་སྐབས་ལྟོས་མོལ་གྱི་མཁོན་བར་དེ་སྲིད་
དབང་སྐར་འདོན་པ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཆོ་བའི་བྱ་བ་ལྷན་ལྷན་བཞིན་དུ་མང་གཙོ་
དོན་གཉེར་བ་ཚོ་ཞི་བའི་ལམ་ནས་མགོ་སྐྱར་ཐབས་ཀྱི་འབད་ཚོལ་ཞིག་ཡིན་སྲིད།
འགལ་སྐྱའི་ནམས་པ་དེ་འདྲ་བའི་ནང་དུ་ལྟོས་མོལ་གྱི་འོས་སྤྲོ་བབས་པའི་བྱེད་ལས་
གཅིག་ལུ་དེ་ཐག་ཚོད་ལྷན་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ལྷན་ལུ་སྲིད་དབང་སྐར་འདོན་པ་ཚོའི་
དབང་ཆ་དེ་རྣམས་པ་ལྷན་པའི་སྐོ་ནས་གཏོར་བཞིགས་བཏང་བ་དང་། ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་
སྤྱིའི་གནས་ཐང་ཞིག་དུ་རང་སྲོག་ཐར་བའི་ལྟོས་ལམ་འཚོལ་བའི་གནས་སྐབས་ལྷ་
ལུར་ཡོང་གི་ཡོད།

གྲོས་མོལ་ནང་གི་དབང་ཆ་དང་དབང་བདེན།

གལ་ཏེ་ལྷ་རྩལ་འདི་གྲོས་མོལ་ཐོག་གི་འབྲེལ་བཤད་ཆེས་རྒྱ་བ་མོ་ཞིག་དུ་འཚོར་ན་
དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རོལ་ཉམས་མཚར་སྤྲུག་གི་རྣམ་པ་འགའ་ཤས་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་
རྒྱངས་པ་བཟོ་དགོས། གྲོས་མོལ་བཀོལ་སྤྱོད་ཇི་ལྟར་ཡོང་མིན་གྱི་ཐད་ལ་ཉོག་
དཔྱོད་གསལ་ཞིང་དག་པའི་དགོས་མཁོ་ཡོད།

གྲོས་མོལ་ནི་སྤྱོད་གསལ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་དབང་ལ་འགལ་སྐྱ་བཟོས་པའི་མི་
མཐུན་པའི་གནད་དོན་དེ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོག་ནས་མཉམ་དུ་འདྲོམས་ཏེ་བཀའ་མོལ་
གནང་བ་བརྒྱད་མེལ་ཐབས་བྱེད་པ་ཞིག་གི་མོ་དོན་མིན། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་
སྣངས་གཉིས་ངེས་པར་དུ་དྲན་དགོས། དང་པོ་ནི། གྲོས་མོལ་གྱི་ནང་དུ་གྲོས་མོལ་

བྱས་ཏེ་བྱུང་བའི་གྲོས་མཐུན་གྱི་ནང་དོན་དེ་འགལ་ཟླ་ཡོད་པའི་སྣ་བ་དང་དམིགས་
 དུལ་གྱི་སྒོས་བཅས་དང་བདེན་དེས་ཐག་གཅོད་བྱེད་གྱི་མེད། གཉིས་པ་མི། གྲོས་
 མོལ་བྱས་ཏེ་བྱུང་བའི་ཁས་ཚད་གྱི་ནང་དོན་དེ་སྤྲོགས་འོ་འེ་དབང་ཆའི་རྣམས་པ་དེས་
 བས་ཆེར་ཐག་གཅོད་བྱེད་གྱི་ཡོད།

དཀར་ཆེགས་ཅན་གྱི་རྒྱ་བ་མང་པོར་མཚོ་བསམ་གཏོང་དགོས། ཅི་སྟེ་སྤྲོགས་
 གཞན་པ་དེས་གྲོས་མོལ་ཅོག་ཅེ་འི་སྟེང་དུ་ཁས་ཚད་ཅིག་ཡོང་བར་ལམ་སྟོངས་མ་
 བྱུང་ཆོ། ཟླ་ཆེས་རྗེས་མ་ཞིག་དུ་སྤྲོགས་འོ་འེ་ནས་རང་རང་གི་དམིགས་དུལ་བསྐྱབ་
 རྒྱུར་ག་རེ་བྱེད་ཐུབ་བམ། ཅི་སྟེ་ཁས་ཚད་ཅིག་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་སྤྲོགས་གཞན་པ་
 དེས་ཁས་ཚད་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་ཉིད་གྱི་དམིགས་དུལ་འདྲིན་རྒྱུར་རང་ལ་ཡོད་
 པའི་རྣམས་པ་སྟོན་པ་དང་། ཁ་དན་ཚིག་ལ་མི་གནས་པ་བྱུང་ཆོ། སྤྲོགས་འོ་འེ་ནས་
 ག་རེ་བྱེད་ཐུབ་བམ། ལག་དུ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་གྱི་ལེགས་ཆ་དང་ཉེས་ཆར་དབྱེད་
 ཞིབ་བྱེད་པ་ཁོ་ནས་གྲོས་མོལ་ལ་ཐག་གཅོད་ཅིག་ཡོང་གི་མེད། དེ་དག་བས་ཆེར་
 བཏོ་སྐྱོང་བྱས་ན་འཕྱུས་ཀྱང་། གྲོས་མོལ་ནང་གི་ཐུབ་འབྲས་འོ་མ་དེ་འབྲན་ཅོད་
 བྱེད་པའི་སྡེ་ཁག་ཁག་གི་སྟོས་བཅས་དང་སྟོས་མེད་དབང་ཆའི་གནས་སྟངས་གྱི་
 དབྱེད་ཞིབ་ཅིག་ལས་ཡོང་བ་ཡིན། མང་གཅོད་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་རང་གི་མ་མཐའི་
 ཐོབ་ཐང་དེ་མི་སྟོན་ཀ་མེད་བཟོ་བར་ག་རེ་བྱེད་ཐུབ་བམ། སྟེང་དབང་སྟེར་འདྲིན་པ་
 ཚོས་རང་ཉིད་སྟངས་འདྲིན་གྱི་གོ་སར་གནས་པ་དང་། མང་གཅོད་དོན་གཉེར་བ་ཚོ་
 རྣམས་མེད་བཟོ་བར་ག་རེ་བྱེད་ཐུབ་བམ། ཚིག་གི་སྟེང་བ་གཞན་ཞིག་གི་ལམ་ནས་

བཤད་ན། གལ་ཏེ་ཁས་ཚོད་ཅིག་ལྷུང་བ་ཡིན་ན། དེ་ནི་སློབ་གསུང་དོ་རེ་ནས་སློབ་གསུང་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆའི་རྣམས་ལ་བསྐྱར་བའི་འོ་བ་ཅིས་དང་། འཐབ་ཚུད་དངོས་སུ་ལྷུང་ན་རྗེས་འབྲས་ཇི་ཡོང་ཅིས་བརྒྱབ་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཞིག་ཡིན་པེས།

སློབ་གསུང་དོ་རེ་ནས་ཁས་ཚོད་ཅིག་ཡོང་བའི་དོན་དུ་ག་རེ་སློབ་གཏོང་ཚོད་ཀྱི་ཡོད་མེད་སློབ་ལའང་དོ་སྣང་པེས་པར་སློབ་དགོས། ལམ་སློབ་ས་རྒྱན་པའི་གྲོས་མོལ་གྱི་ནང་དེར་མི་མཐུན་པ་ཆ་བཤོ་བྱེད་པའི་ནང་འགྲིགས་ཞིག་ཡོད། སློབ་གསུང་དོ་རེ་ལ་རང་རང་གང་འདོད་པའི་ཆ་ཤས་རེ་ཚོ་བ་བ་དང་མཉམ་དུ་དམིགས་ལུལ་གྱི་ཆ་ཤས་རེ་སློབ་གཏོང་བྱེད་པ་ཡིན།

མཐའ་ལ་སྐྱུང་ས་བའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལྷུང་སྐབས་མང་གཙོའི་སློབ་གསུང་གཏོང་གསུང་གྱི་དབྱེད་སྡེ་ཚོས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པ་དེར་ག་རེ་སློབ་གཏོང་དགོས་སམ། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པའི་དམིགས་ལུལ་ག་རེ་ལྟ་བུ་མང་གཙོའི་སློབ་གསུང་གཏོང་གསུང་གྱི་དབྱེད་སྡེ་སོམ་ལེན་བྱེད་དམ། མང་གཙོའི་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་སྲིད་དོན་གྱི་ཚོགས་པའམ། ཡང་ན་དུག་དམག་གི་སྡེ་བྱིད་གང་ལྟར་ཡིན་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པ་དེར་མ་འོངས་པའི་སྲིད་གཞུང་དེའི་ནང་དུ་ཅ་བྱིས་ཀྱི་ལམ་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་རྒྱན་གནས་ཀྱི་གོ་གནས་ཞིག་སློབ་དམ། དེ་འདྲ་དེར་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་གང་དུ་ཡོད་དམ། གྲོས་མོལ་གྱི་སྐབས་སུ་གང་བསམ་པ་དོན་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་གཤམ་གསལ་འདི་ངེས་པར་དུ་འདྲི་དགོས། གྲུབ་འབྲས་ལ་ཞི་བདེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོང་ངམ། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་མང་

གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་འཐབ་ཚོད་འགོ་འདྲུགས་པའམ། ལུ་མཐུད་པའི་སྐབས་དེར་
ཡོད་པའི་མི་ཚེའི་གནས་སྐབས་ལས་བཟང་དུ་འགྲོ་འམ། ཡང་ན། དན་དུ་འགྲོ་འམ།

ཁས་ལེན་རྒྱུ་ཞེས་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོར་དབང་ཆ་དང་། ལོ་གནས། ལྷན་མོར། ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
བཟོ་སྐྱེར་བཟོ། དེ་དང་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁོང་ཚོའི་དབང་སྐྱེར་འོག་དུ་དམིགས་
ཡུལ་དང་ཀུན་སྲོད་སྐྱེར་སྐྱོང་གསུམ་པ་ཞེས་ཡོད་སྲིད། གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་
སྐབས་འདྲིན་གྱི་ལོ་གནས་དེ་དོར་ན་འདི་དག་གཅིག་ཀྱང་འབྱུང་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པའི་
གནས་སྐབས་དེར་ཚོས་ཤེས་དགོས། ལྷོས་མོལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྲིད་དབང་
སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཅེས་འདྲིན་བྱེད་ཀྱི་འཕེལ་ཚོལ་བྱེད་
ཀྱི་མེད།

ལྷོས་མོལ་ཐག་ཚོད་གང་རུང་གི་ཐོག་དུ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ནམས་ཀྱིས་
ཁས་ལེན་ངེ་འདྲུགས་ཀྱང་། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོས་རང་གི་སྲོལ་འགའ་
མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་ས་ནས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ཐོབ་ཆེད་དུ་ཁས་ལེན་གང་
ཡང་བྱེད་སྲིད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ངོ་ཚ་ཁྲིལ་གཞུང་བུལ་བའི་ཐོག་ནས་ལྷོས་ཚོད་དེ་
རང་ནས་འགའ་སྲིད་པ་དེ་དུས་ནམ་ཡང་བརྗེད་དུ་མི་རུང་།

གལ་ཏེ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་དྲག་གཞོན་ནས་བཟོལ་ཡང་ཐོབ་ཐུང་
འགོག་ཤོལ་མཚམས་འདོག་བྱེད་ཀྱང་ཁས་སྐྱབས་ན་ཁོང་ཚོ་ཆེས་ཡིད་ཐང་ཆད་སྲིད་

པ་དེད། འགོག་ཚོལ་མཚམས་འདོག་གིས་དྲག་གནོན་ཉུང་དུ་གཏོང་བ་ཏེ་ལམ་
 དགོན་པོ་དེད། རྒྱལ་ནང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཕྱོགས་འགལ་གྱི་བཀག་རྒྱའི་རྣམ་ལུགས་དེ་
 མེད་པར་གྱུར་པ་དང་རྣམ་དུ་སྤིང་དབང་གླེང་འདྲིན་པ་ཚོས་བཅན་གནོན་དང་འཆེ་བ་
 རྱེད་རྒྱ་དེ་སྐྱེ་ལ་ལས་གདུག་རྒྱུ་ཆེ་རུ་གཏོང་ཡང་སྤིད། མང་ཚོགས་ཀྱི་འགོག་
 ཚོལ་འཚོར་ཞིག་ཕྱིན་པ་དེས་སྤིང་དབང་གླེང་འདྲིན་པ་ལམ་ལུགས་པའི་གདུག་རྒྱུ་དང་
 ལྷངས་འདྲིན་ལ་མཚམས་ཅན་གྱི་འགོག་རྒྱུ་ལྱེད་པའི་རྣམ་པ་དེ་མེད་པར་བཟོ་གི་
 ཡོད། དེ་ནས་བཅན་ཤེད་ཅན་གྱི་ས་སྤྱོད་ཚོས་རང་འདོད་བཞིན་སྐྱུ་ལའང་ཁ་གཏད་
 གཙོག་ལུགས་ རྒྱུ་ལུགས་ རྒྱ་རྒྱ་ལྟོ་ ཡིས་གང་དུ་ང་ཚོར་འགོག་རྒྱུ་གྱི་སྣོ་བས་
 ལུགས་མེད་ས་དེ་ཁོ་ནར་བཅན་ཤེད་ཅན་གྱི་ས་སྤྱོད་ཚོས་སྐྱུ་ལའི་རྣམ་པ་ཡོད།
 ཅེས་གསུངས།

གང་དུ་གཞི་ཅའི་གནད་དོན་ནམས་རྒྱན་དུ་བཅུགས་ཡོད་པའི་འགལ་ལྷན་དེར་
 འགྲུར་བ་ཡོང་གྱིར་འགོག་ཚོལ་དེས་ཅན་དུ་དགོས་པ་ལས་གོས་མོལ་མིན། ཏེ་ལམ་
 དོན་རྒྱུ་ཚང་མའི་ནང་དུ་སྤིང་དབང་གླེང་འདྲིན་པ་ནམས་དབང་ཆ་ནས་སྤྱིར་འབྱུང་
 རྱེད་པར་འགོག་ཚོལ་དེས་པར་དུ་སྐྱུ་ལུགས་དགོས། ལམ་སྤོངས་ནི་ཆེས་འོས་ཤིང་
 འཚམས་པ་དང་རྣམ་ལུགས་ཅན་གྱི་ཐབས་ལམ་སྤུན་པའི་འགོག་ཚོལ་གང་ཡོད་ཀྱི་
 བེད་སྤོང་མཁས་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་ཐག་གཅོད་ལྱེད་པ་ལས་གོས་མོལ་ཐག་ཚོད་ཀྱི་ལམ་

5 Krishnalal Shridharani, *War Without Violence: A Study of Gandhi's Method and Its Accomplishments* (New York: Harcourt, Brace, 1939, and reprint New York and London: Garland Publishing, 1972), p.260.

ནས་མིན། རང་དབང་གི་ཚེད་ཏུ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་མཁན་ཚོ་ལ་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུ་
 དང་ལེན་མི་ལྷུ་བའམ། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ནི་ཐབས་ལམ་རྣམས་ཤུགས་ཆེ་
 བོས་དེ་ཡིན་པའི་སྐོར་ལ་རྗེས་སུ་ཞིབ་ཅིང་སྤངས་པའི་འཚོ་བ་ཞིབ་བྱེད་རྒྱ་དེ་རྒྱ་ཚོའི་འདོད་
 པ་ཡིན།

ཞིབ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་གསལ།

གལ་ཏེ་སྲིད་དབང་སྐྱེད་འཛིན་པ་དང་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོ་ཞི་བདེའི་སྐོར་ལ་
 སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱ་ཡིན་ན། ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་མཚོ་བསམ་
 ཆེས་གསལ་པོ་གཏོང་དགོས། ཞི་བདེ་ཞེས་པའི་ཚིག་བེད་སྤྱོད་གཏོང་མཁན་ཚང་
 མས་རང་དབང་དང་དྲང་བདེན་ཡོད་པའི་ཞི་བདེ་དེ་འདོད་ཀྱི་མེད། མི་མང་འབྲུམ་
 ཕྲག་ཏུ་མར་མནར་གཅོད་གཏོང་མཁན་གྱི་སྲིད་རྗེ་བུལ་བའི་སྲིད་དབང་སྐྱེད་འཛིན་པ་
 ཚོའི་གདུག་རྒྱུ་བ་ཅན་གྱི་བཙོན་གཞོན་ལ་ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་ལྷུ་བ་དང་། སྲིད་མི་
 མཚོན་པའི་ཁས་ལེན་བྱེད་པ་ནི་ཞི་བདེ་དོ་མ་མ་ཡིན། ཉེན་ལམ་གྱིས་རྒྱུན་དུ་ཞི་བདེ་
 དགོས་པ་བཤད་དུས་ཁོར་རྒྱ་ཚོའི་འདོད་པར་ཚང་མས་ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་ལྷུ་དགོས་
 པའི་དོན་ཡིན། སྲིད་དབང་སྐྱེད་འཛིན་པའི་ཞི་བདེ་ཟེར་བ་དེ་གསུང་ཆེ་བར་བཙོན་ཁང་
 དང་དྲུང་ཁྲོད་ཀྱི་ཞི་བདེ་ལས་གཞན་པ་མིན།

ཉེན་ཁ་གཞན་ཡང་ཡོད། ཀུན་སྐོར་བཟང་པོ་ལྷན་པའི་ཕྱོས་ཕོལ་པ་ཚོས་
 སྐབས་ཤེ་ཕྱོས་ཕོལ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་། ཕྱོས་ཕོལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་གཉིས་ནོར་

གྱི་ཡོད། གཞན་ཡང་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་གྲོས་མོལ་པ་རྣམས་སམ། ཡང་ན།
 གྲོས་མོལ་ལ་རམ་འདེགས་ཆེད་དོས་ལེན་བྱས་པའི་གྱི་རྒྱལ་གྱི་ གྲོས་མོལ་བྱུང་
 ལམས་པ་ཚོས་སྤྱི་གྲུ་གཞུགས་སྐྱབས་གཅིག་ལ་ ཡིད་དབང་གླེང་འདོན་པ་ཚོར་ཁོང་
 ཚོས་རྒྱལ་ཡིད་བཅན་བརྒྱུད་དང་། འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་དོག་ཤོལ། གདུག་རྒྱུབ་
 བཅོན་གཞོན་བཅས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྔ་ཁོང་ཚོར་མེད་པའི་རྒྱལ་ནང་དང་རྒྱལ་
 སྤྱིའི་གྲིམས་མཐུན་དོས་ལེན་དེ་སྤོད་ཡིད་པ་ཡིན། སིན་དུ་མཁོ་གནད་ཆེ་བའི་གྲིམས་
 མཐུན་དོས་ལེན་དེ་མེད་པར་ ཡིད་དབང་གླེང་འདོན་པ་ཚོས་དུས་ཚོད་དེས་མེད་དུ་
 དབང་སྐྱུར་ཕྱི་མཐུན་བྱེད་མི་བྱུབ། ཞི་བདའི་འགྲེལ་བཤེད་པ་ཚོས་ཀྱང་ཁོང་ཚོར་
 གྲིམས་མཐུན་དོས་ལེན་དེ་སྤོད་དུ་མི་རུང་།

རེ་བ་འོས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། རྒྱ་གསུམ་འགལ་གྱི་འགོ་བྱིད་ཚོ་མང་གཙོའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་རེ་བ་
 བྲལ་བའི་འཚོར་སྤྱད་དེའི་རྒྱུན་པས་གྲོས་མོལ་མ་བྱེད་རང་བྱེད་ལྷག་པ་སྟེ་འཚོར་
 ཡིད། འོན་ཀྱང་རྣམས་པ་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འཚོར་བ་དེར་འགྱུར་བ་གཏོང་
 བྱུང། ཡིད་དབང་གླེང་འདོན་ལམ་ལུགས་པ་ཚོ་རྟག་པ་ཡིན། ཡིད་དབང་གླེང་
 འདོན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འོག་དུ་སྤོད་པའི་མང་ཚོགས་དེ་སྤོད་ཞན་གྱི་དང་དུ་སྤོད་དགོས་
 པ་མེད་ལ། ཡིད་དབང་གླེང་འདོན་པ་ཚོ་ཡང་དུས་ཚོད་དེས་མེད་དུ་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་
 བྱེད་དུ་འཕུག་དགོས་པ་མེད། ཆེས་སྔ་མོ་ཞིག་ནས་ཨེ་རི་སའོ་ཏེ་ལ་གྱིས་ "ཉུང་

སྤྲི་སྤྲི་གཞུང་དང་། བཙན་ཤེད་ཅན་གྱི་ས་སྤྱོད་ནམས་ཅུ་ཁྲིམས་གང་ལས་ཀྱང་ཆེ་
 བྱུང་བ་ཡོད། སྤྱོད་གས་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་བཙན་ཤེད་ཅན་གྱི་ས་སྤྱོད་ནམས་ཡུན་རིང་
 བོ་གནས་མེད།⁶ ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེར་རབས་ཀྱི་སྤྲི་དབང་སྐར་འཛིན་ལམ་
 ལུགས་པ་ཚོ་ཡང་ལྷགས་སྟེད་སྐྱབ་ཡིན། ཁོང་ཚོའི་སྐྱོ་ཞན་གྱི་ཆ་ནམས་མང་དུ་
 གཏོང་བྱུང་བ་དང་། སྤྲི་དབང་སྐར་འཛིན་པའི་དབང་ཆ་དེ་འཛོར་ཞིག་དུ་གཏོང་
 བྱུང་བ་ཡིན། རྒྱ་ལེ་ལུ་བཞི་པའི་ནང་དུ་ང་ཚོས་སྐྱོ་ཞན་གྱི་ཆ་འདི་དག་ཞིབ་སྒྲུབ་པ་
 དཔུང་བྱེད་གྱི་ཡིན། །

ཉེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་སྤྲི་དབང་སྐར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པའི་ལྷགས་སྟེད་སྐྱབ་པའི་
 གནས་བབ་དང་། གཞན་ལ་སྟོམ་ཏེ་དུས་ཡུན་བྱུང་དུ་འཛིན་དུ་ཁོང་ཚོ་འཛོར་ཞིག་དུ་
 འགོ་སྤྲི་བ་སྟོན་གྱི་ཡོད། བོ་ལཾ་ཁའི་ནང་གི་དམར་པོའི་སྤྲི་དབང་སྐར་འཛིན་
 ལམ་ལུགས་དེ་འཆམ་ལ་འབེབས་པར་༡༧༥༠ ནས་༡༧༧༠ བར་ལོ་བརྒྱ་ཅམ་
 འགོར་ཡང་། ༡༧༥༧ ལོར་ཤར་འཇར་མན་དང་། ཅེག་གོ་སོ་ལོ་ལྷག་ཡའི་ནང་དུ་
 བདུན་སྐྱལ་འགའ་ཤས་ལས་འགོར་མེད། ལྷི་ལོ་༡༧༧༧ ནང་ཨིལ། སལ་སྐ་ཤོར་
 དང་། གོ་ཏ་མ་ལའི་ནང་དུ་བཙན་ས་བརྩུང་བའི་གདུག་རྒྱུབ་ཅན་གྱི་དྲག་དམག་སྤྲི་
 དབང་སྐར་འཛིན་པ་དེ་དག་གི་ཐད་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་དེར་རོབ་ཚིས་བྱས་ན་བདུན་སྐྱལ་
 གཉིས་རེ་ལས་དགོས་མཁོ་ལ་བྱུང་། ཨི་རླན་ནང་གི་རྒྱལ་པོ་ཤུག་ཡི་དྲག་དམག་ལ་

6 Aristotle, *The Politics*, transl. by T. A. Sinclair (Harmondsworth, Middlesex, England and Baltimore, Maryland: Penguin Books 1976 [1962], book V, Chapter 12, pp.231 and 232.

བརྟེན་པའི་རྣམ་སྟོབས་ཆེ་བའི་དབང་འདོན་དེ་ལྷ་བ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་མགོ་གཏོང་
 རྒྱུ་ལ་རེད། ༡༧༤༦ ལོར་མི་མི་བེན་ནང་གི་སྐར་ཀོས་ཀྱི་སྲིད་དབང་གླེང་འདོན་
 ལམ་ལུགས་དེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མདུན་དུ་བདུན་ཕྲག་འགའི་ནང་དུ་ཟགས་པ་
 རེད། ཨ་རི་གཞུང་གིས་ཀྱང་སྲོགས་འགལ་བ་ཚོའི་སྟོབས་བྱས་གསལ་པོ་བྱུང་
 དུས་ཤིང་འདོན་སྐར་ཀོས་ལམ་མེད་སྟོས་བཏང་བ་རེད། ཕྱི་ལོ་༡༧༧༡ ལྷ་བ་བརྒྱད་
 པའི་ནང་སྟོ་མིན་སྲི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་མཁེགས་བརྒྱད་པའི་གཞུང་སྲིད་བཅོད་
 འཕྲོག་བྱེད་ཚུལ་གྱི་འབད་ཚོལ་དེ་ཉིན་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་སྲིད་དོན་བཀའ་བཙུགས་
 ལེན་མི་ལྷ་བའི་སྟོན་སྲིད་བཀའ་པ་རེད། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་སྲུང་ལུན་རིང་པོར་དབང་
 སྐར་བྱས་པའི་ལུ་རུ་སྲུའི་མངའ་ཁོངས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོར་ཉིན་ཤས་དང་། བདུན་
 ཕྲག་འགའ་ཤས། ལྷ་བ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་རང་བཅོན་ཐོབ་པ་རེད།

འཆོ་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་འབྲས་ལུས་བ་དང་། འཆོ་བ་སྲངས་
 པའི་ཐབས་ལམ་དེར་དུས་ལུན་རིང་པོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྐར་ལོད་བསམ་རྒྱལ་རྙིང་
 པ་དེར་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད། སྲི་ཚོགས་དང་སྐབས་བབ་གནས་
 ལྟངས་ལ་འགྲུབ་བ་གཏོང་སྲིད་དུས་ཚོད་གང་འཚམས་དགོས་སྲིད་ཀྱང་། སྲིད་
 དབང་གླེང་འདོན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་
 དོན་འབྲེལ་འཐབ་འདོངས་དེ་སྐབས་སེ་སྐར་པོ་ཡོད་གི་ཡོད།

ཤོས་མོལ་ནི། ཅ་མེད་གཏོང་ཆེད་དུ་རྒྱན་སྲིངས་པའི་དམག་འཐབ་ཀྱི་ཆ་དང་།
 དགུ་ལ་མགོ་བདགས་ལྷ་རྒྱའི་ཆ་གཉིས་ཀ་ལས་སྟོན་པའི་གདམ་ཁ་གཅིག་ལུ་དེ་ལ་

ཡིན། གོང་དུ་བཤད་ཟེན་པའི་དཔེ་མཚོན་དང་། དེ་བཞིན་ལེའུ་དང་པོར་བསྐང་པ་
 རྣམས་གྱིས་རང་དབང་དང་ཞི་བདེ་གཉིས་ཀར་མོས་པ་རྣམས་ལ་གདམ་ཁ་གཞན་
 ཞིག་ཡོད་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད། དེ་ནི་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་དེ་ཡིན།

གསུམ་པ།

དབང་ཆ་གང་ནས་བྱང་ངམ།

སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ལ་རང་དབང་དང་ཞི་བདེ་གཉིས་ཀ་ཚོ་པ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ལས་སྐྱེ་བོ་ཞིག་ལ་
རེད། དེ་ལྟར་བརྒྱབ་པ་ལ་འཆར་འཁོད་དང་། སྤྱི་གཤམ་གསལ། འཕྲུལ་བྱས་སྤྱོད་
པའི་རིག་ཅུལ་ཆེན་པོ་བཅས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད། དེ་དག་ཚང་མ་ལས་སྤྱུག་པའི་
དབང་ཆའི་དགོས་མཁོ་ཡོད། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཆ་
ལུས་པ་ལྟན་པའི་ཚོགས་ནས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ལུས་པ་མེད་ཚེ། སྤིད་དབང་སྐྱེར་
འཛིན་ལས་ལྷུགས་ཤིག་འཆམ་ལ་འབེབས་རྒྱུ་དང་། སྤིད་དོན་གྱི་རང་དབང་བརྒྱན་
ཐུབ་པའི་རེ་བ་བྱེད་རྒྱ་མེད།

འོ་ན་འདི་རི་ལྟར་ཡོང་བ་ཡིན་ནམ། སྤིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལས་ལྷུགས་དེ་དང་
དེའི་དག་དམག་དང་ཉེན་རྟོག་པའི་བྱ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གཏོར་བཤིགས་གཏོང་བར་
འདང་ངེས་བཞིན་པའི་དབང་ཆ་འདི་འདྲ་ཞིག་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་སྤྱོད་ལུས་ལགས་
བ་ཚོས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་བམ། དེའི་ལན་ནི་རྒྱན་སྤྱོད་དོན་དབང་ཆའི་གོ་
རྟོགས་སྤྱང་མེད་དུ་བཞག་པ་དེའི་ནང་དུ་ཡོད། གནད་འགག་དེ་ཤེས་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་
དགའ་ལས་ཁག་པོའི་ལས་ཀ་ཞིག་མིན། གཞི་རྒྱའི་བདེན་པ་འགའ་ཞིག་ཞེས་གསུངས་
ལས་སྐྱེ་བོ་རེད།

སྤྲུའི་རྗེ་པོའི་སྐྱེད་གཏམ།

སྤྲུའི་རྗེ་པོ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཐད་ལ་སྐྱེད་མེད་བྱས་པའི་སྐོར་རྣམས་མཚོན་ན་
བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་དུ་ཡེ་ལྷན་ལྷོ་ཡིས་རྒྱ་སྐྱེད་དུ་བྱིས་པའི་བསྐྱེད་བྱ་ཅན་གྱི་སྐྱེད་
གཏམ་འདིས་ཆེས་ལེགས་པོ་གསལ་སྟོན་བྱེད་གྱི་ཡོད།⁷

ཞིང་ཐམ་པམ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུ་རྗེར་བའི་ནང་དུ་ཀྱང་པོ་གཅིག་གིས་
སྤྲུའི་རྗེས་གཤོག་དུ་ཉར་ཉེ་འཚོ་ཞིང་གནས། རྒྱུའི་ནང་གི་མི་སྡེ་ཚོས་ཁོ་ལ་རྒྱ་
པོར་ངམ་སྤྲུའི་རྗེ་པོ་ཞེས་འཕོད་གྱི་ཡོད།

ཞོགས་པ་མེ་མེ་བཞིན་ཀྱང་པོས་སྤྲུའི་རྗེས་ཁང་པའི་བར་འབྲེལ་སྤྱེད་སྐོར་ས་
ཉེ་ཀན་པོས་དེར་གཞན་རྣམས་ཤིང་སྤོང་དང་ཤིང་ཕྱན་རྣམས་ཤིང་ཉོག་འབྲུ་བར་ནགས་
མིར་འབྲིད་དཔོན་པའི་བཀའ་གཏོང་གི་ཡོད། རྒྱུའི་རྗེ་པོ་ནས་རང་གིས་འབྲས་པའི་
ཤིང་ཉོག་གི་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་ཀྱང་པོར་སྤོང་དཔོན་པ་དེ་གིས་ཡིན། དེ་ལྟར་སྤོང་མ་
ཐུབ་པའམ་ཚོ་ལ་ཡང་སྤིང་རྗེ་བྱལ་བའི་སྐོར་ནས་ཉེས་རྒྱུང་རྒྱུང་གི་ཡོད། རྒྱུའི་ཚང་
མས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཚོད་མེད་ཕྱོད་གི་ཡོད་ཀྱང་བདེ་སྤྱུག་ལྷ་མ་ལུས།

ཉིན་གཅིག་རྒྱུའི་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་གིས་སྤྲུའི་གཞན་ཚོར་ "ཤིང་འབྲས་ཅན་གྱི་
ཤིང་སྤོང་དང་ཤིང་ཕྱན་ཚང་མ་ཀྱང་པོས་བཏབ་པ་མེད་དམ།" ཞེས་དྲིས། གཞན་

7 This story, originally titled "Rule by Tricks" is from *Yu-li-zi* by Liu Ji (1311-1375) and has been translated by Sidney Tai, all rights reserved. *Yu-li-zi* is also the pseudonym of Liu Ji. The translation was originally published in *Nonviolent Sanctions: News from the Albert Einstein Institution* (Cambridge, Mass.), Vol. IV, No. 3 (Winter 1992-1993), p.3.

དག་ཚོས་ "མ་དེ། འདི་ཚོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་པ་དེ།" ཅས་བཤད། སྤྱི་ཏུ་
རྒྱུ་རྒྱུ་དེས་སྐྱུར་དུ་ "ང་ཚོས་ཀྱང་པོའི་ཚོག་མཚན་མེད་པར་ཤིང་ཉོག་འབྲེལ་
ཚོག་གི་མ་དེད་དམ།" ཞེས་དྲིས། གཞན་དག་ཚོས་ "དེ། ང་ཚོ་ཚང་མས་
འབྲེལ་ཚོག་གི་དེ།" ཅས་ལན་བཏབ། སྤྱི་ཏུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དེས་སྐྱུ་ལུང་དེ་ "དེ་
འདྲ་ཡིན་ནང་ཚོས་ཀྱང་པོར་རྟེན་དགོས་པ་ཅི་ཡོད། ང་ཚོ་ཚང་མས་ཁོ་ལ་ཞབས་ལུ་
བྱེད་དགོས་པ་གང་ཡིན་ནམ།" ཞེས་དྲིས།

སྤྱི་ཏུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དེས་རང་གི་བརྗོད་པ་མཚོགས་སྟོན་ལ་སྤྱི་ཏུ་གཞན་ཚང་མ་དེ་མ་
ཐག་ཏུ་གཉིད་ལས་སད་དེ་གནད་དོན་ཤེས་པ་བྱུང་།

དེའི་མཚན་མོ་དེར་ཀྱང་པོ་གཉིད་དུ་སོང་བ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱི་ཏུ་ཚོས་རང་ཉིད་
བཙོན་དུ་འདུག་སའི་དང་རའི་ར་སྐྱོར་ཚང་མ་བཅགས་ཉེ་དང་ར་ཆ་ཚང་གཏོར་
བཞིགས་བྱས། ཁོང་ཚོས་ཀྱང་པོས་གསོག་འཛོག་བྱས་པའི་ཤིང་འབྲས་ཚང་མ་ཡང་
ཤིང་ནགས་སུ་འབྲེལ་ཉེ་སྤྱིར་ལོག་ནམ་ཡང་མ་བྱས། ཀྱང་པོ་དེ་མཐའ་མཇུག་ཏུ་
སྟོགས་ཤི་ཐེབས་པ་དེ།

ཡུ་ལི་ཇི་ཡིས་ "འདྲ་མ་གྱིང་ནད་དུ་མི་འགའ་ཤས་གྱིས་མགོ་སྐྱོར་བསྐྱུ་བྱིད་ལ་
བརྟེན་ནས་མང་ཚོགས་ལ་དབང་སྐྱུར་བྱེད་པ་ལས་དྲུང་བཞིན་གྱི་ཙ་འཛིན་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱེད་གྱི་མེད། ཁོང་ཚོ་སྤྱི་ཏུ་འཛིན་པོ་དང་འདྲ་མཚུངས་མ་དེད་དམ། ཁོང་ཚོ་རང་
ཉིད་མགོ་སྐྱོངས་པའི་རང་བཞིན་དེར་དོ་སྣང་མ་བྱུང་བ་དེ། ཁོང་ཚོའི་མང་ཚོགས་

དེ་གཉིད་སངས་མ་ཐག་ཏུ་ཁོང་ཚོའི་མགོ་སྐོར་བསྐྱུ་བྱིད་དེ་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱ་མཚམས་
ཚད་གྱི་རེད།" ཅེས་བརྗོད་ཡོད།

སྲིད་དོན་དབང་ཚའི་འབྲུང་ཁྲུངས་དགོས་ངེས་ཁག

ཙུ་འདྲིན་དེ་ལས་སྐྱ་ཤོ་ཡིན། སྲིད་དབང་སྐྱེད་འདྲིན་པ་ཚོ་ལ་ཁོང་ཚོས་དབང་སྐྱུར་
བྱེད་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་རམ་འདེགས་དེའི་དགོས་མཁོ་ཡོད། དེ་མེད་ན་སྲིད་དོན་
དབང་ཚའི་འབྲུང་ཁྲུངས་དེ་ཁོང་ཚོས་གཅེས་སྲུང་དང་རྒྱུན་འབྲོངས་བྱེད་བྱུང་གྱི་མེད།
སྲིད་དོན་དབང་ཚའི་འབྲུང་ཁྲུངས་ཀྱི་ནང་དུ་གཤམ་གསལ་བསྐྱུས་ཡོད།

- དབང་ཚའི་དབང་འདྲིན་པ་དེ་ཁྲིམས་མཐུན་ཡིན་པ་དང་མང་ཚོགས་ཀྱིས་
དེའི་བཀའ་ལ་བརྩི་དགོས་པ་བཟང་སྲོད་གྱི་ལས་འགན་ཡིན་སྐྱེས་པའི་མང་
ཚོགས་དབུས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་དེ་རེད།
- མིའི་རྣམ་ཏུགས་ཅི་དབང་སྐྱུར་བ་དེར་རམ་འདེགས་དང་། མཐུན་ལམ།
བཀའ་ལ་བརྩི་བ་བཅས་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་སྐྱེད་རམ། སྲི་ཁག་གི་གལ་གནད་
དང་གྲངས་འཕོར་ལ་ཟེར།
- རིག་ཅུལ་དང་གོ་རྟོགས་ཅི་བྱ་བ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ལག་བརྟུང་བུ་
སྲིད་དབང་འདྲིན་པ་དེར་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་མཐུན་འབྲུར་བྱེད་པའི་སྐྱེ་
བོ་སྐྱེད་རམ། སྲི་ཁག་ཚོས་མཁོ་སྲོད་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

- མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཆ་རྒྱུན་ནི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་དབང་རྒྱུར་པ་དེའི་
བཀའ་ལ་བརྩི་བ་དང་། རམ་འདིགས་བྱེད་པར་བསྐྱལ་སྲིད་པའི་སེམས་
ཁམས་དང་ལྟ་བའི་ཆ་རྒྱུན་ལ་ཟེར།
- དངོས་པོའི་མཐུན་རྒྱུན་ནི་མཁར་དབང་དང་། རང་བྱུང་འཛོལ་ཁུངས།
འགྲོན་དདུལ་གྱི་མཐུན་རྒྱུན། དཔལ་འགྲོར་ལམ་ལུགས། འགྲིམ་འགྲུམ་
དང་གནས་འཕྲིན་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་བཅས་ལ་དབང་རྒྱུར་བས་འགོ་རྒྱུགས་དང་
སྣངས་འཛིན་རི་ཡོད་ཀྱི་ཚད་གཞི་ལ་ཟེར།
- ཉེས་ཆད་ནི་དབང་འཛིན་པ་དེ་གནས་པ་དང་། དེའི་སྲིད་བྱུས་ནམས་ལག་
བསྟར་བྱེད་པར་མཁོ་བའི་མཐུན་ལམ་དང་ཅི་གསུང་བཀའ་སྒྲུབ་ཡོད་པར་
མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་མཁར་དང་བཀའ་ལ་མི་བརྩི་མཁར་གྱི་ཐང་དུ་བཀོལ་
སྲོད་བྱས་པའམ། འཛིགས་སྣང་སྐྱལ་བའི་ཉེས་ཆད་ལ་ཟེར།

འོན་ཀྱང་འབྲུང་ཁུངས་འདི་དག་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་དབང་འཛིན་པར་དོས་ལེན་
བྱེད་པ་དང་། ཅི་གསུང་བཀའ་སྒྲུབ་དང་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་ལྷུས་པ། ཐངས་ལས་
འདས་པའི་མང་ཚོགས་དང་ཆེས་མང་བའི་རྒྱིག་འདུག་ཁག་གིས་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་
པ་བཅས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། འབྲུང་ཁུངས་དེ་དག་དབང་འཛིན་པར་ཐོབ་སྐྱལ་དུ་
ཡོད་པ་ཞིག་མ་ཡིན།

ཆ་ཚང་བའི་མཐུན་ལམ་དང་། བཀའ་བརྩི་དང་ལེན། རྒྱལ་རྒྱུད་བཅས་ཀྱིས་
དགོས་ངེས་ཀྱི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུང་ས་ཀྱི་ཐོན་ཁྲུང་ས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ་དང་།
དེའི་རྒྱུན་པས་སྲིད་གཞུང་སྲུ་རྩུང་གི་དབང་ཆའི་ལུས་པ་རྒྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོད།

ཕྱོགས་གཞན་ནས་བཤད་ན། སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་པ་དང་བཙན་འཇུག་པ་
ཚོའི་ས་ནས་མང་ཚོགས་དང་སྐྱིག་འཇུགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་སྲིར་འཕེན་བྱས་པ་དེས་
གང་ལ་དབང་རྒྱུར་པ་ཚང་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུང་ས་ཀྱི་ཐོན་
ཁྲུང་ས་རྩུང་དུ་གཏོང་བ་དང་གཙོད་པའང་སྲིད། འབྲུང་ཁྲུང་ས་འདི་དག་དང་བྲལ་ན་
དབང་རྒྱུར་པའི་དབང་ཆ་རྒྱོ་ཞན་དུ་འགོ་བ་དང་། མཐའ་མར་རྩལ་ཞིག་པ་ཡིན།

སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་པ་ཚོས་རང་གི་གང་འདོད་ལྟར་བྱེད་རྒྱུའི་ཁོང་ཚོའི་ལུས་
པ་དེར་འདྲིགས་སྤར་བཟོ་བའི་བསམ་ཚུལ་དང་ལས་འགྲུལ་ལ་ཚོར་བ་རྣམས་ལོད་པ་དེ་
ཚོས་ཉིད་མེད། དེས་ན་སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་པ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ལ་མི་བརྩི་
ལའན་དང་། ལས་མཚམས་འདོག་ལའན། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་ལའན་བཅས་ལ་
འདྲིགས་སྤུལ་བྱེད་པ་དང་ཉེས་པ་གཏོང་བ་བཅས་བྱེད་ངེས་མེད། འོན་ཀྱང་གནད་
དོན་དེ་དེར་རྫོགས་མེད། དྲག་གཞོན་ལ་ཟད་གདུག་རྩལ་གྱིས་ཀྱང་དབང་འདྲིན་པ་
དེས་ཆབ་སྲིད་རྒྱོད་བར་མཁོ་བའི་མཐུན་ལམ་དང་། ཅི་གསུང་བཀའ་རྒྱུབ་ཀྱི་དགོས་
ངེས་ཚད་གཞིའི་འགོ་འཇུགས་ཉིག་ཉིག་པར་སྐྱུན་གྱི་མེད།

གལ་ཏེ་དྲག་གཞོན་ལ་མ་རྩོས་པར་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུང་ས་དེ་དུས་ཡུན་གང་
འཚམས་རིང་དམ་བསྐྱབས་སམ། ཡང་ན། ཡོངས་སྲུ་གཙོད་ཐུབ་པ་བྱུང་ན། དེའི་

འགོ་འདྲུགས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་དོད་དུ་མིན་དབང་གླེང་འཛིན་པའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་
ངེས་མེད་དང་། མགོ་མོངས་ཀྱི་ཆ་ནམས་འབྲུང་མིད། དེའི་རྗེས་སུ་མིན་དབང་གླེང་
འཛིན་ལམ་ལུགས་པའི་དབང་ཆའི་རྣམ་པ་མངོན་གསལ་དོད་པོས་སྐྱོ་དུ་འགོ་བར་
ངེས། དུས་ལྡན་འདྲིའི་རིང་ལ་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་བཀག་སྦྱིལ་བྱས་པ་དེས་
དབང་འཛིན་པ་དེ་རྣམས་མེད་དང་ཚུ་འཚོར་བ་ཞིག་བཟོ་བྱུང་ལ། གནས་ཚུལ་ཚབས་
ཆའི་སྐབས་སུ་འཚོར་ཞིག་དུ་འགོ་བའང་བཟོ་བྱུང་པ་ཡིན། མགོ་གསལ་པོ་དང་གྲུལ་པོ་
རི་རྩུབ་ཡང་། མིན་དབང་གླེང་འཛིན་པའི་དབང་ཆ་དེར་མིན་དོན་གྱི་ལྷ་གི་ཐེབས་ཏེ་
གི་གི་རེད།

གཞུང་རི་འདྲུ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་རང་དབང་ངམ་བཅའ་ཤེད་ཀྱི་ཚད་གཞི་དེ་རང་
དབང་འདོད་པའི་མི་སེར་གྱི་སྒོམ་བཅས་ཚོད་སེམས་དང་། རང་ཉིད་བྲན་གཡོག་དུ་
བཞོལ་བའི་འབད་ཚོལ་དེ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་དང་འདུན་པའི་སྤང་བརྟན་ཞིག་ཡིན།

མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལས་ཕྱོག་སྟེ། གཅིག་བསྐྱུས་མིན་དབང་གླེང་
འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་ཚོ་ཡང་རང་གི་དབང་སྐྱུར་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། རྒྱ་ཆེ་
མང་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ཡོད། དཔེར་ན། ༡༧༥༩ བར་མིན་དོན་ཚཱ་རིག་པ་ཀློ།
རབ་ལུ། རུཅ། ཡིས་གསུངས་དོན་དུ།

གཅིག་བསྐྱུས་དབང་ཆ་དེ་གལ་ཏེ་ཡང་ཡང་བེད་སྤྱོད་གཏོང་དགོས་པ་མ་བྱུང་
ཆེ་ཁོ་ནར་བྱགས་ཆེན་པོ་ཡོད། གལ་ཏེ་གཅིག་བསྐྱུས་དབང་ཆ་དེ་མི་མང་ཡོངས་
རྗོགས་ཀྱི་ཐད་དུ་དུས་རྒྱན་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་དགོས་ཆེ་དུས་ལྡན་རིང་པོའི་བར་

ལྷགས་ཆེན་པོ་གནས་སྡོད་མི་ལྷན་པ། གཅིག་བསྟུན་དབང་འདྲིན་པ་ཚོར་རང་གི་མི་སེར་
 ལ་སྐངས་འདྲིན་བྱེད་མྱོང་སྲིད་གཞུང་མི་འདྲ་བ་གཞན་ལས་མང་པའི་དབང་ཆའི་
 དགོས་པའོ་ཡོད། དེ་འདྲའི་དབང་འདྲིན་པ་ཚོར་མང་ཚོགས་ཀྱི་དབྱུས་སྲུ་བྱུབ་ཆེ་བ་
 དང་། ཚོ་གཏན་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་ལེན་གྱི་གོམས་གཤིས་ཀྱི་དགོས་པ་ཆེན་པོ་
 ཡོད། དེར་མ་ཟད་དགོས་པའོ་བྱུང་ན་མ་མཐར་ཡང་དེས་སློས་འགོལ་འོས་པའི་མང་
 ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གང་འཚམས་ཤིག་གི་བྱ་འགུལ་ཅན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ལ་སློས་དགོས་པ་
 ཡིན།⁸

དབྱིན་ལུལ་གྱི་བརྒྱ་ལྷན་བཅུ་དགུ་པའི་ཁྲིམས་དོན་མཁུ་བ་དོན། ཞོས་ཀྱི་ན།
 གྲིས་སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞེག་གིས་འདོད་སློམ་ཁེངས་པའི་མང་
 ཚོགས་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་པའི་གནས་སྐངས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད། ཞོས་ཀྱི་ན་
 གྲིས་ "གལ་ཏེ་མི་མང་མང་ཆེ་བས་སྲིད་གཞུང་གཏོར་བཤེགས་གཏོར་རྒྱུ་དང་།
 དེའི་དོན་དུ་དྲག་གནོན་སྡོད་འདོད་ཡོད་པའི་སེམས་ཐག་ཚོད་ན། དེ་དུས་སྲིད་གཞུང་
 དེའི་སློབས་ལྷགས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་དང་བཅས་པས་སྲིད་ལྷན་པོ་ཡོད་པའི་སྲིད་
 གཞུང་དེར་སྲིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རམ་འདེགས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་དེར་གཅེས་སྲིད་མི་ལྷན་
 བཀའ་བརྒྱུད་ལེན་མི་ལྷན་པའི་མང་ཚོགས་དེ་གཏན་དུ་གནས་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་དང་

8 Karl W. Deutsch, "Cracks in the Monolith," in Carl J. Friedrich, ed., *Totalitarianism* (Cambridge, Mass: Harvard University Press, 1954), pp.313-314.

མེན་དང་འཁོར་གཡོག་ཏུ་བཀོལ་སྐྱོད་ཀྱི་ནང་དུ་བཅན་ཤེད་ཀྱིས་སྐྱར་སྒྲོག་བྱེད་མི་
བྱུང།⁹ ཅེས་མཛུགས་བསྐྱོན་སྲིད་ལོད།

ནི་ཀོ་ལོ། མེ་ཀོ་མི་ལིས་ཆེས་སྐྱ་མོ་ཞིག་ནས་ "གང་གི་ཐད་དུ་མི་མང་ཡོངས་
རྩོགས་དབང་ལངས་པའི་རྒྱལ་སྲིད་དེས་རང་ཉིད་སྲུང་སྐྱོབ་ནས་ཡང་བྱེད་མི་བྱུང་བ་
དང་། ཁོས་གདུག་རྒྱབ་ཅི་ཅམ་ཆེ་བ་བྱས་པ་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་ཁོའི་དབང་འདྲིན་སྐྱོད་ཏུ་
འགྲོ་བ་ཡིན།"¹⁰ ཞེས་གསུངས་ཡོད།

རྒྱ་རྒྱའི་བཅན་འདྲེས་ཀྱི་ཐད་དུ་དབང་ཉམས་ལྡན་པའི་ནོར་མེ་ལི་འགོག་ཚོལ་བ་
ཚོ་དང་། དེ་བཞིན་ལེའུ་དང་པོར་ལུང་འདྲེན་བྱས་པ་ལྟར། པོ་ལེན་ཀྱི་དང་། འཇར་
མན། ཅེག་ སོ་ལོ་ཤུག་ གཞན་ཡང་སྙིང་སྙོལ་སྤྱོད་ཅན་མང་པོས་དམར་པོའི་བཅན་
འདྲེས་དང་། མིན་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་ཐད་དུ་འགོག་ཚོལ་བྱས་ཏེ་
མཐའ་མཛུགས་ཏུ་ཡོ་རོབ་ནང་གི་དམར་པོའི་དབང་སྐྱར་འཁོར་ཞིག་གཏོང་བར་རམ་
འདེགས་བྱས་པ་ནམས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འདི་དག་སྙིང་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལག་ལེན་
དུ་བཀོལ་སྐྱོད་བྱས་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད། འདི་ནི་གནས་ཚུལ་གསར་པ་གང་ཡང་མིན།
པེ་ལེ་བེན་ཚོས་རོ་མན་ཇི་པོ་ཚོ་ནས་མཐུན་ལམ་སྤྱིར་འཐེན་བྱས་པའི་འཚོ་བ་སྤངས་
པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ནམས་མ་མཐར་བྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ལོ་༡༧༧༧ བར་དུ་

9 John Austin, *Lectures on Jurisprudence or the Philosophy of Positive Law* (Fifth edition, revised and edited by Robert Campbell, 2 vol., London: John Murray, 1911 [1861], Vol. I, p.296.
10 Niccolo Machiavelli, "The Discourses on the First Ten Books of Livy," in *The Discourses of Niccolo Machiavelli* (London: Routledge and Kegan Paul, 1950), Vol. I, p.254.

སྲིད་ཤིག་བྱེད་ཐུབ།¹¹ འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ནི་ཨི་ཤི་ཡ་དང་། ཨམ་རི་ཀ་
ཨམ་མི་རི་ཀ་ ཨོས་ཏེ་ལི་ཡ། ཞི་བདེའི་གྲིང་སྤོང་ཁག དེ་བཞིན་ཡོ་རོབ་དང་བཅས་
པའི་ཁྲོན་ཡོངས་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་སྡུ་ཚོགས་སུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་
ཡོད།

སྲིད་གཞུང་གི་དབང་ཆར་སྤངས་འཛིན་ཡོད་དང་མེད་ཀྱི་ཚད་གཞི་ཐག་གཅོད་
བྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་ཆ་རྒྱན་གྱི་ནང་ནས་གསུམ་ནི།

༡ གཞུང་གི་དབང་ཆར་བཅད་མཚམས་བཟོ་བའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལྗོས་བཅས་འདུན་
པ་དང་།

༢ དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་ནམས་སྲིབ་ལ་ཕྱིར་འཐོན་བྱེད་པའི་མི་སེར་གྱི་རང་
དབང་ལྡན་པའི་སློབ་འཛུགས་དང་ཚོགས་པ་ཁག་གི་ལྗོས་བཅས་ཀྱི་སྣོབས་
ལུགས།

༣ སྐྱེ་ཆེ་མང་ཚོགས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོས་མཐུན་དང་རལ་འདེགས་བཀག་སྲིལ་
བྱེད་པའི་ལྗོས་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅས་ཡིན།

མང་གཙོ་ཅན་གྱི་དབང་ཆའི་ལྗོ་གནས།

11 See Gene Sharp, *The Politics of Nonviolent Action* (Boston: Porter Sargent, 1973), p.75 and passim for other historical examples.

ལང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ནི། སྤྱི་གཞུང་ལས་ལོགས་
 ལུ་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཁག་དང་། སྤྱི་གཞུང་ལས་རང་དབང་ཅན་དུ་མ་
 ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། འདི་དག་གི་ནང་དུ་དཔེར་ན། བང་མི་དང་། ཚོས་སྤྱོད་ཀས་ཀྱི་
 སྤྱི་གཞུང་ལས། རིག་གཞུང་ཚོགས་པ། ཚད་མོའི་སྤྱི་དུག་དཔལ་འབྱོར་དང་
 འབྲེལ་བའི་སྤྱི་གཞུང་ལས། ཚོང་འབྲེལ་སྤྱི་མཐུན། ཚོང་ལུགས་ཚོགས་པ། སྤྱི་དོན་
 ཚོགས་པ། བོང་གསེབ། ཁྱིམ་མཚོས་མཐུན་ཚོགས་པ། སྤྱི་དཚམས་འདེབས་ལས་
 སྤྱི་དུག་ལས། འབྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་སྤྱི་གཞུང་ལས། རོ་ལ་དབྱེད་སྤྱི་ཁག་སྤྱི་ཅུལ་
 ཚོས་སྤྱི་གཚོགས་པ། དེ་མིན་གཞན་ཁག་བཅས་བསྡུས་ཡོད། རང་རང་གི་
 དམིགས་ལུལ་བསྟུན་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྟུན་པའི་རོགས་
 སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལས་སྤྱི་གཞུང་ལས་འདི་དག་གིས་ཚེན་པོ་ཡིན།

དེའི་སྤྱི་དུག་སྤྱི་གཞུང་ལས་འདི་དག་ལ་སྤྱི་དོན་གྱི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཡོད།
 སྤྱི་གཞུང་དམ་སྤྱི་ཁག་གཞན་གྱིས་སྤྱི་གཞུང་ལས་འདི་དག་གི་ཁོ་ཕན་དང་། ལས་
 འགུལ། དམིགས་ལུལ་བཅས་ལ་དྲང་བདེན་མིན་པའི་བེད་ཀྱིས་ཀྱིང་པ་མཐོན་དུས་
 འགོ་གསོལ་གྱིང་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁུལ་ལས་ལུགས་སྤྱི་
 སྤྱོད་ལུགས་པའི་མང་ཚོགས་ལ་སྤྱི་གཞུང་ལས་འདི་དག་གིས་སྤྱི་ཁག་དང་། སྤྱི་གཞུང་
 ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལུན་པའི་གཞི་རྩུན་སྤོང་གྱི་ཡོད། འདི་འདྲའི་སྤྱི་ཁག་གི་
 ཚོགས་མི་མིན་པའི་གང་ཟག་ཁེར་སྤྱོད་གིས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཕན་གཙོད་འབྲེལ་བའི་རུས་

པ་དེ་ཚོམ་སྟོན་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ན། གྲིད་གཞུང་དང་གྲིད་དབང་གྲིང་འཛིན་ལམ་ལུགས་
པ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་དེ་བས་རྣམས་པ་ཐོན་དཀའ་བ་ཡིན།

རྒྱ་མཚན་དེར་བརྟེན་གལ་ཏེ་གྲིད་དབང་གྲིང་འཛིན་པ་ཚོས་དེ་འདྲི་སྒྲིག་
འདྲུགས་ཀྱི་རང་དབང་དང་རང་སྐྱོང་འཕྲོག་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་དེ་གང་
འཚམས་ལུ་བྱུག་ཐབས་ཟད་ཆགས་ཀྱི་མེད། དེ་བཞིན་གལ་ཏེ་སྒྲིག་འདྲུགས་འདི་
དག་དོ་རེ་བཞིན་དབྱས་ཀྱི་དབང་འཛིན་པས་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་སྐངས་འཛིན་བྱས་པ་འཕམ།
ཡང་ན། དེའི་གོ་སར་སྐངས་འཛིན་ལོག་ཡོད་པའི་སྒྲིག་འདྲུགས་ཁག་གསར་
འདྲུགས་ལྟེན་བྱུབ་པ་སོགས་བྱུང་ཆེ། དེས་སྤྱི་ཚོགས་ཚོགས་མི་གྲིང་དང་ས་ཆའི་རྒྱ་
ཁྲིན་གཉིས་ཀར་དབང་རྒྱུར་ལྟེན་པར་བེད་སྲོད་གཏོང་བྱུབ།

ཡིན་ན་ཡང་གྲིད་གཞུང་གི་སྐངས་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ལ་གནས་པའི་རང་དབང་རྣམ་
པའི་སྤྱི་དམངས་སྒྲིག་འདྲུགས་འདི་དག་གི་རང་དབང་དང་རང་སྐྱོང་དེ་རྒྱུན་འབྲོངས་
སམ། རྒྱུར་གསོ་བྱུབ་ཆེ་འདི་དག་གི་གྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷ་བ་ལག་
ལེན་བསྐྱར་རྒྱུ་ལ་ཤིན་དུ་གལ་ཆེན་ཡིན། གང་དུ་གྲིད་དབང་གྲིང་འཛིན་ལམ་
ལུགས་པ་ནམས་འཛོར་ཞིག་དུ་སོང་བའམ། སྐྱོ་ཞན་དུ་སྤྱིན་པའི་གོང་གསལ་ལུང་
འདྲན་བྱས་པའི་དཔེ་མཚན་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་མོང་གི་ཁྱད་ཚོས་དེ་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་དང་
དེའི་སྒྲིག་འདྲུགས་ཁག་གིས་གྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷ་བ་འདི་གནད་
འགག་དེ་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་མང་ཚོགས་དང་སྒྲིགས་བཞོལ་སྐྱོད་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

ཡོད་དུ་བཤད་པ་ལྟར། དབང་ཆའི་སྒྲིག་གནས་འདི་དག་གིས་གང་དུ་མང་ཚོགས་
ཀྱིས་ཡིད་དབང་གླེང་འདིན་པའི་སྣང་ས་འདིན་ལ་འགོག་ཚོལ་ལམ་གཙོན་ལུགས་སྟོན་
ཐུབ་པའི་སྒྲིག་འདུགས་ཀྱི་གཞི་རྟེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མ་འོངས་པར་འདི་དག་ནི་རང་
དབང་སྣན་པའི་སྒྲིག་ཚོགས་ཞིག་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཤོད་པའི་གཞི་རྟེན་ཀྱི་ཆ་ཤས་
ཆགས་ཀྱི་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་དག་གི་རང་དབང་དང་སྐྱེད་འཕེལ་ནི་རང་དབང་འབབ་
ཚོད་ལམ་སྟོང་ས་སྣན་པ་ཡོང་བ་ལ་དགོས་དེས་ཅན་ཞིག་ཡིན།

གལ་ཏེ་ཡིད་དབང་གླེང་འདིན་ལམ་ལུགས་པ་དེ་སྒྲིག་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་སྣན་
པའི་སྒྲིག་འདུགས་ཁག་གཏོར་བཤེགས་དང་། སྣང་ས་འདིན་བྱེད་རྒྱར་ལམ་སྟོང་ས་
ཆེ་ཅམ་བྱུང་མོང་ན། འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་རང་དབང་སྣན་པའི་སྒྲིག་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་
གཤམ། སྒྲིག་འདུགས་གསར་བ་བཟོ་བའམ། ཡང་ན། འཚོ་བཞིན་པའམ། ཆ་ཤས་
སུ་འཚོ་བཞིན་པའི་སྒྲིག་འདུགས་ཁག་གི་སྟེང་དུ་མང་གཙོ་ཅན་ཀྱི་སྣང་ས་འདིན་རྒྱར་
ནན་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོ་མ་༡༩༥༧ བར་གྱི་ཉེར་སྟེ་རི་
ཡི་གསར་བརྗེའི་སྐབས་སུ་དཔོན་རྒྱུད་མང་གཙོའི་སྣན་ཚོགས་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་
པ་མ་ཟད། བདུན་པམ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་འདིན་སྟོང་དང་སྒྲིག་འདུགས་ཁག་ལས་
ཐུབ་པའི་སྒྲིག་མཐུན་ཆ་ལག་ཚང་བ་ཞིག་འདུགས་པར་མཉམ་རུབ་བྱས་ཡོད། སྤྱི་ལོ་
༡༩༦༠ ཟམ་པའི་མཇུག་ཅམ་དུ་པོ་ལེན་པའི་ནང་དུ་ལས་མི་ཚོས་ཁྲིམས་མཐུན་མིན་
པའི་ཆིག་བརྒྱུལ་སྒྲིག་མཐུན་རྒྱན་སྟོང་བྱས་པ་དང་། སྐབས་དེ་དམར་ཤོག་དབང་
བརྒྱར་བྱས་པའི་གཞུང་འབྲེལ་ཚོང་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་སྣང་ས་འདིན་ཀྱང་འཕྲོག་

ཡོད། དེ་འདྲའི་སྐྱིག་འདུགས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་དེར་གལ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཆབ་
སྲིད་ཀྱི་མཐུག་འབྲས་ཡོང་བྱུང་བ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་འདི་དག་ཚང་མས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་སྐྱོད་ཏུ་གཏོང་རྒྱ་
དང་གཏོར་བཞིགས་བྱ་རྒྱུ་དེ་ལས་སྐྱོ་ལོ་རྟེན་ཅེས་པའི་གོ་དོན་མིན་ལ། དེ་བཞིན་
འབད་ཚོལ་བྱས་ཚད་ཚད་མ་ལས་སྐྱོངས་ཡོང་གི་རེད། ཅེས་པའི་གོ་དོན་ཡང་མིན།
སྐྱག་པར་དུ་འཐབ་ཚོད་དེ་སློག་སྐྱོན་དང་བུལ་བ་ཞིག་རེད། ཅེས་པའི་གོ་དོན་དེ་བས་
ཀྱང་མིན། བཀའ་ལ་ཟེར་ན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པར་ཞབས་ལུ་བྱེད་བཞིན་པ་
ཚོས་སྐྱར་དུ་མང་ཚོགས་ཐོག་མཐུན་ལམ་དང་བཀའ་བཙུན་དང་ཡེན་པཅན་འགྲེལ་བྱེད་
པའི་འབད་ཚོལ་དང་བཅས་ཚུར་འཐབ་འདོངས་བྱེད་ཅེས་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་དབང་ཚའི་རེས་ཤེས་དེས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་
ལམ་ལུགས་དེ་སྐོ་སྐྱབས་གཏད་པའི་སྐོ་ནས་གཏོར་བཞིག་གཏོང་བྱུང་བ་སྲིད་པ་རེད་
ཅེས་པའི་གོ་དོན་ཡིན། རྒྱུ་བྱས་ཏུ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེར་རིག་རྩལ་
དང་སྐུ་པའི་སྐོ་ནས་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ཡེན་པེ་ལུ་བ་ལག་བརྟམ་བྱས་ཆེ་
ཆེས་སྐྱབས་སྐྱེད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པའི་དམིགས་བསམ་ལྟར་ཚོས་ནམས་ཡོད། ང་
ཚོས་ཁྱད་ཚོས་འདི་དག་ཞིབ་ཅིང་སྐྱབས་དཔུང་བྱེད་ཚོགས།

བཞི་པ།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ལ་ཞན་ཆ་ཡོད།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ནམས་ཡང་ཡང་སྐྱབས་མི་རྙེད་པ་ལྟ་བུ་མངོན་གྱི་
 རེད། གསང་བའི་ལས་ཁུངས་དང་། ཉམ་ཉོག་པ། འག་པོའི་དཔུང་དམག་བཙོན་
 ཁང་། ངལ་ཚོལ་ར་བ། སྲོག་ཐོག་གཏོང་མཁན་སྡེ་ཚན་དང་བཅས་པ་དབང་ཤུགས་
 ཅན་འགའ་ཤས་གྱིས་སྤངས་འདྲིན་བྱེད་གྱི་ཡོད། ལུང་པ་ཞིག་གི་སྲིད་དབང་དང་།
 རང་བྱུང་ཁམས་གྱི་ཐོན་ཁུངས། འཛོན་སྲིད་གྱི་རྣམས་པ་ནམས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་
 པ་དག་གིས་གང་འདོད་དུ་བཙོན་འཕྲོག་གིས་རང་ཉིད་གྱི་འདོད་པ་བསྐྱབ་ཆེད་བེད་
 སྲོད་བྱེད་པ་རེད།

དེ་དང་བསྐྱར་ན་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་སྲོགས་འགལ་དཔུང་སྲིད་ག་ཐལ་ཆེ་
 བའི་སྲོལ་ཞན་དང་། སན་རྣམས་བུལ་བ། དབང་ཤུགས་མེད་པ་བཅས་མངོན་གྱི་ཡོད།
 རྣམས་ཤུགས་མེད་པ་ཉིད་གྱི་ཁ་གཏད་དུ་སྐྱབས་མི་རྙེད་པ་ཡོད་པའི་མཐོང་ཚུལ་དེས་
 སན་རྣམས་སྐྱམ་པའི་འགལ་སྐྱེ་རུ་མི་འདུག་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྐྱུང་གཏམ་ཆ་
 ཚང་བ་དེ་མ་རེད།

ཨིག་ཡིས་ཡི་རྣང་མཐིལ་དོས་འདྲིན་བྱེད་པ།

སྲ་རབས་ལྟི་རི་ས་ནས་བྱུང་བའི་རྣམས་ཞིག་གིས་སྐྱབས་མི་རྙེད་པ་ལྟ་བུར་སྐྱམ་པ་དེ་
 སྐྱབས་རྙེད་སྲ་བའི་དབེ་མཚོན་ཡང་དག་པར་བྱས་ཡོད། ཨིག་ཡིས་ཞེས་པའི་དུག་

ཅུལ་ཅན་དེའི་ཐད་དུ་ཁུ་རྒྱུ་རྒྱུ་མཉམ་སྦྲེན་གཏོང་བྱུང་གི་མེད་ལ། གླི་ཡིས་ཁོའི་
 དགས་པ་བརྟོལ་བྱུང་གི་མེད། ཁོ་པ་སྤུ་གྲུ་མ་འབྱུང་ཡིན་སྐབས་ཨེ་ཀ་ཡིས་གི་ཨ་
 མས་ཁོ་སྤུ་ཡི་ཀ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མའི་གཙང་པོའི་རྒྱ་ནང་དུ་སྐྱེད་འདུག་བྱས་པས་ཁོའི་
 གཟུགས་པོ་ཉེན་ཁ་མཐའ་དག་ལས་སྦྲོལ་བྱུང་བ་ལྟར། འོན་ཀྱང་དེར་དཀའ་རྙོག་གི་
 ཅིག་འབྱུང་བ་མེད། མ་འབྱུང་དེ་རྒྱུས་མི་འཁྲིལ་བའི་དོན་དུ་ཨ་མས་ཁོའི་རྒྱུ་མའི་
 བསྐྱེད་འདུག་ཏེ་སྐྱེད་ས་པ་ཡིན་དུས་ཁོའི་གཟུགས་པོའི་ཚུལ་རྒྱུ་མའི་རྒྱ་
 མ་འགོས་པ་མེད། ཨེ་ཀ་ཡིས་ཆེན་པོ་འཆར་སྐབས་མི་ཚང་མས་ཁོ་ཉིད་ལྟ་བུ་ཡི་
 མཚོན་ཚས་སྐབས་རྙེད་གི་མེད་པ་ཞིག་དུ་མཐོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོའི་ཞལ་ཆ་
 དེས་མཁན་ཞིག་གིས་སྤྱི་འབྲེད་པའི་འོ་འོ་ཡི་དང་དམག་འབྲེད་གི་སྐབས་སུ་དགྲ་
 རྩོགས་གི་དམག་མི་ཞིག་གིས་གང་དུ་མས་སྦྲོལ་གཏོང་བྱུང་བའི་གནས་གཅིག་རྟེ།
 ཨེ་ཀ་ཡིས་གི་སྤྱི་འབྲེད་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་
 དེར་སང་ཡང་ཨེ་ཀ་ཡིས་གི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་
 འཆར་གཞི་ཞིག་གམ། ཡང་ན། རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་
 རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་

རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་མའི་
 གཅིག་མཚུངས་པའོལ་སྦྲོལ་བྱས་ཚོགས་ གཡེ་ཏེ་ཁོང་ཚོའི་ཞལ་ཆ་དག་འོས་བསྐྱེད་
 རྒྱུ་མའི་དང་། དེ་དག་གི་ཐོག་དུ་པར་ཚོལ་སྤོང་གཅིག་དུ་དམིགས་ན། འགོ་ཕྱོན་ལྷུང་
 བ་དང་མཉམ་དུ་མགོ་གས་སྤྱི་འབྲེད་ཚོ་ཡང་དབང་དུ་འདུ་བྱུང་གི་མེད།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་ཞན་ཆ་རྣམས།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་ཞན་ཆའི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་གཤམ་གསལ།

- ༡ ལམ་ལུགས་བཞོལ་སྲོད་ལ་དགོས་པའི་སྐྱིག་འདྲུགས་དང་། སྲི་ལག་གུང་ས་མང་བའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་དེར་དམ་བརྒྱགས་སམ་སྲིར་འབྲེན་བྱས་ཚོགས།
- ༢ དབང་འདྲིན་པ་དེའི་འདས་པའི་སྲིད་བྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། དགོས་མཁོ་དེ་དག་གིས་ད་ཡོད་འགལ་ཟླ་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱས་གཏན་འཇགས་དང་ལག་བརྟུར་བྱེད་རྒྱའི་རྣམ་པ་གང་འཚམ་གཙོད་བྱུང།
- ༣ ལམ་ལུགས་དེའི་བཞོལ་སྲོད་དེ་གནས་སྐྱབས་གསར་པར་ལྷུང་དུ་བརྒྱན་བབས་བྱེད་དཀའ་བའི་རྒྱན་རྣམས་ཅན་ཞིག་དུ་གྱུར་སྲིད།
- ༤ ད་ཡོད་ཀྱི་ལས་ཀར་བགོ་འབྲེམས་བྱས་ཚར་བའི་མཐུན་རྐྱེན་དང་ལས་བྱེད་རྣམས་དགོས་མཁོ་གསར་པ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ལས་སྐྱོལ་ཤོར་ཐོབ་མི་བྱུང།
- ༥ གཤམ་འོག་ལས་བྱེད་ཚོས་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་བྱུགས་དུ་གྱུགས་ཡོང་བསམ་པའི་ཞེད་སྐྱབས་གིས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོར་ཐག་གཙོད་བྱེད་རྒྱུ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཆ་ཚང་ངམ་དངོས་ཡོད་མི་ཞུ་བ་ཡོང་སྲིད།
- ༦ ལམ་ལུགས་དེའི་ལྷ་བ་ཉམས་པ་སྲིད་པ་དང་། དེ་འབྲེལ་གྱི་རྟོག་བཞེད་དང་མཚོན་རྟོགས་རྣམས་མི་བརྟན་པར་གྱུར་སྲིད།

༥ དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཐད་ལ་རང་གི་བསམ་སྒྲོམ་དུགས་སྐྱེན་གྱིད་པའི་ལྷ་
བ་མཁེགས་པོ་ཞིག་གསུམ་ཏེ་ཡོད་ན། དེར་ཁས་ལེན་དམ་འདོན་བྱས་པ་དེས་
དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཆ་སྐྱེན་དང་དགོས་མཁོར་སྤར་མེད་མོར་བའི་རྒྱ་གྱེད་སྲིད།

༦ ལས་ཁྲུངས་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལས་ཐང་དང་འདོན་ཐང་ཉམས་སྤྱད་འགོ་བཙམས།
སྤྲིག་ལམ་དང་སྤངས་འདོན་ཐལ་ཆེ་བས་ལམ་ལུགས་དེའི་སྲིད་བྱུས་དང་བཀོལ་
སྤྱོད་ལུས་མེད་བཟོ་སྲིད།

༧ སྤྲིག་འདོན་གསུམ་ནང་ཁྲུལ་གྱི་འགལ་ཟླ་དང་། གང་ཟག་སྐྱེར་པམ་རྩུམ་གྱི་འཁོན་
འདོན་དང་འགལ་ཟླ་དེ་དག་གིས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་བཀོལ་
སྤྱོད་དེར་གཞོན་སྐྱོན་གཏོང་བས་མ་ཟེ། བར་གཅོད་ཀྱང་གྱེད་སྲིད།

༨ མཁས་པ་དང་སྒྲོབ་གཉེར་བ་ཚོ་དག་གཞོན་དང་། ལུང་མཐའི་རིང་ལུགས།
དམ་བསྐྱབས། གནས་སྤངས་བཅས་ཀྱི་སྐྱེན་པས་གནས་བཟོད་མི་བདེ་བ་
ཆགས་སྲིད།

༩ རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོ་གསུམ་ནམས་དུས་ལུན་གང་འཚམ་གྱི་རྗེས་སུ་དབང་འདོན་པ་དེར་
གཙུག་མེད་པ་དང་། རྣམས་འཆར་ཅན་དུ་མ་ཟེད་སྤར་རྒྱག་ཅན་དུ་གྱུར་སྲིད།

༡༠ ས་ཁུལ་དང་། སྡེ་ཚོན། རིག་གཞུང་ངམ་ཡང་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབྱེ་འབྱེད་
ནམས་ཆེས་སྤྲུག་ཏུ་འགོ་སྲིད།

༡༡ སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་པའི་དབང་ཆའི་ལོ་རིམ་དེ་ཚད་གཞི་གང་འཚམ་བར་དུ་
རྟག་ཏུ་མི་བརྟན་པ་དང་། རྣམས་རེ་ཆེས་མི་བརྟན་པ་ཡོང་གི་ཡོད། རྒྱ་པོ་

སྐྱེར་ནམས་གནས་རིམ་གྱི་གོ་གནས་གཅིག་ཁོ་ནའི་སྐྱེར་ལུས་པ་མ་ཟད། གོ་
གནས་གཞན་དུ་འཕར་ཆག་སྲིད་པའམ། ཡང་ན། གནས་དབྱུང་དང་ཚབ་དུ་
མི་གསར་པ་དེ་འདྲའང་བསྐྱོ་སྲིད་པ་ཡིན།

༡༤ དག་དམག་གམ་ཉེན་རྟོག་དབྱུང་སྲིད་ཚན་པ་ཞིག་གིས་རང་རང་གི་དམིགས་
ལུལ་བརྟུབ་སྲིད་གཞུང་སྲིད་བཅན་འཕྲོག་ཐེ་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་གཞི་ཙུ་བརྟན་
པོར་ཡོད་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་འདོད་པ་དང་རྒྱུ་འགལ་
ཡང་བྱེད་སྲིད།

༡༥ གལ་ཏེ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་གསར་པ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་
གཞི་ཙུ་བརྟན་པོ་བརྟོབ་དུས་ཚོད་དགོས་མཁོ་ཡོད།

༡༦ སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་མི་རྣམས་ཞིག་གིས་ཐག་གཅོད་
མང་པོ་བྱེད་དགོས་དུས་སྲིད་བྱུས་དང་། བྱ་ཐབས་ཐག་གཅོད་བཅས་ཀྱི་ཐང་ལ་
མོར་འཁྲུལ་འབྱུང་ངེས་པ་ཡིན།

༡༧ གལ་ཏེ་དབང་འདྲིན་པས་ཉེན་ཁ་འདི་དག་ལས་གཡོལ་སྲིད་ཐག་གཅོད་དང་
སྣངས་འདྲིན་བྱེད་རྒྱ་དེ་བཙོ་འགྲེམས་བྱས་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཆའི་སྐྱེ་བའི་
འདེགས་འདྲའདེའི་སྣངས་འདྲིན་སྲུང་སྲུག་ཉམས་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་སྲིད་པ་ཡིན།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཞན་ཆར་ཚོལ་བ།

དེ་འདྲའི་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པའི་ཞན་ཆའི་གོ་རྟོགས་དང་སྣམ་དུ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་
གྱི་ཕྱོགས་འགལ་བ་དེས་ལམ་ལུགས་དེར་མདོན་གསལ་གྱི་འགྲུར་བ་གཏོང་བའམ།
ཡང་ན། འཛོལ་ཞིག་དུ་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ་ཨེག་ལིས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐིལ་
དག་ཚབས་ཆེ་དུ་གཏོང་བྱུང་།

དེ་ནས་མཐུག་བརྗོལ་ས་དེ་གསལ་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད། སློབས་ཤུགས་ཀྱི་སྤང་
རྒྱུ་ལ་མ་སྟོན་པར་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཚང་མར་ནང་གི་འདྲིན་
ཐང་མེད་པའི་གནས་རྒྱུ་དང་། གང་ཟེག་པམ་རྒྱུན་གྱི་འགལ་ཟླ། སྲིག་འདྲུགས་
ཀྱི་འདྲིན་ཐང་མེད་པའི་གནས་བབ། སྲིག་འདྲུགས་དང་སྣམ་ཁང་ནང་ཁུལ་གྱི་འགལ་
ཟླ་བཅས་ཀྱི་ཞན་ཆ་ཡོད། ཞན་ཆ་འདི་དག་གིས་དུས་ལུན་གང་འཚམ་གྱི་ནང་དུ་
གནས་སྟངས་ཀྱི་འགྲུར་བ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་སྲིབ་པའི་འགོ་ག་ཚོལ་གྱི་རྒྱུན་པས་
དབང་འདྲིན་པ་དེ་རྣམས་པ་རྒྱུང་བ་དང་ཐོག་གསལ་སྟེད་སྐྱེད་པ་བཟོ་གི་ཡོད། དབང་འདྲིན་པ་
དེས་འགྲུབ་ལ་མེ་བའི་འཆར་གཞི་རིམ་འདྲུ་ཞིག་འགོ་བརྩུགས་ཀྱང་ཚང་མ་གྲུབ་ཀྱི་མེད།
སྐབས་འགར་དཔེར་ན། ཉི་ལྟ་ལྟར་གྱིས་ཐད་ཀར་བཀའ་བཏང་བ་དེ་ཚོ་ཡང་ལག་
ལེན་དུ་འབྱོལ་མེད། གང་གིས་ཤེ་ན། བོ་གནས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཁོའི་གཤམ་འོག་དུ་
ཡོད་པ་ཚོས་ལག་བརྩར་བྱེད་རྒྱུར་ཁས་ལེན་བྱས་མེད། ང་ཚོས་མཐོང་ཚར་བ་
བཞིན། སྐབས་འགར་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་གྱི་དབང་འདྲིན་པ་དེ་མཁྱོགས་ལྷུང་དུ་
སྤྱོད་པར་ཞིག་སྲིད།

འདི་ཡིས་སྲིད་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེ་དག་ཉེན་ཁ་དང་སློག་སློན་
 མེད་པར་གཏོར་བཞིགས་གཏོང་བྱུང་ཅེས་པའི་གོ་དོན་མིན། བཅིངས་ཐོལ་གྱི་དོན་དུ་
 བྱ་བའི་རྒྱུད་རིམ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་ཉེན་ཁ་དང་སླུག་བསྐྱེད་མཚམས་ལ། དེ་
 དག་བཀོལ་སློང་བྱེད་པར་དུས་ཚོད་ཡང་འགོར་གྱི་རེད། དངོས་དོན་དུ་གནས་
 རྒྱུ་མ་ཚང་མའི་ནང་དུ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཇི་འདྲ་ཞིག་སྲིད་ཀྱང་ལྷུང་བའི་ལམ་
 རྒྱུངས་ཡོང་གི་མེད། ཡིན་ན་ཡང་། གང་དུ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སྐྱ་ག་ཞིག་གིས་སྲིད་
 དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེའི་སློབས་བྱུགས་ཆེ་ས་གང་དུ་ཡོད་ས་དེར་དམིགས་
 ཉེ་འཐབ་འདྲིངས་བྱེད་པ་ལས་སྲིད་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེའི་དོན་འདྲིན་
 རྒྱུ་བའི་ཞན་ཆར་དམིགས་ན་ལམ་རྒྱུངས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཆེ་བ་ཡོད། འདི་བཞི་འཐབ་
 ཚོད་འདི་དྲི་ལྟར་བྱེད་ཅེས་པ་དེ་རེད།

ལྷ་པ།

དབང་ཚའི་ཐེང་སྐྱོད་བྱེད་པ།

ལེའུ་དང་པོའི་ནང་དང་ཚོར་དོ་སྦྱང་བྱུང་བ་ལ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་གྱི་
 ཐང་དུ་དྲག་དམག་གི་འགོ་ག་ཚོའི་བྱས་པ་དེ་ཁོང་ཚོ་གང་དུ་ཞུ་བྱོས་ཡོད་མ་དེར་
 གཞུས་པ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལས་སྡོག་སྡོག་ཁོང་ཚོ་གང་དུ་སྐྱོབ་སེལ་གསུམ་ཆེ་བྱོས་ཡོད་མ་
 དེར་བསྐྱུན་པ་ཡིན། དམག་དཔུང་དང་། རྩེས་མདེལ་གྱི་མཁོ་སྐྱོད། བོ་མཚོན་གྱི་
 འཕྲུལ་རིག་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲའི་གནས་སུ་འགྲན་ཚོད་བྱེད་སྦྱར་བདམས་པ་དེས་
 འགོ་ག་ཚོའི་ལས་འགུལ་བ་ཚོས་རང་ཉིད་མྱོང་བུན་ཡོད་པའི་གནས་སུ་བསྐྱུལ་བ་
 ཡིན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཚོས་གནས་སུ་ལ་འདྲིའི་ཐང་ལ་དུས་
 ཉམས་དུ་མཐུན་རྐྱེན་གཞན་ལས་སྐྱབ་པ་སྐྱུན་བྱུབ་གྱི་ཡོད། བཅོངས་ཐོལ་གྱི་ཆེད་དུ་
 སྤྲིའི་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་རྩུས་པར་བརྟེན་པའི་ཉེན་ཁ་ཡང་གསལ་འགོད་བྱས་ཡོད། ལེའུ་
 གཉིས་པའི་ནང་དུ་དང་ཚོས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཐིང་པར་བཅོ་ཐབས་སུ་
 མོས་མོལ་ལ་བརྟེན་པའི་དཀའ་ངལ་ལའང་དབྱེད་པ་བྱས་ཡོད།

དེས་ན་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་གྱི་དོས་འདྲིན་སྦྱར་བའི་ཞན་ཆ་དག་
 ཉེན་ཚབས་ཆེ་ལུ་གཏོང་བྱུང་དང་། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་འགོ་ག་ཚོའི་དེར་
 དམིགས་བསལ་ཁེ་ཕན་སྐྱོད་པའི་ཐབས་ལམ་ག་རེ་ཡོད་དམ། ལེའུ་གསུམ་པའི་ནང་
 དུ་བཟོ་སྐྱོང་བྱས་པའི་སྲིད་དོན་དབང་ཚའི་རྣམ་གཞག་དེའི་ཐོག་བྱེད་ལས་གྱི་ཐབས་

ལམ་ག་ཤེ་བཀོལ་ལམ། གདམ་ཁ་གཞན་དེ་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷ་
བ་དེ་ཡིན།

སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷ་བར་གཤམ་གསལ་བྱུང་ཚེས་རྣམས་ཡོད།

- དེས་སྲིད་དབང་གླེང་འཛིན་ལམ་ལུགས་གྱིས་བདམས་པའི་འབབ་འཛིངས་གྱི་
ཐབས་ལམ་དེས་མཇུག་འབྲས་ཐག་གཙོད་བྱེད་དགོས་པའི་ཁས་ལེན་བྱེད་གྱི་མེད།
- དེར་དབང་འཛིན་པ་དེས་འབབ་ཚོལ་བྱེད་རྒྱ་ཁག་པོ་ཡོད།
- དེས་སྲིད་དབང་གླེང་འཛིན་ལམ་ལུགས་གྱི་ཞན་ཆ་རྣམས་དམིགས་བསལ་གྱིས་
ཉེན་ཚབས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་བྱུང་བ་དང་། དེའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་བྱུངས་གཙོད་བྱུང་
པ་ཡིན།
- དེའི་བྱེད་ལས་དེ་ཁྲབ་ཆེན་པོར་བཤོ་འགྲེམས་བྱུང་བ་དང་། ཡང་དམིགས་བཀའ་
གྱི་དམིགས་ལུལ་ཞིག་གི་ཐོག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་རུབ་ཀྱང་བྱུང་བ་ཡིན།
- དེས་སྲིད་དབང་གླེང་འཛིན་པ་ནས་ལྷུང་བའི་བྱེད་ལས་དང་སྣ་རྒྱལ་ལ་ལོར་
འབྲུལ་བཟོ་བ་ཡིན།
- དེས་ཉུང་གས་གྱི་གདུག་རྒྱུབ་ཅན་གྱི་དབང་རྒྱུར་དེ་མེད་པར་བཟོ་སྲིད་འབབ་ཚོད་
གྱི་ནང་ཏུ་སྲི་ཚོགས་གྱི་སྲིག་འཇུགས་དང་། སྲི་ཁག་དེ་བཞིན་མང་ཚོགས་ཆ་
ཚང་རྣམས་པ་རྩན་པའི་སྲོེ་ནས་བེད་སྲོེད་གཏོང་བྱུང་གྱི་ཡོད།

- དེས་མང་གཙོ་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་གི་འཇུགས་སྐྱུན་དང་། རྒྱུན་འབྲེངས་
 རྒྱས་པ་ལྡན་པ་བཟོ་བྱིར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱས་པ་ལྡན་པའི་དབང་ཆའི་བཀོ་
 འབྲེལ་ས་ཁྲབ་སྤེལ་བྱེད་པར་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

འཚོ་བ་སྐངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་བྱེད་སྒོ།

དག་དམག་གི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱི་དོན་གྱི་བཀའ་བརྒྱུད་ལེན་མི་ལྷོ་བའི་ཡང་
 རྩོགས་འགལ་བ་ཚོར་བྱེད་ལས་གཞན་དུ་འཇུག་པར་བྱུགས་སྐྱེན་སྤོད་པའི་འབད་
 ཚོལ་ནས་འགལ་ལྷ་ཞི་བའི་ལམ་ནས་མེལ་བའི་ཆ་རྒྱུན་བསྐྱུན་པའི་བར་རམ། ཡང་
 བ། རྩོགས་འགལ་དབང་འཛིན་པ་དེ་འཐོར་ཞིག་དུ་གཏོང་བ་སོགས་དགོས་པ་སྤྱི་
 མང་ཞིག་གི་ཐོག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱུང་བ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་། འཚོ་བ་ལ་ལྷོས་ཏེ་སྤྱི་
 དོན་གྱི་བཀའ་བརྒྱུད་ལེན་མི་ལྷོ་བའི་བཀོལ་སྤོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དེ་ཆེས་མི་འདྲ་བ་
 ཡིན། ཐབས་ཚུལ་གཉིས་ཀ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་ཡིན་ཡང་། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་བཀོལ་སྤོད་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་དང་མཇུག་འབྲས་ཆེས་མི་འདྲ་བ་ཡིན།
 འཚོ་བ་དང་བཅས་པའི་འགལ་ལྷའི་ཐབས་ལམ་དང་བྱུང་འབྲས་ནི་ཆེས་གསལ་པོ་
 རེད། གཏོར་བཅིགས་གཏོང་བ་དང་། གསོད་པ། ལྷས་སྐྱོན་བཟོ་བ། འཇིགས་
 རྒྱུལ་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གོ་མཚོན་ངོ་མ་བེད་སྤོད་གཏོང་གི་ཡོད།

འཚོ་བ་དང་བཅས་པའི་འཐབ་ཚོད་ལས་འཚོ་བ་སྐངས་པའི་འཐབ་ཚོད་དེ་ཆེས་
 ལྷོག་པོ་དང་ཐབས་ལམ་སྤྲུམ་མང་གི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་ཡིན། འཚོ་བ་སྐངས་པའི་འཐབ་

ཚོད་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་བ་འདུགས་དང་། རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་སེམས་ཁམས་
 དང་། སྤྱི་ཚོགས། དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་དོན་བཅས་ཀྱི་གོ་མཚོན་སྤྱད་དེ་འཐབ་ཀྱི་
 ཡོད། འདི་དག་ནི་དོ་ཚོལ་དང་། ལས་མཚམས་འཛོག་པ། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།
 སྤྱིར་སློབ། ཡི་མ་རངས་པ། མང་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཆ་བཅས་ཐ་སྙད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
 ཐོག་ནས་ཤོ་བ་ཡིན། རྩོན་དུ་ལྷན་ཟུན་པ་ལྟར། སྤྱི་བ་ལྷུང་ཚང་མས་ཇི་སྤྱི་ཁོང་
 ཚོར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་བ་འདུགས་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ཡེན་དང་།
 ཅི་གསུང་བཀའ་སྒྲུབ། མཐུན་ལམ་བཅས་ནས་ཁོང་ཚོའི་དབང་ཆའི་འདུང་ཁུངས་ཀྱི་
 དགོས་མཁོའི་ཁ་གསོད་ཐོབ་པ་དེ་སྤྱི་ཁོ་ན་བར་དུ་དབང་སྤྱུར་བྱེད་ཐུབ། འཚོ་བ་
 དང་མི་འདྲ་བར་སྤྱི་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ཡེན་མི་ལྷུ་བ་དེ་དབང་ཆའི་འདུང་ཁུངས་
 དེ་དག་གཙོད་བར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འཚམས་ཤོ་ཡོད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་གོ་མཚོན་དང་སྤྱི་བ་ཁྲིམས།

འདས་པའི་སྤྱི་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ཡེན་མ་ལྷན་པའི་ལས་འགུལ་འགྲུལ་སེལ་
 པའི་ཐུན་མོང་གི་ནོར་འཁུལ་ནི། མང་ཚོགས་ཀྱི་རྩམ་སྟོན་ཁྲོམ་བསྐྱོར་དང་ལས་
 མཚམས་འཛོག་པ་ལྷུ་བའི་ཐབས་ལམ་གཅིག་གསལ་གཉིས་ཁོ་ནར་བརྟེན་པ་དེ་ཡིན།
 དེས་འབྲེལ་བྱས་ན། འགོག་ཚོལ་འཐབ་བྱས་པ་ཚོར་དགོས་མཁོ་ལ་གཞིགས་པའི་
 འགོག་ཚོལ་ལ་སློ་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྐྱིལ་བ་དང་། བགོ་འགྲེམས་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཐབས་
 ལམ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད།

འཆེ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གྱི་བྲག་པ་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ཞིག་དོས་
 བརྒྱད་ཡོད་པ་དང་། ད་དུང་དེ་ལས་མང་བ་ཉི་བུ་སྟོར་ཞིག་ཡོད་དེས། ཐབས་ལམ་
 འདི་དག་སྡེ་ཚོན་ཆེ་བ་གསུམ་ལ་དབྱེ་བ་བྱེས་ཡོད། དེ་དག་མི། དོ་ཚོ་ལ་དང་རྒྱུད་
 རྒྱུལ། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། ཐེ་གཏོགས་བཅས་ཡིན། འཆེ་བ་སྤངས་པའི་དོ་
 ཚོ་ལ་དང་རྒྱུད་རྒྱལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ནི་དུ་སྟེན་དང་། བོ་མ་བཟོད། མོ་བལྟ་མོགས་
 ཐེ་བའི་ཐབས་ལམ་༥༤ ནི་ཤས་ཆེ་བ་མཚོན་དྲགས་ཀྱི་རམ་སྟོན་ཡིན། མཐུན་ལམ་
 མི་བྱེད་པ་དེ་ནང་གསལ་སྡེ་ཚོན་གསུམ་ལ་དབྱེ་ཡོད། ཀ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་
 ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་༡༦ དང་། ཁ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་
 པ་ཕྱིར་ཕྲོག་ཐེ་བའི་ཐབས་ལམ་༡༦ དང་། ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ཐབས་ལམ་
 ༡༩ ཀ། མི་དོན་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་༡༨ བཅས་ཡོད།
 འཆེ་བ་སྤངས་པའི་ཐེ་གཏོགས་ཀྱི་ནང་དུ་དཔེར་ན། ཟས་བཅད་དང་། འཆེ་བ་
 སྤངས་པའི་བཅོན་འདྲུལ། རོ་མཉམ་པའི་གཞུང་བཅས་ཐབས་ལམ་༧༡ ནི་སེམས་
 ཁམས་དང་། སྤྱི་གཞུགས། སྤྱི་ཚོགས། དཔལ་འབྱོར། མི་དོན་བཅས་ཀྱི་
 ཐབས་ལམ་བཅད་སྟོད་གཏོང་བ་རྣམས་སྡེ་ཁག་ཐ་མ་དེ་ཡིན། རྩོན་བརྗོལས་གངས་
 ༡༧༤ ཡོད་པའི་ཐབས་ལམ་འདི་དག་གི་རི་ལྷ་མིག་ཅིག་དེ་བ་འདིའི་མཇུག་དུ་རྒྱར་
 རྒྱན་གྱི་རྩལ་དུ་བཞོད་ཡོད།

སྟོང་བརྟེན་ཡོད་པའི་སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་དོ་སྣང་གིས་བདམས་པ་དང་། རན་ཞིང་
 འཚམ་པའི་འཐབ་རྩལ་དང་སྤྱང་སྤྱང་འཛོལས་པའི་འཐབ་བྱུས་དང་བརྩན་ཏེ་གཞི་རྒྱ་

ཆེ་བའི་སྐོན་སྒྲིག་བཞོལ་སྐྱོད་ལྷ་རྒྱལ་མཚན་སྐྱེལ་བྱས་པའི་གྲངས་མང་བའི་ཐབས་
ལམ་འདི་དག་གི་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱི་མཉམས་མཐུན་ལེན་པའི་དབང་འཛིན་པ་སྲུ་འདྲ་ཞིག་
ལའང་ཚབས་ཆེའི་དཀའ་ངལ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་དེས། འདི་མི་སྲིད་དབང་གླེང་འཛིན་ལམ་
ལུགས་པ་ཚང་མའི་ཐོག་ཏུ་བཞོལ་སྐྱོད་ཐུབ།

དག་པོའི་ཐབས་ལམ་ལས་སྐོན་སྐྱེ། འཆོལ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་
ལམ་དག་གིས་གནད་འགག་ལ་ཐུག་པའི་གནད་དོན་དེའི་ཐོག་ཐད་ཀར་དམིགས་ཐུབ་
གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ཡིད་དབང་གླེང་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་གཙོ་ཆར་
སྤྱོད་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་སྟབས། ཡིད་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཆོལ་སྤངས་པའི་
འཐབ་ཚོད་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། འདི་དག་གི་ནང་ཏུ་སྤྱོད་དབང་གླེང་འཛིན་པ་དེ་
དག་སྤྱི་མཉམས་མཐུན་ལེན་པ་དོན་ལེན་མི་བྱེད་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་དབང་འཛིན་པ་དེར་
མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་བཅས་བརྒྱས་ཡོད། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དེ་སྤྱོད་བྱས་བྱེ་བྲག་
པ་ཞིག་གི་ཐད་ཏུ་འང་བཞོལ་སྐྱོད་བྱེད་ཆོག་། ལྷན་པེར་ལས་མཚམས་འདོགས་པ་
དང་། ཏུས་འགྲུངས་གཏོང་བ་བཅས་ཁ་ཁུ་སེམ་པོ་དང་གསང་བའི་ཐོག་ནས་ཉམས་
ལེན་བྱེད་པ་དང་། ལྷན་པེར་གཞན་ཏུ་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་མང་ཚོགས་བཀའ་བརྒྱུ་
དང་ལེན་མི་ལྷ་བ་དང་། བཀའ་ལ་མི་བརྒྱུ་བ། ལས་མཚམས་འདོགས་པ་བཅས་
མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཡོང་གྱིན།

སྤྱི་མཉམས་གཞན་ནས་གལ་ཏེ་སྤྱོད་དབང་གླེང་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་དེ་དཔལ་
འཕྲོར་གྱི་གཞོན་སྤྱུགས་ཀྱིས་སྤྱུགས་རྟེན་སྦྲུང་བའོ། ཡང་ན། གལ་ཏེ་མང་ཚོགས་

མེལ་མ་ཚེམས་པའི་གནད་དོན་དུ་མ་ཞིག་དཔལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཚེ། དེའི་
ཐད་དུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་བྱེད་ལས་དཔེར་ན། སྤྱིར་སློབ་གསུམ། ལས་མཚམས་འཛོག་
པའི་འགོག་ཚེལ་གྱི་ཐབས་ལམ་དག་འཚམས་པེ་ཡོང་ངེས། སྤྱིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་
པས་དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས་ལ་བེད་སྤྱོད་ལོག་བ་གཏོང་རྒྱུའི་འབད་བ་བྱས་ཚེ།

དེའི་ཐད་དུ་མཚམས་ཅན་གྱི་སྤྱིར་བཏང་ལས་མཚམས་འཛོག་པ་དང་། ལས་ཀ་གྲུལ་
དུ་གཏོང་བ། མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཆེད་མཁས་པ་ཚོས་རམ་འདེགས་མི་བྱེད་པར་གར་
སོང་ཆ་མེད་དུ་འགོ་བ་བཅས་བྱེད་ཚོག་ འཛོན་སྐྱེད་བཏོ་འབྲེམས་དང་། རྒྱ་ཆ་མཁོ་
སྤོད། འགྲིམ་འགྲུལ། བཟོ་ལས་ཁང་བཅས་ཀྱི་གནད་འགག་སྟེ་བ་ཁག་དུ་དམིགས་
བཀའ་གྲིས་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་རིགས་སྣ་ཚོ་གས་བེད་སྤྱོད་བྱས་ན་འགྲིགས།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནད་དུ་མང་ཚོགས་

ནས་རྒྱན་སྐྱེན་མི་ཆེའི་ནད་དུ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱེད་ལས་དཔེར་ན། གསལ་
བརྒྱགས་ཀྱི་ཤོག་སྟེ་འབྲེམས་བཀའ་སྤྱོད་དང་། གསང་བའི་དཔར་བརྒྱན་ཁང་བཏོ་ལ་
སྤོད་བྱེད་པ། ཟས་བཅད་པོ་ཚོལ་བྱེད་པ། རྒྱ་ལམ་གྱི་སྤྱིད་དུ་ཚོག་སྤོད་བྱེད་པ་བཅས་
བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཐབས་ལམ་འདི་དག་ཆེས་ཐལ་ཆ་ཆེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་
དམིགས་བསལ་ལས་དེ་མིན་མི་མང་འགའ་ཤས་ལ་ལག་བརྟུན་བྱེད་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་
འཕྲད་སྤིད་པ་མེད།

དེ་ལས་སློབ་སྟེ། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གཞན་གྱི་ནད་

དུ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རྒན་བུ་མི་འདྲ་བའི་སློབ་ནས་རང་རང་གི་རྒྱན་སྐྱེན་མི་ཆེ་སྤྱད་རྒྱན་

དང་ཉེ་བར་སྤྲུམ་མཐུད་དགོས། དཔེར་ན། མང་ཚོགས་ཀྱིས་ལས་མཚམས་འདོག་
 པའི་དོ་རྒྱུ་གི་ཚབ་དུ་ལས་ཀར་འགོ་བ་དང་། ཡིན་པར། རྒྱུ་བཅུགས་ཉེ་ལས་ཀ་
 ག་ལེར་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་སྤྲུམ་རྒྱུ་ལས་འཛིན་ཐང་ཞེན་དུ་བཏང་སྟེ་བྱེད་སྟོན།
 བེས་བཞིན་དུ་ལོར་འཁྲུལ་ཡང་ཡང་བྱེད་སྟོན། གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ལ་ན་བ་
 དང་ལས་ཀ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཡོད་ཚོག། ཡང་ན། ལས་ཀ་བྱེད་མཚམས་བཞག་ནའང་
 སྟོན། གང་དུ་བྱེད་ལས་དེས་ཚོས་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡིན་པར་སྟོན་དོན་གྱི་ཡིད་ཆེས་
 གྲུང་མཚོན་པའི་ཚོས་སྟོགས་གྱི་ཚོགས་འདོམས་ཁག་ལ་འགོ་སྟོན། རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་བ་
 ཚོའི་དེ་ལ་བསྐྱབས་ལས་སྤྲུམ་གྱི་ཚོསྟོན་པའི་ཆེད་དུ་རང་དུ་སྟོན་སྟོན་སྟོན་པའམ།
 ཡང་ན། བྱིས་མ་འགའ་གྱི་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་ལས་པའི་བྱེད་ལས་སྟེ་ལ་སྟོན། དེ་སྤྲུམ་
 ཉིད་ལ་འདྲུལ་འདོད་མེད་པའི་དགོས་པ་ཁོ་ཅན་ནལ་རྒྱུ་གཉེར་བུས་པའི་རྒྱུ་གས་
 འདྲུགས་འགའ་ཞིག་ནང་ཞུགས་རྒྱུ་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ་སྟོན། བྱེད་ལས་འདི་
 རིགས་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱུ་རྒྱུ་གི་མི་
 ཚོ་ལས་ཁ་བུལ་བའི་ཚད་གཞི་དེ་མཚམས་ཅན་ཡིན་སྐབས་མང་ཚོགས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་
 ཀྱི་བཅའ་སྟོན་ལ་འབྲུག་ཚོད་ནང་དུ་ཆ་གས་ལེན་རྒྱུ་དེ་ལས་སྤྲུམ་པོ་ཡོད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འབྲུག་ཚོད་དང་འཚོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བཀོལ་སྟོན་དེ་གཞི་ཅའི་ཆ་
 བས་མི་འདྲ་བ་ཡིན་སྐབས། སྟོན་དོན་གྱི་བཀོལ་བཅི་དང་ལེན་མི་ལུ་བའི་ལས་
 འགུལ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་མཚམས་ཅན་གྱི་འཚོ་བའི་འགོ་ག་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་པན་ལས་
 གནོད་ཆེ་བ་ཡོད། གང་གིས་ཤེ་ན། དེས་གང་དུ་སྟོན་དབང་སྟེར་འཛིན་པ་ནལས་ལ་

ཆེས་ཁི་ཕན་ཡོད་པའི་དམག་འབྲུག་ཅན་གྱི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་ཏུ་བརྒྱུར་གྱི་ཡོད། འཆོ་
 བ་སྤངས་པའི་རྒྱུག་ལམ་ནི་ལམ་སློངས་གྱི་རྒྱ་རྩེ་བའི་ཡིན་པས་སྲིད་དབང་རྒྱར་
 འཛིན་པ་དང་། དེ་དག་གི་ངོ་ཚབ་ཀྱིས་གདུག་རྩུབ་བྱེད་པ་དང་འདོགས་འགོ་སློང་བ་
 རི་རྩར་བྱས་ཀྱང་རྒྱན་འབྲོངས་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།

འཆོ་བ་ཅན་གྱི་སྲོགས་འགལ་བའི་ཐད་དུ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་རྒྱུག་ལམ་གྱི་རྒྱན་
 འབྲོངས་ངེས་གཤམ་དུ་བཤོ་སྡེད་བྱེད་རྒྱུའི་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ནང་གི་
 འཕྲུར་བའི་ཐབས་རྒྱལ་བཞིའི་བྱེད་ལས་ལ་མཐུན་འཕྲུར་བྱེད་གྱི་ཡོད། འཆོ་བ་
 སྤངས་པའི་རྒྱུག་ལམ་དེ་སྲིད་དོན་གྱི་རྩ་རྒྱུ་སྲིད་རྒྱུད་རིམ་གྱི་ནང་དུ་ཤིན་ཏུ་ནས་
 གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། རྒྱུད་རིམ་འདིའི་ནང་དུ་གསལ་ཞིང་དག་པའི་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་
 ལས་འགུལ་བའོའི་ཐད་དུ་དབང་འཛིན་པ་དེས་མདོན་གསལ་ཅན་གྱི་གདུག་རྩུབ་བྱས་
 པ་དེ་སྲིད་དབང་རྒྱར་འཛིན་པ་རང་གི་གོ་གནས་ལ་སྲིད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་དོ་ཕོག་
 ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ཡང་སྲིད་དབང་རྒྱར་འཛིན་པ་རང་སྲོགས་གྱི་དཔོན་རིགས་ནང་
 ལུལ་མི་མཐུན་པ་བཟོ་བ་དང་། དབང་འཛིན་པའི་རྒྱན་རྩན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་དང་། རྩ་
 ཚན་སྤང་གསུམ་པ། དེ་བཞིན་སྒྱིར་བཏང་མང་ཚོགས་གྱི་དཔུས་སུ་འགོག་སྐོལ་བ་
 ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་བརྒྱན་པའི་བྱ་བའང་བྱེད་གྱི་ཡོད།

འོན་ཀྱང་སྤངས་འགལ་ཞིག་ལ་སྲིད་དབང་རྒྱར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ལ་དེའི་ཐད་
 དུ་མཚམས་ཅན་གྱི་འཆོ་བའང་ཡོང་ངེས་པ་ཡིན། དབང་འཛིན་པ་དེའི་ཐད་དུ་ཡོད་
 པའི་ཁོང་ཁྱོད་དང་། གནས་བཟོད་མི་བདེ་བ་དག་འཆོ་བའི་ངོ་ཕོར་འབར་གསལ་ཡོང་

མིང་། ཡང་ན་སྤྲེལ་ཁག་འགའ་ཤས་ཀྱིས་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་བྱེད་ལས་
ཀྱི་གལ་གནད་དོན་བརྒྱུད་ཡང་འཆོ་བའི་ཐབས་ལམ་སྲོང་འདོད་མེད་པའང་ཡོད་སྲིད།
གནས་ཚུལ་འདི་འདྲའི་སྐབས་སུ་འདྲ་མིན་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའི་
སྲོང་དགོས་དོན་མེད། ཡིན་ན་ཡང་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ནས་འཆོ་བའི་བྱེད་
ལས་ནམས་ཀྱི་དབྱེ་འབྱེད་གང་ཐུབ་བྱེད་རྒྱ་དེ་དགོས་ངེས་ཅན་ཡིན། འདི་ནི་གནས་
ལུལ་གྱི་ཆགས་རབས་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་སྤྲེལ་ཁག་ ཏུས་ཚོད། གནད་དོན་
བཅས་དང་སྟོན་ཏེ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་མིན་རྣམས་ལུགས་སྟུན་པ་དང་ལམ་སྲོང་ས་
སྟུན་པའི་མིང་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའི་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམས་པ་དེར་འཆོ་
བས་གནོད་སྐྱོན་ཡོད་སྲིད་པ་མེད།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་གཞིགས་ན་མིང་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷ་
བའི་ནང་ཏུ་སློབ་སྐྱོན་དང་མས་སྐྱོན་ཡོད་གི་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་དྲག་པོའི་དམག་འཐབ་
ནང་གི་ཐངས་འཁོར་ལ་སྟོན་ཏེ་ཆེས་ཉུང་ཉུང་ཡིན། ལྷག་པར་ཏུ་ཡང་འདི་རྣམས་འདི་
འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་རྫོགས་རྒྱ་མེད་པའི་གསོད་རྒྱུད་གི་འཁོར་ལོ་དེར་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་
ཀྱི་མེད།

འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་མིང་གཞུང་ལ་ཡོད་པའི་འཛིགས་སྤང་དང་
དེའི་འཆོ་བ་དང་བཅས་པའི་བཅོན་གཞོན་ལ་སྤངས་འཛིན་དང་འཛིགས་སྤང་བརྒྱག་
པའི་མཐུན་རྐྱེན་བྱེད་པ་དང་དགོས་མཁོ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འཛིགས་
སྤང་ལ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་པའམ། ཡང་ན། འཛིགས་སྤང་སྲོང་བ་དེ་སྦྱིར་བཏང་

མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་སྲིད་དབང་སྒྲིབ་འདོན་པའི་དབང་ཆ་དེ་གཏོར་
བཞིགས་བྱེད་པའི་རྒྱ་སླེ་བ་ཞིག་ཡིན།

ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་དང་། གསང་བ། ཚད་མཐོ་བའི་གནས་ཚད།

གསང་བ་དང་། མགོ་བསྐྱོར། གསང་བའི་སྐོག་གཤོ་བཅས་ཀྱིས་འཚེ་བ་སྤངས་
པའི་བྱེད་ལས་ཤིང་སྲོད་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་ལ་དཀའ་སྤོག་ཚེན་པོ་ཞེ་བྲགས་
བཟོ་གི་ཡོད། སྲིད་དོན་གྱི་ཉེན་རྒྱུ་པ་དང་། གསང་བའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མི་སྣ་ཚོས་
འཆར་གཞི་དང་ཀུན་སྨོན་གི་སྐོར་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ནས་གཤོལ་
ཐབས་བྱེད་རྒྱ་དེ་ལས་ཆེར་ཡོང་མི་སྲིད་པ་འདྲི། ལས་འགུལ་གྱི་ཆ་ནས་བརྟམས་ན་
གསང་ནི་འདྲིགས་སྤང་ལས་ལྷུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེས་དམིགས་བཀའ་གྱི་ལས་
གཞི་ཞིག་ལ་ཆ་ཤས་ལེན་མཁུན་མང་ཚོགས་ཀྱི་གྲངས་འཕོར་ཉུང་དུ་གཏོར་བ་དང་།
འགོ་ག་ཚོལ་བའི་སེམས་བྱུགས་གཅོག་པའི་འདྲིགས་སྤང་དེར་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་
ཡོད། དེས་ལས་འགུལ་གྱི་ནང་དུ་སྤྱི་ཞིག་སྤོགས་འགལ་བའི་སྤྱུལ་མའམ། མོ་བ་
ཡིན་མིན་གྱི་སྐོར་ལ་ཤས་ཆེ་བར་དངོས་ཡོད་མིན་པའི་དྲོགས་བ་དང་། བར་ཁག་
རྒྱར་དཀྱི་འབྲུང་བའི་མཐུན་འགྱུར་ཀྱང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། གསང་བས་ལས་འགུལ་
ཞིག་འཚེ་མེད་ཞི་བར་གནས་ཐུབ་པའི་གནས་བབ་དེར་འགལ་སྐྱེན་ཡང་བྱེད་སྲིད།
དེ་ལས་སྐོག་སླེ་འཆར་གཞི་དང་ཀུན་སྨོན་གི་ཐད་ལ་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་བྱས་པ་
དེས་སྐོགས་སྤོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲུང་བ་མ་ཟེང་། དངོས་སུ་འགོ་ག་ཚོལ་གྱི་ལས་

འགྲུལ་དེ་ཆེས་སྟོབས་ཆེན་ཡིན་པའི་ནམ་པ་མངོན་པར་ཡང་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་པ་
 ཡིན། འོན་ཀྱང་དཀའ་ངལ་དེ་འདྲིར་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་སྟོག་འཛིངས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་
 དང་། འཕོག་ཚོལ་ལས་འགྲུལ་གྱི་གནད་ཆེའི་ནམ་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐང་ལ་གསང་
 བའི་དགོས་མཁོ་ཡོང་གི། མིང་དབང་རྒྱུ་འཛིན་ལམ་ལུགས་པས་གནས་སྐབས་
 གྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཐང་དུ་བྱ་ར་སོ་སྟེ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་དང་། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་
 འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འགྲུལ་ལུགས་གཉིས་ཀའི་སྟོར་ལ་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་བའི་དཔྱད་ལྡན་ཚོས་
 དཔྱད་ཞིབ་མཐོལ་ཕྱིན་པ་བྱེད་པའི་དགོས་མཁོ་ཡོད།

གང་དུ་ལས་འགྲུལ་མཚམས་ཅན་གྱི་རིགས་དམིགས་བསམ་པའི་ནང་དུ་གསང་
 བའི་ཚད་གཞི་མཐོ་ཤོ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ནི། མིང་དབང་རྒྱུ་འཛིན་ལམ་ལུགས་
 པའི་བཀོལ་སྟོན་གྱི་སྟོར་ལ་གསང་གནས་བསྐྱུ་བྱེད་ཀྱི་དང་། རྒྱལ་ནང་ནས་
 ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་རྒྱུད་འཕྲིན་གྱི་རྒྱུད་མིང་ས་ཤེད་སྟོན། གསང་བའི་ཡིག་ཆ་
 ཁག་གི་འབྲེམས་སྡེལ་དང་། དཔར་སྐྱུ་ན། ཚོམ་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱི་བཅས་ཡིན།

འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རིམ་པ་ཚང་མར་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་གནས་ཚད་མཐོ་
 བའི་ཀུན་སྟོན་གྱི་རྒྱུན་འབྲེངས་དེ་རེས་པར་དུ་དགོས། འཛིགས་སྤང་བུལ་བའི་རང་
 བཞིན་དང་། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་རྒྱུག་ལམ་གྱི་རྒྱུན་འབྲེངས་ལྟ་བུའི་ཆ་རྒྱུན་ནམས་
 རྒྱུན་དུ་དགོས་མཁོ་ཡོད། འགྱུར་བ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གཏོང་བ་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་
 བྲངས་འཐོར་རྒྱ་ཆེན་པོ་རེས་པར་དུ་ཡང་ཡང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་དཔྱད་དགོས་པ་
 གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ལས་འགྲུལ་གྱི་གནས་ཚད་མཐོ་ཤོར་རྒྱུན་འབྲེངས་

བྱས་པ་དེ་ལོ་ནས་ཡིད་ཆེས་ལོས་པའི་ཆ་གསལ་ལེན་པ་པོའི་གངས་འཕོར་དེ་སྐྱེ་བུ་ཐོབ་
བྱུང་པ་ཡིན།

དབང་ཆའི་འབྲེལ་བར་འཕོ་འགྱུར།

འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་བྱན་ཚོར་དགོས་པ་ཞིག་ལ། གང་དུ་སླིད་དོན་གྱི་བཀའ་འཕྱོད་དང་
ལེན་ལི་ལྷ་བ་བཀོལ་སྤོད་བྱས་པའི་འཐབ་ཚོད་དེ་སྐྱེལ་སྤོང་དང་ཁ་གཏད་སྐྱེལ་སྤོང་
གི་ཕར་འགྲུལ་རྒྱར་འགྲུལ་རྒྱུན་སྤྲོད་སྤྱོད་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཞིང་ས་ཡང་ཡང་འཕོ་
འགྱུར་ཅན་ཞིག་རེད། དེར་རྟེན་པ་བརྟེན་པ་གང་ཡང་མེད། ལྗོས་བཅས་དང་ལྗོས་
མེད་ཀྱི་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་ལྟར་བ་དང་རྟེན་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཅན་ཞིག་
ཡིན། འདི་ནི་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་བཅན་གཞོན་ལ་ལྗོས་པ་མེད་པར་འཚོ་བ་སྤངས་
པའི་ལྷ་རྒྱལ་སྐྱེ་བུ་མཐུན་པ་དེས་བཟོས་པ་ཡིན།

འདི་སྐྱེ་བུའི་འཐབ་ཚོད་གནས་སྤངས་ཀྱི་ནང་དུ་འགྲན་ཚོད་པ་སྤོགས་གཉིས་ཀའི་
རང་རང་གི་དབང་ཆའི་འགྱུར་འགྲོས་དེ་འཚོ་བ་དང་སྤྲུལ་པའི་འཐབ་ཚོད་ལས་ཀྱང་
ཆེས་ཚབས་ཆེ་བ་དང་། མཐོགས་སྐྱུར་དུ་ཡོང་བ། སླིད་དོན་གྱི་གནད་འགག་དང་
སྐྱ་ཚོགས་པའི་མཚུག་འབྲས་ཡོད་པ་བཅས་བ་ཡོང་བར་དེས། འགྱུར་འགྲོས་འདི་
དག་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་ཚོལ་བས་སྤེལ་བའི་བྱེད་ལས་དམིགས་བསལ་བ་རྣམས་ལ་
དུས་དང་གནས་སྐབས་བྱེ་བྲག་གང་དུ་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་མཚུག་འབྲས་བསམ་ལུ་ལ་
ལས་འདས་པ་ཡོང་སྤིད། འབྲས་བུ་འདི་དག་གི་འཐབ་ཚོད་པའི་སྣོད་ཀྱིས་སྤེ་

ཁག་གཅིག་གས་གཞན་ནམས་སྟོབས་ལུགས་ཆེ་དུ་གཏོང་བའམ། ཡང་ན། རྒྱུ་དུ་
གཏོང་བར་བྱེད་གྱི་ཡོད།

དེའི་སྟེང་དུ་འཆེ་བ་སྤངས་པའི་སྡེ་ཁག་གིས་རང་གི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་
གཏད་སྡེ་ཁག་གི་རྣོས་བཅས་སྟོབས་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་གཙོག་པའམ་སྟོར་བྱེད་ཡིད།
དཔེར་ན་སྟེང་དབང་གླེང་འདོན་པའི་གདུག་རྣམས་ཀྱི་གཏོང་དུ་རྒྱུ་གཡམ་ལམ་སྟེན་ལ་སྟོ་
སྟོབས་ཆེ་བའི་འཆེ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚོལ་དེས་སྟེང་དབང་གླེང་འདོན་པ་རང་
ཉིད་གྱི་དམག་མི་དང་མང་ཚོ་གས་ཀྱི་དུས་སྟེན་སྟེན་མི་བདེ་བ་དང་། ཡི་མ་རངས་
ལ། ཡིད་ཆེས་མེད་པ་བཅས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཟད། གནས་སྤངས་ཚབས་ཆེ་བའི་སྤྲོ་བས་
སྤྲོད་མག་མིའི་བྱེན་ལོག་ཀྱང་བསྐྱེད་གྱི་ཡོད། འགོག་ཚོལ་འདིས་སྟེང་དབང་གླེང་
འདོན་ལམ་ལུགས་བ་དེར་རྒྱལ་སྡེའི་དམངས་འབེབས་ལུགས་ཆེར་ཡོང་བ་ཡང་བཟོ་
ཡིད། དེའི་སྟེང་དུ་སྟེང་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ལྷ་བ་དེ་རིག་རྩལ་དང་།
རྒྱུ་གཡམ་ལམ་སྟེན་པའི་ཚོག་ནས་ལུ་ལུང་བེད་སྟོང་བྱས་པ་དེས་རྒྱལ་སྟེན་འཐབ་ཚོད་གྱི་
ནང་དུ་བར་གནས་སྟེ་སྟོང་བའམ། ཡང་ན། སྟེང་དབང་གླེང་འདོན་པ་དེར་མཐོན་
པར་མི་གསལ་བའི་རྒྱལ་སྟོར་བྱེད་མཁན་གྱི་མང་ཚོ་གས་དེ་འགོག་ཚོལ་གྱི་ནང་དུ་ཆ་
གས་ལེན་རྒྱ་གར་མང་དུ་གཏོང་ཡིད།

འགྲུར་བའི་ཐབས་ལམ་བཞི།

འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་འགྲུར་བ་བསྐྱུན་སྤངས་བཞི་ཡོད། ལུབ་ཚུལ་
 ལམ་འགྲུར་བ་དང་པོ་དེ་བྱུང་ཚུངས་ཡོད་ཀྱང་ཡོང་བ་ཆེས་དགོན་པོ་ཡིན། །ཁ་གཏད་
 རྗེ་ཁག་གི་ཚོགས་མི་ཚོས་སློ་སློབས་སྤྲོད་པའི་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚོལ་བ་
 ཚོའི་ཐོག་དུ་དྲག་གནོན་བྱས་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱུལ་དེས་སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་སུ་བཅུག་
 བའམ། ཡང་ན། འགོག་ཚོལ་བའི་གནད་དོན་དེ་དྲང་བདེན་ཡིན་པ་ཤེས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འགོག་ཚོལ་བའི་དམིགས་ལུལ་ལ་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཐབས་ལམ་
 འདི་ལ་བསམ་སློབ་འགྲུར་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་
 བྱང་དུ་བསམས་སློབ་འགྲུར་བ་སྐྱབས་རེ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་ཆེས་དགོན་པོ་ཡིན། འཐབ་
 ཚོད་ཤས་ཆེ་བའི་ནང་དུ་འདི་རྩ་བ་ནས་ཡོང་གི་མེད་པའམ། ཡང་ན། གནད་ཆེ་བའི་
 ཚད་གཞིའི་སློ་ནས་ཡོང་གི་མེད།

ཤས་ཆེ་བར་ཁ་གཏད་པ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་གང་འདོད་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་དོན་དུ་
 འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་དེས་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གནས་སྤངས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་འཕོ་
 འགྲུར་བཏང་བའི་སློ་ནས་བཀོལ་སྤྱོད་ཡོང་གི་ཡོད། གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་དང་། འཆོ་
 བ་སྤངས་པའི་བཅོན་ཤེད། འཛོམ་ཞིག་བཅས་འགྲུར་བ་གཞན་གསུམ་བསྐྱུན་མཁན་
 ཀྱི་འགྲུར་བ་འདི་ཡིན། འདི་དག་གི་ནང་ནས་ག་རེ་ཡོང་མིན་ནི་མང་གཙོ་དོན་
 གཉེན་བ་ཚོའི་ལྷོགས་སུ་ལྷོས་བཅས་དང་ལྷོས་མེད་ཀྱི་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བའི་ཚད་
 གཞིའི་འཕོ་འགྲུར་ལ་རྒྱ་ལས་པ་ཡིན།

གལ་ཏེ་གནད་དོན་རྣམས་གཞི་རྒྱུ་ལོ་གནད་དོན་ཡིན་པ་དང་། མཚམས་ཅན་གྱི་
 ལས་འགུལ་ནང་གི་སྤྱོད་ལས་འགུལ་བ་ཚོའི་དགོས་འདུན་རྣམས་དེ་ཅུམ་གྱི་ཁེ་བྱེད་ཅན་
 མ་ཡིན་པ། དཔུང་སྤེའི་འགྲན་བསྐྱར་གྱིས་སྤྱོད་པས་དབང་ཚའི་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་
 གང་འཚམ་བྱུང་བ་བཅས་ཡིན་ན། བསམ་རྒྱུ་ལེ་མེད་པ་བཤོ་འབྲེལ་སྤྱོད་
 བའམ། ཡང་ན། ཕན་ཚུན་བསམ་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཤོས་ཚོད་ཀྱི་ལམ་ནས་གནས་
 རྒྱབས་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་དེ་མེད་པར་བཟོ་བྱུང། ཐབས་ལམ་འདི་ལ་གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་
 ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ལས་མཚམས་འདོག་པའི་དཀའ་ལྷོག་དུ་མ་ཞེས་
 སྤྱོད་ལས་གཉིས་ཀས་རང་རང་གི་དམིགས་ལུལ་འདོད་པ་ལྟར་ཆ་ཚང་འགྲུབ་ཀྱི་མེད་
 གུང་སྤྱོད་ལས་གཉིས་ཀའི་དམིགས་ལུལ་འགའ་ཤས་གྲུབ་པའི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་
 བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མྱེད་གཞུང་ཞེས་གིས་འདི་རྣམས་འདུལ་འགྲིག་དེ་འཐེན་འབྲེལ་མེད་
 པ་བཟོ་རྒྱུ་དང་། དང་བདེན་ཡིན་མདོག་གི་རྣམ་པ་བསྐྱུར་བའམ། དབང་འདོན་པ་
 རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ཡག་ཏུ་གཏོང་བ་བཅས་བཟང་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་ཁེ་བྱེད་འགའ་
 ཞེས་ཡོད་པར་བསམ་སྤྱིད། དེས་ན། གང་དུ་གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཐག་
 གཅོད་ཁས་ལེན་བྱེད་པའི་གནད་དོན་གྱི་འདེམས་སྐྱབས་བྱེད་པར་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་རྒྱུ་
 དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། མྱེད་དབང་རྒྱུ་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཤིག་འཚམ་ལ་འབབས་
 རྒྱུའི་འཐབ་ཚོད་ནི་གནད་དོན་འདི་དག་གི་ནང་ནས་གཅིག་གུང་ཡིན།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ནི་བསམ་སྤྱོད་འགྱུར་བ་དང་། གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་
 ཀྱི་ཐབས་ལམ་བསྐྱར་བ་ལས་ཆེས་རྣམ་ལུགས་ཆེ་བ་ཡོད་ལུང། མང་ཚོགས་ཀྱི་

མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷོ་བ་དག་གིས་སྤྱི་ཚོགས་དང་
 སྲིད་དོན་གྱི་གནས་སྤངས་མ་ཟད། དམིགས་བསལ་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་
 བཏང་བའི་སློན་སྲིད་དབང་སྤྱིར་འདོན་པས་སྤྱི་ཚོགས་དང་། སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་
 དོན་དང་། དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་རྒྱུད་རིམ་ལ་སྤངས་འདོན་བྱེད་པའི་
 རྣམ་པ་དེ་དངོས་སུ་འཕྲོག་གི་ཡོད། ཁ་གཏད་པའི་བྲག་པོའི་དཔུང་སྲིད་ཆེས་སྲོམ་
 འགྲེལ་མི་འོས་པར་གྱུར་ཏེ་ཁོང་ཚོས་འགོག་སྐོལ་བ་འགོག་གཞོན་བྱེད་པའི་བཀའ་
 ལ་ཚིས་མེད་བྱེད་པར་ཇེས། ཁ་གཏད་པའི་དཔོན་རིགས་ནམས་རང་རང་གི་ཤོ་
 གནས་སུ་སྲོད་པ་དང་། ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་དེར་དམ་འདོན་བྱེད་ཀྱང་ཁོང་ཚོའི་
 ཕན་རྒྱས་ལྡན་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་ལྷོད་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཁོང་ཚོ་ནས་འཕྲོག་ཚར་བ་རེད།
 དེ་ལ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བཅོན་ཤེད་ཅེས་བརྗོད།

གནས་སྤངས་ཚབས་ཆེ་བ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བཅོན་ཤེད་
 བརྒྱན་པའི་ཆ་རྒྱན་དག་དུང་ལྷུ་མཐུད་དེ་རྒྱ་སྐྱེད་པ་ཡིན། ཁ་གཏད་པའི་འགོ་ཁྲིད་
 ཚོས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཉམས་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་དབང་ཆའི་སྲོམ་གཞི་
 འཛོར་ཞིག་ཏུ་འགོ་གི་ཡོད། འགོག་སྐོལ་བའི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁ་སྲོགས་དང་། མཐུན་
 ལམ་མི་བྱེད་པ། བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷོ་བ་བཅས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཏེ་
 ཁ་གཏད་པ་དེར་ད་ཆ་ཁོང་ཚོའི་ཐོག་ལ་སྤངས་འདོན་གྱི་རྗེ་མ་ཙམ་ཡང་མེད། ཁ་
 གཏད་པའི་སྤྱོད་ལུ་བ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་བཀའ་ལ་མི་བརྩི་བ་དང་། ཁ་
 གཏད་པའི་དམག་མི་དང་ཉེན་རྟོག་པས་གྲེན་ལོག་བྱེད་པ་ཡིན། ཁ་གཏད་པའི་ནམ་

རྒྱན་གྱི་རྒྱབ་རྒྱོད་པ་དང་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རང་གི་དེ་སྒྲིའི་འགོ་ཁྲིད་ཚོར་དབང་རྒྱུར་
བྱེད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་གང་ཡང་ཡོད་པའི་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད། དེས་རྒྱན་པས་ཁོང་
ཚོའི་དེ་སྒྲིའི་རམ་འདེགས་དང་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མེད་པར་གྱུར་གྱི་ཡོད། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་འགྲུར་བའི་ཐབས་ལམ་བཞི་པ་སྟེ། ཁ་གཏད་པའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འཛོར་
ཞིག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱུང་བས་ཁོང་ཚོར་མགོ་སྐྱར་རྒྱུའི་དབང་ཆའང་འདང་
ངེས་ཞིག་ཡོང་གི་མེད། དབང་འདྲིན་པ་དེ་དུམ་བུར་གས་ཐོར་འགོ་བཡིན།

བཅིངས་ཐོལ་གྱི་འཐབ་བྱས་འཆར་འགོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཐབས་ལམ་བཞི་པའི་འདི་དག་
སེམས་ནང་ངེས་པར་དུ་ཉར་དགོས། འདི་དག་སྐབས་དེ་སྟེས་དབང་གིས་ཡོང་གི་
ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་འཐབ་ཚོད་ཅིག་གི་ནང་དུ་འགྲུར་བ་གཏོང་འདོད་པའི་ཐབས་
ལམ་གྱི་རྒྱལ་དུ་འདི་དག་གཅིག་གཟུ། དུ་མའི་གདམ་ཁ་དེས་འཐབ་བྱས་དམིགས་
བསལ་བ་ཞིག་གཟུ། ཡང་ན། གཅིག་པོར་གཅིག་གོགས་བྱེད་པའི་འཐབ་བྱས་དུ་མ་
བཟོ་བྱུང་གྱི་ཡོད། ཐབས་ལམ་གཅིག་གཟུ་དུ་མ་ག་དེ་འདེམས་མིན་ཅི་འགྲན་ཚོད་
སྟེ་ཁག་གི་རྩོམ་བཅས་དང་རྩོམ་མེད་ཀྱི་དབང་ཆ་དང་། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་
ཚོད་སྟེ་ཁག་གི་དམིགས་ལུལ་དང་བསམ་སྟོན་གྱི་སོ་བཅས་ཟེ་བའི་ཆ་རྒྱན་དུ་མར་
རག་ལས་གྱི་ཡོད།

སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའི་ནང་མང་གཙོ་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བའི་རྣམས་པ།
 འཛོལ་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ཐབས་ཀྱིས་དབང་ཆ་གཅིག་བསྐྱུས་ཀྱི་རྣམས་པ་ལས་སློབ་སྟེ།
 འཛོལ་སྐྱངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་ཤེད་སློབ་ཀྱིས་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་
 སྤྱི་ཚོགས་དེ་ལས་དུ་མའི་སློབ་མང་གཙོ་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བར་མཐུན་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད།

མང་གཙོ་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བའི་རྣམས་པའི་ཆ་ཤས་གཅིག་དན་སློབ་སྟེ་ཡོད།
 ཐབས་ཚུལ་འདིས་ནི་དག་དམག་གི་ཐབས་ལམ་ལས་སློབ་སྟེ། མང་ཚོགས་ཐོག་
 སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལས་ལུགས་ཞིག་འདྲུགས་པའམ། རྒྱན་འབྲེངས་ཐུབ་པའི་
 ཆེད་ཀྱི་ཆེ་མང་ཚོགས་ལ་ཀྱབ་གཏོད་བྱེད་ཐུབ་པའི་མཐོ་རིམ་སྤྱི་ཚོགས་བཞོད་བྱེད་
 བརྒྱན་དག་གཞོད་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་སློབ་ཀྱི་ཡིད། སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་
 བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའི་ལས་འགུལ་གྱི་འགོ་བློན་ཚོས་རང་གི་རྗེས་འབྲངས་པ་ཚོར་
 དུགས་སྐྱེན་དང་གནོན་དུགས་སློབ་ཐུབ་ཀྱང་། ཁོང་ཚོས་སློབ་ལོག་པའམ། འགོ་བློན་
 གཞན་བདམས་པ་བཅས་བྱས་ཆེ་བཙོན་འདུག་བྱེད་པའམ། ཉེས་པ་སློབ་ཐོག་གཏོད་
 བ་བྱེད་མི་ཐུབ།

མང་གཙོ་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བའི་རྣམས་པའི་ཆ་ཤས་གཞན་དེ་བཟང་སློབ་སྟེ་ཡོད།
 དེ་ནི་འཛོལ་ཕྱིན་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་མང་ཚོགས་ལ་ད་ལྟ་ཡོད་བཞིན་པའམ།
 འབྲུང་ངེས་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་དག་ལས་མང་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་སྐྱབ་
 པའམ། སྤྱང་སློབ་བྱེད་པར་བཞོལ་སློབ་ཐུབ་པའི་འགོག་སྐོལ་གྱི་ཐབས་ལམ་སློབ་ཀྱི་

ཡོད། གཤམ་གསལ་ནམས་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ལ་ཡོད་མྱོད་པའི་མང་གཅོ་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་བཟང་ཚོལ་གསུམ་གྱི་རྣམས་པ་འགའ་ཤས་ཡིན།

- འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ལེད་སྐྱོད་བཏང་བའི་ནམས་ལྷོད་དེས་མང་ཚོགས་ལ་དབང་འདིན་པའི་འདིགས་སྐྱལ་དང་། འཆོ་བ་ཅན་གྱི་དབང་གཞོན་གྱི་དབང་རྣམས་པར་གདོང་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལོ་གདོང་ཚོད་སྤར་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་བསྐྱུན་ཐུབ།
- འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་མྱེད་དབང་གླེང་འདིན་སྲེ་ཁག་སུ་རྩུབ་གིས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་དུ་མང་གཅོད་ལི་མཐུན་པའི་སྤངས་འདིན་བྱས་པ་དེར་འགོག་ཚོལ་ཐུབ་པའི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་བྱུ་བ་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་སྐྱོད་གྱི་ཡོད།
- འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་དེ་དབང་གཞོན་ལྷན་པའི་སྤངས་འདིན་གྱི་མདུན་དུ་སྐྱུ་བརྗོད་རང་དབང་དང་། གསར་འགོད་རང་དབང་། རང་དབང་ལྷན་པའི་སྐྱིག་འདུགས། རང་དབང་གི་ཚོགས་འདོམས་ལྷ་སུ་མང་གཅོའི་རང་དབང་གི་ནམས་ལེན་ནན་སྐྱལ་བྱེད་པར་བེད་སྐྱོད་བྱེད་ཐུབ།
- ལོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་སྐྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱིག་འདུགས་དང་། རང་དབང་ཅན་གྱི་སྲེ་ཁག་གི་འཆོ་གནས་དང་། གསར་སྐྱེ། རྣམས་ལུགས་ཆེ་རུ་གདོང་བ་བཅས་ལ་མཐུན་འགྱུར་ལུགས་ཆེ་བྱེད་གྱི་ཡོད། འདི་དག་མང་གཅོའི་ལམ་ལུགས་ལ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། གང་གིས་ཞེ་ན། འདི་

དག་ལ་འབྲུང་མིད་པའི་མིད་དབང་གླེང་འདྲིན་པའི་རྒྱས་པ་ལྷན་པའི་དབང་ཆ་
མཚམས་ཅན་དུ་བཟོ་བ་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཆའི་རྒྱས་པ་སྐྱུལ་སྡོད་བྱེད་
པའི་རྒྱས་པ་མཐུ་ལྷན་ཡོད།

- འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་མིད་གཞུང་ཞིག་གི་དུག་
དམག་དང་། ཉེན་རྟོག་པའི་དུག་གཞོན་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐད་དུ་མང་ཚོགས་
ནས་རང་གི་དབང་ཆ་བེད་སྲོད་ཐུབ་པའི་ཐབས་ལམ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད།
- འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་མང་ཚོགས་དང་། རང་དབང་ཅན་གྱི་སློབ་
འཇུགས་ལ་མང་གཙོའི་ཁེ་ཕན་གྱི་ཆེད་དུ་མཐོ་རིམ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དབང་སྐྱུར་གྱི་
དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་འགོག་པའམ། གཙོད་པ་བྱས་ཏེ་དེ་དག་གིས་དབང་
སྐྱུར་ལུ་མཐུད་བྱེད་པའི་རྒྱས་པར་འདྲིགས་སྤང་སྐྱུལ་པའི་ཐབས་ལམ་སྡོད་ཀྱི་
ཡོད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རྣམ་འདྲིངས།

ང་ཚོས་བཟོ་སྐྱེད་འདིའི་སྐྱེད་ནས་གཟིགས་པ་བཞིན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་
ནི་ཀུན་སྡོད་ཁྲུང་པར་བའི་དགོས་ཁེས་ཀྱི་ཆ་དང་། འབྲུང་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་རྩ་
མི་འདྲ་བ། དེར་མཐོ་བའི་ཐབས་བྱས་སྐྱུ་མང་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་བྱེད་ལས་ཀྱི་
ཐབས་རྩུལ་རྣོག་འདྲིང་ཅན་ཞིག་རེད། དམིགས་བསམ་མིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་
ལུགས་པ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་རྒྱས་པ་ལྷན་པ་ཡོང་གྱིར་མིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་

ལྷ་བ་དེ་དོ་སྣང་གི་སྐོ་ནས་གྲ་སྒྲིག་དང་འཆར་གཞི་འདིང་དགོས། ཆ་གས་ལེན་པར་
རེ་བ་ཡོད་པ་ཚོས་སོ་སོའི་དོས་ནས་ག་རེ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཤེས་དགོས་པ་
ཡིན། མཐུན་རྐྱེན་ཇི་ཡོད་ཐོབ་ཐུབ་པ་བཟོ་དགོས། འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་འཆོ་བ་
སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་དེ་ཇི་འདྲ་བྱས་ན་པན་ལྷན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བེད་སྤྱོད་ཐུབ་
མིན་གྱི་དབྱེད་ཞིབ་བྱེད་དགོས། ད་དུང་ཚོས་འཐབ་བྱས་ལྷན་པའི་འཆར་གཞི་འདིང་
དགོས་པ་ཞེས་པ་རྗེས་སུ་ཡོང་རྒྱུའི་གནད་ཆེ་བའི་ཐུབ་ཆ་དེར་དོ་སྣང་བྱེད་རྒྱ་ཡིན།

པ་ཚོར་འཇུག་ཡིན་པར་ངོས་བཟུང་སྟེ། དེས་ན་ཁོང་ཚོ་ཡང་འཐབ་ཚོད་གྱི་ནང་
ཞུགས་གྱི་ཡོད། སྐབས་དེ་མེ་ཁག་ཚུང་དུ་ཞིག་གཤམ། རྒྱ་པོ་སྐར་ཞིག་ནས་འགོག་
ཚོལ་བྱེད་དགོས་པའི་འཕོད་སྐྱེལ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོད་དཔག་
ལས་བཀལ་བའི་ལ་ལན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་གི་ཡོད།

རང་འགྲུལ་གྱིས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་དེར་བཟང་ཆའི་ཁྱད་ཚོས་འགའ་ཞིག་
ཡོད་ཀྱང་། དེར་སྐབས་དུ་མར་གྲོང་གྲུན་བྱུང་ཡོད། སྐབས་དུ་མར་མང་གཙོ་དོན་
གཉེར་གྱི་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་སྲིད་དབང་གླེང་འཛིན་པ་དེའི་གདུག་རྒྱུ་ལ་ལྟོན་
དཔགས་བྱས་མེད། དེས་རྒྱུན་པས་ཁོང་ཚོས་སྐྱུག་སྲོང་ཚབས་ཆེ་ལྷོང་དགོས་པ་
དང་། འགོག་ཚོལ་ཐོར་ཞིག་དུ་འགྲོ་བ་བྱུང་ཡོད། སྐབས་དེ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་
བ་ཚོར་འཆར་གཞི་མེད་སྟབས་གཤམ་གནད་ཆེ་བའི་ཐག་གཙོད་སྟེས་དབང་ལ་བཙོལ་
ཉེ་བྱུང་འབྲས་བུས་ཉེས་ཅན་བྱུང་ཡོད། བཙན་གཙོན་ཅན་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་འཆམ་
ལ་སའ་ཀྱང་། མང་གཙོ་ཅན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཞིག་དུ་བརྒྱུར་བར་རི་རྩུབ་བྱེད་གོས་
པའི་འཆར་གཞི་མེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྲིད་དབང་གླེང་འཛིན་ལམ་ལུགས་གསར་པ་
ཞིག་སྲིད་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་འགྲུར་བྱས་ཡོད།

དོན་དངོས་གྱི་འཆར་འགོད།

མ་འོངས་པར་འཆར་གཞི་མེད་པའི་མང་ཚོགས་ནང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བྱེད་ལས་
དེས་སྲིད་དབང་གླེང་འཛིན་ལམ་ལུགས་གྱི་ཐད་དུ་བྱིན་ལངས་བྱེད་པར་གཤམ་གནད་

ཆེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་དོ་གསུམ་པ་མེད། ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ཆ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་
 ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་འཆམ་ལ་འབེབས་པར་ཐབས་ལམ་རྣམས་པ་ཆེ་ཤོས་གང་ཡིན་
 ཅིས་སྐྱོད་ཐུབ་པ་དང་། སྲིད་དོན་གྱི་གནས་སྤངས་དང་མང་ཚོ་གསུམ་གྱི་བསམ་སློབ་ག་
 ཏུས་སྲིན་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབྱེད་ཞིབ་ཐུབ་པ། ལས་འགུལ་ཞིག་དེ་སྐྱར་འགོ་འདྲུགས་
 དགོས་མིན་གྱི་གདམ་ཁ་བཅས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲའི་གནས་བབ་ཀྱི་འོག་ཏུ་
 རང་དབང་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཤེས་རྣམས་པ་ཅན་འདེམས་སྐྱབས་བྱེད་པ་ལ་མང་ཚོ་གསུམ་གྱི་
 རྣམ་པ་དང་། གནས་སྤངས་ཀྱི་དབྱེད་ཞིབ་དངོས་ཡོད་གནས་རྒྱུ་ལ་ལ་གཞི་བཞག་
 པའི་ཆེས་དོ་སྣང་ཆེ་བའི་བསམ་ཤེས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད།

གལ་ཏེ་དོན་དག་ཅིག་འགྲུབ་འདོད་ཡོད་ན། དེ་དེ་སྐྱར་བསྐྱབས་དགོས་པའི་
 འཆར་གཞི་འདིར་རྒྱ་དེ་མཁས་པའི་བྱ་བ་ཡིན། དམིགས་ལུལ་གལ་ཆེ་ཡིན་པ་ལམ།
 ཡང་ན་ལམ་སྐྱོད་ས་མ་བྱུང་བའི་མཇུག་འབྲས་ཚབས་ཆེ་མཆིས་ཆེ། འཆར་གཞི་
 འདིར་རྒྱ་དེ་བས་གལ་ཆེ་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། འཐབ་བྱུས་ལྡན་པའི་འཆར་འགོད་ཀྱིས་
 མཐུན་སྦྲེན་གང་ཡོད་ཀྱི་བཀོལ་སྤོང་དང་བགོ་འགྲེམས་ཆེས་རྣམས་པ་སྣན་པའི་སྐོ་ནས་
 བྱེད་ཐུབ་པའི་རྣམས་མཐུ་ཆེ་རུ་གཏོང་གི་ཡོད། འདི་ནི་གང་ལ་དངོས་པོའི་མཐུན་སྦྲེན་
 མཚམས་ཅན་ལས་མེད་པ་དང་། གང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ནམས་ཉེན་ཁར་སྤྱད་སྲིད་པའི་
 གནས་སྤངས་འོག་བསྐྱེད་མིན་ལ་མ་སྐོས་པར་དབང་ལུགས་ཅན་གྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་
 འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཤིག་འཆམ་ལ་འབེབས་པར་འབད་ཚོལ་བྱེད་པའི་མང་གཙོའི་ལས་
 འགུལ་ཞིག་ལ་དངོས་འབྲེལ་གྱི་གནས་སྤངས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། དེ་ལས་སྐྱོག་སྟེ།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེར་རྒྱན་སྒྲུབ་དུ་དངོས་པོའི་མཐུན་སྦྲུལ་སྐྱེན་སྐྱེན་ཆེན་པོ་དང་། སྐྱིག་འདུགས་ཀྱི་སློབས་ལུགས། བཅོན་གཞོན་གདུག་རྒྱུབ་བྱེད་ལུབ་པའི་ལུས་པ་སྒྲུབ་ཡོད།

འདྲིར་འཐབ་བྱས་འཆར་འགོད་ཞེས་པ་ནི་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ནས་གང་འདོད་པའི་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་གནས་སྐབས་དེར་སློབས་སྲིད་པར་བཟོ་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཞིག་གི་ཚིས་སྐོར་བྱེད་པ་ལ་གོ་བ་ཡིན། བཟོ་སྐྱེད་འདི་གཞིར་བཞག་བྱས་ན། དེ་ནི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཞིག་ནས་མ་འོངས་མང་གཅེ་ཅན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཞིག་ལ་གོ་བ་ཡིན། དམིགས་ལུལ་དེ་སྐྱབ་པའི་འཆར་གཞིའི་ནང་དུ་མནར་གཅོད་སྤོང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་སློབས་ལུགས་ཆེ་དུ་གཏོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་སྐྱོ་ཞན་དུ་གཏོང་ཆེད་དུ་བཟོས་པའི་རིམ་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་དུ་མ་དང་གོ་སྐྱིག་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བཞག་བཅས་བསྐྱུས་ཡོད། འདྲིར་དོ་སྣང་དགོས་པ་ཞིག་ལ། དམིགས་ལུལ་དེ་ད་ཡོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་གཏོར་བཞིགས་གཏོང་རྒྱ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་དེའི་ཚབ་དུ་མང་གཅེའི་ལམ་ལུགས་འདུགས་རྒྱ་དེ་ཡིན། ད་ཡོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་གཏོར་བཞིགས་ཅས་གཏོང་བའི་དམིགས་ལུལ་མཚམས་ཅན་སྒྲུབ་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཤིག་གིས་བཅོན་ཤིང་ཅན་གྱི་ས་སྐྱོང་གཞན་ཞིག་བསྐྱུན་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད།

འཆར་འགོད་བྱེད་པར་འགོག་གྱིན།

འདྲམ་གླིང་གི་ཆ་ཤས་སྐྱ་ཚོགས་པའི་ནང་གི་རང་དབང་གི་འབྲེལ་བརྗོད་པ་འགའ་
ཤས་ཀྱིས་བཅིངས་པོལ་རི་རྒྱུ་ཐོབ་པའི་དཀའ་ཚོད་གི་ཐང་ལ་རྣམས་པ་ཆ་ཚང་ཚོན་པ་
བྱས་མེད། འབྲེལ་བརྗོད་པ་འདི་དག་གིས་ལས་འགུལ་མ་བཅུམས་སྡོན་ལ་དོན་ན་
པའི་འཐབ་བྱས་རྒྱན་པའི་འཆར་འགོད་ཀྱི་གལ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དེ་ཆ་ཚང་
དོས་བརྒྱུད་བ་དགོན་པོ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་དེའི་སྤྱིར་འདི་ནི་ཉ་ལམ་ཅུ་བ་ནས་བྱུང་མེད།

རང་ཉིད་ཀྱི་མང་ཚོགས་ལ་སྲིད་དོན་གྱི་རང་དབང་སྤྱིན་པར་འདོད་པའི་འཆར་
སྤང་རྒྱན་པའི་སྤྱི་བོ་ཚོས་དམིགས་ལུལ་དེ་སྤྲུབ་པ་ལ་ཆ་ལག་ཡོད་མ་སྤྱི་ཚང་བའི་
འཐབ་བྱས་རྒྱན་པའི་འཆར་བཞི་ཞིག་གོ་སྤྱི་གྱེད་རྒྱ་དགོན་པོ་ཡིན་དགོས་པ་གང་
ཡིན་ནམ། ལྷ་བས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་ཤས་ཆེ་བར་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སྤོགས་
འགལ་སྡེ་ཁག་ནང་གི་མི་མང་ཆེ་བས་འཐབ་བྱས་རྒྱན་པའི་འཆར་འགོད་དེ་དགོས་
མཁོ་ཡིན་པ་ཤེས་ཀྱི་མེད་པ་འཕམ། ཡང་ན། འཐབ་བྱས་དང་རྒྱན་པའི་སྡོན་ནས་མཚོ་
བསམ་གཏོང་བའི་གོམས་གཤིས་སམས་སྤོང་བརྟུན་མེད་པ་རེད། འདི་ནི་བྱ་བ་དཀའ་
ཚོགས་ཅན་ཞིག་རེད། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེས་རྒྱན་དུ་བསྡུན་པོ་
བཟོ་བ་དང་། སྐབས་བབས་ལས་འགན་གྱི་ཁྱུར་མི་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་གོལ་གྱི་
འགོ་བྱིད་ཚོར་འཐབ་བྱས་རྒྱན་པའི་བསམ་སྤོང་འདི་རིག་ཅལ་སྡེལ་བར་སྤྱུང་སྤོང་དང་
དུས་ཚོད་ཡོད་གི་མེད།

དེའི་ཚབ་ཏུ་མིང་དབང་གི་ར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་བྱེད་སྣང་ས་ལ་སྒྲོམ་ཏེ་ར་ལ་
དབགས་པའི་འཆམ་ཙམ་རྒྱལ་རྒྱ་དེ་སྤྱིར་བཏང་གི་འགྲོམ་ཤིག་རེད། དེས་ན་སྤོགས་
འགལ་བ་དེ་རང་དབང་གི་བཙཅ་ས་སམ། མཚམས་ཅན་རང་དབང་གི་རྒྱན་འབྲེང་ས་
བྱེད་ཨི་ཐུབ་ལྟ་བུ་དང་། དག་ཤོས་སུ་བཙཅ་ཤིང་སྣང་ས་འདྲིན་གྱི་མདུན་སྐྱོད་གུལ་དུ་
གཏོང་བའམ། དབང་འདྲིན་པ་དེའི་མིང་ལྷན་གསར་པ་ཁག་ལ་འགལ་རྒྱུ་དགའ་
སྒྲོག་བཟོ་བ་བཙཅ་ཏེ་གཏུ་འགོག་སྤྱད་གི་གནས་སུ་ཡོད།

མི་ཁག་དང་གང་ཟེག་གི་ར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་བཅིངས་པོ་ལྟེ་ལྱི་ལས་འགྲུལ་ཞིག་
ལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་སྤྲུགས་ཐག་རིང་བའི་འཆར་འགོད་ཀྱི་དགོས་པ་མི་མཐོང་བའང་
ཡོད་མིད། དེའི་ཚབ་ཏུ་ཁོང་ཚོས་གལ་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དེ་བཟུན་པོ་
དང་། རྒྱན་རིང་པོ། སྤྲུགས་ཆེན་པོའི་སྐོ་ནས་བཟུང་བ་ཡིན་ན་གའང་བྱས་ཀྱང་
འགྲིགས་འགོ་གི་རེད་སྟེ་ལམ་ལུགས་པའི་གཡོ་སྤྱད་མིང་པའི་བསམ་སྐོ་འཁོར་མིད། གཞན་
དག་ཚོས་གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོས་དགའ་ངལ་གྱི་ནང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་འདྲིན་དང་བསམ་
སྐོ་ལ་དང་མཐུན་པར་གནས་པ་དང་ཕྱོད་བྱས་ན་དེ་དག་ལག་ལེན་དུ་བཟུང་བར་གང་
ཐུབ་ཅི་ཐུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྟེ་ལམ་ལུགས་པའང་བསམ་མིད། བཟང་སྐོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་འདྲིན་
པ་དང་། ལྷ་བར་ལ་ཞེན་ཡོད་པ་དག་བསྐྱབས་འོས་སུ་གྱུར་པ་རེད་དེ། དེ་ཙམ་གྱིས་
ནི་རང་དབང་སྐྱབ་པ་དང་། མིང་དབང་གི་ར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་མིང་པར་བཟོ་
རྒྱུ་ལ་མི་འདང་བ་སྤྲུགས་ཆེ་ཡིན།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཁ་གཏད་པ་གཞན་ཚོས་གལ་ཏེ་འཚེ་བ་
 འདང་ངེས་བཞིན་པ་ཁོ་ན་ལེད་སྲོད་བྱས་ན་རང་དབང་ཡོང་གི་རེད་སྟེ་ལམ་པ་ཡོང་སྲིད།
 འོན་ཀྱང་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། འཚེ་བ་ནི་ལམ་སྐྱོང་ས་སྐྱེར་མཁན་གྱི་འགན་
 ལེན་པ་ཞིག་མིན། བཅིངས་གོལ་ཡོང་རྒྱུ་ལེ་ཆ་བ་ཏུ་དེས་པམ་ཉེས་དང་། གོད་ཆག་
 ཚེན་པོ་འཕམ། ཡང་ན། གཉེས་ཀ་བཟོ་སྲིད། གནས་སྤངས་པལ་ཆེ་བའི་ནང་དུ་སྲིད་
 དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་དེ་འཚེ་བའི་འཐབ་ཚུད་ཀྱི་གདོང་ལེན་ལག་ཆ་ཡིག་
 ཤོས་ཡོད་མཁན་ཡིན་པ་དང་། རྟག་དཔག་གི་དོན་དངོས་དེས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་
 བ་ཚོ་ལ་ཕན་ཐོགས་ནམ་ཡང་བྱུང་ཡོད་པ་དགོན་པོ་ཡིན།

ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་ག་རེ་བསམ་པ་དེ་བྱེད་དགོས་པའི་ཐོག་ལ་ལས་འགུལ་གཞིར་
 བཞག་བྱེད་མཁན་གྱི་ལས་འགུལ་བ་ཡང་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདོད་ཚུལ་འདྲི་དག་ནི་
 རང་ཉེད་ཆེ་བ་ཅམ་ཡིན་པ་མ་ཟད། བཅིངས་གོལ་ལ་སྐྱུན་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་
 བྱས་ཞིག་བཟོ་བར་ལམ་སྐྱོན་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མེད།

རྒྱ་བོ་སྤྱ་རུང་གིས་སྟོན་པའི་རྣམ་པར་བཀྱ་བའི་སློ་གྲོས་ཞིག་ལ་གཞི་བྱས་པའི་
 བྱེད་ལས་ཀྱང་ཕམ་མས་ཅན་ཡིན། དེའི་ཚབ་ཏུ་ག་རེ་དགོས་པ་ནི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་
 འཛིན་ལམ་ལུགས་དེ་མགོ་གཏོང་སློག་པ་ལ་མཁོ་བའི་གོམ་སྐབས་རྗེས་མ་དེའི་ཐོག་
 ལ་གཞི་བཙལ་བའི་དོ་སྤང་ལྟན་པའི་ཅིས་སྐྱོར་གྱི་བྱེད་ལས་དེ་ཡིན། འཐབ་བྱས་ལ་
 དབྱུང་པ་མེད་ན་འགོག་ཚོལ་གྱི་འགོ་བྱིད་ཚོས་གོམ་སྐབས་རྗེས་མ་དེ་ག་རེ་དགོས་
 མིན་ཤེས་ཀྱི་མེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་ལ་མཁོ་བའི་དམིགས་

བཀའ་གྱི་གོམ་སྟབས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དེའི་སྐྱོར་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོས་བསམ་
 རྒྱུ་བཏང་མེད། གསར་གཏོད་གྱི་རིག་ཆ་ལ་དང་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་སྐོ་གྲོས་རྣམས་ཞེ་
 དགས་གལ་ཆེན་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་མང་གཙོའི་དབྱེད་སྡེའི་འཐབ་ལྷུས་ལྟན་
 པའི་གནས་སྤངས་དེ་མདུན་སྐྱོད་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བེད་སྐྱོད་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན།
 མྱེད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་གྱི་ཐད་དུ་བཀོལ་སྐྱོད་ཐུབ་པའི་བྱེད་ལས་མང་པོ་
 ཡོད་པ་ཤེས་པ་དང་འགོ་འདྲུགས་གང་ནས་བྱེད་པའི་ཐག་གཅོད་མི་ཐུབ་པའི་སྐབས་
 དེར་མི་འགའ་ཤས་གྱིས་ཚང་མ་དུས་མཉམ་དུ་སྡེབ་གཅིག་ལ་བྱོས་ཞེས་སློབ་སྟོན་
 བྱེད་སྲིད། དེ་དག་ཐན་ཐན་པ་ཡོང་སྲིད་ཀྱང་དམིགས་བསམ་གྱི་ལས་འགུལ་སྐྱོ་
 བའི་རིགས་གྱིས་ཚུ་བ་ནས་བྱེད་མི་ཐུབ། མ་ཟད་དེ་ལྟ་ལྟའི་འདོད་ཚུལ་དེས་གང་ནས་
 འགོ་འདྲུགས་པ་དང་། ཚོལ་བ་རྣམས་གང་དུ་དམིགས་དགོས་མིན། མཚམས་ཅན་
 གྱི་མ་ཐུན་ཀྱང་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྐྱོད་དགོས་མིན་གྱི་ཐད་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད་གྱི་མེད།

སྐྱེ་བོ་དང་སྡེ་ཁག་གཞན་ཚོས་འཆར་འགོད་འགའ་ཤས་བྱེད་དགོས་པ་མཐོང་
 ཀྱང་། ཁོང་ཚོས་སྐྱེ་བྱུ་ཐག་ཐུང་ཐུང་དམ། འཐབ་ཆལ་གྱི་གཞི་ཅུའི་སྐྱོར་དེ་ཁོ་ནར་
 བསམ་སྐོ་གཏོང་ཐུབ། ཁོང་ཚོས་སྐྱེ་བྱུ་ཐག་རིང་བའི་འཆར་འགོད་བྱེད་ཐུབ་པའམ།
 དགོས་ངེས་ཅན་ཡིན་པ་དེ་མི་མཐོང་བ་སྲིད། ཁོང་ཚོས་སྐབས་རེ་མང་གཙོའི་འགོག་
 བོལ་གྱི་ཆེད་དུ་གོ་སྐབས་བཟུང་སྐྱེ་བཞག་སྡེ་ཁག་གཏད་པའི་བྱེད་ལས་ལ་ལ་ལན་སྐྱོད་
 པ་དང་། ཡང་ནས་ཡང་དུ་རང་ཉིད་གནད་དོན་ཚུང་ཚུག་གི་རིགས་ལ་མགོ་འཁོར་
 དུ་བཅུག་ནས་འཐབ་ལྷུས་གྱི་སྐྱོར་ལ་དབྱེད་ཞེབ་དང་བསམ་སྐོ་གཏོང་མི་ཐུབ་པ་ཡོང་

སྲིད། ལུ་ཐག་ཐུང་བའི་ལས་འགུལ་ཁག་ལ་རྣམ་པ་ཉ་ཅང་ལྷགས་ཆེ་གཏོང་བའི་རྒྱུ་
 གྱིས་འགོ་བྱིད་འདི་ཚོས་དམིགས་ཡུལ་དེར་རྒྱུན་སྲིད་སེལ་ཉེ་སྐབས་པར་ཕྱོགས་
 ཡོངས་ཀྱི་འབད་ཚོལ་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད་ཐུབ་པའི་གདམ་ཁ་དུ་མ་སྟུན་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་
 ཁ་ཕྱོགས་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད།

མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་ལས་འགུལ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་
 ལམ་ལུགས་འཆམ་ལ་འབེབས་པར་བྱུང་བའི་འཐབ་ཐུས་ཀྱི་འཆར་གཞི་མེད་པར་
 དེའི་ཚབ་དུ་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཚད་ཤོས་ཐུག་གི་དོན་གནད་ཁག་ཁོ་ན་
 ལ་དམིགས་ཉེ་སྟོན་པ་ཡང་ཡོང་སྲིད། ཁོང་ཚོའི་སེམས་ཀྱི་ནད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་
 འབད་ཚོལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་ཅུ་མེད་བཟོ་བྱུང་བའི་
 ཡིད་ཆེས་དངོས་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་མེད། དེས་ན་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་འཆར་འགོད་དེ་
 དོན་ཕན་མེད་པའི་བྱ་བ་འཇམ། དུས་ཚོད་དེ་དོལ་ཉམས་སྟུན་པའི་སྐོན་ནས་འསྐོ་བརྒྱལ་
 བཏང་བ་ཞིག་ལ་དོས་འདྲིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གཏན་འཇགས་གདུག་རྒྱུབ་ཅན་གྱི་སྲིད་
 དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་རང་དབང་གི་སྤྱིར་འཐབ་ཚོད་བྱེད་བཞིན་པའི་
 མང་ཚོགས་དེ་ལྷགས་ཆེ་བའི་དམག་དང་ཉེན་རྟོག་པའི་དབང་ལྷགས་དང་གཏོང་
 ཐུག་ཡང་ཡང་བྱེད་པར་བརྟེན་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོས་རང་ཉིད་ག་རེ་འདོད་པ་
 དེ་འགྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྤྱིའི་མཐོང་སྣང་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཡིན། དངོས་འབྲེལ་གྱི་རེ་བ་
 བརྒྱལ་སྟེ་མི་མང་འདི་ཚོས་རང་གི་ལ་རྒྱ་དང་། གཅིག་བྱས་ན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
 སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་ལ་དགག་བྱ་བྱེད། ཁོང་ཚོས་ནམ་ཡང་ཁས་

ལེན་མི་བྱེད་པའམ། ཡང་ན། རོས་འདྲིན་གསལ་པོ་མ་ཐུབ་པ་བཅས་གང་རྣམས་ཡང་
ཁོང་ཚོའི་ལས་འགུལ་རྣམས་ཁོང་ཚོ་རང་ཉིད་ལ་རེ་བ་བྲལ་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་ཡིན།
དེས་ན། ཁོང་ཚོར་སྤྲོ་བཀའ་རིང་ལ་ཁྱབ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་རྣམས་པའི་འཆར་འགོད་
དེར་དགེ་མཚན་མེད།

འཐབ་བྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་འཆར་གཞི་འདྲིང་མ་ཐུབ་པའི་འབྲས་བུ་ནི་
རང་གི་རྣོབས་ལྷགས་ཉམས་དམས་སུ་སྦྲིན་པ་དང་། བྱ་བར་རྣམས་པ་མེད་པ། དོན་
གནད་ཚུང་ཅལ་གི་ཐོག་དུ་རྣམས་པ་ཚུད་ཐོས་སུ་སྤོང་བ། ཁེ་ཕན་གྱི་རིགས་བེད་སྤྱོད་
མ་ཐུབ་པ། རང་སློབ་སློབ་གཏོང་དོན་མེད་དུ་སྤོང་བ་བཅས་སྦྱོན་ཆ་ཆེན་པོ་ཡིན།
གལ་ཏེ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་འཐབ་བྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་འཆར་གཞི་མ་
བཏོད་ན་ཁོང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་བསྐྱབ་པར་ལམ་སྟོངས་མི་ཡོང་བ་
དེས། འཆར་འགོད་སྐྱོལ་ཆ་མི་སྟོམས་པའི་ལས་འགུལ་འདྲེས་མའི་རིགས་ཀྱིས་
ལྷགས་ཆེ་བའི་འགོག་སྐོལ་གྱི་རྣམས་པ་ཞིག་མདུན་སྐྱོད་བྱེད་པར་རམ་འདེགས་བྱེད་མི་
ཐུབ། དེའི་ཚབ་དུ་སྤིང་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་པའི་སྤངས་འདྲིན་དང་དབང་ཆ་ལྷགས་ཆེར་
གཏོང་བའི་གོ་སྐབས་སྤྱོད་དེས།

རྣམས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་བཅིངས་གྲོལ་གྱི་དོན་དུ་ཁྱབ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཀྱི་འཆར་
གཞི་བཟོས་མེད་པའམ། ཡོད་ཀྱང་དགོན་པས་སྤིང་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་
ཚོ་རང་ཉིད་དངོས་སུ་གནས་པའི་དུས་ལུན་ལས་ཀྱང་རིང་བ་གནས་པ་མངོན་གྱི་ཡོད།

ཁོང་ཚོ་དགོས་པ་ལས་སློབ་སྦྱོང་ལོ་གངས་མང་པོ་ལྟེ། བཅུ་ཕྱག་ལག་ལ་ཡི་བར་དུ་
འཚོ་གི་ཡོད།

འཐབ་བྱུས་ལྷན་པའི་འཆར་འགོད་ནང་གི་ག་སྟེང་གལ་ཆེ་བཞི།

ང་ཚོར་འཐབ་བྱུས་ལྷན་པའི་བསམ་སློབ་གཏོང་བར་རོགས་ཀྱིད་པ་ལ་གཞི་ཅུའི་ག་སྟེང་
བཞིའི་གོ་དོན་ཐོག་ལ་གསལ་ཁ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ནི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་གི་ནང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་
ཡུལ་རྒྱུ་བ་ཐབས་ཀྱིད་པའི་སྡེ་ཁག་ཅིག་གི་དབལ་འབྱོར་དང་། འགོ་བ་མི། བཟང་
སྟོད། མི་དེོན། རྒྱིག་འདུགས་མོགས་ཀྱི་ཚོལ་རུང་དང་འོས་ཤིང་མཚམས་པའི་
མཐུན་སྦྱོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལེད་སྟོད་ལ་འབྲེལ་མཐུད་དང་ཁ་བསྐྱར་ཀྱིད་པར་གོགས་
ཀྱིད་པའི་ཚོག་འཆར་དེ་རེད།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཀྱིས་འཐབ་ཚོད་ནང་གི་སྡེ་ཁག་དེའི་དམིགས་ཡུལ་
དང་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་ཚོག་དུ་ཅི་བའི་དོ་སྣང་བྱས་ཏེ་འཐབ་ཚོད་དེའི་ནང་དུ་སྟོལ་རྒྱུ་གྱི་
དམག་འཐབ་བཟ། ཡང་ན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་རྩ་བུ་གང་འོས་ཤིང་
མཚམས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་བཀོལ་སྟོད་ཀྱི་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གཞི་
རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཞིག་འཆར་འགོད་བྱེད་སྐབས་འགོ་བ་ཚོལ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་
ཁ་གཏད་པ་དེའི་ཚོག་དུ་གཞོན་འདུགས་དང་འདུགས་སྦྱོར་གང་དང་གང་སྟོད་དགོས་མིན་
གྱི་ཐད་ལ་དབྱེད་ཞིབ་དང་འཆར་འགོད་དེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས། གཞན་ཡང་གཞི་

རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཀྱི་ནང་དུ་འགོ་འདྲུགས་དང་དེའི་རྗེས་ཀྱི་འགོག་སྐོལ་ལས་
འགྲུལ་རྣམས་གཏུག་སྡེ་ལ་དགོས་མིན་གྱི་འོས་ཤིང་མཚམས་པའི་དུས་ཚོད་དང་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐག་གཙོད་ཁག་བསྟུས་ཡོད།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཀྱིས་འཐབ་ཚོད་བྱེད་པར་མཚམས་ཅན་གྱི་འཐབ་བྱུས་
མང་པོའི་གདམ་ཁ་བྱེད་རྒྱུར་གཞི་ཅའི་སློབ་གཞི་བཟོ་གི་ཡོད། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་
འཐབ་བྱུས་ཀྱིས་སྡེ་ཁག་གྲེ་བྲག་པ་ལ་སྦྱིར་བཏང་གི་ལས་བསྐོས་དང་། འཐབ་ཚོད་
ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་སྡོད་བྱེད་རྒྱའི་མཐུན་རྐྱེན་གྱི་བགོ་འབྲེལ་ལང་ཐག་གཙོད་བྱེད་གྱི་
ཡོད།

འཐབ་བྱུས་ནི་བདམས་ཟེན་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲིན་གྱི་ནང་དུ་
བགོས་སྡོད་བྱེད་པར་འཐབ་ཚོད་ནང་གི་དམིགས་ལུལ་གྲེ་བྲག་པ་ཞིག་རི་རྩུར་ལེགས་
ཤོས་སྦྱབ་པར་ལྟ་བུའི་རྟོག་འཆར་ཏེ་ཡིན། འཐབ་བྱུས་ནི་དམིགས་ལུལ་གང་རུང་
ཞིག་ལ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་སྐབས་སན་རྒྱབས་ལུགས་ཆེ་ཤོས་རི་རྩུར་ཡོང་མིན་དང་། དེ་
བཞིན་འཐབ་འཛིངས་རི་རྩུར་བྱེད་དང་། གཏུག་བྱེད། བྱེད་རུང་མི་རུང་བཅས་དང་
འབྲེལ་བ་ཡོད། འཐབ་བྱུས་ནི་སྦྱོར་ཅུལ་མཁན་གྱི་རྟོག་འཆར་དང་འདྲ་ལ་འཐབ་བྱུས་
རྩན་པའི་འཆར་གཞི་ནི་ཁང་བཟོ་འཆར་འགོད་པའི་པར་གཞི་སྡོན་པོ་དེ་རེད།¹²

འཐབ་བྱུས་ཀྱི་ནང་དུ་ཁ་གཏད་པས་གལ་ཏེ་འཐབ་ཚོད་དངོས་སུ་བྱུང་ན་རང་
སྡོགས་ཕམ་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་དེ་བས་འཐབ་ཚོད་དངོས་མེད་པར་མགོ་སྦྱར་ན་ལེགས་

12 Robert Helvey, personal communication, 15 August 1993.

པའི་གནས་སྐྱབས་སྐྱེས་ནས་ཤེས་ལྷན་པའི་ཁེ་སན་ཅན་གྱི་འཐབ་བྱུས་ལྷན་པའི་གནས་
 ལྷན་ས་བརྒྱན་པའི་འབད་ཚོལ་ཡང་རྩྭ་ཡོད། དེ་མིན་ན། འཐབ་བྱུས་ལྷན་པའི་
 གནས་སྐྱབས་ཡང་རྒྱས་ཅན་དེས་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་འཐབ་ཚོད་པ་ཚོའི་ལམ་
 ལྷོངས་དེས་ཅན་བཟོ་གི་ཡོད། འཐབ་བྱུས་ནི་ལམ་ལྷོངས་བྱུང་ན་དེ་དག་གི་ཁེད་སྐྱོད་
 ཡང་དག་པར་རི་རྩེར་གཏོང་བའི་བྱེད་ལས་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད།

གལ་ཏེ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རིམ་པ་ཉིད་ལ་སྦྱར་ན། འཐབ་བྱུས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ནི་
 ལས་འགྲུལ་ཞིག་རི་རྩེར་སྲིལ་བ་དང་། དེའི་དམིགས་ཡུལ་བརྒྱབ་པ་ལ་དེ་ཉིད་ལྷན་
 ཚའི་ཡན་ལག་སོ་སོ་བ་རྣམས་གཅིག་དུ་བརྒྱུག་སྟེ་ཁེ་སན་ཆེ་ཤོས་རི་རྩེར་བརྒྱན་ལྷན་
 མིན་ཞུ་བྱའི་གཞི་ཚའི་བསམ་སློབ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་ལས་འགྲུལ་རྩྭ་རྩྭ་གི་ནང་དུ་ལས་
 འགྲུལ་པའི་སྟེ་ཁག་བྱེད་བྱལ་བ་ཞིག་རི་ག་རྩལ་ལྷན་པའི་སྐྱོན་ནས་བཞོལ་སྐྱོད་བྱེད་པ་
 དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། འཐབ་བྱུས་བཟང་པོ་ཞིག་འཆར་འགོད་བྱེད་པ་ལ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་
 ཐབས་རྩལ་བདམས་པའི་བཞོལ་སྐྱོད་ཀྱི་ནང་དེར་ལམ་ལྷོངས་ཡོང་བར་དགོས་མཁོ་
 རི་ཡོད་ཀྱི་བསམ་སློབ་དེས་པར་དུ་རྩྭ་དགོས། ཐབས་རྩལ་འདྲ་མིན་ལ་དགོས་མཁོ་
 འདྲ་མིན་ཡོད། དགོས་མཁོ་སྦྱབ་པ་གཅིག་ལུས་ལམ་ལྷོངས་ཡོང་གི་མེད་པ་ཨ་ཅང་
 ཅང་། ཆ་རྒྱན་སྐྱོན་མའི་དགོས་པ་ཡང་ཡོང་གི།

འཐབ་བྱུས་འདྲིང་བའི་སྐབས་སུ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་རང་གི་དམིགས་
 ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བའདྲ་གསལ་པོ་དགོས་པ་དང་། དམིགས་ཡུལ་དེ་དག་བརྒྱབ་པའི་
 འབད་ཚོལ་གྱི་རྣམས་པ་དེ་རི་རྩེར་ཚད་འདུལ་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས། འབྲེལ་

བཤད་དང་དབྱུང་ཞིབ་འདིས་འཐབ་བྱུས་པ་ཚོར་གདམ་ཁ་བྱས་པའི་དམིགས་ལུལ་རེ་
རེ་བསྐྱབ་པར་གནད་དུ་འཁེལ་བའི་དགོས་མཁོ་ཇི་ཡོད་དོས་འདིན་བྱེད་པར་གྲོགས་
བྱེད་གྱི་ཡོད། གསལ་ཆ་དང་འབྲེལ་བཤད་གྱི་དགོས་པ་འདི་འཐབ་རྩལ་གྱི་འཆར་
འགོད་ལའང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

འཐབ་རྩལ་དང་བྱེད་ལས་གྱི་ཐབས་ལམ་ནི་འཐབ་བྱུས་ལག་བརྟུར་བྱེད་པར་ཤེད་
སྡོད་བྱེད་གྱི་ཡོད། འཐབ་རྩལ་ནི་མཚམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐྱད་སེལ་ཞིག་གི་ནང་ཁེ་ཕན་
ཆེ་ཤོས་ཡོད་པར་རང་གི་དབྱེད་སྡེའི་ཤེད་སྡོད་རིག་རྩལ་ལྟར་པའི་སློབ་ནས་བཏང་བ་
དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། འཐབ་རྩལ་ནི་དམ་བསྐྱབས་ཅན་གྱི་དམིགས་ལུལ་ཞིག་བསྐྱབ་
པར་བཀོལ་སྡོད་བྱས་པའི་མཚམས་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་ཞིག་ཡིན། འཐབ་རྩལ་གྱི་
གདམ་ཁ་ནི་དམ་བསྐྱབས་ཅན་གྱི་འཐབ་ཚོད་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་འཐབ་བྱུས་ལག་
བརྟུར་བྱེད་པ་ལ་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་འཐབ་འདྲིང་གི་ཐབས་ལམ་ཇི་ཡོད་ཤེས་སྡོད་
ལེགས་ཤོས་ཇི་སྟར་གཏོང་མིན་གྱི་བསམ་པའི་ཁྲུང་སོ་དེས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་ཡིན།
རྣམ་པ་ཆེ་ཤོས་ཡོད་པ་ལ་འཐབ་རྩལ་དང་ཐབས་ལམ་རྣམས་འཐབ་བྱུས་ལྟར་པའི་
དམིགས་ལུལ་བསྐྱབ་པ་ལ་རྒྱུན་མིངས་པའི་དོ་སྣང་གི་སློབ་ནས་འདེམས་པ་དང་བཀོལ་
སྡོད་བྱེད་དགོས། འཐབ་བྱུས་ལྟར་པའི་དམིགས་ལུལ་བསྐྱབ་པ་ལ་རྣམ་པ་མི་སྟེར་
བའི་འཐབ་རྩལ་གྱི་ཁེ་ཕན་རྣམས་མཐའ་མ་དེར་རྣམ་པ་སྟོང་ཟད་དུ་སྒྲིན་པ་ཡོད་མྱོང་།

དེས་ན་འཐབ་རྩལ་ཡང་ཇི་སྟར་འཐབ་བྱུས་ཞིག་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་གྱི་
ནང་དུ་ཚུད་པ་བཞིན། ཁྲུབ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་གྱི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་བྱེད་ལས་གྱི་

འཕེལ་རིམ་མཚམས་ཅན་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། འཐབ་ཚལ་ནི་རྟག་ཏུ་འཐབ་
 འདྲིངས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ལ་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ནང་དུ་སློན་ཡོངས་ནས་བསམ་གཞིག་
 དགོས་པའི་ཆ་རྣམས་རྒྱུད་ཡོད། འཐབ་ཚལ་གྱི་བྲག་པ་ཞིག་ནི་ལས་འགུལ་ཞིག་
 གས་དམག་འཐབ་ཅིག་གི་ཡོངས་སྒྲབ་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྐྱུར་གོ་བྱལ་བ་
 ཡིན། འཐབ་ཚལ་རྣམས་ནི་འཐབ་བྱས་དང་མི་འབྲ་བར་དུས་ཡུན་ཐུང་བུ་ལམ། ཡང་
 ར། རྒྱུག་འདྲུགས་དང་ས་ཁམས་ལ་ཤོགས་པའི་ས་སློན་རྒྱུང་བུ། ཡང་ན། མི་
 མང་གི་གངས་མཚམས་ཅན་ཞིག་གིས་སམ། ཡང་ན། དམིགས་ཡུལ་མཚམས་
 ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་བཞོལ་སློང་བྱེད་པ་ཡིན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་
 འཐབ་ཚལ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཐབ་བྱས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དབར་གྱི་བྱེད་པར་དེ་
 གདམ་ཁ་བྱས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ཆེ་རྒྱུང་རྗེ་ཡིན་གྱིས་རོབ་ཅམ་
 བརྟན་ཡོད།

པར་ཚོལ་འཐབ་ཚལ་ལྷན་པའི་བྱེད་སློན་ནི་འཐབ་བྱས་ལྷན་པའི་དམིགས་ཡུལ་
 བརྒྱལ་བའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དུ་འདེམས་ཀྱི་ཡོད། འཐབ་ཚལ་ལྷན་པའི་བྱེད་སློན་རྣམས་ཁ་
 གཏད་ཅིག་གི་ཐད་དུ་འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་ཐག་གཅོད་ལྷན་པའི་ཚོལ་བ་བྱེད་པར་ཁོ་པམ་
 ཅན་གྱི་གནས་སྤངས་བརྒྱན་པའི་ལག་ཆ་ཡིན། དེས་ན་འཐབ་ཚལ་ཅན་གྱི་བྱེད་སློན་
 ལག་བརྟར་དང་འཆར་གཞི་འདྲིང་བའི་འགན་ཁུར་སྤྲད་པ་ཚོ་དེར་མཁོ་བའི་ཆེས་
 འོས་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་གདམ་ཁ་དང་། གནས་སྤངས་དབྱེད་ཞིབ་ཀྱི་ཐད་ལ་རིག་
 ཚལ་ལྷན་པ་དགོས་སྐྱེ་དེ་ཡིན་ཏུ་གཤམ་ཆེན་པོ་ཡིན། ལས་འགུལ་གྱི་ནང་དུ་ཞུགས་རེ་

ཡོད་པ་ཚོ་བདམས་ཟིན་པའི་ཐབས་རྒྱུ་ལ་དང་ཐབས་ལམ་གྱི་བྲག་པའི་ཐེད་སྡོད་ལ་
སྡོད་བདར་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།

ཐབས་ལམ་ནི་གོ་མཚོན་གྱི་བྲག་པའམ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ལ་གོ་བ་ཡིན།
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་རྒྱུ་ནང་དུ་རྩི་ལྟར་ལེན་ལྟ་བར་ལྷུང་འདྲན་
བྱས་པ་བཞིན་ལས་མཚམས་འདྲོག་པའི་ངོ་རྒོལ་སྡོམ་ཚོགས་དང་། ཕྱིར་སྡོག་ མིད་
དོན་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནམ་བུ་བྱེ་བྲག་པ་དུ་མ་
བརྒྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱར་རྒྱན་ནང་དུ་འང་གཟིགས།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་གི་ཆེད་དུ་རྣམས་པ་དང་འགན་ཁུར་ལྡན་པའི་
འཐབ་བྱུས་ཀྱི་འཆར་གཞི་བཟོ་རྒྱུ་དེ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་དང་། འཐབ་བྱུས།
འཐབ་རྩལ། ཐབས་ལམ་བཅས་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོའི་གདམ་ཁ་དང་བཟོ་སྐྱེན་བྱེད་པ་
དེར་རག་ལས་ཡོད།

བཤོ་སྐྱོད་འདྲིའི་ནང་གི་བསྐྱབ་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་སྲིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་
པ་ཞིག་ནས་བཅིངས་ཤོལ་བོད་རྒྱུར་དོ་ནན་པའི་འཐབ་བྱུས་འཆར་འཤོད་ཀྱི་ནང་དུ་
ཚིས་སྡོར་བྱས་པ་བརྒྱད་རང་གི་ནམ་དཔྱོད་ཐེད་སྡོད་གཏོང་རྒྱུ་དེ་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཆ་
ཞིག་ཡིན་པ་བརྟན། རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་སྡོམ་ནས་འཆར་གཞི་བཏོད་མ་ཐུབ་ན་རྒྱུན་
རན་གྱི་སྡོམ་འདྲེན་བྱེད་ལ། གཞན་དུ་རང་གི་ནམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྣམས་པ་མཚན་རྣམས་ལྡན་པའི་
སྡོམ་ནས་ཐེད་སྡོད་བདར་བ་ངེས་སྡོམ་ཚོགས་དེ་རང་དབང་དང་མང་གཙོའི་དམིགས་

ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འཁྲིད་པར་རང་ལ་ཡོད་པའི་མཐུན་ཆེན་བཀོལ་སྤྱོད་མཁས་པའི་
ཐོག་ནས་བྱེད་པའི་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་ཁ་ཕྱོགས་ཞིག་བསྐྱུན་བྱུབ།

བདུན་པ།

འཐབ་བྱུས་འཆར་འགོད།

ལས་སྐོང་ས་གྲི་གོ་སྐབས་ལྷགས་ཆེར་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་འགོག་ཚེས་གྲི་འགོ་བྱིང་
ཚོས་སྐྱུག་བརྒྱལ་སྐོང་བཞིན་པའི་མང་ཚོགས་དེ་ལྷན་སྐོབས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་བ་དང་།
སྤྱི་དབང་སྐྱར་འདོན་ལས་ལྷགས་དེ་སྐྱོ་ཞན་དུ་བཟོས་ཏེ་དེ་ནས་གཏོར་བཞིགས་
གཏོང་བ། ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་མང་གཙོའི་ལས་ལྷགས་བཟོ་རྒྱ་བཅས་ཁྲབ་ཆེ་
བའི་བྱེད་ལས་གྲི་འཆར་གཞི་ཞིག་བཟོ་དགོས། དེ་ལྷ་སྤྱིའི་བྱེད་ལས་གྲི་འཆར་གཞི་
ཞིག་སྐྱབ་པ་ལ་ལྷན་པ་སྐྱར་པའི་བྱེད་ལས་གྲི་ཆེད་དུ་གདམ་ཁ་དང་། གནས་སྐངས་
ལ་དོ་སྐྱར་སྐྱར་པའི་ཞིབ་དཔྱད་གྲི་དགོས་པ་ཡོད། དེ་ལྷ་སྤྱིའི་ཞིབ་ཚགས་པའི་དཔྱད་
ཞིབ་ཅིག་ནས་རང་དབང་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་དང་ལས་
འགུལ་བྱེ་བྲག་པའི་འཐབ་བྱུས་གཉིས་ཀ་བཟོ་བྱུང་བ་ཡིན། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་
བྱུས་དང་ལས་འགུལ་གྲི་འཐབ་བྱུས་བཟོ་བ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་དུ་རིམ་གཉིས་ཐ་
དང་ཡིན། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་བཟོ་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་བྱེ་བྲག་ལས་
འགུལ་གྲི་འཐབ་བྱུས་དེ་ཆ་ཚང་བ་བཟོ་བྱུང། ལས་འགུལ་གྲི་འཐབ་བྱུས་ནམས་གཞི་
རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་གྲི་དམིགས་ལུལ་བསྐྱབ་པ་དང་ལྷགས་སྐོན་རྒྱག་མྱོར་བྱུས་
འགོད་བྱེད་དགོས།

འཕོག་ཚེལ་གྱི་འཐབ་བྱས་པ་ཚོ་བ་ལ་ལས་ཀ་དང་ཉི་ལ་མང་པོར་དོ་སྣང་སྒྲིབ་
 དཔོན། འདི་གར་ད་ཚོས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་གྱི་རིམ་པ་དང་ལས་འགུལ་
 འཐབ་བྱས་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཀར་མཚོ་བསམ་གཏོང་དཔོན་པའི་ཆ་རྒྱུན་གལ་ཆེ་
 འགའ་གས་ངོས་འདོན་བྱེད་གྱི་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་འཕོད་
 ཚར་མའི་ནང་དུ་འཕོག་ཚེལ་གྱི་འཆར་འཕོད་པ་ཚོར་དངོས་ཁམས་དང་། ལོ་རྒྱུས།
 སྲིད་གཞུང་། དམག་དོན། རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས། སྲིད་དོན། སེམས་
 ཁམས། དཔལ་འབྱོར། རྒྱལ་སྤྱི་བཅས་གྱི་ཆ་རྒྱུན་ལ་དོ་སྣང་སྒྲིབ་དཔོན་པ་ཐེ་བའི་
 འཐབ་ཚོད་གྱི་གནས་སྐབས་ཡོངས་སྡོགས་ལ་གོ་དོགས་གཏོང་ཟབ་གྱི་དཔོན་མཁོ་
 ཡོད། འཐབ་བྱས་ནམས་མི་འཐབ་ཚོད་བྱེ་བྲག་པ་དང་དེའི་རྒྱབ་སྐྱོངས་གྱི་གནས་བབ་
 ལ་གཞིགས་པའི་སློང་ནས་བཟོ་བྱུང་པ་ཁོ་ན་ཡིན། གཞི་ཚའི་གལ་གནད་དེ་མང་གཙོ་
 དོན་གཉེར་གྱི་འགོ་བྱིད་དང་འཐབ་བྱས་འཆར་འཕོད་པ་ཚོས་ཚུ་དོན་གྱི་གལ་གནད་
 དང་དམིགས་ལུ་ལ་ལ་ཞིབ་དཔྱད་བྱ་དཔོན་པ་དེ་ཡིན། དཔེར་ན། དམིགས་ལུ་ལ་
 འདི་དག་གི་དོན་དུ་འཐབ་ཚོད་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་རིན་འདུག་གས། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཇི་
 ལྟར་རལ། ལྟ་བུ། འཐབ་ཚོད་གྱི་དམིགས་ལུ་ལ་དངོས་དེ་ཐག་གཙོད་བྱེད་རྒྱ་མི་ཡིན་
 དུ་གནད་ཆེ། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་ལམ་ལུགས་དེ་གྲི་ལས་འབབས་རྒྱུ་ལ། ད་
 ཡོད་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་པ་ཚོ་སྤྱིར་དབྱུང་བྱེད་རྒྱ་ཅམ་གྱིས་འགྲིགས་གྱི་མེད་པ་དེ་
 ད་ཚོས་འདིར་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། འཐབ་ཚོད་འདི་དག་ནང་གི་དམིགས་ལུ་ལ་
 དེ་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཅན་གྱི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་ཡོད་པའི་རང་དབང་གི་སྤྱི་ཚོགས་

ཞིག་གི་འདྲུགས་སྐྱུན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན་དགོས། རོན་གནད་འདིའི་ཐོག་ལ་གསལ་ཁ་
དེས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་བྱེ་བྲག་འཐབ་བྱས་བཟོ་
རྒྱུའི་ཐད་ལ་བྱགས་སྐྱུན་ཐེབས་གྱི་རེད།

དམིགས་བསལ་གྱིས་འཐབ་བྱས་འཆར་འགོད་པ་ཚོས་གཤམ་གསལ་གཞི་རྩའི་
འི་བ་མང་པོ་འདི་ཚོར་ལན་འདེབས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

- རང་དབང་རྒྱུ་བ་པ་ལ་འགལ་སྐྱེན་གཙོ་བོ་ག་རེ་འདྲུག་གམ།
- ཅ་རྒྱུན་ག་རེས་རང་དབང་རྒྱུ་བ་པའི་མཐུན་འགྲུར་བྱེད་དམ།
- ཡིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེའི་རྣམ་སྟོབས་ལྟེ་བ་ག་རེ་རེད་འདྲུག་གམ།
- ཡིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེར་ཞན་ཅ་སྐྱ་ཚོགས་པ་ག་རེ་འདྲུག་གམ།
- ཡིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེར་ཡོད་པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་གྱི་
ལྷགས་རྟེན་སྐྱ་བའི་ཚད་གཞི་ག་ཚམ་འདྲུག་གམ།
- སྦྱིར་བཏང་མང་ཚོགས་དང་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་དབྱུང་སྡེའི་རྣམ་སྟོབས་
ག་རེ་རེད་འདྲུག་གམ།
- མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་དབྱུང་སྡེའི་ཞན་ཅ་ག་རེ་འདྲུག་གམ། དེ་དག་
ལེགས་བཅོས་རྗེས་བྱེད་བྱུང་བམ།
- བཀའ་ཞིག་གིས་ཡིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེའམ། ཡང་ན། མང་
གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་ལས་འགུལ་ལ་འོགས་སྦྱོར་བྱེད་བཞིན་པའམ། བྱེད་སྡེད་པ་

གང་ཞིག་ལ་ཐད་ཀར་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་མེད་པའི་སྡེ་ཚོན་ཕྱང་གསུམ་པའི་
གནས་བབ་ག་རེ་ཡིན་དང་། རོགས་སྐྱོར་རི་རྩམ་བྱེད་དམ།

ཐབས་ལམ་གྱི་གདམ་ཁ།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཀྱི་རིམ་པའི་ནང་དུ་འཆར་འགོད་པ་ཚོས་འབྱུང་ངེས་པའི་
འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ལྟེ་བ་རྣམས་
འདེམས་དགོས། དཔེར་ན། རྩོལ་རྒྱན་གྱི་དྲག་པོའི་དམག་འཐབ་དང་། འཇམ་
དམག་ སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྟ་བུ། དེ་མིན་གཞན་ཁག་གླ་བུའི་
འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གདམ་ཁ་ཅན་གྱི་ཐབས་རྒྱུ་ལ་དུ་མའི་དགེ་མཚན་དང་སྐྱོན་ཆ་རྣམས་ལ་
སྦྱི་ཡང་འཇམ་དགོས་པ་ཡིན།

འཐབ་བྱུས་པ་ཚོས་གདམ་ཁ་འདི་བྱེད་དུས་གཤམ་གསལ་གྱི་འདི་བ་འདི་དག་ལ་
བསམ་སྐྱོངས་པར་གཏོང་དགོས། གདམ་ཁ་བྱས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རིགས་དེ་མང་
གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་རྩམ་པས་སྦྱོགས་པ་འདུག་གམ། གདམ་ཁ་བྱས་པའི་ཐབས་
རྒྱུ་ལ་དེས་དབང་འོག་རྒྱུད་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྩམ་བྱ་གསལ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་འདུག་
གམ། ཐབས་རྒྱུ་ལ་འདིས་སྲིད་དབང་སྐར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་དེའི་ཞན་ཆ་རྣམས་
འབེན་དུ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་གམ། ཡང་ན། དེའི་སྣོབས་ལུགས་ཆེ་ཤོས་ཡོད་པའི་གནད་
དུ་འཕེན་གྱི་འདུག་གམ། ཐབས་ལམ་དེ་དག་གིས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོ་རང་
གིས་རང་ལ་སྐྱོ་གཏད་ཆེ་རུ་ཡོང་བར་ཕན་ཐོགས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་གམ། ཡང་ན། དེ་

དག་གིས་སྡེ་ཚན་སྤང་གསུམ་པ་དང་ཕྱི་འོ་མཁོ་སྡོད་པར་བརྟེན་དགོས་པ་བཟོ་གི་
 འདུག་གཤམ། མྱེད་དབང་གླེང་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེ་འཆམ་ལ་འབེབས་པར་གདམ་
 ཁ་བྱས་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་ལེད་སྡོད་དེའི་ལོ་རྒྱུས་རི་འབྲ་འདུག་གཤམ། དེ་དག་གིས་
 འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོང་ངེས་པའི་སྡོག་སྡོན་དང་གཏོར་བཤིགས་ཆེ་འུམས། ཡང་
 བ། རྒྱུ་དུ་གཏོར་གི་འདུག་གཤམ། མྱེད་དབང་གླེང་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེ་མེད་པ་
 བཟོ་བར་ལམ་སྐོངས་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་། འཐབ་ཚོད་དེ་ནས་བྱུང་བའི་
 མྱེད་གཞུང་གི་རིགས་དེའི་སྤྲིང་དུ་གདམ་ཁ་བྱས་པའི་ཐབས་ལམ་དག་གི་རྣམས་པ་ག་
 རི་ཡོང་ངམ། བཟོ་ཚར་བའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ནང་དུ་སན་ལས་གཙོད་ཆེ་
 བར་ངོས་བཟུང་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ཕྱིར་འདོན་བྱེད་དགོས།

ང་ཚོས་ལེའུ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མྱེད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལུ་བ་
 དེས་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་གཞན་དང་བསྐྱར་ན་གལ་གནད་ཆེ་བའི་ཁི་ཕན་སྡོད་ཀྱི་
 ཡོད་པའི་འགྲེལ་བཤད་བྱས་ཡོད། འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་རང་གི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གནས་
 ལྟངས་བྱེ་བྲག་པ་དེར་བཏག་དཔུང་བྱས་ཏེ་མྱེད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལུ་བ་
 དེས་གོང་གསལ་ལྟེ་བ་རྣམས་ལ་ངེས་གཏན་གྱི་ལན་འདེབས་སྤྲོར་གྱི་ཡོད་མིན་གྱི་
 ཐག་གཙོད་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཆེད་དུ་འཆར་གཞི་འགོད་པ།

མིད་དབང་སྐར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཀྱི་
 དམིགས་ཡུལ་དེ། མིད་དབང་སྐར་འདྲིན་པ་དེ་འཆར་ལ་འབབས་རྒྱ་ཅམ་མིན་པར།
 མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་འདྲུགས་རྒྱ་དང་། མིད་དབང་སྐར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་
 གསར་པ་ཞིག་ལངས་རྒྱ་དེ་ཡོང་མི་མིད་པ་བཟོ་རྒྱ་དེ་དབང་དགོས་པ་ཡིན། དམིགས་
 ཡུལ་འདི་དག་སྐྱབ་པ་ལ་གདམ་ཁ་བྱས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དེས་སྤྱི་ཚོགས་
 བདེ་དུ་རྒྱས་པ་ལྷན་པའི་དབང་ཆའི་བཤོ་འགྲེམས་ལ་འགྲུར་བ་ཞིག་ཡོང་བའི་མཐུན་
 འགྲུར་བྱེད་དགོས། མིད་དབང་སྐར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འོག་དུ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་
 དམངས་སྤྱིག་འདྲུགས་དང་། མང་ཚོགས་ནམས་ཆེས་སྤོ་ཞན་དང་། མིད་གཞུང་དེ་
 ཆེས་བྱགས་ཆེ་ཡོང་གི་ཡོད། ཆ་མི་སྣོམས་པའི་གནས་བབ་འདི་ལ་འགྲུར་བ་ཞིག་
 ལ་བྱུང་སྟེན། གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོར་འདོད་པ་ཡོད་ན། དབང་འདྲིན་པའི་སྤྱི་གསར་པ་
 དེས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་འདོད་པ་ཡོད་ན་རྙིང་པ་དེ་ནང་བཞུགས་ཀྱི་གདུག་རྒྱུ་བ་ཅན་ཡོང་བ་
 ཡིན། དེས་ན་རྒྱལ་ཁང་ནང་གི་གསར་བརྗེ་འཕམ། གཞུང་མིད་བཅོན་འཕྲོག་དེ་
 དག་འབལ་འོས་པ་མིན།

རི་རྒྱར་མེ་ལྷུ་སྤུ་པའི་ནང་དུ་བཤོ་སྤྱོད་བྱུང་བ་བཞིན། མིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་
 དང་ལེན་མི་ལྷུ་བ་དེས་མིད་དབང་སྐར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེའི་ཐད་དུ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
 རྒྱལ་སྤོང་བརྒྱད་དེ་རྒྱས་པ་ལྷན་པའི་དབང་ཆའི་བཤོ་འགྲེམས་ཆེས་ཆ་སྣོམས་ཞིག་
 བཟོ་བར་མཐུན་འགྲུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱད་རིམ་འདི་བྱུང་སྐད་ས་འདྲ་མིན་ཡོད།

འཆོ་བ་སྐྱེས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རྒྱས་པའི་འཕེལ་རིམ་མི་མིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་
 ལུགས་པའི་འཆོ་བ་ལྷན་པའི་དྲག་གཞོན་གྱི་རྒྱས་པ་དེས་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་
 ཏུ་ཞེད་སྐྱོད་དང་དགའ་བསུང་ཅི་སྐྱབ་དག་ལས་སྐྱེ་ཤོར་བསྐྱེན་མི་ལྷུང་བ་ལ་གོ་བ་
 ཡིན། མང་ཚོགས་ཀྱི་ལག་ཏུ་མིད་དབང་གླེང་འདྲིན་པའི་དབང་ཆའི་གཞོན་
 ལུགས་འགོག་པ་དང་སྐབས་འགར་ཁ་གཏད་གཙོག་པའི་ཐབས་ལམ་རྒྱས་ལུགས་ལྷན་
 པ་ཡོང་བ་ཡིན། གཞན་ཡང་མིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷུང་བའི་ལམ་ནས་
 མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱས་པའི་སྐྱེལ་སྐྱོད་བྱས་པ་དེས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་ལྷན་པའི་
 རྒྱུ་ལ་འདྲུགས་ཁག་རྒྱས་ལུགས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་བ་ཡིན། རྒྱས་པ་ལྷན་པའི་དབང་ཆའི་
 བཀོལ་སྤྱོད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པའི་ཉམས་སྤོང་དེ་མཁོ་གས་པོ་བརྟེན་གྱི་མེད།
 འཐབ་ཚོད་ནང་ཏུ་ཐོབ་པའི་གོ་རྟོགས་དང་རིག་ཅུལ་དེས་འཕྲུང་མིད་པའི་མིད་དབང་
 གླེང་འདྲིན་པས་མང་ཚོགས་ལ་ལས་སྐྱེ་ཤོར་གློ་ནས་དབང་སྐྱུར་བྱེད་པ་དེ་ཉུང་ཏུ་
 གཏོང་གི་ཡོད། དབང་ཆའི་འབྲེལ་བའི་ནང་གི་འཕོ་སྐྱུར་འདིས་མཐའ་མཇུག་ཏུ་
 ལུགས་ལྷུང་གི་མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཞིག་གི་འདྲུགས་སྐྱེན་ཡོང་བ་ཉ་ལམ་དེས།

ཕྱིའོགས་སྐྱོད།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་ལྷུས་ཀྱི་གོ་སྐྱོན་གི་ཆ་ཤས་ལྟ་བུར་མིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་
 ལུགས་དེ་འཐོར་ཞིག་གཏོང་བ་ལ་ཕྱིའོགས་གཞོན་ལུགས་དང་། ནང་གི་འགོག་ཚོལ་གྱི་
 རྫོས་བཅས་བྱེད་སྐོ་ག་ཤེ་ཡིན་མིན་གྱི་ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་སྐྱེད་དེས་པར་ཏུ་དགོས།

དཔུང་ཞིབ་འདིའི་ནང་དུ་ང་ཚོས་འཐབ་ཚོང་གི་རྣམ་ཕྱགས་སྟེ་པ་དེ་ཡང་པ་དེ་ག་རང་
 གི་ནང་ནས་སྐྱེས་པ་ཞིག་དེས་པར་དགོས་པ་བཟད་ཡོད། རྒྱལ་སྤྱིའི་རོགས་སྐྱོར་
 རྒྱུ་ལས་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་། ཚད་གཞི་དེར་སྐྱེ་བས་ཆེད་ནང་གི་འཐབ་ཚོང་དེས་
 རྒྱལ་སྤྱིའི་དགོས་པ།

འོས་མཚམས་གི་སྐྱོར་རོགས་སྐྱེ་བུར་སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལས་ཕྱགས་དེའི་
 བད་དུ་འགོ་བཅི་དང་། བཟང་སྟོན། ཚོས་ཕྱགས་བཅས་གི་ཚོག་ནས་འདྲེན་གྱིད་མི་
 མང་གི་བསམ་ཚུལ་སྐྱེ་བའི་འབད་ཚོལ་བྱེད་ཐུབ། སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་
 ལས་ཕྱགས་དེའི་བད་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐྱིག་འདུགས་དང་སྤྱི་གཞུང་གིས་རྒྱལ་འབྲེལ་
 བབས་ཕྱུས་དང་། སྤྱི་དོན། དཔལ་འབྱོར་བཅས་གི་ཉེས་ཆད་ཐོབ་པའི་འབད་ཚོལ་
 བྱེད་ཐུབ། འདི་དག་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་དུག་པོའི་གོ་མཚོན་གི་བཀག་སྡོམ་དང་།
 རྒྱལ་འབྲེལ་བབས་ཕྱུས་གི་དོས་འདྲིན་གི་ཚད་གཞི་དམའ་ཏུ་གཏོང་བའམ། རྒྱལ་
 འབྲེལ་བབས་ཕྱུས་གི་འབྲེལ་བ་གཙོད་པ། དཔལ་འབྱོར་གི་རོགས་སྐྱོར་འགོག་པ།
 གདུག་རྒྱབ་ཅན་གི་ཡུང་པའི་ནང་དུ་མ་ཚུ་འདུགས་རྒྱ་བཀག་འགོག་བྱེད་པ། བཅོན་
 དབང་གདུག་རྒྱབ་ཅན་གི་སྤྱི་གཞུང་དེ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་གི་སྐྱིག་འདུགས་
 ཁག་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐྱིག་འདུགས་སྐྱོར་ཚོགས་ནས་ཕྱིར་འཕུང་བྱེད་པ་བཅས་ནམ་པ་
 དུ་མ་ཡོད། གཞན་ཡང་དེའུ་པ་དང་གནས་ཚུལ་འབྲེལ་མཐུན་རྒྱལ་གཉེར་གི་མཐུན་
 རྒྱུ་ལྟུང་གི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རོགས་སྐྱོར་ནམས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་དཔུང་ཚོགས་ལ་
 བད་ཀར་སྟོན་ཐུབ་པ་ཡིན།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཞིག་བརྗོད་བ།

གནས་སྐབས་དང་། ཐབས་ལམ་གྱི་གདམ་ཁ། ལྷིའི་རོགས་སྐྱོར་གྱི་བྱེད་སྐྱོའི་ཐབས་
 གཙོད་བཅས་ཀྱི་ཞིབ་དཔྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཀྱི་འཆར་འགོད་
 བ་ཚོས་འཐབ་ཚོད་ཡག་ཤོས་དེ་རྣམས་བྱེད་པར་ནག་བྱིས་མཐུག་པོའི་ནང་དུ་རི་མོ་
 འགོད་དགོས་པ་ཡིན། རྒྱ་ཆེ་བའི་འཆར་གཞི་འདི་དེ་རྣམས་མ་འོངས་པའི་བཅིངས་
 བྱོལ་དང་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུག་འདུགས་ཞིག་བར་དུ་བྱུང་གྱི་རེད། གཞི་
 རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཞིག་བརྗོད་སྐབས་འཆར་འགོད་པ་འདི་དག་གིས་རང་ཉིད་ལ་རྩི་
 བ་སྐྱོལ་གསུམ་པ་བའི་དགོས་ཤུགས་དེ་སྤེལ་གསུམ་ལ་ཁ་ཆེ་བའི་གཤམ་གསུམ་གྱི་རྩི་བའི་
 རིགས་ཀྱིས་མིང་དབང་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷུ་བའི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་གི་ཆེད་གཞི་
 རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཞིག་བརྗོད་སྐབས་མཐོ་བའི་མནོ་བསམ་གཏོང་སྐབས་གསུམ་པ་
 ཡིན། ལུགས་ཐབས་རིང་བའི་འཐབ་ཚོད་དེ་འགོ་འདུགས་ཡག་ཤོས་དེ་རྣམས་བྱེད་པའ།
 མནར་གཙོད་སྐྱོད་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་མཚམས་ཅན་ཞིག་ལས་མེད་ན་
 ཡང་མིང་དབང་རྒྱུ་ར་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེར་འགྲན་ཚོད་བྱེད་པའི་རྣམས་ལུགས་དང་
 རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་འདད་དེས་བཞིན་བ་སྐྱུན་ཐབས་དེ་རྣམས་བྱུང་བམ། དུས་
 ཚོད་དང་ཉམས་སྤྱོད་གི་སྐྱེད་དུ་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷུ་བ་དང་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་
 བ་གཉིས་བཅད་སྐྱོད་བྱེད་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྣམས་པ་ལུགས་ཆེ་རུ་རི་རྣམས་གཏོང་དམ།
 མིང་དབང་རྒྱུ་ར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་དེ་འགོག་པ་དང་། རྒྱུ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་དུ་མང་

གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་སྐྱེས་ལོ་འཛིན་སྐྱེས་ཀྱི་ཚོལ་ཆེད་དུ་སྐྱེལ་བའི་རིམ་པ་སྐྱེལ་བའི་
 མཚམས་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་ཁག་གི་དམིགས་ལུལ་ནམས་ག་རེ་ཡིན་དགོས་སམ།
 རང་དབང་འདྲུགས་སྐྱེན་གྱི་འཐབ་ཚོད་ནང་དུ་བེད་སྤོད་མིད་པ་དང་མིད་དབང་
 གླེང་འཛིན་ལས་ལུགས་གྱི་འོག་དུ་འཚོ་བའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྒྲིག་འདྲུགས་དེ་འདྲ་
 འདུག་གམ། མིད་དབང་གླེང་འཛིན་པའི་སྐྱེས་ལོ་འཛིན་གྱི་འོག་ནས་སྤྱི་ཚོགས་གྱི་
 སྒྲིག་འདྲུགས་ཁག་སྐྱེས་ཡིན་ཐུབ་པ་ག་རེ་འདུག་གམ། ཡང་ན། མིད་དབང་གླེང་
 འཛིན་ལས་ལུགས་ལྷ་མཚུང་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་སུའང་། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་
 བ་ཚོས་རང་གི་དགོས་མཁོ་སྐྱབ་པ་དང་། མང་གཙོའི་ཁྲབ་ཚད་བསྐྱེད་པར་སྒྲིག་
 འདྲུགས་གསར་པ་ག་རེ་བཟོ་དགོས་གྱི་འདུག་གམ།

འགོག་ཚོལ་དེའི་ནང་དུ་སྒྲིག་འདྲུགས་གྱི་རྣམས་ལུགས་རི་ལྡན་བསྐྱེད་ཐུབ་བམ།
 ཆ་གས་ཡིན་མཁན་ཚོར་སྤོད་བརྒྱུ་དེ་ལྟར་སྤོད་དམ། འཐབ་ཚོད་གྱི་རྒྱུད་རིམ་
 ཡོངས་སུ་འགོན་དུལ་དང་ལག་ཆ་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ག་རེ་དགོས་སམ།
 རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་སྐྱེལ་སྤོད་བྱེད་པར་མན་རྟེས་ཆེ་ཤོས་ཡོང་བའི་མཚོན་ཅད་གས་གྱི་
 རིགས་ག་རེ་ཡོད་དམ།

བང་རིམ་ག་རེའི་ནང་དུ་བྱེད་ལས་ག་འདྲ་ཞིག་གིས་མིད་དབང་གླེང་འཛིན་པའི་
 དབང་ཆའི་འདུང་ཁྲུངས་ནམས་རིམ་པས་སྤོད་བྱེད་པ་དང་ཅ་གཙོད་ཐུབ་གྱི་འདུག་
 གམ། རི་ལྡན་འགོག་ཚོལ་བྱེད་པའི་མང་ཚོགས་གྱིས་བཀའ་བརྩི་དང་ཡིན་མི་ཞུ་
 བའི་ལས་འགུལ་དེར་ལུ་རྩུགས་བྱེད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དགོས་དེས་ཅན་གྱི་འཚོ་བ་

སྒྲུབ་པའི་སྐྱིད་ལམ་ཡང་རྒྱན་འབྲོངས་ལྷུང་བཤ། རི་རྒྱར་བྱས་ཏེ་སྐྱི་ཚོགས་དེས་
 འཐབ་ཚོང་དེའི་འཇམ་པའི་མ་གྱི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞི་རྒྱུ་དེ་དགོས་པའོ་རྣམས་སུ་
 བསྟུང་སྐྱབ་ལྷུང་བཤ། རི་རྒྱར་བྱས་ཏེ་འཐབ་ཚོང་གི་དཔུངས་སུ་སྐྱི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་
 འཇགས་རྒྱན་འབྲོངས་ལྷུང་བཤ། རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ལ་ཉེ་སྐབས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་
 འགོ་ག་ཚེ་ལ་དེས་འགྲུར་འགྲོས་དེ་གང་འཇམ་འཇམ་བཟོ་བར་སྤྱིད་དབང་གླེང་འདྲིན་
 ལམ་ལུགས་རྗེས་ཀྱི་སྐྱི་ཚོགས་དེའི་སྐྱིད་འཇུགས་ཀྱི་གཞི་རྒྱུ་མ་གྱུར་དེ་རི་རྒྱར་
 འཇུགས་སམ།

སྤྱིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཐད་ཀྱི་བཅིངས་ཐོབ་ལམ་འགྲུལ་རི་ཡོད་ལ་
 རྒྱབ་པའི་འཐབ་བྱས་འཆར་འགོད་བྱེད་རྒྱུའི་མ་དཔེའམ། བར་གཞི་རྒྱུ་པོ་གཅིག་
 མེད་ལ། བཟོ་ཡང་ལྷུང་གི་མེད་པའི་གནས་སྒྲུབ་དེ་དེས་བར་དུ་བྱུང་དགོས་པ་ཡིན།
 སྤྱིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་འཆམ་ལ་འབེབས་རྒྱ་དང་། མང་གཙོ་
 ཅན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཞིག་འཇུགས་རྒྱུའི་འབད་ཚོལ་རེ་རེ་བཞིན་མི་འདྲ་བ་ཡོད་གི་
 ཡོད། གནས་སྒྲུབ་གཉིས་གང་ཐད་ནས་སྤྱོད་ལམ་འདྲ་བའི་གཅིག་མཚུངས་ཡོད་གི་
 མེད། སྤྱིད་དབང་གླེང་འདྲིན་པ་རེ་རེ་སྤྱིད་ཀྱི་རྒྱད་ཚོས་རེ་རེ་ཡོང་བ་དང་། དེ་
 བཞིན་རང་དབང་འདོད་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྣམས་པའང་མི་འདྲ་བ་ཡོད། སྤྱིད་དོན་གྱི་
 བཀའ་བསྟོད་ལེན་མི་ལྷ་བའི་འཐབ་ཚོང་ཅིག་གི་ཆེད་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་
 བཟོ་མཁན་ཚོར་རང་ཉིད་ཀྱི་འཐབ་ཚོང་གནས་སྒྲུབ་བྱེ་བྲག་པའི་ཐོབ་ལ་གོ་ཉོགས་

གཉིད་ཟབ་པོ་དགོས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གདམ་ཁ་བྱས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་
 གྱི་ཐོག་ཏུ་འད་དགོས་པ་ཡིན།¹³

འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་དེ་དོ་སྣང་ཆེན་པོའི་སློབ་ནས་འཆར་
 འགོད་བྱས་ཟིན་སྐབས་ཡོངས་བསྐྱབས་བྱེད་རྒྱ་དེར་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད། ཆ་
 བས་ལེན་པར་མང་ཚོགས་ཀྱི་གངས་འཕོར་ཆེན་གྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་བཞིན་གལ་ཏེ་
 ཁོང་ཚོས་སྤྱིར་བཏང་གི་ཉོག་འཆར་དང་། དེ་བཞིན་སློབ་སློན་བྱེད་བྱས་པ་ནམས་ལ་
 གོ་ཉོག་གསུང་ཆེ། ལས་འགུལ་ཤུགས་ཆེ་བ་སྤེལ་བྱུང་བ་དང་འདོད་པ་ཡོང་གི་དུ།
 གོ་ཉོག་གསུང་འདིས་ཁོང་ཚོའི་སེམས་ཤུགས་དང་། ཆ་ཤས་ལེན་རྒྱའི་འདོད་པ། འོས་
 འཚམས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སྤེལ་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཤུགས་ཆེ་བའི་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམས་
 པ་ཐབས་དེས། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་སྤྱིར་བཏང་སློབ་གཞི་དེ་རི་འདྲ་བྱས་
 གྲང་སྤིང་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཏེ་གོ་རྒྱ་དེས་ན་ཡང་། དེ་དག་གི་ཁྱད་
 ཚོས་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་ཚོའི་དག་གཞོན་དེ་སྤིང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་
 ཐོག་ཏུ་རྒྱུར་འཕར་བྱེད་སྤིང་བའི་གོ་ཉོག་གསུང་དེས་གདུག་རྩུབ་རྩུང་དུ་གཏོང་བའི་རྒྱུར་
 འགྲོ་བ་ཡིན། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཚོས་ཀྱི་གོ་ཉོག་གསུང་

13 Recommended full length studies are Gene Sharp, *The Politics of Nonviolent Action*, (Boston, Massachusetts: 11Potter Sargent, 1973) and Peter Ackerman and Christopher Kruegler, *Strategic Nonviolent Conflict*, (Westport, Connecticut: Praeger, 1994). Also see Gene Sharp, *Waging Nonviolent Struggle: Twentieth Century Practice and Twenty-First Century Potential*. Forthcoming.

དེས་མིང་དབང་གླེང་འདྲིན་པའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ནས་བསམ་ཚུལ་རྒྱབ་འགུལ་དང་
རྒྱུར་ཚོན་བྱེད་པར་མཐུན་འགྲུར་ཡོང་ངེས།

མིང་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་འཆམ་ལ་འབེབས་རྒྱ་དང་། མང་གཙོའི་
ལམ་ལུགས་ཞིག་འདྲུགས་རྒྱུར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཞིག་
གཏན་འབེབས་བྱུང་རྗེས་སུ་དེ་ལག་ལེན་དུ་འགྲེལ་བ་ལ་མང་གཙོའི་ལོ་མོས་པའི་སྡེ་
ཁག་ཚོས་ལུ་ཚུགས་རྒྱལ་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། འགྲུར་བ་མ་བཏང་ཐབས་མེད་
ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་ལས་དེ་མིན་འཐབ་ཚོད་དེ་ཚོག་མའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་
ནས་བརྒྱལ་མི་རུང་། གདམ་ཁ་བྱས་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་དེ་ནོར་བ་འཐམ།
འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གནས་སྐངས་ལ་གཞི་ཅའི་འགྲུར་བ་ཕྱིན་པའི་ར་འཕྲོད་གསལ་པོ་ཡོད་
སྐབས། འཆར་འགོད་པ་ཚོས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་དེ་འགྲུར་བ་གཏོང་དགོས་
མིན། དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་ཡང་། གཞི་ཅའི་སྐྱར་ཞིབ་བྱས་ཚར་བ་དང་། ཆེས་
འདར་ངེས་པ་ཞིན་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་འཆར་གཞི་གསར་པ་ཞིག་
བཟོས་ཏེ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་འདི་འདྲ་བྱེད་དགོས།

ལས་འགུལ་ཆེད་འཐབ་བྱས་འཆར་འགོད།

མིང་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་མེད་པར་བཟོ་བ་དང་། མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་
འདྲུགས་ཆེད་དུ་བཟོས་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་དེ་རི་ཅོམ་གྱིས་མཁས་པོ་དང་
ཡིད་ཆེས་འཕེར་བ་བྱུང་ཡོད་མིང་གྲུང་། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་དེས་རང་གིས་

རང་ལག་ལེན་དུ་འགོ་ལ་གྱི་མེད། མིན་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་དབང་ཆ་མེད་པར་བཟོ་
 ཚེད་དུ་དམིགས་པའི་ལས་འགུལ་ཆེ་ཁག་ལ་ལས་སྟོན་བྱེད་མྱིར་འཐབ་བྱས་བྱེ་བྲག་པ་
 དེ་འདྲའང་བཟོ་དགོས་ཡོད་བར་དེས། འཐབ་བྱས་འདི་དག་རང་དོས་ནས་མིན་
 དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་དེའི་མིན་གཞུང་གི་ཐད་དུ་ཐག་གཅོད་ལྡན་པའི་ཁྲ་རྩུར་བཞུ་བར་
 དམིགས་པའི་འཐབ་རྩལ་གྱི་བྱེད་སྟོན་ལྷ་མང་ཞིག་ལ་མཉམ་བསྟུང་དང་ལས་སྟོན་བྱེད་པ་
 ཡིན། འཐབ་བྱས་བྱེ་བྲག་པ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་སྐྱབ་པར་མཐུན་འགྲུར་བྱེད་པའི་
 བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བྱེ་བྲག་པ་དང་འཐབ་རྩལ་རྣམས་དོ་སྣང་ཆེན་པོའི་སྟོན་ནས་
 འདེམས་དགོས་པ་ཡིན། འདིར་ལྷན་པའི་བཟོ་སྐྱེད་གིས་འཐབ་བྱས་ཀྱི་རིམ་པ་ཁོ་
 བའི་ཚོག་དུ་དམིགས་ཀྱི་ཡོད།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་འཆར་འགོད་པ་ཚོ་ནང་བཞིན། ལས་འགུལ་ཆེ་
 རིགས་འཆར་འགོད་བྱེད་པའི་འཐབ་བྱས་པ་ཚོས། གདམ་ཁ་བྱས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་
 ཐབས་རྩལ་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། རྩལ་ལ་མཐར་སྐྱིན་པའི་གོ་ཉོགས་
 དགོས་པ་ཡིན། རི་རྩུར་བྲག་དམག་དཔོན་རིགས་ཚོར་བྲག་པོའི་འཐབ་བྱས་བཟོ་བར་
 དཔུང་ཚོགས་ཀྱི་བཀོད་པ་དང་། འཐབ་རྩལ། བཀོ་སྐྱབ། གོ་མཚོན། ས་ཁམས་
 ཀྱི་རྩས་པ་ལ་སོགས་པར་གོ་ཉོགས་དེས་ཅན་དགོས་པ་རྩུར། མིན་དོན་གྱི་བཀའ་
 བརྩེ་དང་ལེན་མི་ལྟ་བུའི་འཆར་འགོད་པ་ཚོས་འཆེ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འཐབ་
 བྱས་རྣམས་ལེན་འདྲིན་དང་། རང་བཞིན་དེ་དེས་པར་དུ་ཤེས་དགོས། དེ་རྩུར་ཡིན་
 གྲང་། འཆེ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གོ་ཉོགས་དང་། ཚོམ་གྱིས་འདིའི་ནང་གི་

མཚམས་རྒྱོད་རྒྱུས་བབས་ལ་དོ་སྣང་། འདིར་བཞོད་པའི་དྲི་བར་ལན་འདེབས་བཅས་
གྱིས་རང་དོས་ནས་འཐབ་བྱས་བརྒྱན་གྱི་མེད། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་འཐབ་བྱས་བཟོ་
བར་ད་དུང་ཡང་གོ་རྟོགས་ལྡན་པའི་གསར་གཏོད་ཅིག་དགོས་པ་ཡིན།

འགོག་རྒྱུ་གྱི་ལས་འགུལ་དམིགས་བཀའ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། ལུགས་ཐག་རིང་
བའི་བཅིངས་ལོ་ལ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ལ་སྣང་བའི་འཐབ་བྱས་འཆར་འགོད་
བྱེད་སྐབས། མྱེད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྟ་བུའི་འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་དཀའ་
ངལ་དང་གནད་དོན་སྒྲུ་ཚོགས་གྱི་ཐོག་དུ་བསམ་གཤེས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། གཤམ་
གསལ་རྣམས་འདི་དག་གི་ནང་ནས་ཡིན།

- ལས་འགུལ་གྱི་དམིགས་ལུལ་བྱེ་བྲག་པའི་ཐག་གཙོད་དང་། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་
འཐབ་བྱས་དེ་ལག་བརྟར་བྱེད་པར་དེ་དག་གི་མཐུན་འགྲུལ་ཁག
- གདམ་ཁ་བྱས་པའི་འཐབ་བྱས་ལག་བརྟར་ཆེད་བེད་སྤྱོད་ཡག་ཤོས་ཡོང་བའི་
ཐབས་ལམ་བྱེ་བྲག་པའལ། མྱེད་དོན་གྱི་གོ་མཚོན་ཐོག་མཚོ་བསམ་གཏོད་རྒྱ།
འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་ལས་འགུལ་བྱེ་བྲག་པའི་ཡོངས་རྫོགས་འཆར་གཞི་རིམ་རི་
ནང་དུ་མྱེད་དབང་རྒྱུ་ར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་གྱི་ཐད་
དུ་དམ་བརྒྱགས་དང་གཞོན་ཤུགས་བཅོན་འགོལ་བྱེད་པར་བྱེད་ལས་གྱི་ཐབས་
ལམ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། འཐབ་རྩ་ལ་གྱི་འཆར་གཞི་རྒྱུང་རྩ་ག་རིགས་གང་དང་
གང་བེད་སྤྱོད་གཏོད་དགོས་མིན་ཐག་གཙོད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་དགོས་ཁེས་ཅན་ཡིན།

དམིགས་ཡུལ་ཆེན་པོ་དག་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་ནམས་གོམ་སྣངས་རྒྱུ་དུ་བྱེ་བཤག་
པ་དག་གི་གདམ་ཁ་དང་ལག་བསྟར་དོ་སྣང་ཆེན་པོའི་སྐོན་ནས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཡོང་བ་དེ་དེས་པར་དུ་གེས་དགོས།

- བས་ཆེར་སྲིད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་འཐབ་ཚོད་ཡོངས་སུ་དཔལ་འབྱོར་གནད་དོན་
གྱི་འབྲེལ་བ་རི་རྒྱར་དགོས་མིན་གྱི་ཐག་གཅོད། གལ་ཏེ་འཐབ་ཚོད་གྱི་ནང་དུ་
དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནད་དོན་ཁག་གཅི་ཆེ་བ་ཡིན་ན། སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་
ལས་ལྷགས་དེ་ཞིག་པའི་རྗེས་སུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྐོར་ཁ་ཚེམས་པའི་དཀའ་ངལ་
དེ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་གནད་དེར་དོ་སྣང་དགོས། དེ་མིན་མང་གཅི་ཅན་
གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཞིག་དུ་འགྱུར་འགྲོས་བྱེད་པའི་བར་བརྒྱལ་གྱི་དུས་ཡུན་དེའི་རིང་
ལ་གལ་ཏེ་ཐབས་ཤེས་མཁོགས་སྤྱར་བྱེད་མ་ཐུབ་ཆེ་མངོན་སུམ་གསལ་ཉོགས་
དང་སྐོར་ཁ་མ་རངས་པ་དག་ཡོང་གི་དུ། དེ་འདྲའི་མངོན་སུམ་གསལ་ཉོགས་
དེས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་བྱེད་པའི་
གདུག་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དཔུང་ཚོགས་ཞིག་ལངས་པའི་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་གི་དུ།

- འགོག་སྐོལ་འཐབ་ཚོད་འགོ་འདྲུགས་པ་ལ་འགོ་བཟོད་གྱི་བཞོན་པ་དང་། གནས་
རྒྱལ་གྱི་འབྲེལ་ལས་ལེགས་ཤེས་རི་འདྲ་ཡོང་མིན་སྐོར་རྒྱུད་ནས་ཐག་གཅོད།
འཐབ་ཚོད་གྱི་འབྲེལ་རིམ་ནང་དུ་སྤྱིར་བཏང་མང་ཚོགས་དང་འགོག་སྐོལ་པའི་

དབང་ལམ་རྟོན་རྒྱན་སྲིད་སྲུང་པར་གནས་ཚུལ་འབྲེལ་ལམ་དང་ཐག་གཅོད་
ཀྱི་ཐབས་ལམ་གཤེ་ཡོང་བ་འདུག་གཤམ།

- ལྷིང་བཏང་མང་ཚོགས་དང་། མིང་དབང་རྒྱུ་འཛིན་པའི་དཔུང་སྡེ། ལྷུ་ལ་
ལྷིའི་གསར་འགྲུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ལ་འགོ་གྲོལ་བའི་གསར་འགྲུར་གྱི་བྱུང་
སྡེ་ལ། ཐོབ་ཐང་ཚོད་ལེན་དང་གསར་འགྲུར་རྣམས་ཉལ་དུ་དངོས་བདེན་ཡིན་
དགོས། གནས་ཚུལ་ཆེད་བཟོ་དང་དངོས་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་ཐང་ཚོད་པ་
དེས་འགོ་གྲོལ་བའི་ཡིད་ཆེས་མེད་པར་བཟོ་གི་ཡོད།
- ཡོང་རྒྱུའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་སྲོག་མང་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྐྱབ་
པར་མིང་དོན་གྱི་ལས་འགུལ་དང་། དཔལ་འབྱོར། དེས་ཡོན། ལྷི་ཚོགས་
བཅས་དོན་ཕན་རྒྱན་ལ་རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེན་པའི་འཆར་གཞི།
ལས་འཆར་འདིའི་རིགས་འགོ་གྲོལ་ལས་འགུལ་ལ་ཐང་ཀར་འབྲེལ་བ་མེད་
པའི་མི་ཚོས་སྲུལ་ལྷུག།
- ལྷིང་བཏང་གི་བཅོང་ས་ཤོལ་འཐབ་ཚོད་དམ། བྱེ་བྲག་ལས་འགུལ་གྱི་རྒྱབ་
གཉེར་དུ་ལྷིའི་རོགས་སྐྱོར་རི་འབྲེ་འདོད་པར་འོས་མིན་གྱི་ཐག་གཅོད། ནང་གི་
འཐབ་ཚོད་དེ་དེས་པ་མེད་པའི་ལྷིའི་ཆ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པའི་ཐོག་ནས་
ལྷིའི་རོགས་རམ་གྱི་བེད་སྲོད་དང་སྐྱུ་ལ་སྲོད་ལག་ཤོས་རི་ལྗར་བྱེད་ལུག་བཤ།
མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་དང་དེའི་ཡན་ལག་ཚོགས་སྡེ་དུ་མ། མིང་གཞུང་

དམ། ཡང་ན། ལས་མིའི་མཐུན་ཚོགས་དང་། ཚོས་ཕྱོགས་སམ་སྲིད་དོན་གྱི་
 རྩེ་ཁག གྱི་ཚོགས་ལས་འགྲུལ་བཅས་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་སློབ་གཉེན་གས་
 ཁག་རྣམས་ལྷོ་ལྷོ་སྲིད་ཆེ་ཆུང་འོགས་སྐྱོར་འཚམས་ཤོས་དང་དེས་ཅན་ཡིན་མིན་
 གྱི་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་སྤོང་དགོས།

གཞན་ཡང་གདུག་རླུང་བཅས་གྱི་སྒྲུངས་འདིན་གྱི་ཐད་དུ་འགོག་ཚོལ་འཆར་འགོད་པ་
 ཚོས་མང་ཚོགས་འགོག་ཚོལ་གྱི་སྐབས་སུ་རང་གི་དབྱེད་རྩིས་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་
 མཁོ་སྐྱབ་པ་དང་བདེ་འཇགས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པར་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས། འདིས་
 གདམ་ཁ་རྣམས་པའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་མང་གཙོའི་བཀོད་པ་བསྐྱུན་པ་དང་། དེོས་
 ཡོད་གྱི་དགོས་མཁོ་སྐྱབ་པ་མ་ཟད། ཁྲིམས་མེད་ལུང་མེད་དང་བདེ་འཇགས་མེད་
 པའི་གནས་སྒྲུངས་འགོག་པ་ལ་མཁོ་བའི་སྲིད་རྩེ་བལ་བའི་དག་གཙོན་ཁོ་ནར་བསྐྱེད་
 དགོས་ཚུལ་ཤོད་པའི་ཡིད་ཚེས་ཉམས་དམས་སུ་གཏོང་གི་ཡོད།

མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་འཆར་སློབ་ཁྲིམས་བྱེད་པ།

སྲིད་དབང་སྐྱོར་འདིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་
 ལེན་མི་ཞུ་བའི་ལམ་སློངས་ཡོང་བ་ལ་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་
 པའི་འཆར་སློབ་ཤོད་ཤོད་སྤོངས་དེ་གལ་ཆེན་ཡིན། རི་རྒྱར་ལེུ་གསུམ་པའི་ནང་གི་
 སྲིད་ལྟའི་རྩེ་བོའི་སྐྱུང་དེས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་གཞི་རྩའི་རིག་པ་དེ་ལས་སྐྱེ་བོ་རེད། དེ་མི་
 དྲག་གཙོན་ལ་མ་སློངས་པར་གལ་ཏེ་གཤམ་འོག་པ་གང་འཚམ་ཞིག་གིས་རྒྱན་རིང་

པོར་མཐུན་ལམ་ལུ་མཐུད་མ་བྱས་ན། བཅོན་གཞོན་ཅན་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་སྐོ་ཞན་དུ་
སོང་སྟེ་མཐུང་མ་དེར་འཚོར་ཞིག་འགོ་བ་དེ་ཡིན།

མྱེད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འོག་དུ་སྡོད་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འབྲུང་
ཁྲུང་ས་སྣ་མང་གི་ལམ་ནས་རྟོག་འཆར་འདིའི་སྐོར་ལ་གོམས་འདྲིས་བྱུང་ཚར་ཡོད་
ཤེས་ཆེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ནའང་། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་དབྱུང་སྡེས་མཐུན་ལམ་
མི་བྱེད་པའི་འཆར་སྐོར་དེ་དམིགས་ཀྱིས་བཀའ་ནས་ཁྲབ་བསྐྱབས་དང་གོང་འཕེལ་
གཏོང་དགོས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱོད་དུ་སྤྱི་ལུ་འི་རྗེ་བོའི་གནམ་རྒྱུད་དམ། ཡང་ན་དེ་
དང་འདྲ་བའི་གནས་རྒྱུ་ལ་ཁྲབ་སྡེལ་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་གནམ་རྒྱུད་དེ་ལས་སྐྱ་
པོའི་སྐོ་ནས་ཤེས་བྱུབ། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་སྤྱིར་བཏང་གི་གོ་རྟོགས་དེར་དེས་
ཤེས་བྱུང་མཚམས། མང་ཚོགས་ཀྱིས་མྱེད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེའི་ཐང་
དུ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུའི་འབྲུང་འགྲུང་གི་འཕོད་སྐྱེལ་དེའི་ཕན་
ལུས་རྟོགས་བྱུབ་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་གནས་སྤངས་གསར་པའི་ནང་དུ་མཐུན་ལམ་མི་
བྱེད་པའི་ནམ་པ་བྱེ་བྲག་པ་སྣ་ཚོགས་ཞིག་རང་དོས་ནས་ཀྱང་ཚོལ་བྱུང་གིས་ཤེད་སྡོད་
གཏོང་བྱུབ་པ་ཡིན།

མྱེད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འོག་དུ་སྡོད་པའི་འགོག་གོལ་གྱི་སྐོར་
སྡོན་དང་། གསར་འགྲུའ། འཆར་སྐོར་བཅས་གཞན་ལ་ཁྲབ་སྡེལ་བྱེད་པའི་འབད་
ཚོལ་དེར་ཉེན་ཁ་དང་དཀའ་ངལ་ཡོད་པར་སྐོས་མེད་ཀྱིས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་
ཚོས་དེ་དག་སྐྱབ་བྱུབ་པའི་ར་འསྡོད་ཡང་ཡང་བྱས་ཡོད། ལྷ་རྩི་དང་དམར་ཤོག་གྱི་

འོག་ཏུ་འཕོག་ཚོལ་བ་ཚོས་ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་གསལ་ཤོག་དང་། གསལ་
 བརྒྱགས་ཤོག་ལྟེ། དེ་ག། དེ་བཞིན་རྗེས་སོར་བརྟན་འཕྲིན་འཁོར་ཐག་ལ་སོགས་
 བརྒྱད་དེ་སྒྲི་བོ་སྒྲིར་ཕན་རྒྱུན་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་ཆེ་བའི་མང་ཚོགས་ལའང་གནས་
 འབྲེལ་བྱས་པ་བྱུང་ཡོད།

སྡོན་རྒྱན་ནས་འཐབ་བྱས་འཆར་འཕོད་བྱས་པའི་ཁེ་ཕན་ལ་བརྟེན་ནས་འཕོག་
 ཚོལ་བྱེད་པའི་སྒྲིར་བཏང་ལམ་སྡོན་ཁག་གི་གྲས་སྒྲིག་དང་ཁྲབ་སྟེལ་བྱུང་བ་ཡིན།
 འདི་དག་གིས་གནད་དོན་དང་གནས་སྟངས་རི་འབྲུ་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་
 མཐུན་ལམ་འཕོག་པ་དང་། རོ་ཚོལ་བྱེད་དགོས་པ། དེ་དག་རི་རྩར་བྱེད་དགོས་པ་
 བཅས་གསལ་རྟོན་བྱེད་བྱུང། དེའི་འབྲས་བུར་གལ་ཏེ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་འཕོ་
 ཁྲིད་ནས་གནས་རྒྱལ་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་དང་། ལམ་རྟོན་བྱེད་བྲག་པ་ཁག་མ་བྱས་
 པའམ། མ་འབྲོར་བ་བྱུང་ནའང་མང་ཚོགས་ཀྱིས་གནད་དོན་གལ་ཆེ་ཁག་གི་ཐོག་རི་
 རྩར་བྱེད་དགོས་པ་ཤེས་གྱི་ཡོད། དེ་འདྲའི་ལམ་སྡོན་གྱིས་སྲིད་དོན་ཉེན་རྟོག་པས་
 བྱེད་ལས་རན་པ་སྐྱལ་སྡོད་གི་ཆེད་ཏུ་བཟོས་ཏེ་བཀའ་སྲོལ་པའི་འཕོག་ཚོལ་གྱི་སྡོབ་
 རྟོན་རྒྱན་མ་རོས་འདིན་བྱེད་རྒྱུའི་ཚོད་ལྟ་ཞིག་ཀྱང་སྡོད་གྱི་ཡོད།

དག་གཞན་དང་དེ་སྡོག་པའི་ཐབས་ལམ།

འཐབ་བྱས་འཆར་འཕོད་པ་ཚོས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་འཕོག་ཚོལ་གྱི་བྱེད་
 ལས་ལ་སྲིད་དབང་སྒྲེར་འདིན་ལམ་ལུགས་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་འཆོ་བའི་གནས་

ལ་ཉེ་བ་ཡོང་སྲིད་པའི་ལ་ལན་དང་དྲག་གནོན་ལ་ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་དགོས། མགོ་མ་
 ལྷོད་བའི་ཐོག་ནས་ཡོང་སྲིད་པའི་ལུགས་ཆེ་བའི་དྲག་གནོན་དེར་བཟོད་བསྐྱེད་དང་།
 གཡོལ་ཐབས། ལ་ལན་སྲོལ་བ་བཅས་རྗེ་གླེང་བྱེད་དགོས་མིན་ཐག་གཅོད་དེས་པར་
 དུ་བྱེད་དགོས། འཐབ་ཅལ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ཏུས་སྐབས་དམིགས་བསལ་ཅན་
 ལ་ཆ་གས་ལེན་རྒྱུར་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་མང་ཚོགས་དང་འགོག་སྐོལ་བ་
 ཚོར་ཡོང་དེས་པའི་དྲག་གནོན་གྱི་སྐོར་ལ་འོས་འཚམས་ཀྱི་ཉེན་བརྟུན་དུ་རྒྱ་འོས་
 པ་ཡིན། གལ་ཏེ་དྲག་གནོན་ཚབས་ཆེ་ཡོང་སྲིད་པས་མ་ས་སྐྱོན་ཤོར་བའི་འགོག་
 སྐོལ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱེད་བཅོས་རོགས་སྐྱོར་གྱི་གྲས་ཀྱི་བྱེད་དགོས།

དྲག་གནོན་ལ་རེ་སྐྱབ་བྱས་ཏེ། འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་བཅིངས་ལྟོལ་ལམ། ལས་
 འགུལ་ཞིག་གི་དམིགས་ལུལ་གྱི་བྲག་བ་སྐྱབ་པར་མཐུན་སྦྲེན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་
 དང་འཐབ་ཅལ་གྱི་ཤེད་སྲོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་མཚོ་བསམ་སྲ་ས་ནས་བཏང་ན་ལེགས་པ་མ་
 ཟད། དེ་དག་གི་ཐོག་ནས་གདུག་རྒྱུབ་ཅན་གྱི་དྲག་གནོན་མི་ཡོང་བ་དང་ཉུང་དུ་
 གཏོང་བའི་དགོ་མཚན་ཡོད། དཔེར་ན། ཐལ་ཆེ་བའི་སྲིད་དབང་གླེང་འཛིན་ལམ་
 ལུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་རམ་སྐྱོན་ཁོམ་བསྐྱོར་དང་། ཏུ་སྐྱིག་བྱས་པ་དེ་གཞི་བརྗེད་ལྷན་པ་
 ཡོང་སྲིད་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་རམ་སྐྱོན་ཁོམ་བསྐྱོར་བ་སྐྱོང་བྲག་མང་པོར་སྐོག་སྐྱོན་
 ཡོང་བའི་ཉེན་ཁ་ཡང་བཟོ་གྱིད། རམ་སྐྱོན་བ་ཚོའི་ཤྱོད་གུན་ཆེན་པོ་དེས། མྱེད་
 དབང་གླེང་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེར་སྐྱིད་མངས་ཞབས་ལྷ་བ་ཚོས་ཚང་མ་ནང་དུ་སྐོང་།

པ་དང་། ལས་མཚམས་འདོག་པའམ། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་རྒྱ་ཆེ་
བཅས་བརྒྱད་དེ་བྱུང་བའི་གནོན་བྱུགས་ལས་ཆེ་བ་དངོས་སུ་མི་ཡོང་བའང་སྲིད།

གལ་ཏེ་འཐབ་བྱས་ཞིག་གི་དོན་ཏུ་ཤོད་ཆག་མཚོ་པོ་ཡོང་བར་འདོགས་འཕོ་
སྡོང་བའི་འགོག་ཚོལ་བྱེད་ལས་སྤེལ་རྒྱུར་གྲོས་འཆམ་བྱུང་ན། ཡོང་སྲིད་པའི་གྲོས་
གཞི་དེའི་ཕན་གནོད་ཀྱི་ཚོག་པ་མཚོ་བསམ་ཆེས་དོན་ཅན་བྱེད་དགོས། འཐབ་ཚོད་
དེའི་སྐབས་སུ་མང་ཚོགས་དང་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་སྒྲིག་ལམ་ལུགས་པ་དང་འཆོ་བ་
སྲུང་ས་པའི་ལམ་ནས་སྲོད་ལམ་ཚུལ་མཐུན་བྱེད་ཀྱི་རིད་དམ། འཆོ་བའི་ཕྱོགས་སུ་
འདོགས་འཕོ་སྡོང་བ་བྱུང་ན་ཁོང་ཚོས་བཟོད་བསྐྱབ་ཐུབ་བམ། འཆར་འགོད་བ་ཚོས་
གདུག་རྩལ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འགོག་ཚོལ་རྒྱུན་འབྱོར་སྲུང་དང་འཆོ་བ་སྲུང་ས་པའི་སྒྲིག་
ལམ་ལ་གནས་པར་ཐབས་ཤེས་གཉེན་བྱེད་དགོས་མིན་ལ་བསམ་སྲོལ་གཏོང་དགོས།
དམ་བཅའ་དང་། སྲིད་བྱུས་བརྒྱགས་གཏམ། སྒྲིག་ལམ་གསལ་བརྒྱགས་ཤོག་གྲི།
རྩམ་སྟོན་གྱི་དོད་མ་པ་བཞོད་སྒྲིག་ འཆོ་བར་མོས་པའི་སྐྱེ་བོ་དང་སྡེ་ཁག་ལ་སྤེལ་
སྲོག་བཅས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ལྷུ་ལྷུ་ཡོང་བུལ་པ་དང་ཕན་ལུས་ལུགས་པ་ཡོང་དམ། འགོ་
ཁྲིད་ཚོས་གང་གི་དམིགས་ལུལ་དེ་རྩམ་སྟོན་པ་ཚོ་འཆོ་བ་བྱེད་པར་སྐུ་ལ་སྡོད་བྱེད་
པའི་འདོགས་འཕོ་སྡོང་བའི་རྒྱལ་ལ་ནམས་ལ་ཉལ་ཏུ་དྲོགས་ཚོན་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས།

འཐབ་བྱས་ལུགས་པའི་འཆར་གཞི་ལ་བརྩི་སྲུང་།

འཐབ་བྱས་ལུགས་པའི་འཆར་གཞི་བཟང་པོ་ཞིག་བཟོ་ཆར་བའི་རྗེས་སུ་མང་གཚོ་དོན་
གཉེར་གྱི་དཔུང་སྡེ་དེ། ལས་འགུལ་བྱེ་བའི་འཐབ་བྱས་དང་། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་

འཐབ་བྱུས་རྣམས་དོར་ནས་ལས་འགུལ་ཆེ་ཁག་རྣམས་གནད་དོན་གལ་ཆེ་མིན་པའི་
ཐོག་ཏུ་དམིགས་སུ་འདུག་རྒྱུའི་ཆེད་བཤམས་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་ངན་
གཡོ་བརླུ་བྱིད་ནང་ཏུ་མི་ཚུད་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས། དེ་བཞིན་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་
ལས་ལུགས་དེས་བྱས་པའི་གཏུག་རྒྱུབ་གསར་པར་ཡ་ལན་སློབ་པ་རྣམས་སྐབས་ཐོབ་
གྱི་སེམས་གྱི་འཚོར་བའི་དབང་དུ་སོང་སྟེ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་འགོ་གྲོལ་དེ་
གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་སམ། ལས་འགུལ་འཐབ་བྱུས་ནས་ཁ་གཤལ་དུ་འདུག་རྒྱ་
མེད། གཏུག་རྒྱུབ་དེ་དག་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་དབང་ལྗེ་དེས་རང་ཉིད་གྱི་
འཆར་གཞི་བཟང་པོ་དེ་དོར་འདུག་པའི་ཆེད་དུ་འདོགས་འགོ་སློང་རྒྱ་དང་། སྲིད་
དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོས་ལས་སྐོར་པམ་ཉེས་གཏོང་བྱུང་བའི་ཆེད་དུ་འཆོ་བའི་
ལས་ལ་རྒྱུལ་སློང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་སུ་བཀར་ཉེ་རྒྱུན་སྲིབ་བྱེད་པ་ཡིན།

རི་སྲིད་གཞི་རྒྱའི་དབང་ཞིབ་དེ་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཤེས་པ་དེ་སྲིད་དུ་མང་གཙོར་
མོས་པའི་དབང་ལྗེའི་ལས་ཀ་དེ་རིམ་པ་ནས་རིམ་པ་བྱས་ཉེ་མཇུག་སྐྱོད་བྱེད་རྒྱ་དེ་
ཡིན། འཐབ་རྒྱལ་དང་བར་མའི་དམིགས་ལུལ་ལ་འགྲུར་བ་ཡོང་བ་ཨ་ཅང་ཅང་
དང་། འགོ་བྱིད་བཟང་པོ་ཚོས་གོ་སྐབས་བེད་སློད་གཏོང་བར་ཉལ་ཏུ་བྱ་བྱིག་ཡོད།
སྟོམ་སྒྲིག་འདི་དག་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་དམིགས་ལུལ་ལམ། ལས་འགུལ་བྱེ་བྲག་པའི་
དམིགས་ལུལ་དང་ནོར་རྒྱ་མེད། གདམ་ཁ་བྱས་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་དང་
། ལས་འགུལ་བྱེ་བྲག་པའི་འཐབ་བྱུས་གྱི་ལག་ལེན་དོན་ནུས་པ་དེས་ལས་སྐོང་ས་
ཡོང་བར་མཐུན་འགྲུར་བྱགས་ཆེ་བྱེད་གྱི་ཡོད།

བརྒྱན་པ།

སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྗེ་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའི་བཀོལ་སྤྱོད།

གང་དུ་མང་ཚོགས་ཞེད་སྡང་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་མེད་དུ་འཚོར་བའི་གནས་སྤངས་ཀྱི་
 བང་དུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་འདྲུགས་ཀྱི་བྱ་བ་ནམས་ཡིད་ཆེས་སྤེལ་བའི་བྱེད་ལས་དང་།
 ། ཉེན་ཁ་རྒྱུད་བའི་རིགས་ཡིན་དགོས་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དཔེར་ན། རང་
 ཉིད་ཀྱི་ཤོན་པ་རྒྱུན་ལྷན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་དུ་ཤོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་
 རིགས་འདི་དག་གིས་མི་མཐུན་པའི་བསམ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོངས་གྲགས་བྱེད་པ་དང་།
 མང་ཚོགས་ལའང་མི་མཐུན་པའི་ལས་འགྲུལ་གྱི་ནང་དུ་གང་མང་མང་ཆ་ཤས་ལེན་
 རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཞིག་སྤོང་གྱི་ཡོད། གཞན་ཡང་ཁ་ཡམ་ནས་བལྟས་ན་འཐུང་རྒྱུའི་
 འཐུང་ཁྱུངས་སྲུང་སྤོང་བྱེད་རྒྱུའི་མཚན་པའི་ལྟོས་བཅས་ཀྱི་སྲིད་དོན་མ་ཡིན་པའི་དོན་
 གནད་རྒྱུད་ཅག་རིགས་སྡེ་ཁག་གི་བྱེད་ལས་ཀྱི་མིག་འབེན་དུ་བྱེད་ཚོག་པ་ཡིན།
 འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་གནད་དོན་གྱི་དགོ་མཚན་དེ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱིས་ངོས་ལེན་ཡོད་པ་
 དང་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ་དགའ་བའི་གནད་དོན་གྱི་རིགས་འདེམས་དགོས། དེ་འདྲའི་
 མཚམས་ཅན་ལས་འགྲུལ་གྱི་ལམ་སྟོངས་དེས་བྱེ་བྲག་ཚོོ་ཁ་མ་ཚིམས་པ་དེར་སྐྱུར་
 བཅོས་ཡོང་བ་མ་ཟེང་། མང་ཚོགས་དེ་ལའང་དོན་སྤྱིད་ལྷན་པའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་སྤྱན་གྱི་ཡོད།

རྒྱན་རིང་འཐབ་ཚོད་ནང་གི་ལས་འགུལ་གྱི་འཐབ་བྱས་མང་ཆེ་བས་སྲིད་དབང་
སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་ཆ་ཚང་བ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཆམ་ལ་འབབས་རྒྱུར་མ་
དམིགས་པར། དེའི་ཆ་བ་ཏུ་མཚམས་ཅན་གྱི་དམིགས་ལུལ་ཁག་སྐྱབ་པར་དམིགས་
དགོས། ལས་འགུལ་ཚང་མའི་ནང་ཏུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ཡོངས་རྫོགས་ནས་ཆ་
ཤས་ལེན་དགོས་པའང་མེད།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ལག་བརྒྱུར་བྱེད་པར་ལས་འགུལ་གྱི་བྲག་པའི་རིམ་
པར་བསམ་སློབ་གཏོང་སྐབས། བཀའ་བརྒྱུད་དང་ལེན་མི་ལུ་བའི་འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་
རྒྱན་རིང་ཉ་བའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཁག་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མི་འདུ་བ་
རི་ལྟར་ཡིན་པའི་ཐོག་ལ་མཚོ་བསམ་གཏོང་དགོས།

དམིགས་བཀའ་གྱི་འགོག་སྐྱོལ།

འཐབ་ཚོད་འགོ་འདྲུགས་ཀྱི་རིམ་པའི་ནང་དུ་བྱེ་བྲག་དམིགས་ལུལ་ཅན་གྱི་ལས་
འགུལ་མི་འདུ་བ་བྱུང་ན་ཕན་ཐོགས་པོ་ཡོང་ལུག། དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་བཀའ་གྱི་ལས་
འགུལ་ནམས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་ཡོང་ཚོག་སྐབས་སྐབས་སུ་གཉིས་སམ་
གསུམ་ཡང་དུས་མཉམ་དུ་ཡོང་ཚོག།

དམིགས་བཀའ་འགོག་སྐྱོལ་གྱི་དོན་དུ་འཐབ་བྱས་ཞིག་འཆར་འགོད་བྱེད་
སྐབས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་སྤྱིར་བཏང་བཅུན་གཞོན་མཚོན་པའི་
སློབ་མཚམས་པའལ། བྱེ་བྲག་མཚམས་ཅན་གྱི་གནད་དོན་ཁག་དེས་པར་དུ་དོས་

འདྲིན་དགོས། གནད་དོན་དེ་དག་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཡོངས་ཀྱི་ནང་དུ་བར་
 མའི་འཐབ་བྱས་ཅན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་སྐྱབ་པར་ལས་འགུལ་སྐྱེལ་བ་ལ་འོས་
 འཚམས་ཀྱི་དམིགས་འབེན་ཡིན་སྟེ།

བར་མའི་འཐབ་བྱས་ཅན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་འདི་དག་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་
 གྱི་དབྱང་སྡེའི་དཔོན་མཁའ། འཆར་འགོད་བྱས་པའི་དབང་ཆའི་རྣམ་པས་བསྐྱབ་བྱུང་
 པ་ཞིག་དགོས། འདིས་རྒྱན་རིང་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བའི་ནང་དུ་
 རིམ་ཅན་གྱི་འཕྲོ་འགྲུང་ཁེ་ཕན་ཅན་ཡོང་བར་མཐུན་འགྲུང་བྱེད་པ་དང་། སེམས་
 དུགས་ལ་སྐྱེན་པའི་རྒྱལ་ཁ་རིམ་པ་བཞིན་ཐོབ་བར་ཕོགས་བྱེད་པ་ཡིན།

དམིགས་བཀའ་གྱི་འགོག་ཚོལ་འཐབ་བྱས་ནམས་གཙོ་ཆེར་སྟོན་དོན་ནམ།
 དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་གནད་དོན་གྱི་བྲག་པའི་ཐོག་དུ་ཚེ་གཅིག་དུ་
 དམིགས་དགོས། འདི་དག་སྟོན་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་དེར་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བྲག་པ་
 ཞིག་སྐྱབ་དུ་མི་འདུག་པའམ། སྟོན་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་དེས་སྣངས་འདྲིན་གྱི་ད་
 བཞིན་པའི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་ལ་སྣངས་འདྲིན་སྐྱེར་གསོ་ཡོང་ཐབས་སམ། ཡང་ན།
 སྤྱི་ཚོགས་དང་སྟོན་དོན་གྱི་ལམ་ལུགས་འགའ་ཞིག་སྟོན་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་
 སྣངས་འདྲིན་འོག་ནས་འཕྲོག་ཐབས་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འདེམས་དགོས། སྟོན་
 དུ་བཀོ་སྐྱོང་བྱས་ཚར་བ་བཞིན་གལ་ཏེ་སྣངས་བདེ་བྱུང་ན། དམིགས་བཀའ་འགོག་
 ཚོལ་གྱི་ལས་འགུལ་དེ་སྟོན་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེའི་ཞུ་ཆའི་གནད་
 གཅིག་གམ་མང་བའི་ཐད་དུ་ཡང་བསྐྱེན་དགོས་པ་ཡིན། དེ་སྣང་བྱུང་ན། མང་གཙོ་

དོན་གཉེར་བ་ཚོས་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་དབང་ཆའི་རྣམ་པ་དེ་མཐུ་རྣམ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་
ལམ་ནས་བཞོལ་སྦྱོད་བྱེད་བྱུང་བ་ཡིན།

འཐབ་བྱུས་པ་ཚོས་སྐྱེས་ནས་དམའ་མཐར་ཡང་ལས་འགུལ་དང་པོ་དེའི་འཐབ་
བྱུས་ཀྱི་འཆར་འགོད་བྱེད་དགོས། དེའི་མཚམས་ཅན་གྱི་དམིགས་ལུལ་གང་ཡིན་
དགོས་སམ། དེས་གདམ་ཁ་བྱས་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་འགུལ་པར་གྲོགས་
རི་ལྟར་བྱེད་དམ། གལ་ཏེ་སྐབས་བདེ་འདུག་ན། དམའ་མཐར་ཡང་ལས་འགུལ་
གཉིས་པ་དང་། བྱུང་ན་གསུམ་པ་བཅས་ཀྱི་འཐབ་བྱུས་ཀྱི་སྦྱིར་བཏང་སྐྱོམ་གཞི་བཟོ་
རྒྱུ་དེ་ནམ་དཔྱོད་ཐུན་པའི་བྱ་བ་ཡིན། དེ་འདྲའི་འཐབ་བྱུས་ཚང་མས་གདམ་ཁ་བྱས་
པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་སྦྱིར་བཏང་ལམ་སྟོན་
ཀྱི་འཁོར་རྒྱའི་ནང་དུ་བཞོལ་སྦྱོད་བྱེད་དགོས།

མཚོན་དགས་ཅན་གྱི་འགན་ཚུན།

མིང་དབང་གླེང་འཛིན་ལམ་ལུགས་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུར་ལས་འགུལ་གསར་པ་ཞིག་གི་
འགོ་སྟོད་དེར་མིང་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་བྱེད་ལས་བྱེ་བཞག་པ་དང་པོ་དེའི་རྒྱ་ཁྲོན་
མཚམས་ཅན་ཞིག་བྱུང་ན་ཡིགས། དེ་དག་མང་ཚོགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ལ་ལུགས་
རྒྱན་སྦྱོད་པ་དང་། ཚོད་རྣམས་ཀྱི་ཁོང་ཚོས་མིང་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་
ལུ་བ་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་བརྒྱུད་དེ་འཐབ་ཚོད་ལུ་མཐུན་བྱེད་པའི་སྦྱོང་བརྩམ་
བྱེད་པའི་ཆ་ཤས་སུ་བཟོ་དགོས།

ཐོག་མའི་བྱེད་ལས་དེ་གནས་སྐབས་སམ། མཚམས་ཅན་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་
 པའི་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཞིག་གས། མཚོན་རྟགས་དོ་རྗེས་གྱི་རྣམ་པ་ཐོན་མིན།
 གལ་ཏེ་བྱེད་ལས་སྤེལ་འདོད་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཁ་གངས་རྒྱང་རྒྱང་ཡིན་ན། ཐོག་མའི་
 བྱེད་ལས་དེ་དཔེར་ན། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་གལ་ཆེ་ཡིན་པའི་གནས་སུ་མེ་ཏོག་
 སུལ་རྒྱ་ཅམ་ཡིན་མིན། དེ་ལས་གཞན་དུ་གལ་ཏེ་བྱེད་ལས་སྤེལ་འདོད་པའི་སྐྱེ་བོའི་
 གངས་མང་པོ་ཡིན་ན། བྱ་བ་ཡོངས་རྫོགས་སྐར་མ་ལྗེའི་རིང་མཚམས་འདོག་
 པའམ། སྐར་མ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རིང་ངག་བཅད་བྱེད་པ་བཅས་པེད་སྤོད་བྱས་ཚོག་
 གནས་སྤངས་གཞན་གྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བོ་སྐར་མ་འགའ་ཞིག་གིས་ཟས་བཅད་དོ་རྗེས་ཞིག་
 བྱེད་པ་དང་། མཚོན་རྟགས་ཀྱི་ཆ་ནས་གལ་ཆེ་ཡིན་པའི་གནས་སུ་བྱེད་བྱེད་པ།
 དུས་ལུན་ཐུང་དུའི་རིང་ལ་སྤོབ་སྤྱོད་ཚོས་འདྲིན་གྱི་ཕྱིར་སྤོབ་བྱེད་པ། ལས་ཁུངས་
 གལ་ཆེ་ཞིག་གི་ནང་དུ་གནས་སྐབས་ཚོག་སྤོད་བྱེད་པ་བཅས་བྱས་ཚོག་ མིན་དབང་
 སྐར་མ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཞིག་གི་འོག་དུ་ཆེས་པར་རྗེས་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་འདི་དག་
 གིས་རྒྱབ་ཆ་ཅན་གྱི་དལ་གཞོན་གྱི་གཡབ་མོ་བྱེད་དེས།

མིན་དབང་སྐར་མ་འདྲིན་པའི་རྒྱལ་ཁང་དམ། མིན་དོན་ཉེན་རྟོག་པའི་ལས་
 ཁུངས་ཨ་མའི་མདུན་དུ་དངོས་སུ་བཅན་བརྒྱུད་བྱས་པ་སྐྱ་བུའི་མཚོན་རྟགས་ཅན་གྱི་
 བྱེད་ལས་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་མིན་པས། དེས་ན་ལས་འགལ་ཞིག་
 འགོ་འདྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདི་སྐར་མ་བྱས་ན་ལེགས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་འབར་མའི་ནང་སྤང་ལམ་ཚོག་གི་མང་ཚོགས་ཀྱི་རམ་སྲོལ་
 ཁྲོམ་བསྐྱོར་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་པེ་ཅིང་གི་གནས་སུ་སྐོ་ཕོ་ཆེའི་ཐང་ཆེན་དུ་
 རྫོང་ལྷན་གྱི་བཙན་བཟུང་དང་ཟས་བཅད་དོ་ཚོལ་ལྟ་བུའི་ཐོག་མའི་མཚོན་རྟགས་ཅན་
 ཡི་དོ་ཚོལ་བྱེད་ལས་ཀྱིས་སྐབས་མེ་རྒྱལ་ནང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་དོ་སྤང་ཆེན་པོ་སྐྱལ་རྒྱུན་
 བྱས་ཡོད། དོན་གནད་འདི་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་རམ་སྲོལ་པའི་སྐོག་སྐོན་མཐོ་པོ་བྱུང་
 བ་དེས་འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་ལས་འགྲུལ་འཆར་འགོད་བྱེད་སྐབས་དོ་སྤང་བྱགས་ཆེ་
 དེས་པར་དུ་སྤྱོད་དགོས་པ་སྤོན་གྱི་ཡོད། འདི་འདྲའི་བྱེད་ལས་ལ་བཟང་སྤྱོད་དང་
 སེམས་ཁམས་ཀྱི་ཆ་ནས་བྱགས་རྒྱུན་ཐེབས་པའི་རྣམ་པ་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ལྷན་ཡང་།
 བྱེད་ལས་རང་དོས་ནས་མཚོན་རྟགས་ཅན་དུ་གནས་པ་ལས། མྱེད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་
 པ་དེའི་དབང་ཆའི་གོ་གནས་ལ་འགྲུར་བ་མི་གཏོང་བ་དང་། མྱེད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་
 པ་དེ་འཆམ་ལའང་འབབས་མི་ལྷོག།

རྒྱུན་སྐྱོན་ནས་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འགོ་འདྲུགས་དེར་མྱེད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པ་དེར་
 ཡོད་པའི་དབང་ཆའི་འགྲུར་ཁྲུངས་ཡོངས་རྫོགས་ལམ་སེང་གཙོད་ལྷོག་གི་མེད། དེ་
 ལྟར་ཡོང་བ་ལ་དེ་སྐོག་ཆེ་བར་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ལྷན་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་
 ཀྱི་སྤྱི་གཤམ་འདྲུགས་ཏེ་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་དང་། རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཡོངས་ནས་དབང་
 འཛིན་པ་དེར་མཐའ་གཅིག་དུ་དོས་ལེན་མི་བྱེད་པ་དང་། སྤངས་འབོར་ཆེ་ལ་སྐོབས་
 བྱགས་ཆེ་བའི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་བརྒྱུད་དེ་མ་ཐག་དུ་དེའི་བཀའ་ལ་མི་བཙི་བ་བྱེད་
 དགོས། དེ་འདྲ་ད་ལྟ་བུར་མེད་ལ་སྐྱབ་ལྷོག་ལའང་གིན་དུ་དཀའ་བ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་

དེའི་ཕྱིར་དོན་གནད་གསུམ་ཆེ་བའི་ནང་ལ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་ལམ་ལུགས་ཐད་ཀྱི་
 ཐོག་མའི་ལས་འགུལ་དེ་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷ་བ་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་
 ཚ་ཚང་བའི་ལས་འགུལ་མཚོ་གསུམ་པོ་ཞིག་ཡོང་སྟེ་མ་བའི་འཐབ་བྱས་དེ་དངོས་ཡོད་
 གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་རེད།

འགན་ཁུར་གྱི་ཁུབ་སྐྱེལ།

དམིགས་བཀའ་འགོ་ག་རྒྱུ་གྱི་ལས་འགུལ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་དུས་ཚོད་གཅིག་ལ་
 འཐབ་ཚོད་དེའི་ལྗོད་ཀྱི་ལུགས་སྟེ་བ་དེ་གསུམ་ཆེ་བར་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་གཅིག་གམ།
 དུ་མའི་སྟེང་དུ་ཡོང་བ་ཡིན། དམིགས་ལུལ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ལས་འགུལ་
 རྗེས་མ་དེའི་ནང་དུ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ལྗོད་ཁོག་དེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་ཁག་གཞན་ལ་འཕོ་
 རྒྱུར་བྱེད་པ་ཡིན། དཔེར་ན། རྫོང་ལྗོངས་ཚོས་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་གི་ཐོག་
 ལ་འོ་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང་། ཚོས་སྤོགས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་དང་ཚོས་པ་ཚོས་ཚོས་དང་རང་
 དབང་གི་གནད་དོན་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་དམིགས་པ། མི་འཁོར་ལས་བྱེད་
 པ་ཚོས་མེ་འཁོར་འབྲིམ་འཕུལ་ལུལ་དུ་གཏོང་སྱིར་བཏེ་འདྲམས་ཀྱི་སྐྱིག་ཁྲིམས་
 ཁག་ལ་ཞིབ་ཚགས་པོའི་རྫོང་ནས་བཙུན་བྱེད་པ། གསུམ་འགོད་པ་ཚོས་བཀའ་
 རྫོང་བྱས་པའི་གསུམ་གནས་དཔེར་སྐྱེན་གྱི་ས་དམིགས་སྟོང་པར་བཞག་སྟེ་གསུམ་
 ཤོག་དཔེར་འབྲིམས་བྱས་པ་བརྒྱད་གསུམ་འཕུལ་བཀའ་སྟོན་ལ་འགན་ཚོད་བྱེད་པ།
 ཉེན་རྟོག་པ་ཚོས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སྤོགས་འགུལ་ཚོགས་མི་འདོན་བརྒྱུད་

དགོས་པའི་རིགས་འདྲིན་བརྒྱུད་པ་དང་། ཁོང་ཚོ་གར་ཡོད་ཀྱི་གནས་མི་ཤེས་
པའི་རྒྱལ་བྱེད་པ་བཅས་ཡིན། གནད་དོན་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་ཁག་ལ་གཞིགས་
པའི་འགོག་ཚེལ་ལས་འགུལ་གྱི་རིམ་པ་སྐྱིལ་པ་དེས་འགོག་ཚེལ་སྲུ་མཐུད་པའི་
སྐབས་སུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚན་པ་འགའ་ཤས་ལ་ངལ་གསོ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་སྲོད་ཀྱི་
ཡོད།

གོང་དུ་ལམ་ཅམ་བགོ་སྐྱེད་བྱུང་བའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེའི་
སྣང་ས་འདྲིན་གྱི་ཕྱི་རུ་ཡོད་པའི་སྐྱིལ་འཛུགས་ཁག་དང་། སྐྱི་ཚོགས་དང་། དཔལ་
འབྱོར་། སྲིད་དོན་གྱི་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྡེ་ཁག་གི་རང་སྲོད་དང་རྒྱན་གནས་སྲུང་
སྲོལ་བྱེད་པར་དམིགས་བཀའ་གྱི་འགོག་ཚེལ་དེ་དམིགས་བསལ་གྱི་གལ་ཆེན་པོ་
ཡིན། དབང་ཆའི་སྡེ་གནས་འདི་དག་གིས་གང་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་གནོན་ཤུགས་
སྲོད་པ་འཇལ། གདུག་རྒྱུབ་ཅན་གྱི་སྣང་ས་འདྲིན་འགོག་རྒྱབ་པའི་སྐྱིལ་འཛུགས་ཀྱི་
གཞི་རྩེན་སྟེར་གྱི་ཡོད། འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ནང་དུ་འདི་དག་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་
ལུགས་ཀྱི་དམིགས་འབེན་དང་པོའི་གས་སུ་ཡོང་དེས།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་དབང་ཆ་མིག་འབེན་དུ་བྱེད་པ།

ལུགས་ཐག་རིང་པའི་འཐབ་ཚེད་དེ་ཡར་རྒྱས་སྲིན་ཏེ། ཐོག་མའི་འཐབ་བྱུས་ཀྱི་ས་
རོལ་དུ་བཞག་ཏེ་མངོན་འདོད་དང་མདུན་སྲོད་ཆེ་བའི་རིམ་པར་སྐྱབས་སྐབས།
འཐབ་བྱུས་པ་ཚོས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་དབང་ཆའི་འཕྲུང་ཁྲུང་ས་དེ་དམ་

བརྒྱལ་ལས་ཆེ་དུ་རི་ལྟར་གཏོང་བྱུང་བའི་ཚེས་རྒྱོད་བྱེད་དགོས། དམིགས་ཡུལ་ནི་མང་
 བཅོལ་དོན་གཉེར་བའི་དཔུང་སྡེ་ལ་ཁེ་ལས་ལྷན་ལ་འཐབ་བྱས་ཅན་གྱི་གནས་སྤངས་
 གསར་བ་མང་དུ་སྐྱེན་ཆེད་མང་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་བེད་སྡོད་གཏོང་རྒྱ་དེ་
 ཡིན།

མང་བཅོལ་དོན་གཉེར་གྱི་འགོག་ཚོལ་དཔུང་སྡེའི་ཚོལ་སྐྱབས་ལུགས་ཆེ་དུ་བྱེན་པ་དང་
 ལྷན་དུ་འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་བའི་སྲིད་དོན་གྱི་ལྷ་
 ཐོར་ཆེ་དུ་སྐྱེན་པ་དང་། མཐའ་མར་ དེ་ཉིད་འཚོར་ཞིག་དུ་གཏོང་བའི་དམིགས་
 ཡུལ་བརྒྱུད་སྟེ། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་
 བཅོལ་བའི་ལྷིམ་མའོན་འདོད་ཅན་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། བཀའ་བཙལ་དང་
 ལེན་མི་ལྷ་བ་མང་དུ་སྡེ་ལ་དགོས།

མང་བཅོལ་དོན་གཉེར་བའི་དཔུང་སྡེས་དེ་སྐྱེས་མང་ཚོགས་དང་། སྡེ་ཁག་ཚོས་
 སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེར་སྲུང་བའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དེ་སྐྱོོ་ཞེན་དུ་རི་ལྟར་
 གཏོང་བྱུང་བའི་འཆར་བཞིན་ལྷན་ཆེན་པོའི་སྐོ་ནས་དེས་པར་དུ་བཅོད་གོས། ཁོང་
 ཚོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དེ་དབང་འདྲིན་པ་དེས་བྱས་བའི་གདུག་རྒྱུབ་རྣམས་གསལ་ཉོན་བྱས་ན་
 སྐོ་ཞེན་དུ་གཏོང་བྱུང་བམ། ཡང་ན་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་སྲིད་བྱས་ཀྱི་རྒྱུ་
 བས་དབལ་འཕྲོར་གྱི་གོད་ཆག་གི་མཐུག་འབས་ཁོལ་བཀའ་སྲུང་བྱས་ནས་སམ། དེ་
 མིན་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་མིད་པར་གཏོང་བྱུང་བའི་གོ་ཉོགས་
 གསར་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སམ། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་རྣམས་

བྱང་ན་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་དངོས་སུ་བྱུང་བའམ་དང་། དེ་ལྟར་
མ་བྱང་ཡང་མ་མཐར་རགས་སུ་སྡོད་མཁན་ཞེས་པ་ལྟར་ཁོང་ཚོའི་བྱ་བ་རྣམས་བར་
གནས་སུ་བྱུང་བའི་སྐྱལ་མ་བྱེད་དགོས།

མིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅིངས་ལེན་མི་ལུ་བ་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་འཆར་
གཞི་འཕོད་པ་དང་ལག་བསྟར་གྱི་སྐབས་སུ། བར་གྱི་ཤོག་ཁག་དང་། མིད་དོན་
ཚོགས་པ། ཉེན་རྟོག་པ། ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད། དམིགས་བསལ་དེའི་དམག་
མི་བཅས་ཐེ་བའི་མིད་དབང་གླེང་འཛིན་པའི་སྐྱེ་བཅར་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་གཙོ་བོ་ཚང་
མར་དོ་སྡེད་བྱགས་ཚེ་སྡོད་རྒྱ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

མིད་དབང་གླེང་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་དེར་དམག་དཀྱུས་དང་དཔོན་རིགས་
གཉིས་ཀ་ཐེ་བའི་དག་དམག་དཔུང་སྡེའི་ལ་ཞེན་གྱི་ཚད་གཞི་དེ་དོ་སྡེད་ཆེན་པོས་ཞིབ་
དཔྱད་དགོས་པ་དང་། དམག་དཔུང་དེ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་དཔུང་སྡེའི་བྱགས་
རྒྱན་ལོག་འགོ་མིན་གྱི་ཐག་གཅོད་ཅིག་བྱེད་དགོས། དམག་མི་དཀྱུས་མ་དུ་མ་ཞིག་
རྒྱིད་པོ་མེད་པ་དང་། ཞེད་སྡང་གི་ནང་དུ་དམག་སྐྱལ་རྒྱབ་པའི་རིགས་ཡིན་མིད་
དམ། གང་ཟག་སྐྱེར་དང་། བར་མི། མིད་དོན་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་
དམག་མི་དཀྱུས་མ་དང་དམག་དཔོན་མང་པོ་ཞིག་དབང་འཛིན་པ་དེ་ནས་ཁ་བུལ་དུ་
གཏོང་བྱུང་བམ། ཆ་རྒྱན་གཞན་གང་གིས་དམག་དཀྱུས་དང་དམག་དཔོན་རྣམས་
མང་གཙོའི་མགོ་མཇུག་ཉིད་སྡོད་གི་བྱེད་ལས་དེའི་ནང་དུ་སྐྱགས་རྙེད་སྐྱོད་བ་བཟོ་བྱུང་
བམ།

བཅིངས་གྲོལ་འཐབ་ཚོད་གྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ནས་སྤིང་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་དམག་
 དཔུང་དང་ལས་བྱེད་ཚོར་གོ་བདུ་སྤོད་པའི་དམིགས་བསལ་འཐབ་བྱས་བཟོ་དགོས།
 མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་དཔུང་སྤེལ་སྤོང་དང་། བདུ་བྱེད་ལས་བཅས་བརྒྱུད་དེ་
 དཔུང་དམག་དེར་བཅིངས་གྲོལ་གྱི་འཐབ་ཚོད་དེ་སློབས་ཅན་དང་། ཐག་ཚོད་པོ།
 རྒྱན་སྤིངས་བཅས་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྤོད་བྱེད་ཐུབ། འཐབ་ཚོད་དེ་
 སྤིང་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་མེད་པ་བཟོ་བ་ལས་དཔུང་དམག་གི་སྤོང་ལ་
 ཉེན་ཁ་མེད་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱེད་ཚོས་དེ་དཔུང་དམག་གིས་ཤེས་དགོས་པ་
 ཡིན། འབད་ཚོལ་འདྲི་རིགས་གྱིས་སྤིང་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་དཔུང་དམག་གི་
 སེམས་ལུགས་གཙོག་པ་དང་། མཐའ་མ་དེར་ཁོང་ཚོའི་ལ་ཞེན་དང་བཀའ་བཙུན་དང་
 མེན་དེ་མང་གཙོའི་ལས་འགུལ་གྱི་སྤོངས་སྐྱེ་མགོ་མཛུགས་དེ་སྤོང་བྱེད་པར་
 དམིགས་པ་ཡིན། ཉེན་ཚོགས་པ་དང་གཞུང་ཞབས་ཚོའི་ཐད་དུ་འང་འཐབ་བྱས་གཙོག་
 པ་དམིགས་ཐུབ་པ་ཡིན།

ཡིན་ན་ཡང་སྤིང་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་དཔུང་སྤེལ་ནང་ནས་གདུང་སེམས་
 མཉམ་སྦྲེད་རག་ཐབས་དང་། ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ལྷུ་བ་རྒྱུད་སྐྱེལ་བྱེད་པའི་
 འབད་ཚོལ་དེ་དམག་དམག་བྱེད་ལས་བརྒྱུད་དེ་ད་ཡོད་སྤིང་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་
 ལུགས་དེ་སྐྱེར་བར་མེད་པ་བཟོ་བར་དུ་ག་པོའི་དཔུང་དམག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་དགོས་
 པའི་གོ་རྟོག་ཐེབས་རྒྱ་མེད། ང་ཚོས་བཟོ་སྐྱེད་བྱེད་ཚར་བ་ལྟར་འདྲི་འདྲའི་གནས་
 ལྟངས་དེས་ལས་ཀ་བྱེད་ཐུབ་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཞེག་འདྲུགས་ཐུབ་པ་

དགོན་པོ་ཡིན། གང་གིས་ཞེན་གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་བྱས་པ་དེས། མང་ཚོགས་
དང་སྲིད་སྲོང་དབར་གྱི་ཆ་མི་སྣོམས་པའི་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བ་དེ་མེད་པར་བཞོ་རྒྱུར་
ཕན་ཐོགས་རྒྱུང་རྒྱུང་ཡིད། དེས་ན་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་བྱེད་པའི་དམག་དཔོན་
ཚོ་ལ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་དང་སྲི་
དམངས་དམག་འབྲུག་གཉིས་ཀའི་དགོས་མཁོ་འཕམ། འདོད་པ་མེད་པའི་གནས་
སྐྱད་ས་དེ་གསལ་ཉོགས་ཅི་ལྟར་བྱུང་མིན་གྱི་འཆར་འགོད་དེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།

མང་གཙོའི་འཐབ་ཚད་ཀྱི་ནང་དུ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་བྱེད་པའི་དཔོན་
རིགས་ཚོས་གནད་ཆེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་ཐུབ་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། དག་དམག་དཔུང་
སྲུང་ནང་དུ་ཡི་མ་རངས་པ་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་བྲུབ་སྡེལ་བྱེད་པ། ཅང་མི་
སྐྱ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་བཀའ་མི་བཅི་བ་དང་། ལེས་བཞིན་དུ་འབྲོན་ཐང་མེད་པའི་རང་
བཞིན་སྐྱེལ་སྲོང་བྱེད་པ། དག་གཞོན་བྱེད་རྒྱ་ཁས་མི་ཡིན་པ་དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པ་
བཅས་ཡིན། དག་དམག་གི་ལས་བྱེད་ཚོས་མང་གཙོའི་ལས་འགུལ་ལ་ཉེན་ཁ་མེད་
པའི་ཤོས་ལམ་དང་། གནས་རྒྱལ། རྩོ་ཆས། ལྷན་གྱི་མཁོ་སྐྱབ་ལ་མོགས་ཐེ་བའི་
བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་རོགས་སྐྱོར་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་སྲོད་སྲིད།

དམག་མི་ནི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་ནང་ནས་
གལ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ཡིན། གང་གིས་ཞེན། དེས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ཞུ་བའི་
མང་ཚོགས་ལ་ཐད་ཀར་རྒོལ་བ་དང་ཉེས་པ་གཏོང་ཕྱིར་སྐྱིག་གྲིམས་སྣན་པའི་དག་
དམག་ཚན་པ་དང་ཤོ་ཕཚོན་ལེད་སྲོད་གཏོང་བྱུང། བཀའ་བཅི་དང་ཡེན་མི་ཞུ་བའི་

འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ། གལ་ཏེ་ཉེན་རྟོག་པ་དང་། ལས་ཁུངས་
 གྱི་ལས་བྱེད། དྲག་དམག་དཔུང་གྲེ་བཅས་ནས་སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་
 དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆ་ཚང་བྱེད་པ་དང་། དེའི་བཀའ་ལམ་བསྟར་བྱེད་པར་ཅི་གསུང་
 བཀའ་སྐྱབ་ཞུ་གི་ཡོད་ཆེ། སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་འཛོམ་ཞིག་གཏོང་
 རྒྱ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁག་པོ་འཕམ། ཡོང་མི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེས་ན་མང་གཙོ་
 རོན་གཉེར་ཅན་གྱི་འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་པའི་དཔུང་གྲེའི་ལ་ཞེན་
 དེ་མགོ་རྟེན་སྐྱོག་པར་དམིགས་པའི་འཐབ་བྱས་དེར་དམིགས་བསལ་གྱི་དོ་སྣང་
 ལུགས་ཚེ་སྲོད་དགོས།

མང་གཙོ་རོན་གཉེར་པའི་དཔུང་གྲེས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་དྲག་དམག་དཔུང་
 གྲེ་དང་། ཉེན་རྟོག་པའི་ནང་གི་ཡི་མ་རངས་པ་དང་། ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ལུ་བ་
 དེ་གྲེ་ཁག་དེ་ཚོའི་ཚོགས་མིར་ཉ་ཅང་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོང་ངེས། དམག་མི་དང་ཉེན་
 རོན་པ་ཚོར་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མ་ལུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚབས་ཆེའི་ཉེས་ཆད་ཐོག་
 པ་དང་། དམག་མིའི་གྱིན་ལངས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲོག་ཐོག་ཉེས་ཆད་ཐོག་
 སྲིད། མང་གཙོ་རོན་གཉེར་གྱི་དཔུང་གྲེས་དམག་མི་དང་དམག་དཔོན་ཚོར་དེ་མ་
 ཐག་ཏུ་དམག་མིའི་གྱིན་ལངས་བྱེད་རྒྱུའི་རེ་སྐྱལ་ལུ་རྒྱ་མེད། དེའི་ཚབ་ཏུ་གང་ཏུ་
 བར་ལན་སྲོད་ཐུབ་པ་ཡོད་ཆེ། ཐོག་མའི་ཆར་ཁོང་ཚོས་བྱེད་ཐུབ་པ་གང་ཞིག་ལ་དེ་
 ཅོམ་ཉེན་ཁ་མེད་པའི་མདོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ལུ་བའི་ནམ་
 པ་ཏུ་མ་ཡོད་པ་དེ་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས། དེའི་ན། ཉེན་རྟོག་པ་དང་དཔུང་དམག་

ཚོས་དུག་གཞོན་གྱི་བཀའ་ཁྲབ་དག་འཕྲོན་ཐང་མེད་པའི་སྐོར་ནས་ལག་བརྟུར་བྱེད་པ་
 དང་། མི་དུག་ཁྲུང་གིས་འཚོལ་བའི་མི་མི་རྟེན་པའི་རྩུལ་བྱེད་པ། འགོ་ག་ཚོལ་བ་
 ཚོར་དུག་གཞོན་དང་། འཛིན་བརྟུང་། སྤྱིར་འབྱུང་ལོ་གསལ་ཡོད་རྒྱུའི་ཉེན་བརྟུང་གཏོང་
 བ། རང་ལས་མཐོ་བའི་དཔོན་རིགས་ཚོར་གནས་རྩུལ་གལ་ཆེའི་རིགས་སྤྱུང་སྐྱོན་
 མི་བྱེད་པ། ཡི་མ་རངས་པའི་དཔོན་རིགས་ཚོས་དུག་གཞོན་གྱི་བཀའ་ཁྲབ་ལུ་གྲུ་
 བརྟུང་སྐྱེལ་དུ་བྱེད་རྒྱ་སྤང་མེད་དུ་འདོགས་པ། དམག་མི་ཚོས་མི་མངའ་རྒྱལ་སྐབས་
 རམ་སྐོན་པའི་མགོ་སྟར་ནས་འགོ་བའི་ཐབས་བྱེད་པ། དེ་དང་སྤོགས་མཚུངས་
 གཞུང་ཞབས་ཚོས། རང་དོས་ནས་བཀའ་ཁྲབ་དང་ཡིག་སྟོན་པོར་བརྟུག་གཏོང་བ་
 དང་། ལས་ཀ་འཕྲོན་པོ་མི་བྱེད་པ། དུགས་སྐྱེད་མ་བྱུང་བར་དུ་ནང་ལ་སྟོན་དཔོན་
 པའི་སྤྱིར་ནད་མནར་དུ་གྱུར་བ་ལོགས་བྱེད་ཐུབ།

འཐབ་བྱུས་ནང་གི་འཕོ་སྐྱར།

མི་དུང་གི་བཀའ་བརྒྱུ་དང་མེན་མི་ཞུ་བའི་འཐབ་བྱུས་པ་ཚོས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་
 བྱུས་དང་། ལས་འགུལ་གྱི་འཐབ་བྱུས་བྱེ་བལ་བ་ནམས་ཇི་སྟར་ལག་བརྟུར་བྱེད་པར་
 རྒྱུན་སྲིད་པའི་དབྱུང་ཞིབ་བྱེད་དཔོན། དཔེར་ན། འཐབ་ཚོད་དེ་བམམ་པ་ཇི་
 བཞིན་ལམ་འགོ་མི་ཡོད་བའང་ཡོད་སྟེ། དེ་འབྲུག་ན་འཐབ་བྱུས་གྱི་ནང་དུ་འཕོ་
 སྐྱར་རི་དཔོན་གྱི་ཚིས་སྐོར་བྱེད་དཔོན། ལས་འགུལ་གྱི་འཐབ་སྐོར་གོང་མཐོར་
 གཏོང་བ་དང་། མེན་ས་ལུགས་སྐྱར་གསོ་བྱེད་པར་ག་རེ་བྱེད་དཔོན་གྱི་འདུག་གལ།

དེ་འདྲའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ནང་དུ་དཀའ་ངལ་ངོས་འཛིན་པ་དང་། འཐབ་བྱས་ལྷན་
 པའི་སྐྱེས་ཞིབ་བྱེད་པ། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འགན་ཁུར་ནམས་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་ཁག་མི་
 འདྲ་བ་ཞིག་ལ་འཕོ་སྐྱེད་བྱེད་པ། དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་འཕར་མ་སྐྱེལ་སྐྱོད་བྱེད་
 པ། བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་གྱི་གདམ་ཁ་གཞན་བཟོ་བ་བཅས་ཁེས་པར་དུ་དགོས།
 དེ་དག་གྲུབ་མཚམས་འཆར་གཞི་གསར་པ་དེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡག་ཡིན་དུ་བརྟེན་
 དགོས།

དེ་ལས་ཕྱོག་ཉེ། གལ་ཏེ་འཐབ་ཚོད་དེ་བསམ་པ་ལས་ཀྱང་ཡིགས་པ་འགོ་གི་
 ཡོད་པ་དང་། ལྷིང་དབང་སྐྱེད་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེ་དེ་སྡེ་ལྟེན་སྐྱོར་བྱས་པ་ལས་
 ཀྱང་ལྷུང་བར་སྐྱེ་ཞིག་འགོ་གི་ཡོད་ན། མང་གཙོའི་དཔུང་སྡེས་མི་ཡོང་བསམ་པའི་
 ཁེ་སན་དེ་མ་ཚུར་བརྒྱབ་ཉེ། ལྷིང་དབང་སྐྱེད་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེ་སྐྱེ་ཞིག་པའི་
 ཕྱོགས་སུ་དི་ལྟར་འབྲིད་བྱུབ་བམ། ཡེ་འུ་རྗེས་མའི་ནང་དུ་ང་ཚོས་དེ་བ་འདིའི་ཐོག་ལ་
 འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་རྒྱ་ཡིན།

དགུ་པ།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་འཛོམ་ཞིག་གཏོང་བ།

ལེགས་པར་སྐྱེལ་བ་དང་། ལམ་སྐྱོང་ས་ལྷན་པའི་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷུ་བའི་ལས་འགུལ་གྱི་འདུ་གསོག་གི་རྣམ་པ་ནི་འགོ་ག་ཚོའི་ལུགས་ཆེར་གཏོང་རྒྱ་དང་། གང་དུ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྷན་པའི་སྣང་ས་འདྲིན་ལ་བཅད་མཚམས་ཚོར་བའི་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོན་ཆེ་འུ་གཏོང་རྒྱ་དང་འཇུགས་རྒྱ་དེ་ཡིན། ལས་འགུལ་འདི་དག་གིས་རི་ལྗར་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། རི་ལྗར་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷུ་བ་བྱེད་པའི་ནམས་ཕྱོད་གལ་ཆེ་ཡང་སྐྱེར་གྱི་ཡོད། མང་ཚོགས་འཕོར་ཆེན་གྱིས་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷུ་བའི་དུས་ཚོད་སྐབས་སྐབས་ནམས་ཕྱོད་དེ་མན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་།

རི་ལྗར་ལེའུ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་བཤོ་སྐྱོང་བྱས་པ་བཞིན། ཅི་གསུང་བཀའ་རྒྱུ་བ་དང་། མཐུན་ལམ། དབང་རྒྱུར་དང་ལེན་བཅས་ནི། གལ་ཏེ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་དེ་དབང་ལུགས་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་ཡོད་ན་དགོས་དེས་ཅན་ཡིན། སྲིད་དོན་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་དེ་ཚོར་ཐབས་མེད་ན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་དབང་ཆ་ཞན་དུ་འགོ་བ་དང་། མཐའ་མཇུག་དུ་ཞིག་འཛོམ་བྱེད་པ་ཡིན། དེས་ན་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཞིག་འཛོམ་ཞིག་གཏོང་བ་ལ་རྒྱལ་སྐྱོར་གྱི་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་པ་

དེ་དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་བྱེད་ལས་ཡིན། ཇི་ལྟར་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུང་དང་ལེན་མི་
ལྷུ་བ་དེས་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་ལ་གཞོན་སྐྱོན་གཏོང་བྱུང་བའི་སྐོར་ལ་སྐྱུར་ཞིབ་
བྱེད་རྒྱ་དེ་ཕན་ཚོགས་པོ་ཡོང་སྲིད།

དབང་འཛིན་པའི་བཟང་སྐྱོད་དང་སྲིད་དོན་གྱི་དབང་ཆ་ལས། དེའི་སྲིམས་མཐུན་
གྱི་ངོས་ལེན་དེ་མེད་པར་བཟོ་བ་ལ་ཐོབ་ཏུང་གི་ཐབས་ལམ་ནང་ནས་བཀའ་བཙུང་དང་
ལེན་མི་ལྷུ་བ་དང་། ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པའི་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དག་ཡིན།
དབང་འཛིན་པའི་དབང་ཆ་ཇི་ཅམ་གྱི་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་གྱི་དེར་ཐོབ་པའི་ཅི་གསུང་
བཀའ་སྐྱབ་དང་མཐུན་ལམ་དེ་ཆེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་འཕེར་བ་ཡོད། སྲིད་དབང་གྲུབ་
འཛིན་པ་དེ་གཏན་དུ་གནས་པར་ཚབས་ཆའི་འཛིགས་སྐྱལ་བྱེད་པ་ལ་བཟང་སྐྱོད་གྱི་
ཉེས་སྐྱོན་དེ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ལམ་ནས་གསལ་བརྗོད་བྱེད་དགོས། དབང་འཛིན་པ་དེར་
ཐོབ་ཏུང་གི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་གཞན་ཁག་གཅོད་པ་ལ་མཐུན་ལམ་དང་ཅི་
གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ཀྱི་སྲིད་འཕྲུལ་དེ་དགོས་པ་ཡིན།

དེ་འདྲ་བའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་གལ་ཆེ་གཉིས་པ་དེ་སྲིད་སྐྱོད་བ་དེར་རམ་
འདེགས་དང་། མཐུན་ལམ། ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ལྷུ་བའི་སྡེ་ཁག་དང་སྐྱེ་བོ་གྲུབ་
གྱི་གལ་གནད་དང་གྲངས་འཁོར་བཅས་ཐེ་བའི་མིའི་རྣམ་བུགས་དེ་ཡིན། གལ་ཏེ་རྒྱ་
ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་སྡེལ་
ན་དབང་འཛིན་པ་དེ་ཚབས་ཆའི་དཀའ་ངལ་ནང་དུ་ཚུད་པར་ངེས། དཔེར་ན། གལ་
ཏེ་གཞུང་ཞབས་པ་ཚོས་རྒྱན་ལྷན་གྱི་འབྲོན་ཐང་ནང་བཞུགས་ལས་ཀ་ལ་བྱས་པ་ལས།

ནང་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན་འདྲིན་སྐྱོད་གི་བཞོན་པ་དེར་གཞོན་སྐྱོན་ལྷགས་ཆེ་འགྲོ་བ་
ཡིན།

དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་མཁན་གྱི་སྐྱེ་ལོ་སྐྱེར་དང་སྐྱེ་ཁག་གི་ནང་
དུ་དེ་སྐྱེ་ཁྲུང་མཁས་ཀྱི་རིག་ཚུལ་དང་གོ་རྟོགས་ལ་ཁོ་སྐྱོད་བྱེད་མཁན་ཡོད་ཆེ་སྲིད་
དབང་གླེང་འདྲིན་པ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་བྱུངས་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་དེ་ཉ་ཅང་
སྐྱོ་དུ་སྐྱིན་པ་མཐོང་གི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་གནས་ཚུལ་ལག་བོ་རྟོགས་པའི་ལམ་ནས་
ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱ་དང་། བན་རྣམས་སྐྱེན་པའི་སྲིད་བྱུངས་བཟོ་རྒྱའི་རྣམས་པ་དེའང་ཆེས་
ཉུང་དུ་འགྲོ་སྲིད།

གལ་ཏེ་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཆ་རྒྱུན་ཞེས་བརྗོད་པ་རྒྱུན་སྐྱེན་སྲིད་སྐྱོད་པ་
དེར་རམ་འདེགས་དང་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་ལྷ་བར་མང་ཚོགས་སྐྱེལ་རྒྱུན་བྱེད་པའི་
སེམས་ཁམས་དང་བྱུང་མཐའི་ལྷགས་རྒྱུན་ནམས་སྐྱོ་ཞུན་དུ་སྐྱིན་པའམ། ལྱི་ནང་
ལོག་ན་མང་ཚོགས་དེས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ལྷ་བ་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་
ཕལ་ཆེར་དེས་པ་ཡིན།

སྲིད་དབང་གླེང་འདྲིན་པའི་དངོས་པོའི་མཐུན་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པའི་སྣངས་འདྲིན་
དེས་ཀྱང་ཁོའི་དབང་ཆར་ཕན་གཞོན་འབྲེལ་གྱི་ཡོད། དབང་འདྲིན་པའི་དངོས་སམ།
རྣམས་པ་ཡོད་པའི་རྩོགས་འགལ་བའི་ལག་ཏུ་དེལ་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་དང་། དཔལ་
འགྲོར་གྱི་ལམ་ལུགས། མཁར་དབང་། རང་བཞིན་གྱི་འཐོན་ཁུངས། འགྲིམ་
འགྲུལ། བརྒྱ་འདྲིན་གྱི་ཐབས་ལམ་བཅས་ཀྱི་སྣངས་འདྲིན་ཡོད་ན། ཁོང་ཚོའི་དབང་

ཚའི་འཕྲུང་ཁྲུངས་མེ་གས་གཞན་ཞིག་གྲགས་མྱོད་པར་སྐྱབ་བ་བརྗོད་པ་འཕམ། སྲིར་
 འཛིན་བྱས་པ་ཡིན། ལས་འཁོལ་དོ་ཚོལ་དང་། སྲིར་སྟོག་ དཔལ་འཕྱོར་དང་།
 བད་འཛིན། འགྲིམ་འགྲུལ་བཅས་ཀྱི་ནང་དྲུ་རང་དབང་ཚེ་རུ་སྲིན་པ་དེས་དབང་འཛིན་
 པ་དེ་སྟོོ་ཞན་དྲུ་བརྗོ་གི་ཡོད།

རི་ལྟར་སྟོན་དྲུ་བཟོ་སྐྱེད་བྱས་པ་བཞིན་ཅི་གཏུང་བཀའ་སྐྱབ་པའི་ཞུ་བ་དང་།
 མ་ཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། ཟིང་ཚ་སྟོང་མཁན་བཅས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚན་པ་ཞིག་གི་ཐད་
 དྲུ་ཉེས་ཚད་གཏོར་བའཕམ། འཛིགས་སྐྱང་སྐྱུལ་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པའི་ལུས་
 པ་དེ་ཉི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པའི་དབང་ཚའི་འཕྲུང་ཁྲུངས་སྟེ་བའེ་ཡིན། དབང་
 ཚའི་འཕྲུང་ཁྲུངས་འདི་སྟོོ་རུ་གཏོར་སྐྱངས་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དེ། གལ་ཏེ་མང་
 ཚོགས་དེ་རི་ལྟར་དམག་འཐབ་ཀྱི་ནང་དྲུ་ཡོང་བ་བཞིན། བཀའ་བརྗོད་དང་ལེན་མི་ཞུ་
 བའི་མིན་འབབ་དྲུ་ཚབས་ཚའི་མཇུག་འབྲས་བཟོད་ལྟུབ་པའི་བྲ་སྐྱིལ་ཡོད་ན། ཉེས་
 ཚད་རི་ཡོད་ཀྱི་ལུས་པ་དེ་ཉམས་དམས་སུ་གཏོར་བ་ཡིན། ལྷོགས་གཞན་ནས་འཕྱད་
 ན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པའི་དྲུག་གཞོན་དེས་གང་འདོད་པའི་དབང་སྐྱུར་དང་ལེན་
 ཐོབ་མི་ལྷུག། གཉིས་པ་དེ། གལ་ཏེ་ཉེན་རྟོག་པ་དང་དྲུག་དམག་དཔུང་སྟེ་རྣམས་
 ཡི་མ་རངས་པ་ལྟར་ན། ཁོང་ཚོས་སྐྱེ་བོ་སྐྱེར་རམ། མཉམ་རུབ་ཀྱི་སྟོོ་ནས་འགོག་
 ཚོལ་བ་ཚོར་མེ་མདའ་རྒྱག་རྒྱ་དང་། ཉེས་རྐྱུང་གཏོར་རྒྱ། འཛིན་བརྒྱུད་བྱེད་རྒྱ་
 བཅས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲུབ་རྣམས་གཡོལ་བའཕམ། དངོས་སུ་མི་བརྗོད་བྱེད་སྲིད། གལ་
 ཏེ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པ་དེས་དྲུག་གཞོན་ལག་བརྒྱར་བྱེད་པར་ཉེན་རྟོག་པ་དང་

དག་དམག་གི་དབྱང་སྡེ་ལ་སྡོམ་འགོ་ལ་མ་ཐུབ་ན་སྡེ་དབང་སྡེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་
དེ་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་རེད།

མདོར་ན་བཅུན་ས་བརྒྱུད་བའི་སྡེ་དབང་སྡེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཞིག་གི་ཐད་དུ་
ལམ་སྡོངས་ཡོང་བ་ལ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷ་བས་
དབང་འདྲིན་པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་དེ་མེད་པར་བཟོ་བའམ། ཉུང་དུ་གཏོང་བ་
ཞིག་དགོས། དགོས་ཤིང་གི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་དེར་རྒྱ་ནག་སྲིངས་པའི་ཁ་
གསལ་མ་བྱུང་ན་སྡེ་དབང་སྡེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་སྐྱོད་ཕྱིན་ཏེ་མཐའ་མ་དེར་
འཐོར་ཞིག་འགོ་བ་ཡིན། དེས་ན་སྡེ་དབང་སྡེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་གི་ཐད་དུ་སྡེ་
དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའི་འབྲུང་ཆོད་འཕེར་བའི་འཐབ་འབྲུས་འཆར་
འགོ་དེ་སྡེ་དབང་སྡེར་འདྲིན་པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་
དམིགས་འབེན་དུ་བྱེད་དགོས།

འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་རང་དབང་།

དམིགས་བཀའ་འགོ་ག་ཚོ་ལ་གྱི་རིམ་པའི་ནང་གི་སྡེ་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་
ལྷ་བ་དང་རྣམ་དུ་སྦྱི་ཚོགས་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གཞུང་། ཡིད་དོན་གྱི་སྦྱི་ག་
འབྲུགས་བཅས་གྱི་རང་སྐྱོད་གི་སྦྱེད་འཕེལ་དེས་སྦྱི་ཚོགས་གྱི་མང་གཙོའི་གོ་ལུལ་རྒྱ་
ཆེ་རུ་གཏོང་བ་དང་། ཡིད་དབང་སྡེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་གི་སྲུངས་འདྲིན་ཁྲུམ་པར་
བྱེད་གྱི་ཡོད། ཡིད་དབང་སྡེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་ཐད་དུ་སྦྱི་ཚོགས་གྱི་སྦྱི་

དམངས་སྐྱིལ་འདུགས་ཁག་ལྷགས་ཆེད་གྲུབ་ན། དེ་དུས་སྲིད་དབང་སྐྱེད་འདྲིན་པས་
 གང་འདོད་རུང་། ཁོ་པའི་སྣངས་འདྲིན་གྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་
 རང་དབང་ཅན་གྱི་སྐྱིཚ་གས་ཞིག་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད། གལ་ཏེ་སྲིད་དབང་སྐྱེད་འདྲིན་
 ལས་ལྷགས་པ་དེས་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་བའི་རང་དབང་འདི་འགོག་པའི་ཐེ་གཏོགས་
 རྒྱུད་གྱི་འདུག་ན། ལོ་ལྷལ་གསར་པའི་རྒྱལ་ཁ་འདི་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པར་འཆེ་བ་
 སྣངས་པའི་འཐབ་ཚད་བཀོལ་སྤོད་བྱེད་ལུགས་པ་བྱས་ཏེ། སྲིད་དབང་སྐྱེད་འདྲིན་ལས་
 ལྷགས་དེར་འཐབ་ཚད་ཚོད་གྱི་ནང་དུ་ཡང་རྒྱུར་དམག་ས་གཞན་ཞིག་གི་གདོང་ལེན་བྱེད་
 དགོས།

གང་འཚམ་ནས་འགོག་ཚེལ་དང་སྐྱིལ་འདུགས་བརྗོད་སྐྱབ་ལྷུང་འབྲེལ་འདིས།
 སྲིད་དབང་སྐྱེད་འདྲིན་ལས་ལྷགས་དེ་ལྷ་ཞིག་པར་བཟོ་བ་དང་། ལྷགས་མཐུན་གྱི་
 མང་གཚོའི་ལས་ལྷགས་འདུགས་རྒྱ་མི་སྲོད་ཀ་མེད་གྲུབ་ཏེ། དངོས་དོན་གྱི་རང་
 དབང་གི་སྐྱོགས་སུ་འཁྲིད་གྱི་རེད། གང་གིས་ཞེ་ན། སྐྱིཚ་གས་ནང་གི་དབང་ཆའི་
 འབྲེལ་བ་དེར་སྣང་གཞིའི་འགྲུབ་བ་ཐེབས་པ་རེད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༧༠ ཐམས་པ་དང་༡༩༧༠ ཡི་ནང་གི་ཕྱོལ་ཆུང་ཡིས་འགོག་ཚེལ་
 བརྒྱད་སྐྱིཚ་གས་ཀྱི་བྱེད་སྐོར་དང་། སྐྱིལ་འདུགས་ཁག་རིམ་བཞིན་རྒྱུར་ལེན་བྱས་
 པའི་དཔེ་མཚོན་གསལ་པོ་ཞིག་བྱེད་གྱི་ཡོད། ཡི་ཤུའི་གནམ་བདག་ཚོས་ལྷགས་ཀྱི་
 ཚོས་ཚོགས་སམ། ཀེ་ཐོ་ཡི་ཀ་རྒྱུར་ཅ། དེར་གཞོན་འཆེ་བྱགས་ཆེ་ཕོག་ཡོད་ཀྱང་།
 དམར་པོའི་སྣངས་འདྲིན་ཆ་ཚང་བའི་འོག་ཏུ་ནམ་ཡང་བསྐྱད་མེད། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༤

ལོར་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་། ལས་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་མྱེད་དོན་གྱི་བསམ་
 ཚུལ་བྱབ་སྟེ་ལ་གྱི་ཆེད་དུ་ལས་མིའི་སྲུང་སྐྱོབ་ཚོགས་རྒྱུད་དམ། ཀུ་ཨོ་ཨར།
 ཞེས་པའི་སྟེ་ཁག་རྒྱུད་ཏུ་ཞིག་བཅུགས་པ་རེད། རྒྱས་པ་རྣམ་པའི་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་
 གཏུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ལས་མིའི་མཐུན་ཚོགས་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་དེས།
 ༡༩༤༠ ནང་དུ་མཐུན་ཚོགས་རང་དོན་ནས་སྐྱིམས་འཆར་སྟུང་ཉེ། སྐྱིམས་གཞི་
 གཏན་འབེབས་བྱས་པ་བྱུང་ཡོད། ཞིང་པ་དང་། སྐྱོབ་སྐྱུག་ལ་སོགས་པའི་སྟེ་ཁག་
 མང་པོས་ཀྱང་། རང་རང་གི་རང་དབང་རྣམ་པའི་སྐྱིམ་འཛུགས་བཅུགས་ཡོད། སྟེ་
 ཁག་འདི་དག་གིས་དབང་ཆའི་གནས་སྐབས་ལ་འགྲུབ་པ་བཏང་པ་དམར་ཤོག་པ་
 ཚོས་ཤེས་རྗེས་གཏུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀྱི་མཐུན་ཚོགས་དེ་སྐྱུར་དུ་བཀག་འགོག་
 བྱས་ཉེ། དམར་ཤོག་པ་ཚོས་དྲག་དམག་གི་དབང་སྐྱུར་ལ་བརྟེན་པ་རེད།

ཆེས་རྒྱུབ་པའི་གཞོན་འཆོ་དང་བཙོན་འཛུགས་གིས་བྱབ་པའི་དྲག་པོའི་སྐྱིམས་
 གཞིའི་འོག་དུ་འང་། སྐྱི་ཚོགས་ནང་གི་རང་དབང་རྣམ་པའི་སྐྱིམ་འཛུགས་གསར་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུ་མཐུད་དེ་ལས་ཀ་བྱས་ཡོད། དཔེར་ན། སྐྱིམས་མཐུན་མིན་པའི་
 གསར་ཤོག་དང་། སུས་དེའི་བཅུ་སྐྱུག་འགའ་ཤས་དཔར་སྐྱུན་སྐྱུ་མཐུད་བྱས་པ་རེད།
 སྐྱིམས་མཐུན་མིན་པའི་དཔར་ཁང་ཁག་ནས་ལོ་རྒྱུང་དེའི་བརྒྱ་སྐྱུག་དཔར་འགྲེམས་
 བྱས་པ་དང་། དེའི་མཉམ་དུ་གྲགས་ཆེན་གྱི་ཚོལ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་གི་དཔར་
 ཁང་དང་། དམར་ཤོག་གི་གསར་འགྲེམས་ཁག་ལ་སྤྱིར་སྐྱོབ་བྱས་པ་རེད། དེ་དེ་

བཞིན་གྱི་ལས་འགུལ་ཁག་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་གས་གཞན་གྱི་ནང་དུ་འདྲ་མཉམ་བཅུད་པ་
རེད།

རྒྱ་མི་ལ་སྤྱི་དྲུག་པོའི་དབང་འདོན་གྱི་ལོག་ཏུ་དྲུག་པོའི་དམར་ཕོག་སྤྱིད་གཞུང་དེ་
སྐབས་ཤིག་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྣང་དུ་འཕར་སྤྱིད་རྒྱག་བཞིན་པའི་འབྲེལ་བརྗོད་བྱས་
ཡོད། དཔོན་རིགས་ཚོས་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་དང་ཁང་པ་ན་མས་རང་འཇགས་
བདག་བརྩུང་བྱས་ཡོད། དབང་འདོན་པ་དེས་ཉེས་ཆད་གཏོང་བ་དང་། འདོན་
བརྩུང་བྱེད་པ། བཅོམ་འཇུག་བྱེད་པ། དཔར་སྐྱུན་ཁང་ཁག་ལ་སློབ་ཆེས་རྒྱག་པ་
སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྣང་དུ་ཕྱུ་མཉམ་དྲུག་གཞན་གྱི་དྲུག་ལོན་གྱི་དབང་
སྤྱིད་འདོན་ལས་ལུགས་པ་དེས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་སྣང་ས་འདོན་བྱེད་བྱུང་ཐེད། སྐབས་དེ་
ནས་བརྩུང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་དབང་འདོན་པ་དེ་ཆ་ཚང་བ་འཆམ་ལ་འབེབས་བྱུང་སྐྱེ་
དེ་ཕྱུར་པོ་ཆགས་ཡོད།

སྤྱིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་པ་ཞིག་གིས་གཞུང་གི་གོ་གནས་བརྩུང་སྤྱི་ཡོད་པའི་
སྐབས་སུ་འདྲ་། སྐབས་དེ་དེ་དང་ཆ་མཉམ་པའི་མང་གཙོའི་སྤྱིད་གཞུང་ཞིག་གོ་
སྤྱིག་བྱེད་བྱུང་བ་ཡིན། འདི་ནི་གང་ལ་མང་ཚོགས་དང་སྤྱིག་འཇུགས་ཁག་གིས་
ཕུགས་ལས་དང་། བརྒྱན་མཁས། ལ་ཞེན་སྤྱད་པའི་འགལ་ལྷའི་གཞུང་ཞིག་གི་
རྒྱལ་དུ་བྱགས་ཆེར་བཞོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཡིན། དེའི་རྒྱན་པས་སྤྱིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་
ལས་ལུགས་དེ་སྤྱིད་གཞུང་གི་ཁྱད་ཚོས་འདི་དག་དང་རིམ་པས་ཁ་བྲལ་གྱི་ཡོད།
མཐའ་མཇུག་ཏུ་མང་གཙོ་ཅན་གྱི་ཆ་མཉམ་པའི་གཞུང་དེས་མང་གཙོའི་ལས་ལུགས་

ཞིག་ཏུ་བརྒྱུར་བའི་ཆ་ཤས་སུ་གདུག་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དབང་འདྲིན་པ་དེ་ཆ་ཚང་བ་བརྗེ་
སྒྲུར་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱུད་རིམ་དེའི་ནང་དུ་འགྲུར་འགྲོས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལྟ་བུར་ཅ་
ཁྲིམས་ཞིག་བརྗོད་དང་འོས་བརྒྱུ་བྱེད་པ་བཅས་བྱེད་ཆོག

མྱེད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་འཛོར་ཞིག་གཏོང་བ།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་འདུགས་འགྲུར་བ་འགོ་བཞུགས་པའི་སྐབས་དེར་བཀའ་བརྩི་དང་
ཡེན་མི་ཞུ་བ་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་དེ་ཁྲབ་གདལ་འགོ་སྤིད།
མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་དཔྱད་སྡེའི་འཐབ་རྒྱས་པ་ཚོས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་
དཔྱད་སྡེས་དམིགས་བཀའ་ཀྱི་འགོ་ག་ཚོལ་ལས་བཞུགས། མང་ཚོགས་ཕོན་ཆེས་
བཀའ་བརྩི་དང་ཡེན་མི་ཞུ་བའི་ལས་འགུལ་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་
དེ་སྔ་ས་ནས་བསམ་སྐོར་གཏོང་དགོས། གནད་དོན་མང་ཆེ་བའི་ནང་དུ་འགོ་ག་ཚོལ་
ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱན་པ་འཇཉག་བརྗོད་པ་ཡང་དུས་ཚོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་
ཡོད་པ་དང་། མང་ཚོགས་ཕོན་ཆེས་བཀའ་བརྩི་དང་ཡེན་མི་ཞུ་བའི་འཕེལ་རིམ་དེ་
ལོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཁོ་ན་ཡོང་བའང་སྤིད། བར་བཞུགས་ཀྱི་དུས་སྐབས་འདིའི་
ནང་དུ་དམིགས་བཀའ་འགོ་ག་ཚོལ་གྱི་ལས་འགུལ་ནམས་གལ་ཆེའི་སྤིད་དོན་གྱི་
དམིགས་ལུལ་དང་བཅས་སྤེལ་དགོས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རིམ་བཞུགས་མའི་ནང་གི་མང་
ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལུགས་ཆེ་བས་ཆ་ཤས་ཡིན་དགོས། ལས་འགུལ་ཁྲབ་འཕེལ་
སྐབས་སུ་སྒྲིག་ཁྲིམས་ལྟན་ལ་ཐག་ཚོད་པོའི་སྤིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ཡེན་མི་ཞུ་

བདེ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལས་ལྷགས་ཀྱི་ནང་གི་ཞུ་ཆ་ཁག་མངོན་གསལ་དོད་པོར་གྱུར་པ་ཡིན།

རྣམས་དེར་ལྷགས་ཆེ་བའི་མིང་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ཡིན་མི་ལྷ་བ་དང་། རང་དབང་རྣམ་པའི་རྒྱུ་བ་འཇུགས་བཟོ་རྒྱན་ལྟར་འབྲེལ་དེས། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་དབྱེད་རྒྱུ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཁྲབ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་རྒྱུ་འདྲིན་རྒྱུ་བརྒྱན་མིང་། དེས་སྡོམ་ལེར་ནང་དུ་བྱུང་བ་བཞིན་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་དབྱེད་སྡེའི་རྒྱལ་རྒྱུ་འདྲིན་ཆོད་ལས་བཀའ་གྲོམ་དང་། ལྷོ་སྡོམ་རྒྱལ་རྒྱུ་འདྲིན་རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་ལུས་ཀྱི་དམའ་འབེབ་གྲུང་བརྒྱན་མིང་།

རྒྱ་རྒྱུ་འདྲིན་མཉམ་གྱི་ནང་དུ་༡༩༥༧ ལོར་བྱུང་བ་རྒྱུ་འབྲེལ་བུས་པ་ཚོས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་གནས་སྡེ་ལ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་མིང་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལས་ལྷགས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་དེ་ཆེས་རྒྱུ་འདྲིན་པོ་ཡོད་མིང་། འདི་ནི་མིང་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལས་ལྷགས་པའི་ཐད་དུ་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཡོད་པ་གྱི་བསམ་ཚུལ་འགྲུབ་སྡོམ་གྱི་ལྷགས་འབྲེལ་དབང་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ལྷགས་ཆེར་བཅད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་ལྷགས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་འགྲོས་འདི་རྒྱན་རྒྱན་མིན་པས་དུས་ལུན་ལྟར་བའི་འཐབ་ཚོད་དེར་གྲ་རྒྱུ་བུས་པའི་ཚོགས་ལྷགས་ཐག་རིང་པོའི་འཆར་གཞི་འགོད་རྒྱ་དེ་ལེགས་པ་ཡིན།

བཅའ་སྡོམ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་དུས་ལུན་རིང་ལ་གནད་དོན་རྒྱུ་ཅག་གི་རྒྱལ་ཁ་ཞིག་ཡིན་གྱུར་དགའ་སྡོམ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་མཁན་གྱི་མི་ཚོ་ཡང་དོས་ལེན་དེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས། རྒྱུ་ལྷུང་འདྲོམས་པོ་དང་རྣམ་པའི་དགའ་དགའ་སྡོམ་

སྐྱོད་ཀྱི་པ་དེས་མ་འོངས་འབྲེལ་ཚོད་ཀྱི་རིམ་པར་མཐོ་བའི་སེམས་ལུགས་རྒྱན་
འཁྲོངས་ལའང་མཚན་གྱི་རེད།

ལམ་སྐྱོངས་དེ་འགན་ཁུར་ལུན་པའི་སྐོན་སྐྱོང་བ།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འབྲེལ་བྱས་འཆར་འཕོད་པ་ཚོས་ཡིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་
གསར་པ་ཞིག་སྐྱེ་བར་སྐོན་འགོག་བྱེད་པའི་ལྗོངས་ལམ་སྐྱོངས་ལུན་པའི་འབྲེལ་ཚོད་
ཅིག་འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་ལམ་ནས་ལེགས་སྲུབ་ཡོང་བ་དང་། ལུན་དུ་གནས་
པའི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཞིག་རིམ་པས་འདུགས་རྒྱན་བྱེད་པར་སྐོན་ཚུད་ནས་
ཅིས་རྒྱག་བྱེད་དགོས།

མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་འབྲེལ་ཚོད་ལུགས་བསྐྱེད་སྐྱབས་ཡིད་དབང་གླེང་
འདྲིན་ལམ་ལུགས་ནས་བར་བསྐལ་གྱི་ཡིད་གཞུང་བར་གྱི་འགྲུལ་འཕྲོས་དེ་རྗེ་ལྟར་
སྐྱོང་བའི་ཚོགས་ལ་ཅིས་སྐོར་བྱེད་དགོས། དེའི་སྐབས་སུ་འདྲིན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་གཞུང་
གསར་པ་ཞིག་མཐོགས་སྐྱུར་འདུགས་རྒྱ་དེ་འོས་ཤིང་འཚམས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
གཞུང་ཞབས་གསར་པ་ཡོད་པའི་ཡིད་གཞུང་ལྟིང་པ་དེ་ཅུ་གྱིས་འགྲིགས་པ་ཡིན།
དཔེར་ན། ཡིད་དོན་གྱི་ཉེན་ཅོག་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མང་གཙོ་དང་རྒྱབ་འགལ་
གྱི་ཁྲུང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཡིད་གཞུང་ལྟིང་པའི་སྐོན་ལ་གཞིའི་སྤེ་ཚན་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་
མིང་པར་བཟོ་བ་དང་། མ་འོངས་མང་གཙོ་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བའི་འབྲེལ་ཚོད་ལ་ལ་མཚན་པའི་
སྤེ་ཚན་གང་ཞིག་ཉར་ཚགས་དགོས་མིན་གྱི་ཅིས་རྒྱག་བྱེད་རྒྱ་དེ་དགོས་དེས་ཅན་

ཡིན། གཞུང་མེད་པའི་བར་སྟོང་ཆ་ཚང་བ་དེས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་
གསར་བ་ཞིག་གསལ། ཡང་ན་ཟིང་ཆ་ཚེན་པོ་ཡོང་བའི་སྐྱོ་འབྲེན་བྱེད་པ་ཡིན།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེའི་དབང་ཆ་འཛོམ་ཞིག་ཏུ་སྲིན་རྗེས་དེའི་
དཔོན་རིགས་མཐོ་གས་རྣམས་ཀྱི་ཐད་ལ་སྲིད་བྱུས་གཤེད་ཡིན་མིན་ཐག་གཅོད་བྱེད་
རྒྱུའི་བསམ་སྒྲུབ་སྟེན་ཚུད་ནས་གཏོང་དགོས། དཔེར་ན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པ་
ཚོ་སྲིམས་ཁང་ཞིག་ཏུ་སྲིམས་པའོར་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ནམ། ཁོང་ཚོ་དུས་གཏན་གྱི་ཆེད་
དུ་ཡུང་བ་བཞག་སྟེ་འགོ་ཚེག་པ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་མང་
གཙའི་འདུགས་སྐྱེན་དང་། རྒྱལ་ཁབ་གསར་སྐྱེན་གྱི་ཆེད་དུ་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྒྱུ་
དང་ཡིན་མི་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པའི་གདམ་ཁ་གཞན་གཤེད་ཡོད་དམ། མ་འོངས་མང་
གཙའི་ལམ་ལུགས་ཞིག་ཡོང་བ་ལ་མཐུག་འབྲས་ངན་པ་འབྱུང་སྲིད་པའི་མི་གསོད་
ཁྲལ་སྐྱོར་གྱི་ལས་དེ་དེས་པར་དུ་སྐོང་ས་དགོས་པ་ཡིན།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེ་སྐྱོ་རྩ་འགོ་བའམ། འབྲེལ་དེབ་བྱེད་པའི་
སྐབས་དེར་མང་གཙའི་ཚན་དུ་བསྐྱུར་བའི་དམིགས་བསལ་འཆར་གཞི་ལག་བརྟན་བྱེད་
པར་གྱུ་གྱི་དགོས། དེ་འདྲའི་འཆར་གཞི་དེས་སྟེ་ཁག་གཞན་ཞིག་གིས་གཞུང་
སྲིད་བཅོམ་འགྲོག་བྱེད་པ་བརྒྱུད་རྒྱལ་སྲིད་དབང་ཆ་བརྒྱུད་རྒྱ་ནས་སྐོན་འགོག་བྱེད་
པའི་ཕྱོགས་བྱེད་པ་ཡིན། སྲིད་དོན་དང་ཡུལ་མི་སྐྱེར་གྱི་རང་དབང་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་
མང་གཙའི་ཚན་སྲིམས་སྐྱེན་པའི་གཞུང་གི་སྐྱིག་འདུགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡང་འཆར་གཞི་

དགོས་པ་ཡིན། འགོ་བོམ་ཆེན་པོ་བདད་ལྷོ་ཐོབ་པའི་འགྲུར་བའི་འཆར་འགོད་མ་
འདད་པའི་དབང་གིས་བསྐྱབ་ཏུ་འདྲུག་རྒྱ་ལེད།

མྱེད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེས་སྐྱབ་པའི་འདྲིན་གྱི་ལྷོ་བ་པའི་དབང་ཆ་
ལུགས་ཆེར་སྤྱིན་པའི་མང་ཚོགས་དང་། རང་དབང་ལྡན་པའི་མང་གཙོའི་སྤྱི་ཁག་དང་
སྤྱི་ག་འདྲུགས་གཉིས་ཀས་གདོང་ལེན་གྱི་དྲུགས་མྱེད་དབང་གླེང་འདྲིན་པ་དེས་རང་
ཉིད་ཀྱི་འབད་ཚོལ་ཡོངས་ཚོགས་ལྷོ་འཛོར་བ་ལ་ཐོང་གི་ཡོད། གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྤོ་
ནས་སྤྱི་ཚོགས་སྤོ་རྒྱལ་པ་དང་། སྤྱིར་བཏང་གི་ལས་བཤོལ་དོ་སྤོལ། ཡོངས་
ཚོགས་ནད་དུ་སྤོད་པ། བཀའ་བརྒྱུད་ལེན་མི་ལྷོ་བའི་གོམ་བཤོད། དེ་བཞིན་ལས་
འགྲུལ་གཞན་གྱིས་མྱེད་དབང་གླེང་འདྲིན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོགས་པ་དང་། འབྲེལ་
ཡོད་སྤྱི་ག་འདྲུགས་ཁག་ལུགས་ཆེར་མེད་པ་བཟོ་གི་ཡོད། མང་ཚོགས་ནས་ཆ་ཤས་
མངས་པ་དང་། ལས་དཔྱད་ཀྱི་སྤོ་ནས་བེད་སྤོད་བྱས་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་ལེན་མི་ལྷོ་
བ་དང་མཐུན་ལམ་མི་གྱེད་པའི་མཐུག་འབྲས་ལྷོ་བུར་མྱེད་དབང་གླེང་འདྲིན་པ་ནམས་
དབང་ཆ་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། མང་གཙོ་སྤྱད་སྤོབ་པ་ཚོར་འཆོལ་བའི་ལྷོ་བ་པའི་རྒྱལ་
ཁའོ་བ་ཀྱི་ཡོད། བཀའ་བརྒྱུད་ལེན་མི་ལྷོ་བའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་དུ་མྱེད་དབང་
གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་འཛོར་ཞིག་ཏུ་འགོ་བ་ཡིན།

འདི་ལྷོ་བའི་འབད་ཚོལ་ཚང་མར་ལས་སྤོ་པོ་དང་གྲུར་པའི་ལས་སྤོངས་ཡོང་གི་
མེད། ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་དུག་དམག་གི་དམག་འཐབ་མང་པོ་ཞིག་ཐོབ་པ་ནད་
བཞིན་ཤོར་ཡང་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་སྤིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྒྱུད་ལེན་མི་ལྷོ་བ་དེས་

རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་གོ་སྐབས་དངོས་སྤོད་ཀྱི་ཡོད། བོད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་སྐྱིག་ལམ་
 ལྷན་ལ་སླིང་སྟོབས་ཆེ་བའི་འཐབ་ཚོད་དང་། འབད་ཚོལ། དོ་སྤང་ལྷན་པའི་འཐབ་
 བྱས་ཀྱི་འཆར་འགོད། ཡང་དག་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་བཟོ་འགོད་
 བརྒྱད་དེ་གོ་སྐབས་དེ་ལྷགས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་བྱུང་གི་ཡོད།

བཅུ་པ།

སྤྲུགས་སྤྱབ་གྱི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཆེད་མང་གཞི་འདིར་བ།

སྤྱིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་གྱི་འཛོར་ཞིག་དེ་ཨ་ཅང་ཅང་དགའ་སྟོན་ལྷགས་
 ཆེ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཞིག་རེད། ཏུས་ཡུན་རིང་པོར་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤྲུངས་པ་དང་འགོ་ཕོན་
 ལྷགས་ཆེ་བཏང་སྟེ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་མང་ལ་ངོས་ལེན་དང་། འཕ་གསོ།
 དགའ་སྟོན་བྱེད་པའི་ཏུས་ཚོད་ཅིག་འོས་འབབ་ཡོད། མང་ཚོགས་དང་ཁོང་ཚོའི་
 མཉམ་དུ་སྤྱིད་དོན་གྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཆེད་དུ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་མཁན་ཚང་མས་རང་
 གིས་རང་ལ་སློབས་པ་སྐྱེད་དགོས། ཉི་མ་འདི་མཐོང་བར་ཚང་མ་བསྐྱེད་མཉམ་ཤེས་
 ཆེ། རང་གི་ལུང་པའི་ནང་གི་རང་དབང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བརྗོད་སྟོན་བར་རམ་
 འདེགས་བྱེད་མཁན་འདས་གསོན་གཉིས་ཀར་དཔའ་བོའི་རྩལ་དུ་བྲན་གསོ་བྱེད་གྱི་
 རེད།

ལྷགས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་འདི་ནི་ནམ་གཤམ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཞིག་མིན། སྤྱིད་
 དོན་གྱི་བཀའ་བརྗོད་དང་ལེན་མི་བྱུ་བ་དེས། སྤྱིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་གྱི་
 འཛོར་ཞིག་ལམ་སྟོངས་སྟོན་པ་ཞིག་ལུང་པའི་སྐབས་སུ་འདྲ། ལྷིང་པ་དེ་འགྲེལ་རིབ་
 ལུང་རྗེས་གྱི་སྟོན་ཟིང་ནང་ནས་བཅོན་གཞོན་ཅན་གྱི་དབང་འདྲིན་པ་གསར་པ་ཞིག་སྐྱེ་
 བའི་དུ་གས་ཐོན་སྟོན་འགོག་བྱེད་རྒྱ་དེར་གཟབ་དགོས། མང་གཙོར་དགའ་བའི་
 དཔུང་ཚོགས་གྱི་འགོ་བྱེད་ཚོས་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འཕོ་འགྲུར་

བཀྲིས་པ་ཡོང་སྲིད་སྲོན་རྩྱུང་ནས་ཤ་སྐྱིག་བྱེད་དགོས། གཏུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་བཀོད་པ་
ནམས་རྩུབ་འཁོགས་དགོས། སྤྲུགས་རྩུབ་གྱི་མང་གཙའི་ལམ་སྤྲུགས་གྱི་ཀུན་སྲོད་ཚད་
སྟན་དང་། སྐྱིག་ཁྲིམས་དང་ཚ་ཁྲིམས་མང་གཞི་བཅས་བཟོ་དགོས་པ་ཡིན།

སྲིད་དབང་སྐྱེད་འདྲིན་ལམ་སྤྲུགས་དེ་ཟགས་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་དག་
པའི་སྐྱི་ཚོགས་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་སྲུས་ཀྱང་བྱེད་རྒྱ་མེད། སྲིད་དབང་
སྐྱེད་འདྲིན་ལམ་སྤྲུགས་གྱི་འཛོམ་ཞིག་དེས་ཡང་རྒྱས་སྤྱིན་པའི་རང་དབང་གི་གནས་
སྟངས་འོག་ཏུ་འགོ་བཙའི་དགོས་མཁོ་འདད་དེས་བཞེན་པ་སྐྱུབ་རྒྱུ་དང་། སྐྱི་
ཚོགས་ཡང་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུར་སྤྲུགས་ཐག་རིང་པའི་འབད་ཚོལ་གྱི་ཆེད་དུ་འགོ་
འདྲུགས་གྱི་གོ་སྐབས་ཞིག་སྲོད་གྱི་ཡོད། ཚབས་ཆེ་བའི་སྲིད་དོན་དང་། དཔལ་
འབྱོར། སྐྱི་ཚོགས་བཅས་གྱི་དཀའ་ངལ་ནམས་ལོ་མང་རིང་ལུ་མཐུད་གནས་སྲིད་
པས། དཀའ་ངལ་དེ་དག་སེལ་བར་མི་མང་དང་སྲི་ཁག་གི་མཐུན་ལམ་གྱི་དགོས་
མཁོ་ཡོད། སྲིད་དོན་ལམ་སྤྲུགས་གསར་པ་དེས་ཐབས་རྩུལ་བཟང་འདེམས་དང་།
བསམ་རྩུལ་སྤྲ་མང་སྟན་པའི་མང་ཚོགས་ལ་མ་འོངས་པའི་དཀའ་ངལ་ལ་གཏོང་མེན་
བྱེད་རྒྱུར་སྲིད་བྱུས་བཟོ་བ་དང་། འདྲུགས་སྤྱོད་གྱི་ལས་ཀ་སྤྲོ་མཐུད་བྱེད་རྒྱའི་གོ་
སྐབས་སྲོད་དགོས།

ཡིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་གི་འདྲིམས་སྒྲུབ་།

ཨེ་མི་ས་འོ་འལ་གྱིས་བཅོན་ཤིང་དབང་སྐྱུར་གྱིས་བཅོན་ཤིང་དབང་སྐྱུར་དུ་བསྐྱུར་ཡང་
 ལུགས། ཅེས་སྐྱོ་མོ་ནས་ཉེན་བརྟེན་ཡོད།¹⁴ བཅོན་གཞོན་ཅན་གྱི་དབང་འདྲིན་
 པ་ཞིག་གི་འགྲུལ་དེའི་ཕྱི་ཁལ་དང་སྐྱུ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་རྗེ་བོ་གསར་པ་
 ཞིག་དུ་འགྱུར་རྒྱུའི་ཕྱོད་སྐབས་ཤིག་དུ་བརྟེན་མཁན་ཡོད་པ། དཔེར་ན། ལྷ་རྟ་རན་སི་
 ཡི་རྗེ་ཀོ་རྟོ་ལྷན་སྐྱེད་དང་། རྟོ་བོ་ལི་ན། ལྷ་རྟ་སྐྱེད་ཡི་རྗེ་ལ་ཤེ་སྤྱི་ག ཨི་རྟ་གྱི་ཨ་ཡ་འོ་
 ལ། འབར་མའི་སོ་ལོ་རྟ། དེ་བཞིན་གཞན་བཅས་ལོ་རྒྱུས་གྱི་རྩ་འཛུགས་དུ་མ་ཞིག་
 ཡོད། ཁོང་ཚོའི་ཀུན་སྡོད་མི་འདྲ་བ་ཡིད་ཀྱང་། འབྲས་བུ་མི་ཉ་ལམ་ཚང་མ་གཅིག་
 པ་ཡིན། ཡིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་གསར་པ་དེ་རྙིང་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་
 གཏུག་རྒྱུ་བ་ཆེ་བ་དང་། ལྷངས་འདྲིན་ཆ་ཚང་བ་ཡོད་ཡིད།

ཡིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་འགྲུལ་དེའི་ཕྱི་ཁལ་ལྟར་ཡོད། དབང་
 འདྲིན་བ་རྙིང་པ་འི་ཚོགས་མི་ཚོས་མང་ཚོགས་ཀྱི་འགོག་ཚེ་ལ་རྒྱལ་ཁ་དེ་སྡོན་འགོག་
 རྱེད་སྤྱིར་གཞུང་ཡིད་བཅོན་འཕྲོག་ཤིང་ལྷུ་ལ་བྱས་ཏེ། མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་
 ཆེད་དུ་ཡིད་དོན་གྱི་འཐབ་ཚོད་དེ་ཐུང་དུ་གཏོང་བའི་འབད་ཚོ་ལ་བྱེད་ཡིད། དེ་དག་
 གིས་ཡིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་སྤྱིར་དབྱུངས་བྱས་མདོག་ཤོད་ཡིད་ཀྱང་།
 དོན་དངོས་སུ་ཡིད་གཞུང་རྙིང་པ་དེ་རང་གསར་བཅོས་བྱས་པའི་གསར་པ་ཞིག་བཅོན་
 འགྲུལ་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད།

14 Aristotle, *The Politics*, Book V, Chapter 12, p.233.

གཞུང་མིང་བཅན་འཕྲོག་འགོག་པ།

བཅིངས་གྲོལ་བཟང་པའི་སྤྱི་ཚོགས་གསར་པའི་ཐད་ཀྱི་གཞུང་མིང་བཅན་འཕྲོག་དེར་
ཕམ་ཉེས་གཏོང་བྱུང་བའི་ཐབས་ལམ་ཡོད། སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་ལུས་པའི་གོ་
ཉོགས་ཡོད་པ་དེས་སྐབས་འགའ་ཤས་ལ་འབད་ཚེ་ལ་དེ་འགོག་པར་འདང་དེས་བཞེན་
པ་ཡོད། གྲུག་གིས་སློན་འགོག་སྐྱུན་བྱུང།

གཞུང་མིང་བཅན་འཕྲོག་འགོ་བཅུགས་མ་ཐག་ཏུ་དུའི་ཕུའི་འཕམ། མིང་དབང་
སྐབས་འཚོལ་བ་ཚོར་ཁྲིམས་མཐུན་དེས་ལེན་གྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད། དེ་ནི་ཁོར་ཚོས་
དབང་སྐྱུར་བྱེད་པར་མིང་དོན་དང་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དེར་དེས་ལེན་བྱེད་པ་ལ་གོ་
བ་ཡིན། དེས་ན་གཞུང་མིང་བཅན་འཕྲོག་མི་ཡོང་བའི་སྤྱད་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་ཅའི་ཅ་
འཛིན་དང་པོ་དེ་སྐབས་འཚོལ་བ་ཚོར་ཁྲིམས་མཐུན་དེས་ལེན་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡིན།

སྐབས་འཚོལ་བ་ཚོར་མང་ཚོགས་དང་། སྤྱི་དམངས་ཀྱི་འགོ་བློང་ཚོ་རྒྱལ་སྤྱོད་
ཅན་དང་། མཁོ་འཁོར་སྐྱེ་བའམ། ཡང་ན། བྱ་འགྲུལ་མེད་མཁན་དེ་འདྲའི་དགོས་
མཁོ་ཡོད། སྐབས་འཚོལ་བ་ཚོར་གཞོན་འཚོ་ཕོག་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་རང་
ཉིད་ཀྱི་སྤངས་འཛིན་དམ་པོ་བཟོ་ཆེད་དུ་སློབ་སྦྱོན་པ་དང་བྱུང་མཁན་པ། སྤྱི་
དམངས་ཞབས་ཞུ་བ་དང་ལས་བྱེད་ལས་ལུང་ལ། འཛིན་སློང་བ་དང་ཁྲིམས་དཔོན་
བཅས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་གྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད། སྐབས་འཚོལ་བ་ཚོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་
འགྲུར་བཅོས་བྱས་པའི་མིང་བྱས་དང་ལམ་སློན་ལོག་ཏུ་གར་སློང་བྱེད་མཁན་གྱི་དག་

དམག་དབང་སྲིད་དང་། ཉེན་རྟོག་པ། དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས། སྦྲིག་འཇུགས་
བཅས་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་བཞོལ་སྲོད་བྱེད་པའི་མང་ཚོགས་ཏུ་མའི་དགོས་མཁོ་
ཡང་ཡོད།

གཞུང་སྲིད་བཅའ་འཁྲོག་མི་ཡོང་བའི་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་གཞི་རྩའི་རྩ་འདྲིན་གཉིས་པ་
དེ་ནི་སྐབས་འཚོལ་བ་ཚོར་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷ་
བའི་སློན་ནས་འགོག་རྒྱུ་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། ཁོང་ཚོར་དགོས་པའི་མཐུན་ལམ་དང་
རོགས་སྐྱོར་བྱེད་རྒྱ་མེད། མདོར་ན་སྲིད་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་ཐད་ཏུ་
འཐབ་ཚིང་གི་ཐབས་ལམ་བེད་སྲོད་བྱས་པ་དེ་ནང་བཞེན་ཉེན་ཁ་གསུང་བ་དེའི་ཐད་ཏུ་
བེད་སྲོད་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཞོལ་སྲོད་བྱེད་དགོས། གལ་
ཏེ་ཁྲིམས་མཐུན་ངོས་འདྲིན་དང་མཐུན་ལམ་གཉིས་ཀ་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་གཞུང་སྲིད་
བཅའ་འཁྲོག་དེར་སྲིད་དོན་གྱི་ལྷ་གི་ཐབས་ཏེ་མི་རྒྱ་དང་། མང་གཙོ་ཅན་གྱི་སྦྲི་
ཚོགས་ཞིག་བཟོ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་དེ་སྐྱེར་གསོ་ཐུབ་པ་ཡིན།

རྩ་ཁྲིམས་ཟེན་གཞི་བྱེད་པ།

མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་གསུང་བ་དེར་འདོད་པར་ཡོད་པའི་མང་གཙོའི་སྲིད་གཞུང་
གི་སློན་མ་གཞི་གཏན་འབེབ་བྱས་པའི་རྩ་ཁྲིམས་ཞིག་གི་དགོས་མཁོ་ཡོད། རྩ་ཁྲིམས་
དེའི་ནང་ཏུ་སྲིད་གཞུང་གི་དགོས་པ་དང་། གཞུང་གི་དབང་ཆར་མཚན་འདྲིན།
གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་དང་ཁྲིམས་བཟོ་བ་འདེམས་སྐྱུ་ག་བྱེད་པའི་འོས་བསྐྱུའི་ཐབས་

ལམ་དང་དུས་ཚོད། མང་ཚོགས་ཀྱི་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པའི་ཐོབ་ཐང་། དབུས་
གཞུང་དང་རིམ་པ་འོག་མའི་གཞུང་གཞན་ཁག་གི་འབྲེལ་བ་བཅས་གསལ་འཁོད་
དགོས་པ་ཡིན།

གལ་ཏེ་གཞུང་དེ་མང་གཚོ་ཅན་ཞིག་ཏུ་གནས་རྒྱུ་ཡིན་ན། དབུས་གཞུང་དེའི་
ནང་དུ་ཁྲིམས་བརྗོད་ འདོན་སྐྱོད་། ཁྲིམས་ཞིབ་བཅས་གཞུང་གི་ཡན་ལག་ཚོའི་
དབར་ལ་དབང་ཚད་ཀྱི་བལོ་འབྲེལ་ས་གསལ་པོ་ཞིག་གཏན་འབེབ་བྱེད་དགོས།
ཁྲིམས་མཐུན་སྲིད་དོན་གྱི་བྱུས་འགོག་པར་བྲག་དམག་གི་དཔུང་སྡེ་དང་། གསང་
ལས་ཞབས་ཞུ་བ། ཉེན་རྟོག་པ་བཅས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཐོག་ཏུ་དམ་བརྒྱགས་ཤུགས་ཆེ་
ཡོད་དགོས།

མང་གཚོ་ཅན་གྱི་ལམ་ལུགས་གཅེས་སྐྱོད་དང་། སྲིད་དབང་རྒྱར་འདོན་ཅན་གྱི་
འགྲོས་དང་ཐབས་ཤེས་འགོག་པའི་ཚད་དུ་སྐྱོད་ས་དང་། མངའ་སྡེ། ས་གནས་རིམ་
པ་བཅས་ཀྱི་གཞུང་ལ་དབང་ཆ་གང་འཚམ་རྒྱུ་འདོག་བྱས་ཡོད་པའི་སྤྱི་མཐུན་ལམ་
ལུགས་གཏན་འབེབ་བྱེད་པའི་རྩ་ཁྲིམས་ཞིག་བྱུང་ན་ཡིགས་པ་ཡོད། གནས་སྣང་ས་
འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་ས་ཁུལ་རྒྱུང་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་དབང་ཚད་ཤུགས་ཆེ་ཉར་བ་
གང་ཞིག་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གནས་པའི་སྤྱི་སྡེ་དྲར་ཡི་རྒྱའི་ལམ་ལུགས་ནང་
གི་རང་སྐྱོད་མངའ་སྡེ་རྣམས་བསམ་ཞིབ་བྱེད་ཚོག

གལ་ཏེ་གསར་དུ་བཅོངས་གྲོལ་བྱུང་བའི་ལུང་པ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་དུ་ཁྱད་
ཚོས་དུ་མ་འདི་དག་དང་རྣམ་པའི་རྩ་ཁྲིམས་ཞིག་དེ་རྣམས་ཡོད་ན་དགོས་པ་ཁོ་དང་

མཐུན་པའི་བརྒྱུར་བཅོས་བྱས་ཏེ་བཞོལ་སྐྱོད་སྐྱུར་གསེ་བྱེད་རྒྱ་དེ་མཁས་པའི་རྟགས་
 ཡིན། གལ་ཏེ་འོས་ཤིང་འཆོམས་པའི་ཙུ་ཁྲིམས་རྙིང་པ་ཞིག་མེད་ན། བར་བརྒྱལ་
 གྱི་ཙུ་ཁྲིམས་ཞིག་བཞོལ་སྐྱོད་བྱེད་རྒྱ་དེ་དགོས་ངེས་ཡིན་གྱིད། དེ་མིན་ཙུ་ཁྲིམས་
 གསར་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས་པ་ཡིན། ཙུ་ཁྲིམས་གསར་པ་ཞིག་བཟོ་བར་བསམ་སྐྱོད་རྒྱ་
 ཆེ་གཏོང་དགོས་པ་མ་ཟེད། ཏུས་ཚོད་ཀྱང་གང་འཆོམས་དགོས། ཙུ་ཁྲིམས་གྱི་ཟེན་
 བྱིས་གསར་པ་དེར་གཏན་འབེབ་ཚོག་མཆན་སྐྱོད་པ་འཕམ། ཡང་ན། སྐྱུར་བཅོས་
 བྱེད་པའི་རྒྱུད་རིམ་གྱི་ནང་ཏུ་མང་ཚོགས་གྱིས་ཆ་ཤས་ལེན་རྒྱུ་དེ་འོས་པ་དང་།
 དགོས་མཁོ་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཙུ་ཁྲིམས་གྱི་ནང་ཏུ་འབྱུང་འགྱུར་ལག་ལེན་ཏུ་བརྒྱུར་
 མི་ཐུབ་པའི་ཁས་ལེན་ནམ། ཡང་ན། ཆེས་གཅིག་རྒྱུད་གྱི་སྲིད་བཞུང་གི་དགོས་
 མཁོ་ཅན་གྱི་འབྲུ་དོན་གྱི་རིགས་འགོད་རྒྱུའི་སྐོར་ལ་ཞེ་དགས་གཟབ་དགོས། གང་
 གིས་ཞེ་ན། འདི་གཉིས་ཀས་སྲིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་
 ཡོང་བའི་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་ཐུབ།

ཙུ་ཁྲིམས་གྱི་ཚིག་བརྗོད་ནམས་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཤས་ཆེ་བས་ལས་སྐྱེ་ཤོར་གོ་
 རྟོགས་ཐུབ་པ་དགོས། ཁྲིམས་ཚོད་པ་དང་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་གཞན་དགའོན་ས་གོ་
 རྟོགས་ཐུབ་པའི་རྙོག་འདྲིངས་ཅན་དང་། གོ་བདེ་མིན་པའི་ཙུ་ཁྲིམས་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་
 མེད།

མང་གཙོ་ཅན་གྱི་སྤྱང་སྐྱོད་གྱི་མིན་ལྷན་ཞིག

བཅོངས་གྲོལ་བྱུང་བའི་ཡུང་པ་དེར་ཕྱི་སྐྱོད་གས་གྱི་ཉེན་ཁ་ཡང་ཡོང་མིན་པས། དེའི་
ཆེད་དུ་སྤྱང་སྐྱོད་མིན་ལྷན་ཞིག་གི་དགོས་མཁོ་ཡོད། ཡུང་པ་དེར་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་དཔལ་
འབྱོར་དང་། མིན་དོན། དག་དམག་བཅས་གྱིས་དབང་སྐྱུར་འབད་ཚོལ་བྱེད་སྐྱེའི་
སྤྱི་གར་ཡང་སྐྱོད་སྤྱིད།

རྒྱལ་ནང་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་རྒྱན་འབྲོངས་ཡོང་བའི་ཁེ་སན་གྱི་ཆེད་དུ་
རྒྱལ་ཁབ་སྤྱང་སྐྱོད་གྱི་དགོས་མཁོར་མིན་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ཡིན་མི་ལུ་བའི་གཞི་
ཚའི་རྩ་འཛིན་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྐྱུར་མཚོ་བསམ་བློགས་ཆེ་གཏོང་དགོས།¹⁵ འགོ་ག་
ཚོལ་གྱི་རྒྱས་པ་དེ་ཐད་ཀར་མང་ཚོགས་གྱི་ལག་ཏུ་བཞག་པ་དེས་མང་གཙོའི་ལམ་
ལུགས་ལ་ཉེན་ཁ་བཟོ་བའམ། ཡང་ན་དོན་གནད་གཞན་ལ་ཁྲུང་བར་མཁོ་བའི་
དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་རྒྱ་ཆེ་གཏོང་དགོས་པའི་སྐྱོབས་བློགས་ཆེ་བའི་བྲག་
དམག་གི་རྒྱས་པ་འཛུགས་སྐྱུན་བྱེད་སྐྱེའི་དགོས་པ་དེ་གཡོལ་ཐབས་སྐབ་པ་ཡིན།

དེས་པར་དུ་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ། རྗེ་ཁག་འགའ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་མིན་
དབང་སྐྱུར་འཛིན་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱུར་སྐྱེའི་དམིགས་ལུལ་བཟུང་སྟེ། རྩ་སྤྱིམས་
གྱི་འབྲུ་དོན་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་སྤང་མིད་བྱེད་གྱི་རེད། དེས་ན་མང་གཙོའི་ལམ་
ལུགས་གྱི་བཀོད་པ་དང་། ཐོབ་ཐང་། འགོ་ལུགས་བཅས་གཅེས་སྤྱང་བྱེད་པ་དང་།

15 See Gene Sharp, *Civilian-Based Defence: A Post-Military Weapons System* (Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1990).

འབྲུང་སྲིད་པའི་སྲིད་དབང་རྒྱུ་ར་འདྲིན་པའི་ཐད་དུ་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་
མི་ལྷུ་བ་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་བཀོལ་སྲོད་བྱེད་པར་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ལ་
གཏན་འཇགས་གྱི་ལས་འགན་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན།

དགེ་མཚན་ལྡན་པའི་འགན་ཁུར་ཞིག

འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་གྱི་རྣམས་ལུགས་དེ་སྲིད་དབང་རྒྱུ་ར་འདྲིན་པ་ནམས་སྲོེ་
ཞན་དུ་གཏོང་བ་དང་། ཕྱིར་དབྲུང་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པ་ཅམ་མ་ཟད། བཅོམ་གཞོན་ཚོར་
མཁན་ཚོར་དབང་ཆ་སྲོད་རྒྱ་དེ་ཡང་རེད། ཐབས་རྒྱལ་འདིས་དེ་སྲོན་རང་ཉིད་གཞོད་
འཆོ་ཕོག་མིའམ། མིག་མང་གི་སྡེ་ལྷན་འཆོར་བའི་མང་ཚོགས་དེར་རང་ཉིད་གྱི་
འབད་ཚོལ་ལས་རང་དབང་དང་། དང་བདེན་ལུགས་ཆེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དབང་ཆ་ཐད་
ཀར་བཀོལ་སྲོད་བྱེད་ལྷབ་པ་བཟོ་གི་ཡོད། འཐབ་ཚོད་གྱི་ཉམས་ཚུངས་འདིར་དེ་སྲེ་
དབང་ཆ་དང་བལ་བ་ནམས་གྱི་དབུས་སྲུ་རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་། རང་གིས་
རང་ལ་བརྩི་མཐོང་ལུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བར་མཐུན་འབྲུང་བྱེད་པའི་སེམས་ཁམས་གྱི་
ལུགས་རྒྱན་གལ་ཆེ་ཡོད།

མང་གཙོ་ཅན་གྱི་སྲིད་གཞུང་འཇུགས་རྒྱུར་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་བེད་
སྲོད་གྱི་ལུགས་ཐག་རིང་ལ་ཁེ་སན་ལྡན་པའི་ལུགས་རྒྱན་གལ་ཆེ་གཅིག་ཟེ། སྲི་
ཚོགས་དེ་དེ་ཡོད་དང་མ་འོངས་པའི་དཀའ་ངལ་ཁག་ལ་གཏོང་ལེན་བྱེད་ལྷབ་པ་ཞིག་
ཡོང་གི་ཡོད། འདི་དག་གི་ནང་དུ་མ་འོངས་སྲིད་གཞུང་དེའི་སློབ་ཁ་ཟུལ་སྲུངས་

དང་བྱེད་ཉེས། མྱེ་ཁག་གང་རུང་གི་བྱེད་སྒྲུང་ས་ངན་པ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་བྲང་
 བདེན་མ་ཡིན་པ། མྱིད་དོན་ལམ་ལུགས་གྱི་མང་གཙོ་ཅན་གྱི་བྱེད་ཚོས་ལ་མཚམས་
 འཛིན་བྱེད་པ་བཅས་བསྟུས་ཡོད། མྱིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷ་བ་ལེད་
 མྱོད་བྱེད་མྱོང་བའི་མང་ཚོགས་དེ་མ་འོངས་མྱིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་གྱི་
 འོག་ཏུ་ཚུད་རྒྱ་ཁག་པོ་ཡིན།

བཅིངས་གོལ་གྱི་རྗེས་སུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འབད་ཚོལ་ལ་གོམས་འདྲིས་ཡོད་
 པ་དེས། མང་གཙོ་དང་། སྤྱི་དམངས་རང་དབང་། བྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གྱི་ཚོལ་
 ཐང་། དེ་བཞིན་སྐྱོངས་དང་། མངའ་སྡེ། ས་གནས། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་
 རྒྱུག་འདུགས་ཁག་གི་དམིགས་བསལ་དབང་ཚད་བཅས་སྤྱད་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ཐབས་
 ལམ་སྐྱོད་གྱི་ཡོད། འདི་འདྲའི་ཐབས་ལམ་གྱིས་སྐབས་རེ་སྐྱོགས་འགལ་སྡེ་ཁག་
 གིས་འདབ་དམག་དང་འདྲིགས་སྐྱལ་རིང་ལུགས་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་པའི་གནད་དོན་
 གལ་ཆེའི་ཚོག་ཏུ་མང་ཚོགས་དང་། མྱེ་ཁག་གིས་ཞི་བའི་ལམ་ནས་ཆེས་བསམ་
 ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ལང་སྟོན་གྱི་ཡོད།

མྱིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷ་བ་འཕམ། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འབད་ཚོད་
 གྱི་ཉོག་དཔྱོད་བྱས་པའི་བསམ་སྡོལ་འདི་དག་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བར་མང་
 ཚོགས་གྱི་བྱེད་ལས་དང་། འགོ་བ་མིའི་རང་དབང་ལ་བཙུན་བཀུར་བྱེད་པའི་ལུགས་
 ལུབ་གྱི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཞིག་འདུགས་སྐྱུན་བྱེད་པ་དང་། མང་ཚོགས་རྣམས་

གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་བཅོན་གཞོན་ནས་ཐར་བའི་ཆེད་དུ་འབད་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་སྡེ་ཁག་
དང་སྐྱེ་བོ་སྐྱེར་ཚང་མར་མན་ཐོགས་ཡོང་བར་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་ཡིན།
འདིར་ནག་གྲིས་སྲུ་བཞོད་པའི་བསམ་སྡོད་དེར་མཇུག་བརྗོམས་ཆེ་བ་གསུམ་ཡོད།

- མིད་དབང་གླེང་འཛིན་ལམ་ལུགས་ནས་བཅིངས་ཤོལ་ཐོབ་ཐུབ་པ་དང་།
- དེ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཆེས་དོ་ནན་པའི་བསམ་གཞིག་དང་། འཐབ་རྩུས་ལྷན་པའི་
འཆར་འགོད་གྱི་དགོས་ལའོ་ཡོད།
- སྐྱུང་གུང་དོད་པོ་དང་། འབད་བཅོམ། བས་ཆེ་བར་འགོ་བོམ་ལུགས་ཆེ་གཏོར་
དགོས་མིད་པའི་སྐྱིག་ལམ་ལྷན་པའི་འཐབ་རྩེད་གྱི་དགོས་ལའོ་ཡོད།

རང་དབང་ཞི་རིན་མེད་མ་རེད། ཅེས་པ་ཡང་ཡང་ལུང་འདྲེན་བྱས་པའི་ཆོག་སྐྱོར་དེ་
བདེན་པ་རེད། བཅོན་གཞོན་ལྷངས་པའི་མང་ཚོགས་ལ་ཆེས་ལའོ་བའི་རང་དབང་དེ་
སྡོད་པར་བྱའི་རྣམ་ལུགས་སྲུ་ཡང་ཡོང་གི་མེད། མང་ཚོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་གྱི་རང་
དབང་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྗང་ལེན་དགོས་པ་ཤེས་དགོས། དེ་ལས་སྐྱེ་བོ་ཡོང་མི་
ཐུབ།

གལ་ཏེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་གྱི་བཅིངས་ཤོལ་གྱི་ཆེད་དུ་དགོས་ལའོ་ག་ཤེ་
ཡོད་པ་རྟོགས་ཐུབ་ན། དཀའ་ཆོགས་མང་པོ་བརྒྱད་པའི་མཐའ་མ་དེར་རང་དབང་
ཡོང་རྒྱའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་བཟོ་བཞོད་ཐུབ་གྱི་རེད། དེ་ནས་ཁོང་ཚོས་ནམ་
དཔྱོད་གྱི་སྐོ་ནས་མང་གཙོའི་རིམ་པ་གསར་པ་ཞིག་འཇུགས་སྐྱུན་དང་། དེའི་སྲུང་

ལྟོ་བ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་སྤྲིན་གྱི་ལྷན་གྱི་རེད། འདི་འདྲའི་འཐབ་ཚོད་གྱི་ལམ་ནས་ཐོབ་
 པའི་རང་དབང་དེ་སྤྲུགས་སྤུང་ཡོང་བར་ངེས། རང་དབང་དེ་ནི་དེའི་གཅེས་སྦྱོང་དང་
 ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུར་དམ་བཅའ་བྱས་པའི་དམ་འཛིན་ཅན་གྱི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱན་
 འཁྲོངས་བྱེད་སྤུང་བ་ཡིན།

ཟུར་རྒྱན།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁག་¹⁶

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་དོ་རྒོལ་དང་རྒྱུད་སྐྱེལ་གྱི་ཐབས་ལམ།

ལུགས་མཐུན་གྱི་བརྒྱལ་ལྷོད་ལམ།

༡། རྒྱ་བྱེད་ལམ་ལོང་གྱི་རིགས།

༢། རྒྱུ་སྐྱོར་རམ་དགག་བྱའི་ཡིག་འབྲེལ་ཁག།

༣། རྒྱུ་ལ་འདྲུགས་དང་ཚོགས་པའི་གསལ་བརྒྱལ་ལམ།

༤། མིང་རྟགས་འཁོད་པའི་ཡོངས་བྱེད་བརྒྱལ་ལམ་ཁག།

༥། བསམ་འདུན་དང་ལུ་གུ་ག་གི་གསལ་བརྒྱལ་ལམ།

༦། མི་ཚན་ནམ་ཡང་ན་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ།

མི་མང་ཚོན་ཚོན་པོར་འབྲེལ་གཏུག་བྱེད་པ།

༧། འཕོད་ཚིག་དང་། ཟུར་ཟེའི་རི་མོ། མཚོན་རྟགས།

༨། འཕྲིད་དར་དང་། སྐྱར་ཡིག་འབྲེལ་སྤོན་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཁག།

༩། དེབ་དང་། བོག་ལྗེ། དེབ་རྒྱུང་གི་རིགས།

༡༠། ཚགས་ཤོག་དང་དུས་དེབ་ཁག།

16 This list, with definitions and historical examples, is taken from Gene Sharp, *The Politics of Nonviolent Action*, Part Two, *The Methods of Nonviolent Action*.

༡༡། ལྷ་འདྲིན་འཁོར་ཐག་དང་། ལྷ་འཕྲིན། གཟུགས་མཚོང་ལྷ་འཕྲིན།

༡༢། གནམ་དང་ས་ཐོག་ཏུ་གྲིས་པའི་ཡི་གེ།

སྡེ་ཚོན་མཉམ་པུ་བ་ཀྱི་ཞུ་འབུལ།

༡༩། འབུས་མིའམ་སྡེ་ཚོན་ཆེད་གཏོང་།

༡༤། འབྲུ་སྡོད་ཀྱི་གཟེངས་རྟགས།

༡༥། སྡེ་ཚོན་རྒྱུར་མངའ་བྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་འཚོལ་བ།

༡༦། རོ་ཚོལ་རམ་སྟོན་བྱེད་ལྱིར་གཅིག་པུར་ལངས་སྡོད་པ།

༡༧། འབྲུ་སྡོད་འོས་འདེམས་བྱེད་པ།

མང་ཚོགས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ལས་འབུལ།

༡༨། དར་ཆ་དང་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་ཚོན་མདོག་འབྱུར་བ།

༡༩། མཚོན་རྟགས་ཀྱི་རིགས་བྱོན་པ།

༢༠། ཁ་འདོན་དང་དགོ་སྦྱོར།

༢༡། མཚོན་རྟགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འབྲེམས་སྡོད།

༢༢། རོ་ཚོལ་གྱིས་གོས་སུད་པ།

༢༣། རང་ཉིད་ཀྱི་མཁར་དབང་གཏོར་འཕྲིག

༢༤། ལྷ་དང་གསལ་གྱི་མཚོན་རྟགས།

༢༥། འདྲ་པར་གྱི་འབྲེམས་སྟོན།

༢༦། རོ་ཚོལ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོན་རྩི་བྱུག་པ།

༡༢། མིང་དང་རྟགས་གསར་པ་ཁག

༡༤། མཚོན་རྟགས་ཀྱི་སྒྲི།

༡༥། མཚོན་རྟགས་ཀྱི་ས་ཁང་ཕྱིར་བསྟུ།

༡༦། ཕྱིར་སྟོང་གི་ནམ་འགྲུར།

སྒྲིར་ཐོག་གཞིན་ལུགས།

༡༧། མཐོ་རིམ་ལས་བྱེད་པར་རྒྱན་དུ་བསྟུན་འཁོར་བྱེད་པ།

༡༨། མཐོ་རིམ་ལས་བྱེད་པར་རྒྱར་ཟའི་འབྲུ་སྟོང་བྱེད་པ།

༡༩། མཐོ་འཕྲོགས་འཆམ་མཐུན་བཟོ་བ།

༢༠། བྱར་བྱེད་པ།

རྒྱས་གར་དང་རོལ་དབྱེད་ས།

༢༡། དཔོན་བྱོ་བའི་གཏམ་བརྗོད་དང་གྲེལ་ཅིད།

༢༢། རྒྱས་གར་འཁྲབ་སྟོན་དང་རོལ་དབྱེད་ས་གཏོར་བ།

༢༣། ལྷ་གཞས་གཏོར་བ།

ཅུ་སྒྲིག་ཁྲོམ་སྒྲོར།

༢༤། ཁྲོམ་བཟོད།

༢༥། ཅུ་སྒྲིག

༢༦། ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཅུ་སྒྲིག་ཁྲོམ་སྒྲོར།

༢༧། གནས་བསྒྲོར།

༤༡། མོ་འའི་ཏུ་རྒྱུད།

འདས་པོར་གྲུས་བཅི།

༤༡། མིད་དོན་གྱི་བྱ་ངན།

༤༢། འཇུ་རྫོང་ཞུགས་འབྲུལ།

༤༣། རམ་རྫོང་གི་ཞུགས་འབྲུལ།

༤༤། དུར་ཁྲོད་ཁག་ཏུ་གྲུས་བདུད་ཞུ་བ།

མི་མང་འདུ་འཛོམས།

༤༥། དོ་ཚོལ་ལམ་ཡང་ན་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ལྷན་འཛོམས།

༤༦། དོ་ཚོལ་ཚོགས་འདུ།

༤༧། རྒྱུབ་གཡོགས་བྱས་པའི་དོ་ཚོལ་གྱི་ཚོགས་འདུ།

༤༨། རྫོང་གསའི་རྫོང་བདར།

སྤྱིར་འཐེན་དང་དུག་འཛོག།

༤༩། ཚོགས་འདུ་དང་ལྷན་འཛོམས་པོགས་ནས་དོ་ཚོལ་གྱིས་སྤྱིར་ཐོན།

༥༠། དག་བཅད།

༥༡། ཆེ་མཐོང་སློབ་བཏང་།

༥༢། རྒྱབ་གཏོད་བྱེད་པ།

སྤྱི་ཚོགས་གྱི་ལུག་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག།

གང་ཟག་སྐྱོར་སྤྱིད་སྤྱིག་ནས་སྤྱིར་འབྲུད་བྱུར་འདོན་བྱེད་པ།

༥༥། ལྷི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིར་ལྷོག།

༥༦། བདམ་ཁ་ཅན་གྱི་ལྷི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིར་ལྷོག།

༥༧། འདོད་པའི་ལས་མི་བྱེད་པ།

༥༨། ལྷིད་སྐྱུ་གཞན་ཕྱིར་འཇུག་གཏོང་བ།

༥༩། ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བར་འགོག་ཚོལ་དང་མཚམས་འདོག།

**ལྷི་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྐོལ་དང་། ལྷི་ག་འཇུག་ལ། བྱེད་སྒོ་ཁག་བཅས་ལ་མཐུན་ལམ་
མི་བྱེད་པ།**

༦༠། ལྷི་ཚོགས་དང་ཅེད་སྐྱའི་བྱེད་ལས་མཚམས་འདོག།

༦༡། ལྷི་ཚོགས་ལས་དོན་གྱི་ཕྱིར་ལྷོག།

༦༢། ལྷོ་བ་སྐྱུ་གཞི་ལས་མཚམས་འདོག་པ།

༦༣། ལྷི་ཚོགས་ཀྱི་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱུ་བ་མི་ལྷོ་བ།

༦༤། ལྷི་ཚོགས་ཀྱི་ལྷི་ག་འཇུག་ཁག་གཞན་ཕྱིར་འཇུག།

ལྷི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ནས་ཕྱིར་འཇུག།

༦༥། རང་གྱི་མ་དུ་སྐྱོད་པ།

༦༦། ལྷི་ག་ཀྱི་མཐུན་ལམ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ།

༦༧། ལས་མིའི་བྱོས་བྱོལ།

༦༨། དཔེན་གནས་བསྐྱེན་པ།

༦༩། ཐུན་མོང་སྐྱུང་ཡལ།

༧༠། ཉེ་རྒྱུད་ལྟར་གྱི་མི་འཕོར་སློབ་བཞུད་ཀྱི་རོ་ཚོ་ལ།
དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག།

༡ དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཕྱིར་ལྡོག
འཛད་རྗེས་ཡོངས་སློབ་མཁན་གྱི་བྱེད་ལས།

༧༡། འཛད་རྗེས་ཡོངས་སློབ་མཁན་གྱི་ཕྱིར་ལྡོག
༧༢། སྤངས་ཟེན་པའི་དངོས་ཚོག་ཡོངས་སླུ་མི་སློབ་པ།
༧༣། འདོད་ཚུང་ཚོག་ཤེས་གྱི་སྤྱིད་བྱས།

༧༤། ཁང་ལྷ་དུས་ཐོག་མི་སློབ་པ།
༧༥། ཁང་པ་མི་གཡོར་བ།
༧༦། རྒྱལ་ཡོངས་མི་མང་གིས་དངོས་ཚོག་སློབ་པ།

༧༧། རྒྱལ་སྤྱིའི་མི་མང་གིས་དངོས་ཚོག་སློབ་པ།
ལས་མི་དང་ཐོན་སྐྱེད་ཏུ་ཁག་གི་བྱེད་ལས།

༧༨། ལས་མིའི་ཕྱིར་ལྡོག
༧༩། ཐོན་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ལྡོག

བར་ཁི་བའི་བྱེད་ལས།
༩༠། ལའོ་སློབ་པ་དང་ལག་བརྒྱད་འབྲེལ་ས་སློབ་པའི་ཕྱིར་ལྡོག

བདག་པོ་དང་འཛིན་སློབ་པའི་བྱེད་ལས།
༩༡། ཚོང་པའི་ཕྱིར་ལྡོག

༡༣། མཁར་དབང་ཉེ་ཚོང་དང་ཟླ་གཏོང་མི་བྱེད་པ།

༡༩། བཟོ་བྱ་སྒོ་རྒྱག་པ།

༡༤། བཟོ་ལས་ཀྱི་རོགས་རམ་མི་སྒྲོད་པ།

༡༥། ཚོང་པ་ཚོས་ལས་མཚམས་འཛིག་པ།

དཔལ་འབྱོར་གྱི་མ་དདུལ་བདག་པོ་ཚོའི་བྱེད་ལས།

༡༦། དདུལ་ཁང་ནས་མ་དདུལ་གསོག་འཛིག་སྲིར་འབྲེན་བྱེད་པ།

༡༧། ཁུལ་དང་། རྩོམ་ཁུ། ཡོན་སོགས་མི་སྒྲོད་པ།

༡༨། བུ་ལོན་དང་སྒྲིད་ཀ་མི་སྒྲོད་པ།

༡༩། མ་དདུལ་དང་བུ་ལོན་མཚམས་འཛིག་པ།

༢༠། དུལ་ཁུལ་མི་བསྐྱུ་བ།

༢༡། གཞུང་གི་དདུལ་མི་ལེན་པ།

མིད་གཞུང་གི་བྱེད་ལས།

༢༢། རྒྱལ་ནང་གི་དངོས་ཚོག་དབོར་འདྲེན་བཀག་འདོམས།

༢༣། ཚོང་པ་ཚོ་མིང་ཐོན་གཤོར་འགོད་པ།

༢༤། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོང་འབྲེམས་པའི་དངོས་ཚོག་དབོར་འདྲེན་བཀག་འདོམས།

༢༥། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤུས་ཉེ་མཁན་ཚོའི་དངོས་ཚོག་དབོར་འདྲེན་བཀག་འདོམས།

༢༦། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་དངོས་ཚོག་དབོར་འདྲེན་བཀག་འདོམས།

དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག

༡ ལས་བཤོལ་ངོ་ཚོལ།

མཚོན་རྟགས་གྱི་ལས་མཚམས་ངོ་ཚོལ།

༧༥། ངོ་ཚོལ་གྱི་ལས་མཚམས་འདྲིལ་པ།

༧༦། ལྷུང་བའི་ལྷུང་ཐོན། ལྷུང་ཚོད་ལྷུང་པོ་དང་ལྷུང་ལྷུང་ཆེད་ལྷུང་ལྷུང་ལས་
མཚམས་འདྲིལ་པ།

སོ་ནམ་གྱི་ལས་མཚམས་འདྲིལ་བའི་ངོ་ཚོལ།

༧༧། ཞིང་པས་ལས་མཚམས་འདྲིལ་བའི་ངོ་ཚོལ།

༡༠༠། ལྷུགས་གསོལ་བྲོག་ལས་པས་ལས་མཚམས་འདྲིལ་བའི་ངོ་ཚོལ།

དམིགས་བསལ་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ལས་མཚམས་འདྲིལ་བའི་ངོ་ཚོལ།

༡༠༡། བག་ཆགས་འདྲིལ་པའམ། ངོ་བསྟོད་དང་འབྲེལ་བའི་ངལ་རྩལ་མི་བྱེད་པ།

༡༠༢། བཅོམ་བའི་ལས་མཚམས་འདྲིལ་བའི་ངོ་ཚོལ།

༡༠༣། ལག་ཤེས་བའི་ལས་མཚམས་འདྲིལ་བའི་ངོ་ཚོལ།

༡༠༤། ཆེད་ལས་བའི་ལས་མཚམས་འདྲིལ་བའི་ངོ་ཚོལ།

བཟོ་ལས་གྱི་ངོ་ཚོལ་དཀྱུས་མ།

༡༠༥། འདྲུགས་སྐྱུན་སྡེ་ཚན་གྱིས་ལས་མཚམས་འདྲིལ་བའི་ངོ་ཚོལ།

༡༠༦། བཟོ་བྱ་ཆེ་ཁག་གིས་ལས་མཚམས་འདྲིལ་བའི་ངོ་ཚོལ།

༡༠༧། གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་གྱིས་ལས་མཚམས་འདྲིལ་བའི་ངོ་ཚོལ།

ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་གྱི་ལས་མཚམས་འདྲིལ་བའི་ངོ་ཚོལ།

༡༠༧། ཞིབ་པའི་རྒྱས་བཅད་གྱི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་དོ་རྒོལ།

༡༠༧། ལོ་ལོགས་གྱི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་དོ་རྒོལ།

༡༡༠། ལས་ཀ་དལ་དུ་གཏོང་བའི་ལས་མཚམས་དོ་རྒོལ།

༡༡༡། ཁྱིམས་ལུགས་དབང་སྦྱར་གྱི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་དོ་རྒོལ།

༡༡༣། ཅད་དགོངས་ལྷ་ལེན་གྱི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་དོ་རྒོལ།

༡༡༣། ཅུ་དགོངས་ལྷ་བའི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་དོ་རྒོལ།

༡༡༤། མཚམས་ཅན་གྱི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་དོ་རྒོལ།

༡༡༥། གདམ་ཁ་ཅན་གྱི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་དོ་རྒོལ།

བརྗོད་རྣམ་མང་གིས་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་དོ་རྒོལ།

༡༡༦། སྤྱི་ཡོངས་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་དོ་རྒོལ།

༡༡༧། སྦྱར་བཏང་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་དོ་རྒོལ།

དཔལ་འབྱོར་སྐོར་རྒྱལ་དང་དོ་རྒོལ་རྒྱང་འབྲེལ་གྱིས་ལས་མཚམས་འཛོག་པ་ཁག

༡༡༨། ཏར་དུ་ལ།

༡༡༩། དཔལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་གཞི་སྐོར་རྒྱལ།

སྤྱི་དོན་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག

དབང་ཆར་མི་བརྗོད་པ།

༡༢༠། གུས་བརྗོད་སྤྱིར་འཐེན་བྱེད་པའམ། གུས་བརྗོད་མི་བྱེད་པ།

༡༢༡། མང་ཚོགས་གྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་མི་བྱེད་པ།

༡༣༣། འགོག་ཚོལ་སྐྱེལ་བའི་གཏམ་བཤད་དམ་ཡིག་ཆ།

ཆབ་འབངས་ཀྱིས་གཞུང་དང་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

༡༣༩། ཁྲིམས་བརྩོན་ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་ཁག་ཚོགས་མིའི་སྲིད་སློབ།

༡༣༤། འོས་བསྐྱེད་སྲིད་སློབ།

༡༣༥། གཞུང་གི་ལས་ཀ་དང་གོ་གནས་ཀྱི་སྲིད་སློབ།

༡༣༦། གཞུང་གི་སྐྱོན་ཁང་དང་། སྡེ་ཚན། ལས་ཚབ་ཁང་བཅས་ཀྱི་སྲིད་སློབ།

༡༣༧། གཞུང་གི་ཤེས་རིག་བརྟེན་གནས་ཁག་ནས་སྲིད་སློབ།

༡༣༨། གཞུང་གིས་རོགས་སྐྱོར་བྱས་པའི་སྐྱིག་འདུགས་ཁག་གི་སྲིད་སློབ།

༡༣༩། གཞུང་གི་ལག་བསྟར་ལས་ཚབ་པ་ཚོར་རམ་འདེགས་མི་བྱེད་པ།

༡༤༠། རང་རྟགས་དང་ས་ཚའི་རྟགས་སྲིད་བསྟུ།

༡༤༡། གཞུང་བརྗོད་དཔོན་རིགས་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པ།

༡༤༢། ད་ཡོད་སྐྱིག་འདུགས་ཁག་མེད་པར་བརྗོད་ཀྱང་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ།

ཆབ་འབངས་ཀྱིས་ཅི་གསུང་བཀའ་རྒྱུ་བའི་ཚབ་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག

༡༤༩། ཉན་འཛོག་བྱེད་པར་འདོད་ཚོ་མེད་པ་དང་སྣོད་དལ།

༡༤༤། དངོས་སུ་ལྷོད་མེད་སྐབས་ཅི་གསུང་བཀའ་རྒྱུ་བའི་ལུ་བ།

༡༤༥། སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་ཅི་གསུང་བཀའ་རྒྱུ་བའི་ལུ་བ།

༡༤༦། རྣམ་པ་བརྗེས་པའི་ཅི་གསུང་བཀའ་རྒྱུ་བའི་ལུ་བ།

༡༣༧། ལྷན་འཛོམས་མི་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་ཚོགས་འདུ་ཁ་གྲུས་པའི་ཆེད་
འཛོམས་པ།

༡༣༨། ཚོག་སྡོད་བྱེད་པ།

༡༣༩། རྒྱལ་ཁབ་ནས་སྤྱིར་འབྲུད་དང་དམག་སྐྱེལ་ལ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

༡༤༠། རྩོས་བྱོལ་དུ་འབྱོ་བ་དང་། གསང་ཡིབ་བྱེད་པ། ཆས་རྒྱ་བྱེད་པ།

༡༤༡། ཁྲིམས་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་མི་མང་གིས་བརྩི་སྲུང་མི་ལྷོ་བ།

གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས།

༡༤༢། གཞུང་གི་ལས་རོགས་པ་ཚོས་དམིགས་བཀའ་གྲིས་གནད་དོན་འགར་རོགས་
སྐྱོར་མི་བྱེད་པ།

༡༤༣། བཀོད་འདོམས་དང་གནས་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་འགོག་པ།

༡༤༤། ལས་ཀར་གཡོལ་བ་དང་འགོག་རྒྱུན་བཟོ་བ།

༡༤༥། སྤྱིར་བཏང་འཛིན་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

༡༤༦། ཁྲིམས་དང་འབྲེལ་བའི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

༡༤༧། ལག་བསྟར་ལས་ཚབ་ཚོས་དམིགས་བཀའ་གྲིས་ལས་དོན་འགར་མཐུན་ལམ་མི་
བྱེད་པ་དང་། ཆེད་མངགས་ལས་ཀའི་རྣམ་ཚད་རྒྱུད་དུ་གཏོང་བ།

༡༤༨། དམག་མིའི་བྱེད་ལོག

རྒྱལ་ནང་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་ལས།

༡༤༩། བྱེད་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་གཞུང་བྱོལ་དང་ནར་འབྲུངས།

༡༥༠། གཞུང་གི་ཐུབ་ཚད་སྤེལ་ཚུན་གྱིས་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་ལས།

༡༥༡། རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་དང་དོ་ཚབ་གཞན་དག་གི་འགྲུར་པ།

༡༥༢། རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་གྱི་བྱེད་སློབ་ཁག་གྱིར་བཤོལ་དང་ནར་འགྲུངས།

༡༥༣། རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་གྱི་དོན་ལེན་མི་སྤོད་པ།

༡༥༤། རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་གྱི་འབྲེལ་ལམ་གཅོད་པ།

༡༥༥། རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱུ་ལ་འདྲུགས་ཁག་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་པ།

༡༥༦། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་སྤེལ་ཁག་ནང་ཚོགས་མིར་མི་ཞུགས་པ།

༡༥༧། རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱུ་ལ་འདྲུགས་ཁག་ནས་ཕྱིར་འབྲུད་གཏོང་བ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐོག་གཏོགས་གྱི་ཐབས་ལམ་ཁག།

སེམས་ཁམས་གྱི་ཐོག་གཏོགས།

༡༥༨། རང་བྱུང་ཁམས་གྱི་སྣོད་སྤྲུགས་ལ་དམར་འདོན་བྱེད་པ།

༡༥༩། ཟས་བཅད།

ཀ། བཟང་སྤོད་གཏོད་བྱས་ཀྱི་ཟས་བཅད།

ཁ། ཟས་བཅད་དོ་རྒྱུ་ལ།

ག། བདེན་པའི་ལྷ་རྩུགས་གྱི་ཟས་བཅད།

༡༦༠། བོ་སློབ་ཞིབ་དཔྱད།

༡༦༡། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བསྐྱེད་འཚོར།

སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་ཐེ་གཏོགས།

༡༦༣། ནང་དུ་སྡོད་པ།

༡༦༣། ལངས་ཏེ་སྡོད་པ།

༡༦༤། འཇུལ་འཁོར་ལ་བཞེན་ཏེ་གནས་པ།

༡༦༥། ཚུ་ནང་དུ་འཇུལ་བ།

༡༦༦། འདུ་འཛོམས་བྱེད་པ།

༡༦༧། ཁ་འདོན་དགེ་སྦྱོར་ལ་གཞོལ་བ།

༡༦༨། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྡོག་བཤེར།

༡༦༩། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་མཁའ་དབྱིངས་ཚོལ་རྟུང་།

༡༧༠། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བཙན་འཇུག་ལ།

༡༧༡། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བར་གཙོད།

༡༧༢། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་རྒྱུན།

༡༧༣། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བདག་བརྩུང་།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐེ་གཏོགས།

༡༧༤། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་ལུགས་གསར་གཏོད།

༡༧༥། མཐུན་རྐྱེན་གྱི་ཁུར་སྤྱི་ཏུ་གཏོང་བ།

༡༧༦། ལས་ཀ་སོས་དལ་དུ་གཏོང་བ།

༡༧༧། སྐད་ཚེའོད་པ།

༡༧༥། འདབ་དམག་འབྲབ་རྩོན།

༡༧༧། རྩི་ཚོགས་རྒྱིག་འདྲུགས་ཀྱི་གདམ་ཁ་གཞན།

༡༨༠། གནས་རྩོལ་བྱེད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་གདམ་ཁ་གཞན།

དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐེ་གཏོགས།

༡༨༡། བོ་ལྷོག་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

༡༨༣། ལས་གྲར་ལྷོད་པའི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

༡༨༩། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ས་ཆའི་བདག་བརླུང་།

༡༩༧། བཀག་འགོག་ལ་བརྩི་མེད།

༡༩༨། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་དབུལ་དང་ཡིག་ཆ་རྩོན་བརྩོ།

༡༩༩། ཉོ་མི་ཚོག་པའི་དངོས་པོ་ཉོ་བ།

༡༩༩། རྩུ་དངོས་བདག་བརླུང་།

༡༩༩། ཚེད་མངགས་ཕམ་ཚོང་རྒྱག་པ།

༡༩༧། གདམ་ཁ་བྱས་པའི་འགོ་འདོན་འཚོ་རྒྱོང་།

༡༧༠། ཁྲོམ་རའི་གདམ་ཁ་གཞན།

༡༧༡། འགྲིམ་འགྲུལ་རྒྱིག་འདྲུགས་ཀྱི་གདམ་ཁ་གཞན།

༡༧༣། དཔལ་འབྱོར་རྒྱིག་འདྲུགས་ཀྱི་གདམ་ཁ་གཞན།

སྤྱི་དོན་གྱི་ཐེ་གཏོགས།

༡༧༩། འདོན་སྤོང་གི་འགོ་སྤངས་ལས་འཕོར་སྤྱི་རྩུ་གཏོང་བ།

༡༧༤། གསང་བའི་ལས་ཚབ་ཀྱི་དོ་བོ་གསང་བའི་ལ་བྱེད་པ།

༡༧༥། བཙོན་ལུག་ཡོང་བར་འབད་པ།

༡༧༦། སྤྱི་སྤྱོམས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཅི་གསུང་བཀའ་རྒྱུ་བམི་ལྷུ་བ།

༡༧༧། ལག་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ལས་དོན་ལུ་མཐུད་བྱེད་པ།

༡༧༨། མངའ་དབང་གཉིས་ལྡན་དང་། དོ་མཉམ་སྲིད་གཞུང་བཅས་སོ།།

བཤེས་ལོ་ན།

ཕ་ཁས་དབང་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱལ་བསམ་ངལ་བ་བརྒྱས།།

བརྒྱལ་བས་པའི་ཞི་ཚོལ་ཐབས་ལམ་མན་ངག་རྒྱན།།

ལྷོ་ལྷོ་རྒྱ་ནས་གངས་ལྷོངས་པ་སྐད་དུ།།

བརྒྱུར་བའི་འབད་བ་ཕྱུར་ཚེགས་འདྲིར་བརྟེན་པའི།།

ནམ་དགར་ཕུང་པོ་དེ་སྟེང་མཆིས་པ་དེས།།

བཅན་འཇུ་ལ་གཉའ་གཞོན་དུག་གི་རྒྱངས་བཅོམས་ཏེ།།

རང་དབང་ཞི་བདེ་མང་གཙོའི་ལམ་བཟང་ལ།།

སྟོན་པའི་སྣང་བྱེད་འོད་གྱིས་བྱུང་བ་དང་།།

བདག་གི་སྐྱེད་མ་རྒྱ་བའི་མིང་ཅན་དང་།

གཙུང་མོ་བསྐྱེད་ཚོས་འདོམས་གཙོ་བྱས་པའི།།

མ་འགྲུར་འདས་གསོན་སྐྱེ་འགྲོ་མ་ལུས་པ།།

ལྷང་རྒྱལ་སྟིང་པོ་ཐོབ་པའི་རྒྱར་བརྟོའོ།།

སུ་གྲུ་ལེ་མུ་ལུ་སྐྱེ།

